

9 GB DVD

2006. augusztus

CP
Computer
PANORÁMA

csak
1395 Ft!

JÁTÉK:
AUTÓSZIMULÁTOR

TELJES VERZIÓK

- Disk Wiper 7**
Végleges törés
- Exact Image 7**
Biztonsági mentés
- Privacy Protector 7**
Titkosítás
- Snagit 7**
Képlopó program
- Star Office 7**
Irodai csomag

Mit művelsz a kocsiban?

Megvásárolható autós extrák árakkal, praktikus tanácsokkal

tv dvd zene mobil car PC

XVII. ÉVF. Előfizetéssel csak 1160 Ft www.cp.hu

50

46

72

Havi tippek

Maradhatnak a beállítások
Átállítás új PC-re
Szinkronban

Fájlkezelés irodában és otthon
Ha fogytán a memóriád
A lapozófájli optimalizálása
Mentő ötlet

Efelejtett Windows jelszavak

A VHS gyilkosai
Merevlemez asztali felvevők

Szkennerek 30 ezer alatt
Gyors olvasás otthonra

Office-alternatívák
Az 5 legjobb irodai csomag

dafone

my400V. Az ultra vékony mobil.

Kamera 14mm vékony Videó

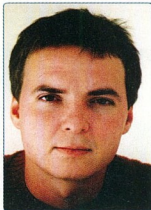
 SAGEM

Simply smart®

PHILIPS CONSELLI

www.sagem.com/mobiles *Egyszerűen eszes
A készülék a Vodafone üzleteiben kapható.

FÜLÖP NORBERT
főszerkesztő

Ideiglenesen földönfutó

Gyerekek jöttek hozzánk nyaralni hosszú hétvégére, a hirtelen létszámgyarapodás miatt pedig nagy bevásárlásra indultam, természetesen este, amikor kisebb a tumultus. A bevásárlókocsit szerencsésen megpakoltam, mégpedig egyre türelmetlenebbül, mert közben elkezdődött a francia-portugál focimeccs. Rohantam a pénztárhoz, szaporán pakoltam a szalagra a hétvégére valót, amikor moraj futott végig a pénztársoron. A felháborodott, majd tanácstalan hángokból azt szűrtem ki, hogy a bankkártya-rendszer bementa az unalmast, és sajnos az is hamar kiderült, hogy nem egyetlen, hanem az összes pénztárnál, tehát valamilyen központi hiba lehet. Mivel csak némi apró csörgött a zsebemben – hiszen általában kártyával fizetek –, elfutottam a körülbelül 20 méterre lévő automatáig, ám a kártyájjukkal hadonászó, velem egy cipőben járó emberekkel hamar meggyőződünk róla, hogy az ATM-ek sem használhatók. Szerencsére a műszaki osztály tévéi működtek, így a meccs első felét több férfitársammal együtt a bevásárlókocsira támaszkodva néztem végig, abban reménykedve, hogy csak ideiglenes problémáról van szó. A biztosítékot az verte ki nálam, amikor egyszer csak váratlanul lekapcsolták a tévét, mondván, az éjszakai vendégeknek bevészorakoztató effektusok már nem dukálnak. Ekkor kijelenttem: vagy fizethetek a kártyámmal, vagy hagyom az egész púposra pakolt bevásárlókocsit, hazamegyek, és legfeljebb majd pizzát rendelünk magunknak a gyerekekkel. Szerencsére ötven perc után a rendszer ismét működött, így a bevásárlókocsijukkal tehetetlenül ténfergők végül kifizethették azt, amiért jöttek.

Az eset biztos nem rendkívüli, de engem mégis elgondolkodtatott, mert rá kellett jönnöm, hogy a bankkártya is olyan eszköz, ami nélkül tehetetlen vagyok. Azt eddig is tudtam, hogy a mobiltelefonom nélkül leáll az élet, és amikor a kábelszolgáltatóm szerel – és emiatt egyszerre száll el a telefon, az internet és a tévé –, akkor úgy érzem, mintha befalaztak volna egy ablaktalan szobába. Azt is megszoktam már, hogy ha meghal az online banki rendszer, akkor a pénzügyeim kicsúsznak a kezeim közül, ám amikor az ember készpénz nélkül, egy használhatatlan plasztik lappal áll boltban, az maga a tökéletes kiszolgáltatottság. Nem ehetek, nem ihatok, ideiglenesen földönfutó vagyok, miközben a pénzem ott kamatozik egy számlán. Ezt teszi velünk a technika!?

TARTALOM

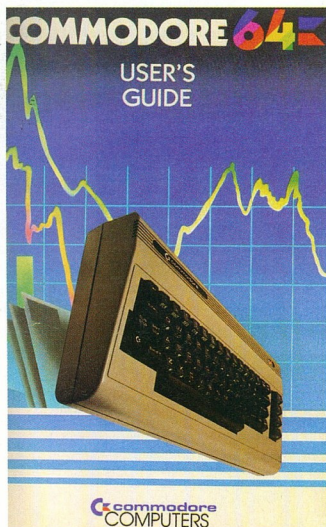
címlapon

Mit művelsz a kocsiban?	27
A VHS gyilkosai	50
Szkennerek 30 ezer alatt	46
Office-alternatívák	72
Ha fogytán a memóriád – a lapozófájl optimalizálása	106
Maradhatnak a beállítások – átállítás új PC-re	108
Mentő ötlet – elfelejtett Windows-jelszavak	118
Szinkronban – Fájelkezelés irodában és otthon	122

mozaik

AJÁNLÓ	18
C64 TÖRTÉNELEM A legnagyobb „kis”-számítógép	20
MÚLTIDÉZŐ EMULÁTOROK A hősök visszatérnek!	24

címlapsztori

CARPC Fedélzeti komputer	28
AUTÓS MULTIMÉDIA Túl a rádión	30
HIFI AZ AUTÓBAN Gördülékeny zene	31
KIHANGOSÍTÁS AZ AUTÓBAN Kéz nélkül, szabadon	32
KÜLÖNLEGES RIASZTÓK, LOPÁSGÁTLÓK Védőállás	33
LEGMODERNEBB TECHNIKÁK AZ AUTÓKBAN A jövő autója	34

típek, trükkök

A LAPOZÓFÁJL OPTIMALIZÁLÁSA Ha fogytán a memóriád	106
ÁTÁLLÁS ÚJ PC-RE Hogy maradjanak a beállítások	108
KAMERADOKTOR Rendetlenkedő fényképezők	110

Vezércikk	3
Tartalom	4
Lemez melléklet	6
CP-szerviz	10
Hírek	14
Előzetes	128
DVD-borító	129
Impresszum	130

NYEREMÉNY!

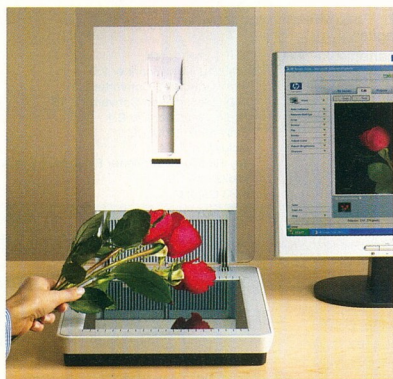
Júliusi számunk szerencsés nyerteseinek egy-egy Corel Painter Essential 3 rajzprogramot postázunk:

Gyimesi István (Csabdi)
Tóth Margit (Orosháza)
Czigány Árpád (Zalaegerszeg)

hardver

TESZT

LC Power Cyber Mate EH-25BD	38
ViewSonic VX922	38
USRoboticsUSR 9620	39
Toshiba memóriakártyák	39
Meizu M6 miniPlayer	40
LG Flatron L1732P	40
Freecom FSG-3 Storage Gateway	41
Dell Latitude D620	41
EXTRÉM CUCCOK	
Lebegő óra és fűlönfüggő RAM	42
LÁTOGATÁS A DELLNÉL	
Óriáslegő Írországban	44
SKENNEREK 30 000 FORINT ALATT	
Síkra szálltunk	46
MEREVLEMEZES ASZTALI DVD-FELVEVŐK	
Filmek minden mennyiségben	50
FELSŐKATEGÓRIÁS PDA-K	
Tenyérmű munka	56
OTTHONI SZÍNES LÉZERNYOMTATÓK KÖRKÉPE	
Kompakt színesek	60

szoftver

BŐRZE

→ Pocket DivXEncoder **64** → OpenTTD 0.4.7 **64** → FontCreator 5.5 **65**
→ iShutdown **65** → ICEBar 3.1 **65** → Function Grapher 2.7.1 **66** → Ashampoo
Privacy Protector 2005 **66** → Folder Password Expert **67** → ArtIcons 5.11 **67**

A HÓNAP JÁTÉKAI	
Prey, Titan Quest, Need for Speed Carbon	68
SZOFTVEREK PDA-RA	
Nyári útravaló	70
IRODAI GIGÁSZOK HARCA	
Olcsóbban jobbat?	72
SONY ACID PRO 6.0	
Legyünk zeneszerzők!	78
ASHAMPOO MAGICAL OPTIMIZER	
A rendszerető varázsló	81
IDVD	
DVD-re a videókkal	82
SNAGIT 7	
Profi képlelő	84
EAST-TEC ERASER LITE	
Végképp eltörölni	85
WS_FTP HOME 2006	
FTP mindenkinek	86

kommunikáció

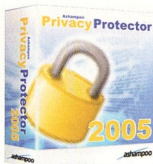
RETRIEVR ÉS TILTOMO	
Hangulatvadászlat	88
VOIP A BESZÉDEN TÚL	
Mindentudó Skype	90
KÜLÖNLLEGES MOBILOK	
Ékszertelefonok	93
ÚTVONALAK A MOBILON	
Zsebtérképek	94
INFORMÁCIÓK A KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÁSRÓL	
Irány Anglia!	96
SEBESSÉGMÉRÉS AZ INTERNETEN	
Száguldunk vagy baktatunk?	98
KULTÚRA A VILÁGHÁLÓN 2.	
Moziműsor, jegyvásárlás, filmkritikák	100
ONLINE ÚTVONALTERVEZŐK	
Hasznosak és részben ingyenesek	102

KÉPSZERKESZTÉS

Romantikus hatások	112
A SZKENNELÉS TRÜKKJEI	
Telepítéstől a haladó szintig	114
MENTŐ ÖTLET	
Elfelejtett Windows jelszavak	118

MEMÓRIAKÁRTYA-AJÁNLÓ

Kártyákat az asztalra!	120
FÁJLKEZELÉS IRODÁBAN ÉS OTTHON	
Szinkronban	122
DIGITÁLIS FOTÓSULI 5.	
A megvilágítás kérdései	125

TELJES VERZIÓ

Ashampoo Privacy Protector 2005

Az Ashampoo Privacy Protector 2005 egy multifunkciós alkalmazás, amely mindkét feladatra kitűnő megoldást kínál: egyfelől néhány egérrattintással titkosíthatjuk fájljainkat, másfelől pedig, ha úgy döntünk, hogy valamit letölünk, akkor azt biztonságosan tehetjük meg (visszavonhatatlan törlés).

TELJES VERZIÓ

Snagit 7

Kevés olyan program van a képernyő-kép-készítők között, amelyre azt lehet mondani, hogy professzionális. A Snagit e kevesek egyike, amely képes akár komplett weboldalakat, dokumentumokat is „lefotózni”, sőt a DirectX-es játékok vagy a DVD-lejátszók képe sem okoz neki gondot. Na és persze a Windows ablakokat, objektumokat vagy éppen a teljes képernyőt is megörökíthetjük vele.

TELJES VERZIÓ

East-Tec Eraser 2006 Lite

Az East-Tec Eraser 2006 segítségével nem a teljes merevlemezt, hanem a kiválasztott állományokat tüntethetjük el örökre a merevlemezünkről. Hasznos lehet, ha bizalmas dokumentumoktól, képektől szeretnénk nyom nélkül megszabadulni.

TELJES VERZIÓ

WS_FTP Home 2006

Szinte mindenkinek szüksége van FTP programra: általában ilyesfajta kapcsolat kell a különféle játékok frissítéseinek letöltéséhez, és FTP programot használhatunk az internet-előfizetéshez járó tárhely eléréséhez is. A profibbakra a WS_FTP Home 2006-tól kaphatnak nagy segítséget saját weboldaluk elkészítésekor.

SZOFTVERVÁLOGATÁS**Grafikai szoftverek**

AVD Video Processor
AI Picture Explorer 8.2
Blacksmith3D-Suite 2.2
Chaoscope 0.3
ConvertMovie
EnhanceMovie
Framerate Converter HQ 2.02
H264Webcam 1.6
Image Repairer 1.0 Demo
MPEG Streamclip 1.01
PicaJet FX 2.5
PresentaVid
Blaze Media Pro
StyleSkin 6.0
TransPict RecoverPlus
Viewer 4.6
ZWCad 2006

Hálózati szoftverek

ABC Amber BlackBerry Converter
ABC Amber Thunderbird Converter
ColorCache 3.3.2
ClipCollect 1.83
Excel Unique & Duplicate Data Remover 1.1
FXStyle Email Address Spider
GetFlight 5.2d
Address Magic Personal Edition
Print Tools for Outlook 1.72
RSS Wizard
System Safety Monitor 2.0
Superlogging
WhMic
Web Weaver 2005
xLight FTP server 2.2

Zenei szoftverek

10-Strike MP3-Scanner 2.0
Alt WAV to MP3 Converter 2.1
A-One PSP Video Converter 3.16
Audio Converter Pro 2.1
Easy audio tools 1.0
GoldWave 5.14
Joy RingTone Converter Evaluation Edition 1.12
MidMeow 1.02
MP3 Cat 2.6
MP3 Rectifier 1.1
Mp3 Tag Assistant Pro 2.8
Music Tag Editor 1.4
Cheap CD Ripper-Encoder
Zg cd Extractor 1.0

Felhasználói szoftverek

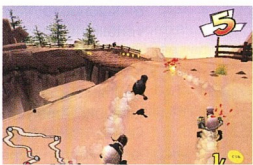
Abakt 0.94
Actual Keylogger 2.3
CSV Converter
Document Trace Remover 3.0
Dual DVD Copy Gold
EVEREST Ultimate Edition 3.0
EasyBoot 5.09
Flobo Floppy Bad Sector Repair 2.0
FontCreator 5.5
Free Powerpoint Templates
Floppy Disk Zip Rescue 1.0
InstallAware Express
PDF Print Control
PowerPro 4.5
RazorSQL 3.01
Second Copy 7.0
Sleepy 6.2
SmartSleep 3.571
Synchromat 4.53
UltimaCalc 2.1
Battery Monitor 1.301
WatchOverEnergy 1.1
Watchman 6.11
Fuzzy Duplicates Finder 1.65

CD2

Ship Simulator 2006 • JÁTSZHATÓ DEMÓ

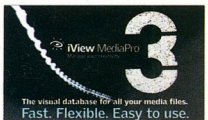
Zseniális hajószimulátor, amelynek egyetlen hibája, hogy sajnos demó verzió, így csak egyetlen küldetést vihetünk végig. Pedig a teljes verzióban akár a Titanicot is irányíthatjuk. Sebaj, a parti őrség hajójával is nagyszerű vizitúrát tehetünk. A játékban különböző feladatokat kell végrehajtanunk (összesen 40 ilyen van a teljes változatban). Ha esetleg nem éreznénk kellő kihívásnak az eredeti küldetéseket, magunk is szerkeszthetünk ilyeneket.

Champion Sheep Rally • JÁTSZHATÓ DEMÓ

Kedves, rajzfilmes stílusú grafikába burkolt autóverseny. Igazi nyárvégi kikapcsolódás kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Valószínűleg egy életre megváltozik a birkákról kialakított képünk, de sebaj! Manapság már semmin sem lepődik meg az ember, így az is teljesen helyénvaló, ha egy játékban birkákat irányítva versenyezhetünk. Bár a Champion Sheep Rally nem lesz az év játéka, azért pár órára biztosan leköti az önfeledt szórakozásra vágyókat.

AutoPlay Media Studio 6.0 • PRÓBAVERZIÓ

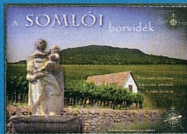
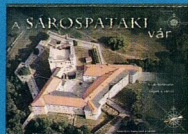
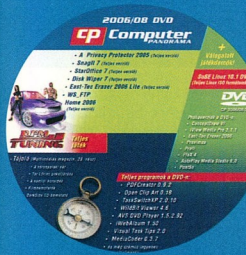
Ha szeretnénk látványos Autorun menüvel elkápráztatni azokat, akik használatba veszik az általunk készített CD-ket, az AutoPlay Media Studio tökéletes választás. Akár interaktív prezentációkat is készíthetünk vele. Az AutoPlay készítői nagy múltra tekintenek vissza e témakörben, hiszen saját telepítőkészlet-készítő alkalmazással is a piacon vannak. Így aztán nem csodálkozhatunk, hogy az AutoPlay Media Studio 6.0 felveszi a versenyt az etalonnak számító DemoShield programmal is.

iView Media Pro 3.1.1 • PRÓBAVERZIÓ

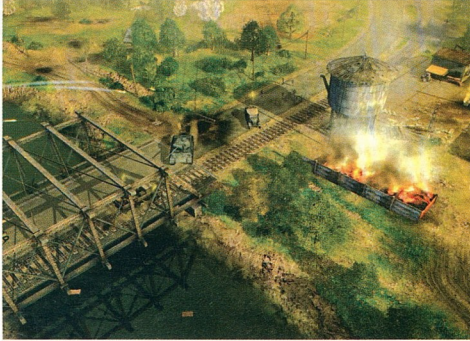
Fantasztikus képkatalógus program, elsősorban a profi fotósoknak. Rengeteg formátumot és szabványt ismer. Profiknak nélkülözhetetlen! Az iView most is számos szerkesztőseggel és fotónál teljesít szolgáltatást a világban, s ez bizony nem is véletlen. A program valóban méltó jó hírnevére, érdemes kipróbálni.

DVD TÁJOLÓ

INTERAKTÍV MULTIMÉDIA MAGAZIN

E hónapban sem feledkeztünk meg azokról, akik számítógépüket kikapcsolódásra is szeretnék használni. E havi *Tájélonkban* megtudhatjuk, milyen volt Tar Lőrinc pokoljárása, ellátogatunk a somlói borvidékre, s a táj szépsége mellett megismerhetjük a jellegzetes helyi borokat is. A sárospataki várhoz is elkalauzoljuk Önöket, csodás légifelvételekkel téve izgalmasabbá a virtuális utazást. És természetesen a filmbemutatók sem maradhatnak el, így számos teljes jelenetet nézhetünk meg Garfield aktuális filmjéből, s bepillantunk a Superman kulisszái mögé is. Sőt, azt is megtudhatjuk, milyen, amikor Bruce Willis egy megcsömörlött zsarut alakít, és persze küzd a korrupció ellen. Kalandozzanak hát velünk a Tájélonk multimédia magazin interaktív világába.

Játékok demói

Egy kis biciklizés mindig jól esik az embernek. Vagy mégsem? Ha nem vágyunk a mozgásra, de a bicikli azért hiányzik, a *Pro Cycling Managerben* kiélhetjük ilyen irányú vágyainkat.

A *Rush for Berlin* nagyszerűen sikerült, lebilincselő második világháborús RTS játék a magyar *Stormregion* csapat jóvoltából. Az 1944 és 45 között játszódtó taktikai-stratégiai játék az amerikai-angol-francia koalíció, valamint a szovjet Vörös Hadsereg Berlínért folytatott versengését és a Harmadik Birodalom összeomlását beszéli el. A *Rush for Berlin* három fő hadjáratból és egy rövidebb, úgynevezett bónusz kampányból épül fel, amelyek nehézségi szint és történelemhűség dolgában is jelentősen különböznek egymástól. A szovjet és nyugati szövetséges hadjáratok a játék kezdetétől rendelkezésre állnak, a német az előbbieket teljesítése után válik hozzáférhetővé. A francia kampány különleges: pályái úgy válnak egymás után elérhetővé, ahogy teljesítjük a többi küldetésorozatát.

A *Tomb Raider* immár legenda. Ennél jobb valószínűleg a készítőknél sem jutott eszébe a névadáskor. Mindenesetre a rajongóknak kötelező darab.

Suse 10.1 DVD

Az *openSUSE* projekt a *Novell* által támogatott közösségi program. A Linux általános felhasználását ösztönözve az *openSUSE.org* ingyenes, megkönynyítve a világ egyik legelterjedtebb Linux disztribúciójának, a *SUSE Linux*nak az elérését. Mellékeltük a *SuSE Linux* legújabb verzióját, DVD ISO formátumban. Az ISO fájlból egy DVD-író szoftverrel (és persze DVD-íróval) lehet elkészíteni a bootolható telepítő lemezt.

Ingyenes alkalmazások

A *MediaCoder 0.3.7* egy nagyszerű videó- és hangfájlkonvertáló program, amely képes a különböző formátumok közötti konvertálásra. Egyszerűen használható és gyors program.

Az *Open Clip Art 0.18* bőséges clipart gyűjtemény, amelyben több mint 6500 képet találunk, amelyekkel dokumentumainkat, kiadványainkat színesíthetjük. A képek szabadon felhasználhatók.

A *PDFCreator 0.9.2* a PDF dokumentumok létrehozásának egyik legegyszerűbb módja, ha nyomtatáskor nem a nyomtatóra, hanem PDF fájlba nyomtatunk. A *PDFCreator* az ehhez szükséges virtuális nyomtatót hozza létre a gépünkön.

Ha már a *Microsoft Windows Vista* annyit kékis, legalább néhány hasznos funkcióját élvezzük már XP alatt is. Ilyen a *Visual Task Tips 2.0*, amely képernyőképet mutat a Taskbaron található programokról, amikor följük visszik az egérruzsrt.

Ha gyakran váltogatjuk a *Windows Asztal* háttérképét, mert hamar ráununk, a *Wallpaper XChange 0.3* leveszi e terhet a vállunkról, és automatikusan váltogatja a képeket a megadott időpontban.

A *WinMerge 2.4.8* segítségével könnyedén összehasonlíthatjuk két szöveges dokumentum tartalmát, és természetesen azt is megoldja a program, ha szeretnénk egyformára gyúrní őket.

Végül az *AVS DVD Player 1.5.2.92* remek DVD-lejátszó program, amely nem csak a DVD filmekkel, hanem a *DivX* lemezekkel is megbirkózik. Használata egyszerű, tudását pedig különböző fizetés modulokkal bővíthetjük.

APPLE OS X SZOFTVEREK

Az OS X felhasználókról sem feledkeztünk meg. E hónapban megismerhetik például a *Disk Order* programot, amely azt nyújtja OS X alatt, amit a *Total Commander* *Windows* alatt. Szinte nélkülözhetetlen fájlkezelő alkalmazás.

Egy remekül használható, universal binary-s angol-magyar szótár is felkerült mellékletünkre, szintén OS X-re. A *NeoOffice 2* immár Intel processzoros Apple gépeken is megbízhatóan működik. Ajánlott mindenkinek, aki szeretne egy ingyenes és komplett irodai csomagot.

A CP DVD mellékletes változatát megvásárlók természetesen most is számos extra tartalommal találkozhatnak lemezünkön. Nemcsak az előző oldalon ismertetett teljes verziók és a játék, hanem még sok hasznos további program is vár az érdeklődőkre.

RPM Tuning

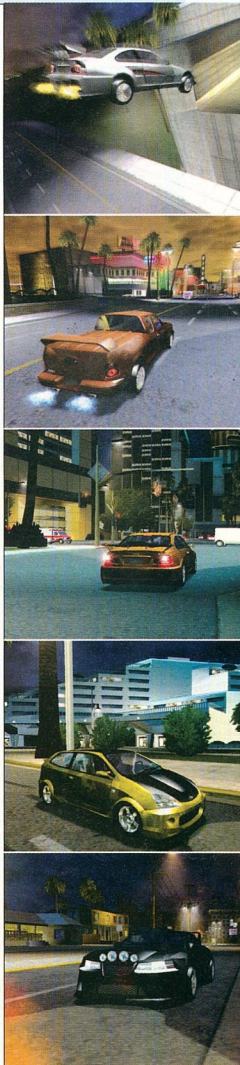
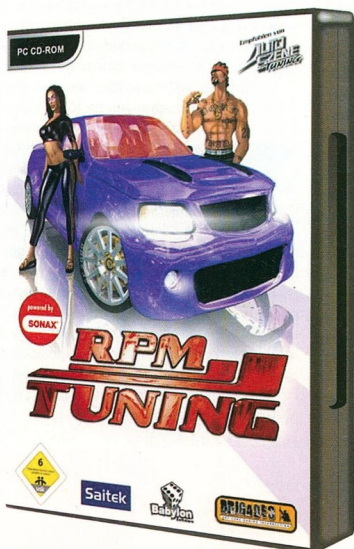
TELJES VERZIÓS JÁTÉK

Az autós játékok idestova húsz éve (legalábbis amióta számítógépes játékok léteznek) töretlen népszerűségnek örvendnek, gondoljunk csak a *Gran Turismo* mo vagy a *Need For Speed* sorozatra. A siker receptje viszonylag egyszerű: szükség van szuper járgányokra, szép lányokra, adrenalin-pumpáló versenyekre, és persze nem árt, ha kedvenc autónkat a végletekig tuningolhatjuk, mind motorikusan, mind kinézet tekintetében.

Az *RPM Tuningban* mindezt megtalálhatjuk, a műfaj szerelmeinek az összes játékmód és extra ismerős lesz, főleg a *Need For Speed* sorozat (régebbi) darabjaiból. Ez persze nem jelenti azt, hogy az RPM „lopás” lenne – inkább csak annyi történt, hogy a jól bevált játékelemeket átvették, és egy kicsit más kontextusban találják. A „más kontextus” jelen esetben azt jelenti, hogy míg a hasonló játékok (főleg a már sokat emlegetett NFS vagy az etalon Colin McRae Rally) elég komolyan veszik önmagukat, pontosan lemodellezett autókkal és véresen komoly tuninglehetőségekkel, az RPM inkább a játékosságra és egyszerűsége helyezi a hangsúlyt, ami kifejezetten előny, ha például nincs minden alkalommal 8-10 óra szabadidőnk játszani, viszont egy-két órácskát azért szeretnénk száguldozni. Ez az egyszerűség persze nem jelenti azt, hogy ne lenne rengeteg lehetőségünk a játékon belül: Los Angeles utcáin

száguldozhatunk és versenyezhetünk (nagyjából ötven mérföldes területet modelleztek le, ami elég nagy, szóval nem fogjuk egyhamar megenni vagy kiismerni). Öt különböző versenymódból választhatunk (kétjátékos mód is van!), ezek persze nagyjából hasonlóknak: mindegyik lényege, hogy mi nyerjünk, hol ellenfeleinknél, hol saját vagy mások versenyidejénél jobbat teljesítve. Kapunk ráadásul egy úgynevezett sztori-módot is, ahol ötvennégy különböző misszió kell átverekedni magunkat. A sztori-mód története nem egy Oscar-díjas eresztés, de azért élvezhető: a történet elveszett és imádott autók megtalálása körül bonyolódik – a végén persze megtaláljuk, addig persze rengetegre fogunk versenyezni ilyen-olyan-amolyan csereautókkal. De legalább nincs benne szerelmi szál... Választható autók közül pedig elég sok van. Eleinte persze nem férhetünk hozzá mindegyikhez, ám ahogy haladunk előre a történetben, és egyre jobb eredményeket érünk el a versenyeken, sorra elérhetővé válnak a szuper járgányok. És persze a tuningolás... Ezt a részét nagyon jól oldották meg a játéknak: valóban egyedi járgányokat készíthetünk magunknak, kényelmesen testre szabva aktuális autónkat, gyorsulás, felfüggesztés (nitro!) és minden egyéb tekintetében. (Ha esetleg nem jó az összeállítás, akkor később bármikor „újratuningolhatjuk” a járgányt.) És persze, ahogy egy rendes utcai versenyzőhöz illik, a legelképesztőbb színeket, festéseket, kipufogókat és neonokat rakhatjuk az autóra: ezeknek persze semmi értelme, de nagyon jól néznek ki.

Ha már a kinézetről esett szó: az RPM grafikailag nem fog megglepetéseket okozni: szép, szép, de láttunk már szebbet is. Száguldos közben amúgy sem számít különösebben a grafikai részletesség – a virtuális Los Angeles tehát olyan, amilyen. Az autók azonban (és ez a lényeg) nagyon részletesen és szépen vannak modellezve, néha olyan érzése lehet a játékosnak, mintha az autót és a játék egyéb részeit két különböző grafikus team készítette volna. Az alap grafika tehát átlagos, az autók grafikája nagyon jó (nyugodtan kapcsoljunk be minden effektust, biztosan bírní fogja a gépünk). A zene teljesen megfelel egy autós száguldozáshoz, ráadásul a játék kezelése annyira egyszerű, hogy háromtól háromszáz éves korig bárkinek ajánlható, aki szereti a száguldozást és a szép lányokat. És mindez magyarul, teljes verzióban!

Várjuk leveleiket! Problémáikat és kérdéseiket az olvasoi.rovat@cpanorama.hu címre küldhetik el Köhler Zsolt (Zsol@) részére.

PCTV Pro szoftver

Gondjaim vannak egy PCTV Pro típusú tunerkátyával. A biztonságosabb internetezés érdekében több felhasználásra csináltam meg a gépem, de amikor nem rendszergazdaként jelentkezem be, akkor nem tudok csatarnak a program programjával. Azt is megpróbáltam, hogy minden jogosultságot megadtam az összes felhasználónak a program könyvtárhoz, de ez sem hozott eredményt. A program elindul, mindent állíthatok, de a csatornák listáját nem hozza fel, és nem is lehet köztük váltani. Vajon mi a megoldás?

P. Miklósi

Sajnos a PCTV Visionnek van egy-két furcsa hibája. A napi többszöri időzítése például nehézségekbe ütközik, és ez a hiba éppen akkor észlelhető, amikor több felhasználós bejelentkezés van a gépen. A hivatalos oldalon elérhető patch ugyan nem erre szolgál, mégis ajánlom a telepítését – hátha segít. Lép-

A TÉVÉTUNERKÁTYÁK FÜGGETLEN TÉVÉNEZŐ PROGRAMOKKAL IS KIVÁLÓAN HASZNÁLHATÓK (CHRISTV)

jünk fel a www.pinnaclesys.com oldalra, válasszuk a Support menüt, az Other Products alatt a PCTV – PCTV Visiónt, majd a Drivers-updates menüpontot. Ha nem járunk sikerrel, akkor zaklathatjuk a cég ügyfélszolgálatát (angolul). A programok fejlesztése a legtöbb cégnél hónapokig tart, erre fel kell készülni. Addig is olyan független programokat ajánlok, mint a fizetős ChristV vagy az ingyenes DScaler.

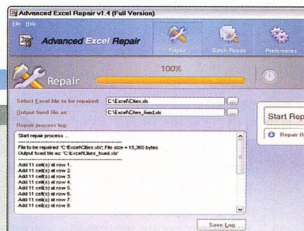
Drive vagy drávj?

Év eleje óta vagyok olvasója az újságnak, és igen sokat tanultam belőle. Egyetlen dolgot nem értek: az angol számítástechnikai kifejezéseket miért magyarosítják? Így ugyanis elvesz a szó eredeti értelme: például azt tudjuk, hogy mit jelent a drive, de a drávjnak már semmi értelme sincs.

K. Bálint

Olvasószervezőnk, Kudella Magdolna válasza: Anélkül, hogy túl mélyen belemennék a nyelvészet és az akadémiai szabályzat elveinek elemzésébe: egy idegen szó vagy név átvételének és a nyelvbe való bekerülésének fázisait a helyesírás is tükrözi. A nyelvbe való bekerülés fo-

lyamán elkövetkezik egy pillanat, amikor az idegen szó – mondjuk az angol software – jövevényszóként a magyar nyelv részévé válik, és ettől a pillanattól kezdve helyesírása is a magyar nyelv kiejtéséhez alkalmazkodik – magyarul a számítógépes program színinimája a szoftver. A számítástechnikai szakszargon ráadásul „nemzetközileg” is nagyon gyorsan fejlődő, napról napra megújuló szókinccsel rendelkezik. A helyesírási szótárak készítői a fenti akadémiai elvet követik, de nem készülni minden évben újabb szótár, így sok esetben magunknak kell eldöntenünk, az adott szó hol áll a „magyarosodási” folyamatban. Sokat segít az Osiris Kiadó 2004-es szótára (Helyesírás), amely végre kimerítő részletességgel tartalmazza a számítástechnikai kifejezéseket.

AKCIÓBAN AZ ADVANCED EXCEL REPAIR

Menteni a menthető

Egy 1,44-es floppyemre kb. másfél éve Excel táblázatokat készítettem és mentettem el otthoni számítógépeken. Nemrég ismét elővettem a táblázatokat, hogy folytassam a munkát. Valamennyit meg tudom nyitni és módosítani, egy kivételével; a megnyitási próbálkozás után a következő üzenetet kapom: "tábla.xls nem érhető el. Lehet, hogy a fájl írásvédett, illetve, hogy írásvédett helyet próbált meg elérni. Az is lehetséges, hogy a dokumentumot tároló kiszolgáló nem válaszol." Más esetben a következő az üzenet: "A tábla.xls nem Win 32 alkalmazás". Mi a teendőm?

Sz. György

A floppyemre mai szemmel nézve nem biztonságos média: a lemezek elmagnessződnek, a meghajtó olvasófeje beporosodik. A táblázat éppen azon a szerencsétlen helyén volt a lemezeknek, amelyek károsodott. Még a 286-os, 386-os érában léteztek olyan programok, amelyek ha török, ha szakad, hűzegynéhány újraolvasás után vissza tudták olvasni a fájlt. Hiba akkor is lehet, amikor a fájl tökéletesen olvasható, tartalma viszont módosult, a fájlformátum tehát érvénytelen – vagy írásvédettnek tűnik, mint esetünkben. Az Excel tehát megpróbálja megnyitni a fájlt, de nem azt kapja, amit várt – és mi sem. Az átmásolt fájlban még érdemes kutakodni, netán bevetni a CP 2006/05 lemezmellettélen lévő Advanced Excel Repair 1.4 programot, hátha meg tudja javítani. Mondjunk le a hajlékonylemezekről, végleg!

Karate és videó

Van egy hardveres kérdésem: a kép néha összeugrik, a monitor szélein fekete csík jelenik meg, majd visszaugrik a rendes beállításokra. Egyszer játék közben a kép teljesen bezöldült, és csak kilépés után lett normális. A videokártya (ATI 9600Pro) csatlakoztatásával van a gond? Sajnos az alaplapon csak 4x AGP van, ami nagyon lelassíthatja. Kellene még egy kis szoftvertanácsadás: én kyokushin karatezők, és szeretnék összedobni egy jó kis videót. Az anyagok, amelyek a rendelkezésemre állnak, nagyon rossz minőségűek, ezért szükségem lenne egy jó retusáló programra (videóra), illetve egy könnyen kezelhető szerkesztőprogramra.

K. Bálint

Kezdjük a hardveres kérdésekkel: a kép bezöldülése és összeugrása a VGA csatlakozó kontakthibája lehet, de csak akkor, ha az összeugrott kép minősége is jelentősen romlik közben, és ha a jelenség bármilyen képfelbontás mellett előjön. Ha a képek csak a méreteivel vannak gondok, a kép pedig amúgy tökéletes minőségű, akkor valószínűleg a monitor-nak van valamilyen hibája. Érdemes átmenetileg egy másik gépen tesztelni a monitort, mielőtt szervizbe vinnénk. A videokártya működhete gyorsabban is, de most már inkább az alaplap-processzor-memória-videokártya cseréjét ajánlom, ami ugyan nem olcsó, de csak két-három évente kell vállalni ezt a kiadást.

A filmek minőségét „retusálni” nem lehet, különféle effektek alkalmazásával vi-

szont javíthatunk rajtuk. Egy igen jó és egyszerű megoldást kínál az *Enhance-Movie*, amelyet lemez mellékletünkön is elhelyeztünk. A program úgy kezeli a film képkockáit, mintha azok külön képek lennének, tehát alkalmazhatók rajtuk a zajsűrő, a gammakorrekciós és a színmódosító hatások is. Ha nagyon rossz a film minősége, akkor viszont csak a film újrafelvétele segíthet. Ha ingyenes videószerkesztő program kell, vágáshoz és tömörítéshez a *VirtualDub* programot ajánlom. Ha effektek is kellenek, akkor a szintén ingyenes *ZS4 Video Editor* vagy a *Microsof Video Maker*. A profinnak persze ott van a legjobb szoftver, a fizetős *Adobe Premiere*. (Harmadik kérdésére külön válaszolunk e rovatban.)

Asztali DVD-lejátszó

A DVD-írással kapcsolatban vannak gondjaim. A saját (LiteOn) DVD-írómmal megírt lemezeket az asztali lejátszó nem, vagy csak akadozva játszza le. A kölcsön lemezekkel nincs problémám, de ha lemásolom őket, a másolatok már nem működnek. A lemez típusa lehet + vagy -, egyik sem működik, viszont az RW lemezekkel csak ritkán van gond, ám így ez egy kissé drága mulatság... Ugyanakkor a „rossz” lemezeket a PC gond nélkül lejátszza. Mivel a kölcsönkapott író DVD-k működnek, arra gondoltam, hogy az íróm lehet rossz (rossz spirálvezetés?). Az asztali lejátszó már kapott új firmware-t, de semmi sem változott. Vajon mi a hiba?

Kawa

Az asztali lejátszó és a DVD-meghajtó attól, hogy frissebb firmware van rajta, még nem fogja azokat a lemezeket jól lejátszani, amelyeket eredetileg sem játszott le. Az sem számít, hogy DVD-R vagy DVD-RW lemezt használunk-e – amelyik meghajtó az RW lemezeket olvassa, annak kötelessége a csak írhatókat is olvasnia. Az akadozó lejátszás az olvasás bizonytalanságára vezethető vissza, ennek oka akár még az író hibája is lehet. Ha nem jó a lemez, akkor bizony más márkával, más írási sebességgel kell próbálkozni – a nagy sebességgel írható lemezek nem minden esetben írhatók pontosan 4x-es vagy 8x-os sebességgel – néha jobb eredményt ad a 32x-es vagy 48x-os sebesség. Ha a kölcsön lemezek és a használt író típusa is teljesen azonos (*Lite-On*), akkor az íróban van a hiba, ha nem, akkor a lemezben.

Az alaplapokon minden esetben szerepelnek a gyár által felhelyezett vonalkódos matricák, ezek arra valók, hogy a gyártó könnyen azonosítani tudja az alaplap „életútját”. A rajta lévő adatok a gyártó adatbázisára utalnak, ezt lekérdezni sajnos nem lehet. Értelme sincs, mert ha jó volt a BIOS írása, nem okoz gondot. Az újabb BIOS verzió általában jobb kompatibilitást ad a processzorokhoz, a frissen telepített gép furcsa viselkedésekor érdemes visszatérni egy előbbi verzióra.

A kék halál

Próbb gondok voltak a gépemmel, gondoltam, frissítem az XP telepítőlemezemmel. Lemez be, telepítésnél frissítés kiválasztva. Minden szépen elindult. Egy kis idő után azt vettem észre, hogy a gép már vagy ötször újraindult, és ezt a folyamatot nem lehetett leállítani. Tudásom szerint mindent megpróbáltam, az F8 billentyűre megjelölő menü minden opciójával szerencsét próbáltam. Mindig bevillan egy pillanatra a kék halál nv4.sys hibára utalva. Akármít csinálok, mindig csak újra indul addig, amíg ki nem húzom a karnetorból. Még újratelepíteni sem tudom a Windowst. Mit tegyek?

Roland

A rendszert minden további nélkül újra lehet telepíteni: a telepítő CD-ről indítva a gép felkínálja a C: meghajtó particionálását, formázását. Nyugodtan telepíthetjük a régi rendszerre, zavaró szoftverek nem kerülnek a gépre, az ismételt telepítés vagy akár frissítés vadonatúj rendszer eredményez. Időt takaríthatunk meg azzal, ha a rendszer-visszaállítás konzolt futtatjuk a telepítő CD-ről, és a lemezre felmásoljuk a kérdéses fájlt a *System* könyvtárba. Megoldást jelenthet a videokártya (ugye nVidia?) ☺) meghajtójának leltitása is. Csökkentett módban egyébként el kellene indulnia, de megrögzölözhatunk egy régi PCI-os videokártyával is.

BIOS verzió

Üdvözlöm! Az a kérdésem, hogy honnan tudhatom meg a gyári BIOS verziószámát? Sajnos telepítéskor a tudtom nélkül frissítették, és én ennek ellenőrzésére szeretném megtudni a gyári verziószámot. Az alaplapon ez föl van tűntetve valahol? Típusa Abit AW8-MAX. Vagy nem kényes ez a lap a BIOS frissítésre és hunyjak szemet fölötte?

K. Gábor

AZ ÉRZÉKELŐN LEVŐ KOSZT A PHOTOSHOP LEVELS EFFEKTVUSÁNAK HASZNÁLATÁVAL TEHETJÜK LÁTHATÓVÁ

Mivel tisztítjuk a CCD érzékelőt?

A digitális fényképezőgépet kölcsönadtam egy ismerősömnek, aki hozzámért a CCD érzékelőhöz, és az bekoszolódt. A napokban vásároltam a boltban egy kazettás magnóhoz kifejlesztett

tisztító folyadékot, amelyről a boltban azt állították, hogy a CCD érzékelők tisztítására is jó, ám ez sehol nincs rajta feltüntetve, és az összetételére sincs utalás. Hogyan tudom megállapítani, hogy nem teszi-e tönkre az érzékelőt? Milyen tisztítószert javasolnak ehhez a művelethez?

H. László

A cserélhető objektívés digitális fényképezőgépek CCD érzékelője a hivatalos forgalmazó szerint csak a kifejezetten erre a célra készített folyadékkal tisztítható. Ennek fő oka az, hogy a CCD-t károsító anyagok a hivatalos tisztítószerekben biztosan nincsenek jelen, más szerek viszont agresszív oldószert is tartalmazhatnak. Az érzékelő felülete üveg, ezt az alkohol biztosan nem károsítja (az ujjienyomat zsírjait viszont egyszerűen oldja). Ha tehát a folyadékban

csak víz és alkohol található, akkor azazal tisztítható. Nem mindegy persze, hogy a CCD-t mivel tisztítjuk: ne használjunk vattát, se olyan anyagot, amelyik karcolhat. A tiszta(!) mikroszálaspál-tölkendő tökéletesen megfelel. Ha a tisztítószereken nincs feltüntetve a pontos összetétele, netán más oldószert is van benne, semmiképpen ne használjuk! Ugyanígy kerüljük a sűrített levegővel való portalanítást is, hiszen ez magával ragadja a levegő szennyezőit, amelyek összekarcolják az érzékelőt. Ráadásul a sűrített gáz táguulása lehűlést okoz, ettől az érzékelőre kicsapódik a nedvesség. A kézi tisztítás helyett ilyen alkalmakkor a profil által végzett tisztítást ajánlom, ökö garanciát is adnak a hibamentes tisztításra: keressünk rá a CCD-tisztítás szavakra az interneten.

Problémás regisztráció, filmlejátszás

Az első problémám a következő: nem tudom lejátszani a Computer Panorama DVD mellékletén található „Fáraók és királyok” filmeket. Minden más meg, a DVD filmek (pl. Bagdadi tolvaj stb.) is. Indításkor az „Error: the video decoder doesn't produce line 21 (closed captioning) data” felirat jelenik meg, majd később az „Access violation at address 0139C0B3 in module '7023DA00.nbp'. Read of address 00000000.” hibaüzenet, és a gép kilép a lejátszás módból. Ismétléskor újabb hibaüzenetet kapok, ezúttal magyarul (megtanult volna a gép fordítani?): „A DVD video lejátszási gráf még nincs felépítve. (\$80040279)”. Mit jelenthetnek ezek az üzenetek? Van ASUS, Ulead, Media Player stb. lejátszó programom. Mi kell még? Az újság programjaim símán telepíthetők, futtathatók.

Második problémám: telepítettem, és élvezettel használom a februári újságban közölt Steganos Security Suite 7 tisztító programot. Azonban nem sikerül a díjtalan regisztrálás sem az újságban megadott címen (www.steganos.com/magazine/pcw/sss7), sem a program regisztrációs címén. A weboldali elfogadja és megkösözni a regisztrációt, és ígéri, hogy e-mailben küldi a felszabadító kulcsot. Sőt azzal

is bíztak, hogy ha mégsem jön meg a kulcs kb. tíz percen belül, ismétlésem meg a regisztrációt. Sajnos hiába vártam tíz percet, órákat, sőt napokat, megismételve a regisztrációt, nem történt semmi. Nem érkezett meg a várt kulcs. A 30 napos próbaidő közben letelt.

V. László

A hibaüzenet valószínűleg arra utal, hogy a szükséges kodek nincs telepítve, pontosabban a splitter, amely a képet és a hangot különválasztja, és az adatokat átadja a kodekeknek. A hibaüzenet a film feliratára utal: lehet, hogy kikapcsolása, netán a feliratozó szoftver (VobSub, ffdshow ezen része) kikapcsolása vagy újratelepítése megoldja a problémát. Akkor is kaphatunk ilyen üzenetet, ha megsérült a fájl vagy lemez. A filmet merevlemezre átvéve ismét feladjuk meg lejátszani! Ha átvenni sem lehet, akkor biztosan a lemez hibás, ha át tudjuk másolni, és más gépen sem lejátszható, akkor a fájl a rossz. Ha pedig csak azon a gépen rendetlenkedik, akkor a lejátszószoftverek a hibásak.

A regisztrációnak utánanéztünk, nálunk tökéletesen működik, a válasz másodperceken belül megérkezett. Valószínű, hogy az Ön e-mail szervere nem fogad levelet a Steganos címéről, vélhetően azért, mert a szűrési listájukon szerepel a cím. A közlést feloldani sajnos nem lehet, a kódot egy másik e-mail címre kell kérnünk!

Kamu memória?

Nagy rajongója vagyok az újságoknak! Vásároltam egy pár memória modult, kétszer 1GB 400MHz (2,3,2,5) PC3200 típusút. Az alaplapom ASUS P4P800SE. Problémám az, hogy a memóriák nem hozzák ezt a sebességet, ha a BIOS-ban beállítom ezt az értéket (2,3,2,5) akkor nem áll föl a gép. Nem tudom, mi lehet a probléma, ez úton szeretnék segítséget kérni Önöktől. Várom válaszukat! Előre is köszönöm!

Több dolog miatt nem működhet: a legegyszerűbb, hogy a modulok csak látszólag ilyen típusúak, a bolti némi felárlal adta el lassabb modulját – az az: lehet, hogy működik 400 MHz-en, de 2/3/2/5 időzítéssel, ami egyébként elég gyors időzítés. Ebben az alaplap típusban ennél gyorsabb memóriák is vidáman futnak, ahhoz már a memóriabusz feszültségét is emelni kell. Ha az alaplapban ugyanilyen időzítéssel megy más modul, akkor ezt nyugodtan vissza lehet vinni, mielőzt inzerit hibás a felirat (esetleg bizonyítani lehet a boltba vitt géppel). A feszültség emelésére valószínűleg el fog indulni a gép, de például 2/3/3/5 vagy 2/3/2/6 esetén sem olyan vérszes a sebességcsökkenés, ezt tesztprogrammal meg lehet nézni.

Samsung

Penge ez a telefon

Kifejezetten a chat- és SMS-mániások figyelmébe ajánljuk a *Samsung Electronics* leg-

újabb okostelefonját, az *SGH-i320*-as modellt. A masina legnagyobb erőssége a PC-ken megszokott QWERTY billentyűzet, amelyen kényelmesen e-mailezhetünk, SMS-ezhetünk. Ez utóbbira érdemes vigyázni, mert észre sem vesszük, és máris több száz forintot elüzengettünk. Az *SGH-i320* a maga 11,5 mm vastagságával igazi „pengemobil”, 95 grammja pedig az ing zsebébe sem húzza le, bár sokan biztosan majd farzsebre vágják. A masina *Windows Mobile 5.0 Smartphone* operációs rendszert használ, így aki már használt ilyen eszközt, annak a telefon használata gyerekjáték. Az *i320*-ast instant SMS programmal és „mobil-mail” funkcióval is felvértezték, ami lehetővé teszi fotók, zene és egy sor multimédiás üzenet küldését és fogadását. Így egy igazi multimédiás eszközzel van dolgunk.

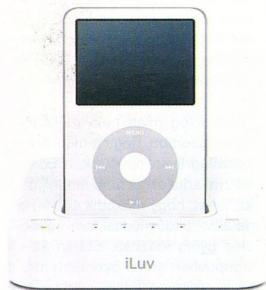
Adatok

Standard	EDGE, GPRS class 10 (900/1800/1900 Mhz)
Kamera	1,3 megapixeles kamera
Kijelző	2,2", 240×320, 65 ezer színű TFT
Jellemzők	Push Email (üzenetküldő és biztonsági csomag)
Memória	QWERTY billentyűzet • videofelvétel & üzenetküldés (MPEG4 / H.263) • MP3 / AAC / AAC+ / WMA / WAV / OGG • kettős hangszóró / Speakerphone • Bluetooth / USB / hangfelismerés • dokumentumnézegető • 120 MB beágyazott, külső memória (microSD)
Méret	111×59×11,5 mm
Súly	95 g

iPod-kiegészítő

Felvétel indul

Úgy néz ki az *iLuv* cég tartozéka, mint egy iPod bőlcső (bölcskeknek: dokkoló), de nem csupán akkutöltést vagy hangcsatlakozást kínálnak, hanem videofelvételt is – legalábbis az erre alkalmas merevlemez típusoknak. A tartozék jelzése *i180*, bemenete kompozit és

S-video. A jel forrása pedig bármi lehet, ami illik ezekbe, tehát a jó öreg képmagnótól a DV kamerán át a DVD-játsozóig. A felvételt az iPod merevlemezére kerül, egy *iLuv* nevű könyvtárba. Persze frenetikus minőséget ne várjunk az apró képernyőn, bár választhatunk négyféle érték közt (512-től 1536 kilobit/sec-ig). A kódolás formátumát nem kövölték, az árat viszont igen: 200 dollár.

Honlap: www.i-luv.com

Parallels Desktop for Mac

Szimultán operációs rendszer

A Macintosh eszközökkel kapcsolatban gyakran hallhattuk a kritikát, hogy rugalmatlanok, a cég túlságosan kívül marad a piaci trendeken. Az elmúlt időszakban ez azonban változni látszik, hiszen ma már az Apple gépein Windows operációs rendszert is futtat. A nemrégiben megjelent *Boot Camp* szoftver tulajdonképpen

egy előválasztó, amellyel a Windows és a Mac saját operációs rendszere között választhatnak a felhasználók, ám ennek nagy hátránya, hogy váltáskor újra kell indítani a gépet. A jelenleg ingyenesen elérhető *Parallels* szoftver segítségével ezt újraindítás nélkül is megtehetjük, azaz két teljes értékű operációs rendszert használhatunk párhuzamosan, a váltás pedig pillanatok múve. Honlap: www.parallels.com

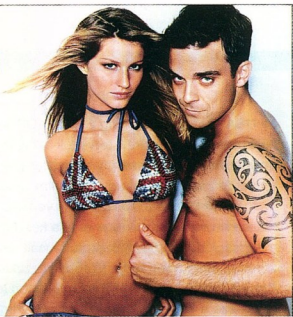
Pannon

Népszerű a mobil tévé

Az ingyenes wap-hétvégének és a kibővült műsorkínálatnak köszönhetően megduplázódott a *Pannon* wapporgalma, a mobilon tévézök száma pedig több mint a tízszeresére emelkedett a hétvégéken. Minden nyári hétvégén ingyenes wap- és MobilTV szolgáltatást kínál a Pannon, így az *MTV1*, a *TV2*, az *RTL Klub*, az *ATV* és a *Duna TV* több mint száz műsorából válogathatunk mobilunkon. A bönghészhető tartalmak közül továbbra is a

hírek a legnépszerűbbek, de az elmúlt időszakban a labdarúgó-világbajnokság oldala is rendkívül látogatott volt. A *Pannon W@P* főoldalán a MobilTV menüpontra kattintva nézhetők-hallhatók a díjmentes tartalmak. Az ingyenes wapoziási lehetőség ezen felül 10 MB adatforgalom erejéig vehető igénybe, ez a rendszeres felhasználáshoz is bőven elegendő. A kedvezményes lehetőség igénybevételéhez előzetesen regisztrálni kell a Pannon hálózatából díjmentesen hívható 1741-es telefonszámon.

T-Mobile

Robbie Williams koncert 3G mobilon
A T-Mobile előfizetői mobiltelefonjukon keresztül élőben követhetik a Robbie Williams *Close Encounters 2006 Tour* sorozat koncertjeit. A magyarországi, németországi és ausztriai koncertet video streaming technikával közvetítik az adott országokban, szeptember 19-én pedig az angliai Milton Keynesben sorra kerülő koncertet is közvetítik Magyarországon, Németországban,

Ausztriában és Szlovákiában. A mobil televízióhoz megfelelő 3G mobiltelefonra van szükség, valamint elő kell fizetni a T-Mobile Mobil TV szolgáltatására.

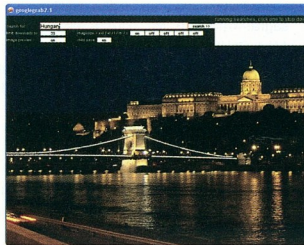
Robbie Williams koncertközvetítések időpontjai:

Július 19. – Budapest
Július 28. – Berlin
Augusztus 18. – Bécs
Szeptember 19. – Milton Keynes, Anglia

Googlegrab 2.1

Képgyűjtés könnyen, ingyen

Aki sűrűn használja a Google képkeresőjét, az legyen türelmes, és tűrje jól a kudarcot. Hiszen végig kell böngésznie több tucat (olykor több száz) oldalt, és gyakran pont a legígéretesebb fotó hiányzik a netről. Ezen segít a Googlegrab: magától letölti a képeket, persze külön mappába. Kíváncsiaknak ott a folyamatos előnézet. Bár felülete spártaian egyszerű, könnyű kezelni: keresett szavak, maximális képszám, méretek (mint a trikónál: XXL-től S-ig), előnézet külső, gyerekvédelem. Egyedül a „stop” gomb hiányzik, ehelyett a jobb felső sarokban futó képszámlálóra kell kattintani. Próbánk során a Googlegrab jól működött, de a találatok szá-

mát csak „megérzéssel” sikerült korlátoznunk, ugyanis a szám beírása után Enter-t kell ütni. Az ingyenes program honlapja: www.sas21.de/apps/googlegrab

Internet

Flash játék Zidane-ról

Az interneten futótűzként terjednek a poérok, és minél nagyobb sületlenségéről van szó, általában annál nagyobb a sikerük. Mostanság a focis vicc és játék a sláger, többek között egy meglehetősen primitív játék, a dolgunk mindössze annyi, hogy Zidane-nal minél többször kell megismételünk a vb-döntő sajnálatos afferját – ha valaki nem látta volna az olasz–francia döntőt, a francia csatár az olasz Materazzit mellkason börtintotta, amiért piros lapot kapott. A játék itt érhető el: <http://zeljo.com/blog/zidane-the-game>

Zfone

Titkosított VoIP Windowsra is
A Zfone szerverektől, protokolltól és infrastruktúrától függetlenül alkalmazható. A szoftver azonban nem önálló VoIP-alkalmazás, hanem az ilyen programok kiegészítője, amely eddig Macintosh és Linux platformon futott. Egyébként a beszélgetés végén az addig használt kulcs megsemmisül, így aki esetleg megszerezte, legközelebb semmit nem ér vele. A Zfone Windows-változata regisztráció után ingyen letölthető. Honlap: www.philzimmermann.com/EN/zfone/index.html

A legdrágább telefon

Millió dolláros mobil
Bizonyára sokan megkönnyebbülnek, hogy végre 1,3 millió dollárért is vehetnek mobil. Ezt egy osztrák ékszerész alakította ki a *Crypto Smartphone* modellből, a megbízást egy orosz cég adta. A készülék fém részei platínából készültek, a joystick és a cég logója 18 karátos arany, néhány gomb és felülete gyémántberakású (80 drágakő, kb. 30 karát), a ház oldalát és hátát ébena borítja. Maga a telefon külön kódprocesszort használ (256 bites titkosítással), kijelzője 320×240 pixeles, Windows CE fut rajta, memóriája kétszer 64 Mb-át, de nem bővíthető. Úgy tűnik, a milliomosok nem csak titkosan, hanem röviden is beszélgetnek, mert a

Brilliant Crypto Smartphone akkuja két órára elegendő (vagy 100 óra készenlétre). Honlap: www.cryptogsm.ru/diamond/eng/

Goomp-Ker

"Az okos kereskedő áruháza..."

www.coomp-ker.hu

UMA: WLAN-ról mobilra

Drót nélküli ugrandozás

Megérkezett Európába az első **UMA** (*Unlicensed Mobile Access*) képességű telefon. A megoldás lényege: az adatátvitel és a beszélgetés zökkenőmentesen kerül át a WLAN-ról a mobilhálózatra. Olaszországba most érkezik a legelső UMA-telefon, a *Samsung SGH-P200*, és nemskára kapható lesz kontinensünk más országaiban is. Árat azonban még nem közölt a koreai cég, amely megelőzte a *Nokia* szintén UMA-tudású modelljét, a *6136-ot* (ez a 3. negyedéven jelenik meg).

Feltört műholdas kódok

Kutatók az elkövetők

Amerikai egyetemi kutatók feltörték és közölték az európai globális helyzetmeghatározó rendszer első kísérleti műholdjának kódrendszerét, mivel ezt szükségesnek találták a rendszerhez kapcsolódó készülékek fejlesztéséhez, adta híru a *MTI*. A 4 milliárd eurós beruházással készülő *Galileo* rendszer nyilvános lesz, de az idén januárban fellőtt első műhold, a *Giove-A* tesztrendszer kódjait az esetleges későbbi változtatásokra hivatkozva nem hozták nyilvánosságra.

Mark Psiaki (Cornell University, New York) és munkatársai bonyolult digitális jelfeldolgozó berendezésekkel vették a Galileo kódolt adását, s addig próbálkoztak, míg sikerült lehantani róla a hibajavító rendszer úgynevezett pszeudorandom zaját.

A tervek szerint a Galileo rendszer 30 műholdja 2010-től kezdve kínál alternatívát

az USA Global Positioning System (GPS) hálózatával szemben. A tervezők azt ígérték hogy a Galileo rendszer nyilvános lesz, és Psiaki és munkatársai úgy gondolták, hogy az ígérlet a kísérleti rendszerre is vonatkozik, hiszen ha valaki 2010-re el akarja készíteni a kapcsolódó készülékek prototípusait, csak a kódok birtokában tudja kipróbálni azokat. A Cornell egyetem mérnökei az interneten tették közzé a kódokat, s az új piacra betörni készülő készülégyártók köszönettel halmozták el őket.

Az *Európai Űrügynökség* (ESA) szövevénye szerint a *Giove-A* jeleivel nem lehet túl sokat kezdeni, egyáltalán nem biztos, hogy a kész rendszerben is ugyanezt a jelformátumot használják majd. A Cornell Egyetem kutatói „jó egyetemistához méltó munkát végeztek, de pár dolgot összezavartak” – idézte az illetőt a *The New Scientist* angol tudományos folyóirat online kiadása. gps.ece.cornell.edu/galileo

BitTorrent

Üzletkötés a mumussal

Amba jó útra tért a *BitTorrent* – a filmés zeneipar rettegett mumusa –, már sikerült megállapodnia a *Warner* stúdióval. Most pedig újabb szerződéseket kötött, ezúttal négy független stúdióval, összesen 1600 alkotásra. Ezeket a játékfilmek kivül számos mozgóképes műfajból válogatták össze, a dokumentumfilmtől a zenei koncerten és a tévéshown át a kabaréig. A *Warner* pedig egész estés filmeket és tévésorozatokat fog terjeszteni a *BitTorrent* révén.

A megvalósításra késő őszig kell várni, akkor indul el a fizetős szolgáltatás, várhatóan két formában: mint online videótéka (VOD, video on demand) és mint letölthető, megtartható (DTC, download to own). Eddigi tapasztalatok szerint (CinemaNow, MovieLink, iTunes video) az ár mellett a minőség és a másolásvédelem dönti el, hogy valóban bevéd-e illyesmire a közönség. Elvégre a tengerentúlon már hozzászórtak, hogy a mozipremierek után egy-két hónappal már elérhető a DVD is.

Honlap: bittorrent.com

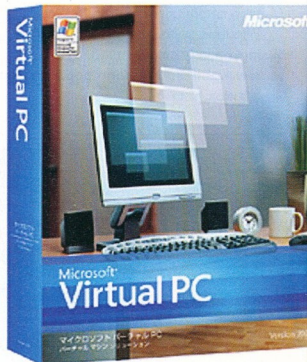
Microsoft

Ingyenes a Microsoft Virtual PC

Híreink között már szerepel egy Macintosh-tulajdonosoknak szóló hasonló megoldás, ám most a Windowst használók figyelmébe ajánljuk egy párhuzamosan több operációs rendszer futtatását lehetővé tevő, jelenleg ingyenes szoftvert. A *Virtual PC* első változatát még a *Connectix* cég jegyezte, ám a sikert látva a *Microsoft* megvásárolta, ezt követően pedig piacra dobta a saját, fizetős programját. Jó hír, hogy a *Microsoft* most – a *Virtual Server* ingyenessé válása után – szabadon letölthetővé tette az asztali gépekre szánt, korábban 40 ezer forintot kóstáló *Virtual PC*

2004 szoftvert is. A Windows 2000-, XP Professional- és XP Tablet Edition-kompatibilis 18 Mbájtos program alkalmas az MS-DOS 6.22, OS/2, Windows 95, 98, Me, 2000, NT 4.0 valamint XP rendszerek virtuális futtatására. A szoftver segítségével a felhasználók egymástól függetlenül több operációs rendszer is használhatnak egyidejűleg. Ez egy felhasználó esetében is jól jöhet, hiszen így a kétes eredetű programokat külön operációs rendszerben futtathatjuk, ami nagyobb biztonságot jelent. A redmondi vállalat közleménye szerint a jövőre érkező *Virtual PC 2007* is ingyenes lesz. A *Virtual PC 2006* letöltése:

www.microsoft.com/download

Motorola-Oakley

Bluetooth headset és napszemüveg egyben

Mostanság mind gyakoribb, hogy ruhatervező és telekommunikációs cégek összefognak, és közös termékkel rukkolnak ki. Az Oakley szemüvegyártó és a Motorola közös Bluetooth napszemüvege is igazi trendi cucc, ami a zenehallgatáshoz kifejezetten ajánlott. Az *O ROKR* modell mobiltelefonhoz

és MP3-lejátszóhoz egyaránt használható, a beérkező hívásokat a szokott módon, a fülnél elhelyezett gombbal fogadhatjuk, de itt a hangerőt is állíthatjuk, valamint ugrálhatunk a zeneszámok között. A készülék szuper, legfeljebb a várható 70–80 ezer forintos ár lehet elgondolkodtató, bár ha azt vesszük, hogy egy jó Oakley szemüveg és egy Bluetooth headset külön-külön is körülbelül ennyit kóstál, már nem is olyan rossz vásár.

VivaNet

Két hónap ingyenes próba ADSL

A VivaNet internetszolgáltató két hónap próbaidőre ingyenesen kínálja VIVAAdsl Családi, VIVAAdsl Irodai és EXTRAAdsl csomagjait a Hungarotel szolgáltatási területén. A próbaidő lejártával a felhasználók eldönthetik, maradnak-e, de más szolgáltatót is választhatnak. www.vivanet.hu

Új Lumix: DMC-FZ50

Tízszeres zoom, 12 megapixel

Megnövelt érzékenységgel, rafinált képzajcsökkentéssel és 180 fokban elforgatható kijelzővel mutatkozik be a Panasonic új bridge fényképezője, a Lumix DMC-FZ50, amely az FZ30-at váltja fel (az 8 megapixeles). A két legvonzóbb szám persze a 10 megapixeles felbontás és a 12-szeres optikai zoom, amit még ígéretesebbé tesz a szintén optikai képstabilizálás. Arra persze kíváncsiak leszünk,

hogy magas ISO-tartományban (1600-ig metetünk föl) miként birkózik meg a zajjal a Lumix új Venus Engine III képfeldolgozója. Emellett számos fejlett szolgáltatással és impozáns értékkel büszkélkedhet a kamera (9 zónás autofókuszról 9 ezred másodperces kioldási időig), ráadásul a világon elsőként intelligensen vezérli az ISO-érzékenységet. Az FZ50 európai árát és megjelenését még nem közölték.

Honlap: panasonic.hu

otthoni videomegfigyelő, babafigyelő és biztonságtechnikai eszközök

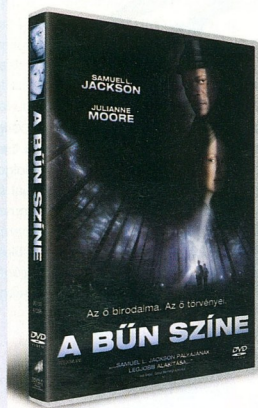

 AlphaSonic

Magyarországi disztribúció és nagykereskedés:
AlphaSonic Kft. 1047 Budapest, Tinódi u. 18. Tel.: 231-4090 Fax: 231-4099 www.alphasonic.hu

DVD

A bűn színe
(Freedland)

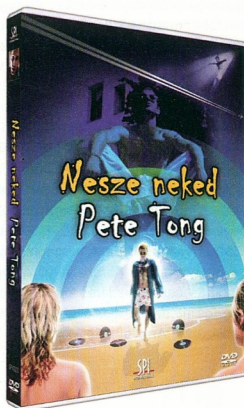

A kertmozik kora sajnos már lejárt, így a nyáresti filmes kikapcsolódást magunknak kell megoldanunk. Tárjuk ki az ablakot, indítsuk el a DVD-lejátszót, készítsünk magunk mellé egy kis ropogtatni valót és kezdődhet az izgalom. A *Richard Price* nagyszerű regénye alapján készült thrillerben *Samuel L. Jackson* egy különös ügyben nyomoz. A rémült *Brenda Martin* (*Julianne Moore*) háborzongató bejelentést tesz a rendőrségen: egy titokzatos férfi elrabolta a kocsiját, benne négy éves fiával. A tapasztalt rendőrdetektív, *Lorenzo Council* hamarosan az egész várost felbolygató, rémálomba illő események közepén találja magát, miközben heves vádák és nyugtalanító feltételezések között sodródva próbálja kideríteni az igazságot, amely sokkal több, mint gondolná.

További információ:
www.warnerbros.hu

DVD

Nesze neked, Pete Tong!
(It's All Gone Pete Tong)

Az izgalmak után egy zenés, fekete humorban is bővelkedő filmdrámát ajánlunk olvasóink DVD-gyűjteményébe. A valós történet alapján készült film *Frankie Wilde*-ről, a legnépszerűbb lemezlovasról szól. Ő az élet császára, amikor hirtelen szörnyű tragédia éri: veleszületett hallási rendellenessége szédületes gyorsasággal rosszabbodik. Frankie heteken belül teljesen megsüketül, és így képtelen ellátni a munkáját. A rajongók hamar elfordulnak tőle, a lemezársaság ejti, a bombázó feleség lelép a fiú legjobb barátjával, a menedzsere felmondja a szerződést. Frankie depresszióba süllyed, nem akar tudomást venni a bajokról. A kábítószer rabja lesz. Vajon le tudja győzni az öt üldöző démonokat? Képes lesz hallás nélkül is érezni a zenét, és visszaszerezni a régi dicsőséget? Pergő, látványos és tanulságos film az újrakezdeésről, az élni akarásról, kiváló alakításokkal, jól kiválasztott karakterekkel.

További információ:
www.spi.hu

DVD

Szpongya Bob Kockanadrág 1. évad
(SpongeBob SquarePants Season 1)

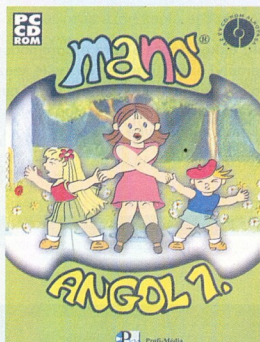
Természetesen a nyári szünidőben a gyerekek is szívesen ülnék a tévé elé. Főleg, ha ott régi kedvenceiket láthatják viszont. A Csendes-óceán mélyén, Bikini-fenek városában él a világ leghíresebb és legvagányabb tengeri szivacsja, SzpongyaBob Kockanadrág. Egy kételemes ananászban lakik kedvenc háziállatával, Csigusszal. Igazi álommunkája van: szakácsként dolgozik Rák úr gyorséttermében, a Rozsdás Rákollóban, és csodálatos érzékekkel találja magát kínos helyzetekben, anélkül, hogy különösebben törekedne rá. Amikor éppen nem szembes szomszédja, Tunyacsáp idegein ugrál, akkor furcsa és vicces dolgokba keveredik legjobb barátjával, Csillag Patrikkal, vagy adrenalinfüggő barátjánéval, Szandival.

A rajtfilmsorozat első évadja három lemezen jelenik meg, így akár DVD-maraton is rendezhetnek a kicsik.

További információ:
www.budapestfilm.hu

MULTIMÉDIA CD-ROM

Manó Angol 1

Manapság nem lehet eléggé korán kezdeni a nyelvtanulást. A szerencsések már az óvodában is két nyelven ismerkedhetnek a világgal. Az általános iskolában szintén nagy hangsúlyt kap a nyelvtanítás. És természetesen otthon sem árt a gyakorlás, amiben nem csak a szülő, hanem a számítógép is nagy segítség lehet. A *Profi-Média Manó Angol* sorozata nem új, hiszen 1997-ben nyert díjat, mint az év CD-ROM alkotása. Ám a Profi-Média „manós” kiadványai meglepően időtállóan bizonyulnak, a 8-10 éves korosztály bátran ülhet le eléjük. Az anyag alapját 75 párbeszéd adja 15 témakörre felosztva. Erre épül a mikrofonos szerepjátékos lehetőség és a 375 egyszerű, játékos feladat. A feladatokat magyarul mondják el, a párbeszédekben azonban már angolul szólnak és énekelnek a manók. A CD-n 15 dalt is találunk, amelyek asztali lejátszóval is meghallgathatók. Ha pedig a gyerekek elfáradtak tanulás közben, kellemes kikapcsolódást nyújt a számtalan animációt tartalmazó képes szótár.

További információ:
www.profi-media.com

KÖNYV

Chris Weston – Digitális fényképezés (500 tipp és trükk)

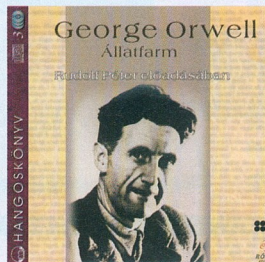

A digitális fotózás mindennapos tevékenység lett, valószínűleg sokan töltötték a nyaralást is több száz kép elkattintásával. Mert ugye amíg van szabad memória, addig az ember nem nagyon nézi, mit fotózott. Ha azután a nyaralás végén homályos vagy érdektelen képekkel találkozunk a számítógépre másolóskor vagy nyomtatáskor, érdemes valamivel jobban elmélyedni a digitális fotózás rejtelmeiben. Így legalább karcsónyork már nem lesznek gondjaink, és a jövő évi nyaralás képeit büszkén mutogathatjuk majd a rokonágnak. A digitális fotózás furfangjainak elsajátításában értékes segítséget nyújt a *Kossuth Kiadó* könyve. A szerző hivatásos fotósként 500 fogást és trükköt gyűjtött egybe, hogy gyakorlati példákon keresztül mutassa be a digitális fényképezőgépeket és kiegészítőiket, működésüket, használatukat, a fotózás alapvető szabályait, a különböző témájú felvételek készítésének fogásait. Sőt, az elkészített képek számítógépes feldolgozásának lehetőségeit is megismerhetjük. Mindezt egy gazdagon illusztrált, nagyon igényes kivitelű kézikönyvvel, amely akár a hátizsákban is elfér.

További információ:
www.kossuth.hu

HANGOSKÖNYV

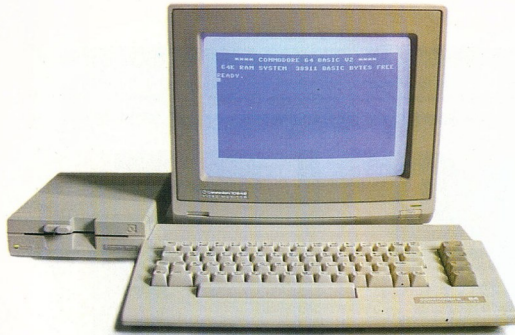
George Orwell: Állattarm

„Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél” – így szól *George Orwell Állattarm* című regényének legismertebbé vált mondata. Az 1943-ban íródott történet mese, méghozzá az aesopusi értelemben vett tanmese: a Szovjetunió és a sztálinizmus bírálata, és egyben minden demokráciának álcázott hatalmi rendszer szatirikus hangvételű kritikája. Tulajdonképpen rendkívül egyszerű Orwell technikája: az emberi társadalmak mintájára az állatok társadalmát írja le. Ember és állat között ugyanis – emberi nézőpontból – magától értetődő a hierarchia: az ember magasabb rendű, mint az állatok, pláne a házi állatok. Nos, Orwell állatai fellázadnak gazdáik, az emberek ellen, megalakítják saját társadalmukat, s vezetőiknek megteszik a disznókat. Az ily módon hatalomra került disznók azonban visszaélnék helyzetükkel, s ugyanúgy kizsákmányolják elvtársaikat, ahogyan azt korábban az emberek tették, míg végül nyíltan meg is fogalmazódik a fenti mondatban a társadalom tagjainak egyenlőségéről szóló paradoxon.

A szenzális történetet *Rudolf Péter* előadásában hallgathatjuk meg a *Kossuth Kiadó* gondozásában.

További információ:
www.kossuth.hu

A legnagyobb

C64 történelem

1982 különleges év volt: ekkor dobta piacra a Commodore cég a C64 típusjelű személyi számítógépet. Előtte is készültek úgynevezett „mikro”-gépek, és persze mind a mai napig gyártanak otthoni használatra szánt gépeket. Ám azt a hatalmas sikert és hírnevet, amit a kicsinyke C64 ért el, azóta sem sikerült senkinek felülmúlnia.

Szerző: Henryke

Akarva, akaratlanul egy sor fontos dologgal járt együtt a C64 megjelenése. Ekkor alakult ki az otthoni számítógépezés kultúrája, a korszak fiataljai – ma már harmincasok – ekkor szerették meg a számítástechnikát, ráadásul gyakorlatilag a C64-nek köszönhetően alakult ki a teljes mai PC-s játékipar.

Szintén ez a kis gép „felelős” azért, hogy létrejöttek olyan sosem volt kedvtelések, mint a számítógépes zeneszerzés, a játékok és szoftverek nagybani másolatása, no és a „crackerség”. Bármilyen hihetetlen, a számítástechnikai újságírás megszületése és a magazinokhoz adott lemezmelléletek kialakulása szintén a C64-nek köszönhető.

Röviden és tömören: mindazt, ami ma a számítástechnikát jelenti nekünk, otthoni felhasználóknak (beleértve a magazinokat, lemezmelléleteket, számítógépes zenét, számítástechnikai műsorokat és még sorolhatnánk), ennek az igen csúnya, 64 Kb-át memóriával megáldott, írógépre emlékeztető kegyerének köszönhetjük – közvetve vagy közvetlenül. Lássuk hát a számítástechnika kétségtelenül leglegendásabb történetét!

Kalkuláló admirális

Jack Tramiel élete igen kalandos és viharos volt. 1928-ban született a lengyelországi Łódź városában. Az 1939-es náci invázióban őt és családját Auschwitzba deportálták. Szinte horrorisztikus évek következtek: Tramiel szerencsésjére – ha lehet ezt szerencsének hívni – kiválasztották a dr. Mengele által „vizsgálgatott” kísérleti cso-

ÍME A PET.
A COMMODORE ELSŐ ASZTALI
SZÁMÍTÓGÉPE

portba, így valamivel jobb bánásmódban részesült, mint társai, legalábbis ami az ellátást, a kényszer munkát és a tartótsztek kegyetlenkedéseit illeti. Később Alumba, a Hannover melletti tábörba került, innen 1945-ben szabadult, amikor az amerikai hadsereg felszabadította a táborot.

1947 novemberében, mint oly sok lengyel sorstársa, Tramiel az USA-ba emigrált, ahol 1953-ig mint taxisoör dolgozott. A hadseregben eltöltött évek alatt a jó mőszaki érzékő Jack igen nagy tapasztalatot szerzett az írógépek javítása és összeszerelése terén. Így a taxizásból származó szerény megtakarítását cégálapításra fordította: vett egy romos raktárépületet Bronxban, majd kitett egy táblát az ajtó fölé: „Commodore Portable Typewriter”.

Hasznos linkek

c64.lap.hu – linkgyőtemény
www.c64.org – angol nyelvő portál
www.lemon64.com – játékok C64-re, aktív fórum
www.c64-longplays.de – hosszú videók a játékokról
www.puffy64.de – C64-emulátorok PC-re
cbmmuseum.kuto.de/index.html – Commodore múzeum
www.classicomp.org/dunfield/index.htm – öreg komputerek képei, programjai

Források

C64 Wiki
Oldcomputers.net
Reid C. Swenson: Commodore Computer History
Cameron Kaiser: The Secret Weapons of Commodore
Kovács Attila: A Commodore 64 múltja és jelene

„kis”-számítógép

A vállalkozás azért kapta a *Commodore International* nevet, mert Tramiel egy katonai csengésű titlust szeretett volna, ám már minden magasabb rang, így a General (tábornok) és az Admiral (tengernagy) is foglalt volt. Ezért hát maradt a Commodore (sorhajókapitány, egycsillagos admirális; az USA-ban 1952 és 82 közt nem használatos rangfokozat).

Jack tehát elkezdett olcsó írógépeket importálni Európából (ne feledjük, az 50-es években az írógép nagyjából akkora üzlet

segítségét nyújtott a terjeszkedéshez és az új piacok meghódításához. A Commodore ezután felvásárolta a *MOS Technology*, és valószínűleg ez volt Jack életének legjobb döntése. A MOS-szal együtt érkezett ugyanis *Chuck Peddle*, aki kifejlesztette a világ leglegendásabb – és sokak szerint a mai napig a világ legjobb – processzorát, a *Motorola 6500*-as szériát, a jövőbeni C64-es szívét.

1977-ben elkészült a Commodore első úgynevezett asztali számítógépe, a *PET*

HORDOZHATÓ VÁLTOZAT 1983-BÓL: AZ SX-64 IN-
DULÓ ÁRA EZER DOLLÁR VOLT, MA A GYŰJTŐK
FELTETT KINCSE

TELJES KIÉPÍTÉSŰ C64-RENDSZER: MA IS MŰKÖDIK MINDENE

volt, mint most a PC), és az első nyereséges évek bevételeit visszaforgatva nyitott még egy irodát Torontóban, *Commodore Business Machines* néven.

A 70-es években a *Texas Instruments* cégtől vett lapkakészleteket, az erre épített számológépeivel tudott betörni a piacra (a Commodore gyártotta az első amerikai elektronikus számológépeket). Ez az üzlet igen jól ment, egészen addig, amíg mindenki – beleértve az óriási Texas Instrument is – el nem kezdett számológépeket gyártani. Ideje volt tehát új piacok felé nyitni...

Előjáték

Hosszabb-rövidebb viharos időszakok után – a Commodore cég hol jól ment, hol rosszul – Jack talált egy befektetőt, aki anyagi

(*Personal Electric Transactor*). A PET tartalmazott egy magnót, egy billentyűzetet és egy monitort – és persze hatalmas siker lett.

Hamarosan azonban érkeztek az *Apple* gépek (*Apple II*) és a *TSR80* sorozat is, a PET pedig nemsokára visszaszorult, főleg viszonylag magas ára következtében. A Commodore ezért úgy határozott, hogy készít egy nagyon olcsó (300 dollár alatti) számítógépet, amelynek színes kijelzője lesz – ez akkoriban szinte hihetetlennek tűnt –, és elsősorban az otthoni hobbielhasználókat és persze a játékos kedvű fiatalokat célozza meg.

Így jött létre a *VIC20*, a C64 elődje, amely bár üzletileg sikeres volt, mégsem robbant akkorát, amekkorát Jack szeretett volna, hiszen paraméterei viszonylag

Üzleti internet és telefon ...
... teljes szolgálató váltással!

MOZAIK

gyengének számítotak még az akkori piacon is (5 Kb-át memória, 176×184-es felbontás). Az alapok azonban már készen álltak, hiszen megvolt a legendás grafikus chip, a VIC, csak egy kicsit fejleszteni kellett a konstrukción. És ezt meg is tették...

Berobban a 64-es

1982 őszén jelent meg a C64 az észak-amerikai piacon, a következő év elején az európain. Szinte azonnal a világ legsikeresebb és legnagyobb számban eladott otthoni számítógépe lett. A piaci bevezetés után két évvel megdöntötte az eladási rekordot, több mint 4 millió (!) példánnyal világszerte. A cég bukásáig pedig a becslések szerint 22–30 millió darab kelt el belőle, amivel bekerült a *Guinness Rekordok Könyvébe* is.

Am azt se hallgassuk el, hogy az otthoni

KONZOLKÉNT A LESZÁLLÓ ÁGBAN: COMMODORE AMIGA 600 A KILENCVENES ÉVEKBŐL

ni komputerok piacán kiélezett küzdelem folyt (Texas Instruments, Atari, japán MSX-gyártók), ami persze árhaborúval járt. Ez a Commodore pénzügyi tartalékait is kezdte kimeríteni – emiatt hatalmi harc tört ki a cégen belül. Végül Irving Gould erőteljes nyomására Jack Tramiel 1984-ben otthagyta saját cégét, és felvásárolta a korábbi konkurenciát, az *Atarit*.

Minek köszönhető a C64 egyedülálló sikere? Nos, nagyon egyszerű recepteknek: a C64 egybe volt építve a billentyűzettel, és nem járt hozzá monitor; csak egy tévékimenet volt a hátulján, így bármilyen televízióra csatlakoztatni lehetett – Jack így megspórolta a színes kijelzőt.

Az egybeépítés miatt az előállítás költsége is alacsony volt – így a C64 szinte hihetetlenül olcsón került a piacra, bárki vehetett és használhatott egyet, akinek volt otthon tévéje. Ha pedig magnót, illetve később floppy-lemez-meghajtót akartunk, azt külön kellett hozzá megvenni – így mindenki maga döntötte el, mennyit szán az otthoni konfigurációra.

VIC és SID – a két halhatatlan

Mindez persze még nem lett volna elég a sikerhez: ott volt azonban a remek *Motorola 6510-es* processzor, valamint a C64 szíve és lelke, a *VIC* és a *SID*.

Mit ért el a Commodore?

- A mikroszámítógépek egyik első úttörője volt, a C64 révén rengeteg ember ismert meg a számítástechnikát.
- Eladási világrekordokat ért el a VIC-20, majd a C64 révén.
- Nevéhez fűződik az első hordozható számítógép és az LCD.
- Piacra segítette az első multimédia számítógépet, az Amigát.
- Elkészítette az első CD-alapú konzolokat.
- Vitathatatlan, hogy meghatározó szerepet játszott a mai PC-s játékos és szórakoztatóipar elindításában.

Élt, él és élni fog!

A Commodore 64 és persze a C64-es játékok, demók és alkalmazások mind a mai napig élnek. Az egykori rajongók – ha már nincs meg az eredeti gépük – különböző emulátorok előtt élik újra a legszebb pillanatokat a Summer Gamesben, kutatnak térképrészletek után a Mission Impossible robotos pályáin. C64-emulátort találunk Windowsra, Linuxra és OS X-re, de még a tenyérgép tulajdonosok is magukkal vihetik régi kedvenceiket egy PDA-n. Sőt, joystickba építve is vásárolhatunk C64-et, számos előre telepített játékkal!

CP
Nyereményjáték
„Őskövület kerestetik” pályázat

Ódsi, ezeréves gépet használni? Deje lenne lecserélni!

Nyerjen egy 300 000 Ft értékű csúcs-konfigurációs DTK számítógépet, vagy az 5 db fél éves CP-előfizetés egyikét!

Keressük Magyarországon legöregebb, még működő és lehetőleg használatban lévő számítógépet! Nevezzen be a pályázatunkra és játsszon velünk! Írja meg az Ön „őskövület”-számítógépének típusát, paramétereit, rövid történetét, hogy mikor és milyen célból vette, illetve jelenleg mire használja. A pályázathoz fotókat is küldhetnek a gépről.

Jelentkezés: palyazat@cp panorama.hu

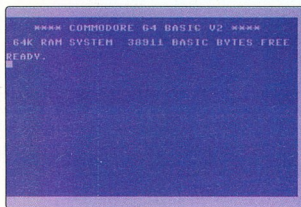
Jelentkezési határidő: október 19.

Sorsolás: október 20.

A sorsolást követően a legrégebb gépek történetét a novemberi számunkban közöljük.

További részletek: www.cp.hu

IGY NÉZ KI A C64-ES ALAPKÉPÉRPENYŐ

A VIC (Video Interface Chip) a világ legjobb grafikus processzora volt akkoriban (16 színű, nagyfelbontású grafika, 320x200-as felbontással). Ez volt a gép szíve: aki csak meglátta a fantasztikus színeket és felbontást, rögtön beleszeretett. Abban az időben egyébként a többi PC-tulajdonosnak külön kellett megvásárolnia a CGA (Color Graphics Adapter) videokártyát – az amúgy sem túl olcsó alapgép mellé –, és így is csak négy szín látszott 320x200-as felbontásban.

Ott volt még a gép „lelke”, a C64 mai napig legendás audiochipje, a Bob Yannes által tervezett SID (Sound Interface Device). Ez a vezérlő a fuvolahangtól a mozdony pőfögéséig minden elképzelhető hangot meg tudott szólintatni. Olyan színvonalú és minőségű zenéket, hanghatásokat tudott előállítani, amilyenekre a PC-felhasználók

csak vágyakoztak, mert bizony 1987-ig, az Adlib hangkártya megjelenéséig kellett várniuk. Mellesleg az internet a mai napig tele van SID, azaz C64 zenékkel; van SID-emulátor, ha nosztalgiamuzsikát akarunk hallgatni. A SID tehát ugyanolyan népszerű 2006-ban is, mint 1982-ben volt, ami azért nem kis teljesítmény!

Mindezek betetőzéseként az operációs rendszer tartalmazta a világ egyik legkönnyebben megtanulható programnyelvét, a BASIC V2-t. Ehhez az akkoriban rengetegnek számító 64 Kb-át memória rejtett a gépben.

Ablak és fényceruza

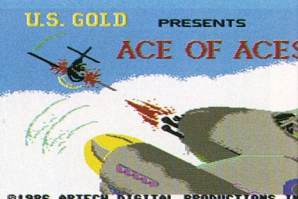
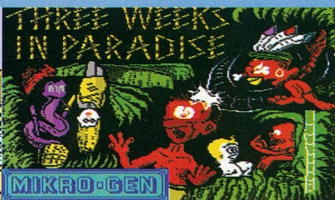
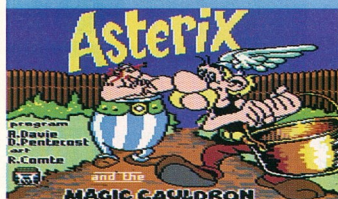
Megjelenése után a C64-et a végtelékig tuningolták: készült rá ablakos operációs rendszer (úgy bizony!), fényceruzát is kezelő, még mai szemmel is profinak tűnő grafikus programok (például az Amica Paint, az Art Studio). A lelkes hobbiprogramozók a 16 színű megjelenítésből először 32, majd 64 színűt varázsoltak – tették mindezt a hardver módosítása nélkül – kizárólag a VIC rejtett lehetőségeit és programozási trükköket felhasználva. Egyébként C64-re készült a Sublogic Flight Simulator, amelyet később a Microsoft vett meg, és máig is folytatódik a fejlesztése. Készült C64-es egér, fénypisztoly, mindenféle cartridge-ek – ezekkel tovább lehetett fokozni a gép teljesítményét, amely persze egyéb trükkökre is használható volt. Hazai vonatkozása is akad a dolognak: Magyarországon első számítástechnikai kiadványa az 1984-ben megjelent *Mikroszámítógép Magazin* volt – tele C64-es cikkekkal és tippekkel.

A Commodore cég a kilencvenes években már nem tudott lépést tartani a PC-ekkel. A Commodore Amiga kezdeti sikere után egyre nehezebb időszakok következtek – 1994 tavaszán a vállalat csődbe ment. A C64 sikereit – sőt, érdemeit – azonban már senki nem veheti el a cégtől. A 80-as években a C64-es gépek bekerültek az otthonokba, rákapcsolódtak a tévékre, a tíz nézdeszek elkezdtek programozni és szoftvereket másolni, jócskán elősegítve azt, hogy végül eljussunk a mai helyzetig. Megfizethető alternatíva híján Magyarországon üzleti szoftvereket is írtak erre a kis masinára, némelyik szocialista nagyvállalatnál tucatnyi gép működött – persze a megbízhatósággal voltak gondok.

Ráadásul nagy a valószínűsége, hogy ha a C64 nincs, akkor most a kedves olvasó nem tartaná a kezében ezt a lapot sem... Érdekes, ugye?

DTK
Computer

A hősök visszatérnek!

SIR SINCLAIR ÉRDEME A VILÁG ELSŐ ZSEBSZÁMOLÓGÉPE ÉS A ZX SPECTRUM

Múltidéző emulátorok

Commodore 64, Sinclair ZX Spectrum és társai – ma már csak elvtelve találkozunk velük, pedig milyen jókat játszottunk hajdanán ezekkel a gépekkel. Szerencsére az interneten szép számmal találunk szoftveres emulátorokat, ezekkel újra átélhetjük a régi kalandokat.

Szerző: Köhler Zsolt

A régi mikroszámítógépek ma már nem használják, és jobbára csak a bontókban akadhatnak nyomukra – persze gyakran hiányosan, programok nélkül. Pedig hajdan, a számítógépes játékok hőskorában lázasan csereberéltek-másolták ezeket a programokat, és az emberek mikroszámítógépes klubokba jártak. Szerencsére néhány megszállott gondoskodott ezeknek a programoknak a megmentéséről, és hozzáférhetővé tette őket a PC-s világ számára is.

Mikroszámítógépek hőskora

A Commodore 64, a Sinclair ZX Spectrum a maguk korában etalonnak számítottak, pedig hazánkban tiszén is több mikroszámítógép-típust lehetett kapni. Míg a C64 kifejezetten játékgépeknek készült (amelyre annak idején komoly programokat fejlesztettek), addig az utóbbit általános célú gépek szánták, elsősorban programozásra (apropó, emlékszik még valaki a Basic nevű kártyajátékra?). A legérdekesebb, hogy a sikeresebb játékokat minden nehézség nélkül áttírták a másik rendszerre – az üzleti érdekek akkor nem ütköztek olyan erősen, mint az manapság a konzolgépeknél látható. A két legnagyobb rendszeren több ezer játék szórakoztatta az embereket millióit, és mivel a szoftverek nagy része szerencsésen túlélte a PC XT/AT korszakát, szórakoztatja ma is.

Ehhez nem kell más, mint egy olyan program a PC-n, amely úgy tesz, mintha egy Commodore vagy egy Spectrum (Amiga, Atari, Enterprise stb.) lenne. Ma nagyon jól ismerjük az emuláció speciális esetét, a virtuális számítógépet, amely egy PC-n egy másik PC-t utánoz. Ehhez elég nagy számítási teljesítmény kell, a régebbi gépek azonban könnyedén emulálhatók, mivel az akkori processzorok közül a Spectrumba épített Z80-as vitte a legtöbbször: speciális változata a Marsot is megjárta.

Emulátorok a neten

Emulátort nagyon sok hardverhez találhatunk, ezek egy része a programokkal együtt teljesen legális, mások csak részben, vagy egyáltalán nem azok. Az említett gépekhez természetesen ingyenes emulátorok állnak a rendelkezésünkre, a programok túlnyomó többsége legálisan letölthető és használható – amelyik nem, az pedig azért nem, mert még ma is elérhető, például Pocket PC rendszerre.

Az átmeneti csoportba meglepő módon a játéktérmekek automatái tartoznak. És valóban: ezeknek is van emulátora Windowsra, a sokféle hardverváltozat ellenére. Sajnos a

hozzájuk tartozó játékoknak közül az ingyeneseket egy kezünkön meg tudjuk számolni – a többi fizetős. Végül találunk ingyenes emulátorokat a konzolgépekhez is, a Nintendo gépeitől a Gameboyon át egészen az Xbox 360-ig.

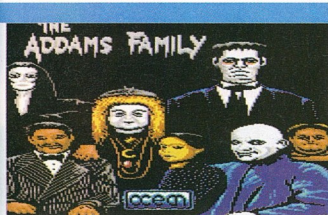
Könnyű belátni, hogy a gépekben lévő ROM csak illegálisan olvasható ki, tehát az ingyenes emulátor használata már önmagában is illegális – nem is beszélve a játékokról. Az emulátorok telke, az utánozott számítógép hardverbe égetett programja hivatalosan csak akkor használható (mint például a mai alaplapok firmware-e esetében), ha rendelkezünk magával a hardverrel.

Hogyan használjuk őket?

Mivel a PC-hez nem praktikus magnetofont vagy 5,25"-os floppimeghajtót kötni (bár ez megoldható), a programok úgynevezett Tape vagy Disc fájlokban helyezkednek el, az emulátor pedig úgy intézi, hogy a virtuális gép valós eszköznek lássa őket. A programban csak meg kell adnunk a program helyét, és úgy használhatjuk a gépet, mint az eredetit. Plusz szolgáltatás a Snapshotok kezelése: ezekkel az akkor még nem létező játékkállások elmentésére nyílik lehetőség.

Ha nem működik egy játék, akkor ne aggódjunk: lehet, hogy egy másik emulató-

ron, esetleg egy másik verziója tökéletesen fog futni. Néhány emulátort és játékot a lemezmelletünkön is elhelyeztünk.

C64

Több DOS-os emulátor is létezik (mi több, még PSP-re is van C64 emulátor), de Windows alatt csak egyetlen igazán jó akad: a *WinVICE*, amely a C64, C128, Plus4, VIC20, PET és CBM-II gépeket egyaránt ismeri. Többek között Linux alatt futó változata is van.

Az emulátort kicsomagolva indítsuk el az emulálni kívánt gép programját (pl. az x64-et a C64-hez)! A menün keresztül mindent elérünk. Az *Options* alatt állítsuk nagy méretűre a képet (*Double Size*)! A lemezképek kiterjesztése *D64*, ezeket az **Alt + 8** lenyomásával nyithatjuk meg, a kazettáképek *T64* kiterjesztésűek, és ezeket az **Alt + T**-vel nyithatjuk meg. Resetelni az **Alt + R** lenyomásával tudunk. A gyorsindítást a *File* menü *Autostart Disk/Tape Image* menüvel végezhetjük el, csak meg kell adnunk az indítani kívánt fájlt.

Amelyik játék joystickot kér, azt az *Options* alatt állíthatjuk, vagy az alapértelmezett numerikus billentyűzettel irányíthatjuk a játékot.

Sinclair Spectrum

Lemezünkön a *RealSpectrum* nevű emulátort, ennek Intel és AMD processzorra optimalizált változatait és a működésükhöz szükséges Spectrum ROM fájlokat helyeztük el, ezeket a merevlemezünkön egyetlen könyvtárba kell bemásolni. A *RealSpec.exe* elindítása, majd egy kis teszt után *Spectrum 128k* indítóképernyője fogad. Az opciók a funkciógombokkal érhetők el, **F1** a sügő. Hardvert az **F3**-mal választhatunk (a Pentagon és a ZS Scorpion gépekben flopiemeghajtó volt). Flopi image-et **F6**-tal tölthetünk be, de sokkal gyakoribb a kazetta, amelynek beállításait az **Alt + F7** menüjében végezhetjük el.

Webcímek

MAME

www.mame.net
www.mameworld.net

C64

www.c64.com
www.c64.org
tapes.c64.no
www.c64games.de

ZX Spectrum

www.worldofspectrum.org

Enterprise

www.ep128.hu

PC

www.the-underdogs.info
www.abandonwareing.com

A gyors betöltéshez kapcsoljuk be a *Fast Loading* és *Auto Loading* opcióit, és kapcsoljuk ki a *Loading Soundot*. Az **F7**-tel választunk kazetta képfájlt, és már el is indult a program! A teljes képernyős használathoz nyissuk meg szerkesztésre a *Realspec.ini* fájlt, és a *Video* szekció alatt állítsuk át a *Fullscreen* értéket 1-re, illetve a *BlitterFX* értékét változtassuk 1-re vagy 2-re. A felbontás bármely szabványos VESA mód lehet (pl. „800 600“)!

PC/DOS

DOS

Egyszerű a dolgom, ha a számítógépünkön Windows 95/98/ME fut, ezeknél még elérhető a DOS. Windows XP alatt viszont a *DOSBox*-ot kell használnunk; ennek és a *D-Fend*-nek (ez az egyik kezelői felülete) telepítése után a *D-Fend* rákérdez a *DOSBox* helyére, adjuk meg neki a *C:/Program Files/DOSBox-0.65* könyvtárat. Indítás után nyomjuk le az **F2**-t (*Add with wizard*). Adjuk meg a program nevét, a *Game EXE* alatt a futtatni kívánt programot, a *Setup EXE* alatt az esetleg hozzá tartozó beállító programját.

A következő oldalon általában semmit nem kell változtatnunk, azután pedig a játék által „látott” könyvtárat kell megadnunk. Az egyszerűség kedvéért nyomjuk meg az *Auto Create* gombot! Lépegessünk tovább a memória beállításáig, itt adjuk meg 63 megabájtot. A megjelent ikonra kattintva indíthatjuk a játékot.

Igen gyakran futtatnunk kell a telepítőt (pl. a *Dune 2*-nél), ahol a gépünkben lévő hangkártyát kell beállítanunk. Választhatjuk a *Gravis Ultrasound* (GUS), az *SB16*-ot, esetleg az *SB Prót* is. A program a beállítások után kilép, de újraindítva már gond nélkül kell futnia játéknaknak! ■

336 4 336

www.actel.hu

Rendkívüli Computer Panoráma előfizetési akció!

ViewCon USB (2.0 4 Port HUB)

Éves DVD-mellékletes előfizetés
most 2500 Ft értékű
ajándék USB elosztóval 14 920 Ft!

4320 Ft megtakarítás!

További információk:

- ☎ 06 (1) 888-3421. 06 (1) 888-3422
- 🌐 www.itmediabolt.hu
- ✉ terjesztes@vogelburda.hu

Az augusztus 28-ig beérkezett befizetések esetében a 12 lapszámra szóló előfizetés a 2006.9-es lapszámmal indul. Az ajánlat 1 éves Computer Panoráma DVD-mellékletes magazin előfizetés esetén, illetve a készlet erejéig érvényes.

Igen, megrendelem a Computer Panoráma magazin DVD-s változatát egy évre mindössze 14 920 Ft-ért
ajándék USB elosztóval!

Számlázási név:

Számlázási cím:

E-mail cím: Telefonszám:

Ajándékozott neve:

Ajándékozott címe:

Aláírás: Fizetés módja: csekk (a kiadó biztosítja) átutalással

Kérjük, hogy a megrendelőszelvényt küldje a 06 (1) 888-3499-es faxszámra, vagy a Vogel Burda Communications Kft. címére (1426 Budapest, Pf. 339)! Az előfizetést a nap 24 órájában megrendelheti weboldalunkon a www.itmediabolt.hu, illetve e-mailben a terjesztes@vogelburda.hu címen. Várjuk megrendelését a 06 (1) 888-3421, 22 telefonszámokon is.

Hozzájárulok, hogy a Vogel Burda Communications Kft. adataimat marketingakciókhoz, promóciókhoz felhasználja. Kiadónk az Ön személyes adatait az 1995. évi CXIX. adatvédelmi törvény szerint kezeli. Adatairól kiadónknál, a következő címen érdeklődhet: Vogel Burda Communications Kft. (1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.). Amennyiben nem járul hozzá, kérjük itt jelezze:

Ambrus

Mit művelünk a kocsiban?

Nemrég a CD-játszó, a blokkolásgátló és az automata léghatár volt az autó felszereltségének fokmérője. Ma már univerzális médiajátszót, ráfutásgátlót, tolatóradart, sőt carPC-t kívánunk – és joggal. Hiszen előbb-utóbb olyan szériakellék lesz talán mindegyik, mint ma a visszapillantó tükör. Vajon akkor majd holografikus szófékzatótávközpontra és vicceselő robotpilótára vágyunk? Ki tudja, inkább nézzük a mai trendeket.

A szórakoztató és tájékoztató kellékek csúcsa ma a kocsiba épített számítógép, a carPC – játékosabb, ám nyakatekert nevén carputer. Képes ellátni mindazt a funkciót, amit ma érdemes magunkkal vinni útravalóként multimédiából, térinformatikából, a telefonhasználat képes-hangos támogatásából. Hardvergyártók, beépítésre szakosodott cégek és lelkes ezermesterek mutogatják a weben (is), ki tudja látványosan vagy éppen diszkréten elhelyezni a komputert a személyautó szűkös terében. A saját carPC-hez tehát kell leleményesség és hozzáértés – de az úttörőmunkát már elvégezték. És minél inkább terjed a vezeték nélküli internetelés (WiFi, WiMAX, HSDPA), annál valószínűbb, hogy az e-mailek mellett online kapunk friss információkat közlekedésről, szabad parkolókról – mindezt útvonalra szabva – és mindenről, ami érdekel.

Persze nem kell mindjárt komplett komputert beépíteni ahhoz, hogy négy keréken gurítsuk a gigabájtokat. Elég egy USB csatlakozós autórádió és egy mobil médiajátszó. A két „véglet” közt pedig számos változat akad – tessék nyugodtan válogatni.

Ambrus András

CÍMLAPSZTORI

CARPC	
Fedélzeti komputer	28
AUTÓS MULTIMÉDIA	
Túl a rádión	30
HIFI AZ AUTÓBAN	
Gördülékeny zene	31
KIHANGOSÍTÁS AZ AUTÓBAN	
Kéz nélkül, szabadon	32
KÜLÖNLEGES RIASZTÓK, LOPÁSGÁTLÓK	
Védőállás	33
LEGMODERNEBB TECHNIKÁK AZ AUTÓKBAN	
A jövő autója	34

Fedélzeti komputer

CARPC BESZERELÉS ELŐTT...

...ÉS UTÁN

CarPC

Az autók műszaki leírásait vagy az apróhirdetéseket böngészve sokszor találkozhatunk a fedélzeti komputer elnevezésű extrával. De vajon mit mutat ez? Átlagsebességet, fogyasztást, megtehető utat – ez bizony nagyon messze van egy valódi számítógép képességeitől. Ám egy kis barkácsolással, no meg némi anyagi ráfordítással csakugyan teljes értékű PC-t építhetünk az autóba.

Szerző: Rosta Gábor

Egy modern autó semmiképpen sem számítógépmentes övezet: apró, az adott feladatra „kihegyezett” különleges komputerek gondoskodnak a motor optimális működéséről, az utastér hőmérsékletéről és így tovább. Itt említhető meg a *fedélzeti komputernek* nevezett eszköz is, amely tulajdonképpen egyszerű számológép: különböző adatokból kiszámolja például az átlagfogyasztásunkat, a még megtehető távot és más hasonló adatokat.

Mennyivel jobb lenne egy valódi PC-t beszerezni az autóba! Hiszen az asztali gépeknél megszokott multimédiás és egyéb szolgáltatásokkal nem csak a

szórakoztatóelektronikát helyettesíteni (a rádiótól a DivX-lejátszóig), hanem a GPS navigációt és a Bluetooth-os profi kihangosítót is, sőt helyenként még az internetet is elérhetővé tenni.

Hála a folyamatos miniatürizálásnak, ma már minden további nélkül megoldható egy kicsiny – ugyanakkor az asztali konfigurációk tudásával vetekedő – számítógép beépítése. Akadályt inkább csak a megfelelő alkatrészek beszerzése, valamint ára jelenti: egy *CarPC*-s projekt költsége könnyen elérheti a 250–300 ezer forintot – és akkor még nem számoltuk a beszerelés díját.

Az első lépések

Ha belevágunk egy ilyen terv megvalósításába, a szükséges alkatrészek ösz-

maguk is megpróbálhatják, de aki nem egészen biztos a dolgában, jobban jár, ha a munkát egy tapasztalt szakmühelyre biza-

za. Kicsit nehezebb megoldani a feladatot, ha az autókban csak 1 DIN méretű hely található. Ekkor (hacsak nem akarunk lemondani például a fűtésvezérlő) némi felárért mechanikus, nagy felárért pedig motoros működtetésű monitorit is választhatunk. Ezek – a gyári szórakoztatórendszerek képernyőéhez hasonlóan – csak bekapcsolt állapotban bukkannak elő.

Számítógép az ülés alá

Szerencsére magának a számítógépnek az elhelyezése a monitorhoz képest már gyerekekjáték. Mivel kifejezetten autós felhasználásra szánt házakat és egyéb alkatrészeket is kínálnak, attól sem kell félnünk, hogy a nem rendeltetészerű használat miatt valamelyiknek baja esik.

A CarPC-készítők számára ideális választás például a *VoomPC* ház. Ez kifejezetten a mini-ITX formátumú alaplapokhoz készült, nagyobb könyvhöz hasonló méreteinél fogva pedig akár az első ülések alatt, akár a csomagtartóban is elhelyezhető. Az alumíniumból készült házban 2,5 colos merevlemez számára van hely.

A másik speciális autós alkatrész a tápegység – ebből a legismertebbek az *M1-ATX* és az *M2-ATX*. A gépkocsiban a 230 voltos váltóáram helyett 12–14 voltos egyenáram áll rendelkezésre, amely ráadásul a terhelés függvényében (például indításkor) erősen ingadozhat is. Az említett tápegységek ebből a változó minőségű hálózatból is képesek táplálni a számítógépet. Ez az egység arra is képes, hogy a gyújtás bekapcsolásakor a számítógépet is beindítsa, az út végén pedig leállítsa.

Az alaplap és a processzor kiválasztását a méretet és a hűtés befolyásolja. Mivel az autós felhasználásra szánt házak – például a már említett *VoomPC* is – a mini-ITX szabványt támogatják, így az alaplapok közül is lehet kell választanunk.

A legtöbb mini-ITX modell a *VIA* cég *Epic* sorozatában találjuk, amely valamelyik rendkívül alacsony fogyasztású *C3*-as processzort tartalmazza. A *C3*-as processzor teljesítménye az *Intel* vagy az *AMD* termékeivel összehasonlítva nem valami magas, cserébe viszont egyes modellek akár passzív hűtéssel is tökéletesen üzemelnek.

A *VIA* mini-ITX alaplapjai a hang- és videókartájt is integráltan tartalmazzák, így ezekre nem kell külön odafigyelnünk, sőt a komolyabb modellekben még kártyaolvasót is találunk. A házak kis mérete miatt a többi alkatrész – a merevlemez és az optikai meghajtó – a noteszgépekbe szánt vál-

Kellékek külföldről

Sajnos a hazai CarPC-rajongóknak nincs egyszerű dolga – az alkatrészeket ugyanis általában külföldről lehet csak beszerezni. A magyar címre egy német székhelyű webboltból a legegyszerűbben rendelni (www.cartft.de), ám jó eredménnyel keresgélhetünk az Ebay-en is. A *CarTFT* árairól kiindulva egy komplett rendszerre körülbelül 6–800 euró körüli összeget kell szánnunk – monitortól és kiépítéstől függően.

Webcímek

RoadRunner:
guino.home.insightbb.com
Winamp: www.winamp.com
Media Player Classic:
sourceforge.net/projects/guliverkli
PhoneControl.Net:
zhorvat.dyndns.org/private/CarPC/default.aspx

szévalogatását érdemes a monitorral kezdeni – nemcsak azért, mert ez a legdrágább tétel, hanem azért is, mert ezt kell a legközelebbi kiválasztanunk.

A CarPC esetében a képernyő nem csak a monitor, hanem az egér és a billentyűzet feladatát is ellátja. Ráadásul mérete miatt ennek az elhelyezése okozza a legtöbb fejtörést. Nem könnyű ideális helyet találni számára, hiszen a műszerfal tetején takarja a kilátást, a tetőről lehajtható változatok pedig gyakran túl közel kerülnek a szemünkhöz. Az ideális megoldás a középkonzolba való beépítés.

Kézenfekvő a rádió helye. Az autórádiók mérete (magassága és szélessége) szabványos – a leginkább elterjedtek az 1 DIN-es helyre szerelhető változatok. Ha szerencsés van, és autókban a „dupla magas” rádió is elfér, vagy a rádió mellett egy másik 1 DIN méretű „bővítőhely” áll rendelkezésre, viszonylag könnyű dolgnak lesz – ide ugyanis a legelterjedtebb, 7 colos átlójú érintőképernyő kényelmesen beépíthető. Ennek a képaránya általában szélesvásznú, tipikus felbontása pedig 848×480 pixel. Mivel ritkán kerülünk olyan szerencsés helyzetbe, hogy az érintőképernyő pontosan illeszkedjen a műszerfalban található nyílásba, általában szükségünk lesz némi barkácsolásra. Modellezésben jártas felhasználók a beszerelés

tozatok közül kerül ki: a HDD-kből a 2,5 colosok vagy még kisebbek, az optikai meghajtókból pedig a „slim” típusok.

Mivel a többi szükséges készülék – például GPS vevő, tévétuner, Bluetooth adapter és így tovább – rendszerint az USB porta csatlakozik, szükségünk lesz még egy USB hubra is, ezzel biztosítjuk a megfelelő számú csatlakozót.

Szoftver

Egy CarPC azonban nem csak a megfelelő alakú házba becsomagolt hardverből áll: olyan szoftverekre is szükségünk lesz, amelyek megfelelő szolgáltatásokat nyújtanak. Ezek az úgynevezett *frontend*-ek, amelyek a megszokott Windows XP operációs rendszer kezelőfelületét váltják le olyan megoldással, amely lehetővé teszi az érintőképernyős kezelést.

Ennek megfelelően a legfontosabb funkciókat nagyméretű gombok teszik elérhetővé, és a különféle médiálejátszó alkalmazások is új alakban jelennek meg. Az egyik legnépszerűbb ilyen szoftver a *RoadRunner*, amely ingeny letölthető (a webcímetek lásd keretben). Használatához szükségünk lesz a *Winamp* és a *Media Player Classic* programokra is.

A mobiltelefon profi kezelésére a *PhoneControl.Net* használható, ezzel a CarPC nem csupán egyszerű kihangosítóként működik, hanem átveszi a teljes telefonkönyvet, sőt a szöveges üzeneteink kezelését is (az SMS-írást és -olvasást).

Autós multimédia

Zenét hallgatni a kocsiban – ebben nincs semmi különleges. De mit tegyünk akkor, ha rádió helyett inkább kedvenc tévésorozatunkra volnánk kíváncsiak? Szerencsére ez sem megoldhatatlan feladat: az autós kiegészítők között számtalan multimédiás eszköz található.

Szerző: Rosta Gábor

Túl a rádión

→ Az autórádió ma már nem számít extrának: alig akad az utcán olyan kocsi, amelyben ne lenne ilyen szerkezet. A rádió- és zenehallgatással tehát már nincs gond, ám mit tegyünk akkor, ha ennél „komolyabb” szórakozásra vágyunk, mondjuk tévét szeretnénk nézni, vagy éppen egy kis házimozis élményre vágyunk? Nos, ezek az eszközök nem csak a luxusautó-tulajdonosok kiváltságai – némi utánajárással mi is szert tehetünk ilyenekre, mégpedig meglepően kedvező feltételekkel.

A rádió után az első logikus továbblépést a televízió jelenti. Természetesen rendkívül balesetveszélyes vezetés közben tévét nézni (az ilyen eszközök gyári extraként tartalmazó autók csak álló helyzetben engedik ezt), ám a hátsó ülésen helyet foglaló gyerekek egy hosszabb túrán biztos örülnek a műsornak.

A tévénézés legfontosabb alkatrésze a megfelelő képernyő. Az LCD technológiának köszönhetően ma már számtalan eszköz találunk 7–10 hüvelykes képátlóval, és az ilyen panelek szerény áramfelvétele az elektromos rendszert sem terheli túl.

A beszerelést tekintve három főbb csoportot határozhatunk meg: a legegyszerűbb TFT-LCD tévék valamilyen tartó vagy állvány segítségével a műszerfalra vagy a középkonzolja szerelhetők fel, körülbelül úgy, mint egy mobiltelefon. Ebből következők, hogy láthatóságuk a hátsó ülők számára viszonylag korlátozott, ráadásul a műszerfal megbontásával atórnk értékét is csökkentjük.

A következő csoportba a tetőre szerelhető – általában rugós vagy motoros segédlettel működő – lehajtható monitorok tartoznak. Ennek az elhelyezésnek a leg-

nagyobb előnye az, hogy a hátsó ülések közül is remekül látható a kép, ráadásul így még a legnagyobb, 10–14 hüvelykes modellek is elférnek a gépkocsinkban.

Ebbe a csoportba tartoznak a napellenző helyére felszerelhető monitorok is, ám ezek nem csak képátlójukban kicsik, de láthatóságuk sem az igazi (a vezetőnek magasan vannak, a hátsó sorban ülők számára pedig már túl messze vannak).

Különösen a hátsó ülő gyerekeknek ideális megoldás a fejtámlába épített LCD monitor/tévé, hiszen ekkor valamennyi csemete saját kedvenc műsórát nézheti (esetleg a videojátékát használhatja), ami hosszabb utakon a szülőeknek is jót tesz.

A tévé után a következő lépés a házi-mozis-rendszer kialakítása lehet. Ha már amúgy is van a kocsiban egy komolyabb hifiszett, egyszerűbb lesz a dolgunk, hiszen a igényesebb hangszórók java része már a helyén van. Csak a center és a surround sugárzókra kell gondoskodnunk.

Kétféle autóbá építhető DVD-lejátszó kapható. A drágábbiknak saját motoros mozgatója monitora van, amely így tulajdonképpen a műszerfalból bujjik elő. Az olcsóbbak viszont egyszerű videokinetet használnak. A rendszer beszerelése és összeállítás rendkívül hasonló így „normál” autohíféhez.

A megfelelő lejátszó mellett – ha az nem tartalmazná – persze vásárolnunk kell még egy (vagy több) monitort és egy 5.1 csatornás erősítőt is, a hangrendszer meghajtásához.

Házimozis ajánlatunk

DVD-lejátszó:

Blaupunkt Las Vegas DVD35: 89 990 Ft

Kenwood KVT-627DVD: motoros mozgatóval,

7"-os monitorral: 355 190 Ft

Erősítő:

Audiobank A651X 5.

1 csatornás erősítő: 56 500 Ft

Multimédiás központ:

Pioneer AVIC-X1BT (EISA-díjas)

DVD-lejátszó és szórakoztató központ,

navigációs motoros kijelzővel: 549 900 Ft

Tévé ajánlatunk

Műszerfalra szerelhető:

Nova TFT-805, 8"-os tv: 39 900 Ft

Osilon T92C56, 9,2"-os tv: 46 900 Ft

Tetőre szerelhető:

Legacy AVS ROOF – 8100,

8"-os monitor: 57 504 Ft

Pyle PYPLW1445R,

14"-os monitor: 191 900 Ft

Fejtámlába építhető:

Pyle PL7PHRB 2db fejtámla

7"-os monitorral: 140 000 Ft

Gördülékeny zene

Hifi az autóban

A Sokol rádiókéval ekvivalens hangzástól a környék ablakait megremegetető sötét ablakos „guruló diszkóig” az autóhifi megnevezés elég széles skálát fog át minőségben és megoldásokban. Cikkünkkel ezek között próbálunk rendet teremteni.

Szerző: Rosta Gábor

Az autórádió története 1929-re nyúlik vissza. Az amerikai *Paul Gelvin* készítette az első valóban sikeres eszközt *Motorola* néven (a cég neve is innen származik) – ezt az akkor népszerű autók többségébe utólag lehetett beszerezni, gyári opcióként még nem kínálták.

Azóta rengeteget változott az autóhifi: az egyszerű rádiót felváltották a kazettás magnós, majd CD-s rádiók – néhány kitéréssel az egyéb hanghordozók felé (az USA-ban például léteztek az ott népszerű 8 sávú szalagokat, a Sony MD lemezeit vagy éppen DAT kazettákat lejátszó eszközök is). A fejlődés persze tovább folytató-

kozolok esetében – szinte mindig elütnek attól. Ugyancsak a gyárilag beszerelt rádió mellett szól annak ellophatalansága.

A hangminőség tekintetében a gyári fejegységek általában közepesek, bár a luxusmárkáknál erre is egyre jobban odafigyelnek. A gyári rádiót lecserélni tehát két esetben érdemes: ha jobb hangminőségre, illetve ha több vagy más szolgáltatásokra vágyunk. A cserét, bővítést több lépcsőben is végrehajthatjuk, de – mivel az alkatrészek beszerelését érdemes szakműhelyre bízni – jobban járunk, ha előbb átgondoljuk, pontosan mit szeretnénk. A népiesen autórádióknak nevezett részt a szakmában

denképpen érdemes odafigyelni, az a rázkódás elleni védelem, ugyanis ez nem minden gyártónál alapkövetelmény – a kátyús magyar utakon viszont nélkülözhetetlen.

A fejegység általában nem csak rádiót és valamilyen (például CD-) lejátszót tartalmaz, hanem erősítőt is, amely általában négy (elől és hátul két-két) hangszórót hajt meg. Átlagos igényekre általában elég is ez az erősítő, de aki többre vágyik, nem kerülheti el egy külön eszköz megvásárlását.

A valóban minőségi zenehallgatáshoz elengedhetetlen egy külön erősítő használata, amellyel kedvenceink nem csak hangosan, de valóban élethűen képesek meg-

dik: terjedőben vannak a DVD-t, az MP3-at is „megértő” modellek, és ne feledjük a memlemez eszközöket sem.

Ha valaki nem vágyik koncert színvonalú hangminőségre, a gyári autórádiók általában minden igényt ki fogják elégíteni. A nagyobb autógyártók által saját képükre formált készülékek egyik nagy előnye, hogy tökéletesen illeszkednek az adott modell belsejéhez, míg az utólag beszerelt típusok – különösen az új, dizájnos közép-

inkább fejegységnek hívják, mert ez a hangrendszer központja. Szolgáltatásoktól és hangminőségtől függően tíz- és sok százezer forint között alakul az áruk – a csúcson persze a házimozis és navigációs képességek is kötelezőek. Ha azonban csak egyszerű, MP3-ra is képes CD-s rádió kell, szerencsére nem kell ennyit költenünk: a tömörített zeneformátumok megértésének a képessége ma már az alapkészülékek körében is kötelező. Amire min-

szólni. Ha nem kívánunk hangnyomás versenyen indulni, felesleges a 4x800 wattos kategóriában nézelődni. Egy közepkategóriás autóba általában bőven elegendő csatormanként 50–100 watt.

Amennyiben nem akarjuk az összes kimenetet használni, legtöbbször mód van „sorba kötni” az egyes csatornákat: például a 4x50 wattos erősítő 50-50 wattal a két első hangszórót, 100 wattal a hátsó mélylédát hajtja meg.

Kéz nélkül, szabadon

Kihangosítás az autóban

A Magyarországon érvényes KRESZ szerint – néhány speciális helyzetből eltekintve – autóvezetés közben csak kihangosítóval lehet telefonálni. Írásunkból kiderül, milyen utólag beépíthető eszközökből válogathatunk.

Szerző: Higyed Gábor

➔ Az egyetlen feladat, azaz csak kihangosításra szánt készülékeket többféleképpen csoportosíthatjuk. Vannak közöttük például beépíthető és szivargyújtóra csatlakoztatható megoldások, azután léteznek telefontartós és vezeték nélküli egységek is.

A beépíthető és szivargyújtós megoldások előnye és hátránya kézenfekvő. Beépíthető kihangosítót kerekén 10 000 forintért szerelhetünk be, ezért az összegért jobb hangminőséget és többnyire a rádiót elnémitő eszközt kapunk.

A szivargyújtós egyszerűen szerelhető be – és később egyszerűen cserélhető is –, ám velük esztétikai és egyéb gondok adódhatnak. Hátrányuk például, hogy nem hagyhatjuk őket az üresen álló kocsi, és a mikrofon kivételzésétől, elhelyezésétől függően a hangminőség sem mindig optimális. Ne feledjük, hogy mivel az ilyesfajta eszközök hívásnak összekapcsolva a rádióval, bejövők nincsenek esetén nekünk kell azt lehallgatni. Végül pedig, ha a kihangosító és a telefon között ve-

zetékes kapcsolat van, akkor valahogyan a telefon elhagyásáról is gondoskodnunk kell.

Egygel magasabb szintet képviselnek a telefontartós kihangosítók és a Bluetooth-os változatok. Közülük egyértelműen az utóbbiak a jobb, hiszen – a magasabb vételárát nem számítva – csak előnyeik vannak. A Bluetooth kihangosítót és a telefon – hasonlóan a head-setekhez – az első bekapcsoláskor párosítani kell egymással. Később, ha a telefon bekapcsolva tartjuk, pusztán azzal, hogy beindítjuk az autót, létrejön az összeköttetés – anélkül, hogy akár egy gombot is meg kellene nyomni, vagy elő kellene venni a telefont a zsebünkől. Bluetooth-os kihangosítóból sokféle van: az alapkészülékek csak a hanghívást támogatják, de akadnak érintőképernyős LCD-vel ellátott típusok is, így a telefonkönyv adataihoz is könnyen hozzáférhetünk.

A vezetékes és a vezeték nélküli megoldásokat összevetve az is az utóbbiak mellett szól, hogy sokkal több telefontípussal kompatibilisak. Ezért ha a telefont lecseréljük, az autóhoz (pontosabban a kihangosítóhoz) nem kell hozzányúlni – feltéve, hogy az új mobil is támogatja a Bluetooth kapcsolatot.

A dedikált készülékek mellett több más olyan készülék is kapható – autórádió, médialejátszó stb. –, amelybe Bluetooth-os kihangosítót építettek. Az ilyen integrált megoldások előnye a helytakarékoság, hátrányuk a viszonylag magas ár, ami az újszerűségből, valamint abból adódik, hogy felsőkategóriás modellekről van szó.

A Pioneer és a Panasonic a közelmúltban mutatta be az első olyan autórádiót, amelyek beépített Bluetooth egységet tartalmaznak. A navigációs rendszereket gyártó Garmin termékpalettáján pedig immáron fél éve találunk kihangosítót – és MP3-lejátszót, valamint hangoskönyvet is – tartalmazó egységeket. ■

Mennyibe kerül?

Az egyszerű szivargyújtós kihangosítók ára 8000–20 000 forint. Ezek Bluetooth-os változatokat – szereléssel együtt – 25 000 forinttól, a vezeték nélkülieket pedig körülbelül 50 000 forintért vehetjük meg. Néhány további példa: a *Garmin Nüvi 360* (Európa-térképpel) 199 900 forintba, a *Pioneer* és a *Panasonic* autórádió pedig 85 000, illetve 75 000 forintba kerülnek.

A szerelő tippjei

– A Bluetooth sokat fogyaszt, így akár egy nap alatt lemeríti a telefont. Ezért amikor nincs rá szükség, kapcsoljuk ki ezt a mobilon, vagy szivargyújtóról tápláljuk a telefont.

– Ha a kihangosító átveszi az uralmat, nem tudjuk bizalmasan fogadni a hívásokat, csak ha „ki nyomjuk” a hívást, kilépünk a Bluetooth összeköttetésből, és újra hívjuk az illetőt.

– A szerelő kedvence a *Parrot 3200*-as (színes LCD-s) modell. Ez megjeleníti a névjegyzéket, a hozzá rendelt fotókkal, emellett hangvezérlést és állítható betűméretet kínál. Őt telefont kapcsolhatunk hozzá. Természetesen a rádiót is elnémitja.

PARROT 3200: KEZELI A TELEFONKÖNYVET ÉS AKÁR ÖT MOBILT

Védőállás

Különleges riasztók, lopásgátlók

Autónk elsősorban értéke, kedveltsége alapján válhat a tolvajok, rablók célpontjává. Elektronikával már ma is olcsón megoldhatnák az „ellophatatlan” kocsit, a gyártók azonban úgy gondolják, ki-ki maga törődjön a többet tudó védelemmel. Az alábbiakban a legmodernebb technológiákat mutatjuk be.

Szerző: Köhler Zsolt

➔ Az autó illetéktelen használatát megakadályozó technikákat három csoportba sorolhatjuk: az elsőbe tartoznak a sofőr jogainak ellenőrzésére és a vezetés engedélyezésére szolgáló megoldások, a másodikba az autó lopás vagy rablás elleni védelmét biztosító eszközök, a harmadikba pedig az ellopás utáni megtalálását segítő eszközök.

Sajnos a lopott kulcs szabad utat enged a tolvajnak, hiszen hiába védi erős kód az autó indítását, a megfelelő kulccsal az is nyitható. A legegyszerűbb és igen hatékony megoldás az egyedi, rejtett kapcsoló jelenti, bár a sofőrt figyelve ez is „megfejthető”. A mobiltelefon Bluetooth azonosítóját ellenőrző indításgátlót is ki tudják játszani, ha ellopják a telefont vagy (a felkészültebb tolvajok) lehallgatják a Bluetooth forgalmat.

A régóta használatos, kulcsba épített RFID sem mindenható: ugyanúgy feltörhető, mint egy védett WLAN hálózat. A különb-

ség mindössze annyi, hogy a WLAN-hoz nehezebben megfejthető 128 (esetleg 256) bites kulcsot használnak, míg az RFID-hez csak 40 biteset. A kódminták lehallgatásához elég, ha a tulajdonos zsebében lapuló kulcshoz közel kerül a leolvadó. A rafinált lopás néhány másodpercig tart. A hatóságok szerint hasonlóan kötötték el *David Beckham* ellophatatlannak hitt autóját.

A ma kapható legérdekesebb eszköz a *Mitsubishi Eclipse*-ben működik, és indítás előtt figyeli a gázpedál analóg jeladóját. A pedál le-fel mozgásából összeálló kód alapján elindítja a motort – de ha idegen próbálkozik, akkor úgy tesz, mintha az autó hibás lenne.

Ám a gyárak inkább az egyszerű megoldásokat részesítik előnyben. Pedig a tanulmányautókban már évek óta ötletesebbnél ötletesebb védelmeket láthatunk. Ilyen például a slusszkulcsot helyettesítő ujjlenyomat-olvasó vagy az USB memória, amely az indítókód mellett sokféle beállítást is tárol (üléspozíciót, légkondicionáló beállítást, hangerőt stb.). A hagyományos riasztó helyett komplex védelmi rendszerre van szükség, amely a jármű minden lényeges elemét felügyeli, és többféle módon tud kommunikálni (GSM, 3G, WiFi).

Ha már eltűnt az autó, akkor sem könnyű rátalálni, ha az eset helyszínétől néhány utcányira áll – mert a riasztó leállította. Ebben is segítenek a GPS-GSM rendszerrel használatú nyomkövetők. Hátrányuk, hogy külön diszpécser szolgálatot igényelnek; ez általában havidíjas rendszer – viszont elég hatékony, mert évente csak néhány autót sikerül nyom nélkül eltüntetniük a tolvajoknak. A műholdas figyelés mellett létezik rádiós nyomkövető is: a kocsiba rejtett jeladó riasztást adnak az érzékelők mellett elhaladva, ha már keresik az autót. Ezeket az érzékelőket ellenőrző pontokon és rendőrautókban lehet hatékonyan használni.

■

Biztonsági tippek

1. A gyári riasztó, illetve indításgátló mellé szereltesünk be egyedi védelmet.
2. A riasztó záraskor és nyitáskor megszólaló hangjelét kapcsoljuk ki, mert ez utalhat a riasztó típusára.
3. Az ablakokról vegyük le a riasztó matricáját, az elemeken lévő matrica maradjon.
4. Ha könnyen megoldható, szedjük le a motorra utaló típusjelzést, így az autó nehezebben azonosítható a tolvaj számára.
5. A zsebben hordott transzponderes indításgátló rablások ellen is véd.
6. A váltót, pedált és kormányt védő eszközök többsége többnyire csak látszátvédelem, csupán néhány másodperces idővesztéses a tolvajnak.

7. A riasztótól függetlenül rejtett kapcsoló nagyon megneghezi a tolvaj dögát.
8. A sötétített üveg nem csak a kocsiban felejtett értékeket lepeli, de az ablak betörését is nehezíti.
9. Teljesen mindegy, hogy színes vagy fekete kábeles riasztót választunk, ha a tolvaj megtalálja, ki tudja iktatni.
10. Ha a riasztót nem tudjuk élesíteni (mert zavarják), kulccsal zárva ne hagyjuk ott a kocsit, akkor biztosan elviszik – inkább vigyük szerelőhöz.
11. A motorteret záró védelmek sokat érnek, az autó jelölése, nyomkövetése (GPS) és mobiltelefonos felügyelete magas fokú védelmet ad.
12. Minél több és minél egyedi védelmet szerelünk az autóra, annál nehezebben viszik el.

A jövő autója

Legmodernebb technikák az autókban

Autóknba nap mint nap úgy ülünk be, hogy nem is gondolunk arra, milyen csúcstechnológiás egységek robotolnak benne. Nélkülük kevésbé lenne biztonságos és kényelmes az utazás. Az alábbiakban bemutatjuk a jövőbe mutató fejlesztéseket.

Szerző: Zsola

Aki hosszú évekig használt régi kocsi, és átült egy frissebb típusba, az pontosan tudja: az autók fejlesztése nem (csak) arról szól, hogyan jutunk el minél gyorsabban A-ból B-be, hanem arról is, hogy ez mennyire lesz biztonságos, olcsó és kényelmes.

A fejlesztések autós szemmel nézve rohamléptekkel, PC-s szemszögből csigatempóban folynak. Az eredmény pedig mindig az, hogy az utakon rengeteg a haláleset, erőteljesen fogy a tüzelőanyag, és a kényelem – az olcsó, de fapados alapváltozatok miatt – még mindig nem „kötelező alapszereltség”. Ám legyünk optimisták: a fejlesztések iránya helyes, a mostanában bevezetett biztonsági technológiák talán a mi életünket is megmentik egyszer. Emellett a kocsi több kényelmet nyújt, és beéri kevesebb üzemanyaggal.

Az autó mint hálózat

Az autókba beépített technikai újítások túlnyomó többsége elektronikai szerkezet. Ezeket csak témérdek kábellel lehet összekötni, kézenfekvő volt hát az eredeti pont-pont (akkumulátor-kapcsoló-fogyasztó) összeköttetést buszos kapcsolattá alakítani, amely kevesebb vezetékkel, de a fogyasztóknál bonyolultabb elektronikát jelent.

A JÖVŐ AUTÓJÁBAN MINDEN ELEKTRONIKUS KÉSZÜLMÉKET NAGY BIZTONSÁGOS HÁLÓZAT KÖT ÖSSZE (CANBUS, LIN)

A bonyolultság persze relatív: ma egy zsebszámológép is bonyolultabb ezeknél. A járműtechnikában használt CANbus (Controller Area Network) már ipari szabvány, szinte mindegyik gyártó használja. Az adatbusz összefogja a kocsi valamennyi részegységét, legyen szó tolatóradarról, DVD fejegységről vagy éppen riasztóról.

A nemzetközi szabvány által riasztított eszközök csatlakoztatása csaknem olyan egyszerű, mintha a PC-be tennénk be egy bővítőkátyát: alig, vagy egyáltalán nincs szükség új kábelek behúzására és forrasztásra sem. A CANbus minden főbb eszközhöz csatlakozik, így például a minimális intelligenciával ellátott ablaktöltőt nem kapcsolók, hanem digitális kódok vezérik – akkor is, ha a bajuszkapcsoló billentésekor úgy érzékeljük, hogy közvetlenül mi kapcsoltuk be a perifériát.

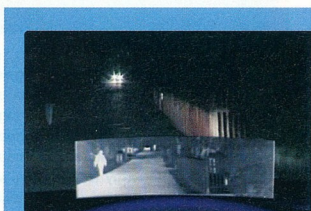
Nem a CANbus az egyetlen hálózati protokoll: létezik hasonlóan hibátűrő, egyetlen vezetékkel használt, nagyon olcsó, de lassabb rendszer is, a LIN (Local Interconnect Network), valamint a gyors – akár 10 Mbit/s – optikai kapcsolatra épülő Flexray.

Ezek mellett az autós multimédiának szánták a 10–25 Mbit sebességű, optikai D2B és MOST rendszereket, valamint a közismert vezeték nélküli Bluetooth-t is.

Már megoldott az autókba épített egységek összehangolt működése, ez a jövőben aligha fog változni, hiszen az alkatrészeket jelenleg is elég olcsón gyártják. Eljött az idő, amikor a mérnökök a konkrét alkalmazásokkal foglalkozhatnak.

Biztonság

Első a biztonság, itt a legtöbb a fejlesztés. Akár aktív (a balesetmegelőzésben segítő), akár passzív (károkat enyhítő) biztonsági eszközökről van szó, az autógyárak nem tétlenkednek ezek beépítések.

AZ ÉJJELELTŐ HŐKÉPET VETÍT A SZÉLVÉDŐRŐL BÁR A LÁTVÁNY MEG KISSE ZAJOS

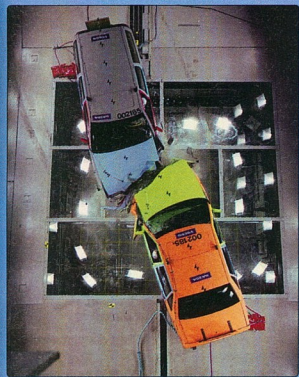
KAMERA, RADAR, INFRA FÉNYSZÓRÓ: JÖL EL FERNEK A HŰTŐRÁCS MÖGÖTT

Aktív elem az „intelligens” segítség, amelynek minden új autóban ott a helye. Ilyenek a kerék megcsúszását megelőző, és a tapadást nehéz körülmények közt is megőrző szabályzások. A sort a blokkolásgátló avagy ABS nyitotta, ennek első elektronikus megoldása 1978-ban került a felső kategóriás személyautókba (mechanikus változata már 1966-ban megjelent). A lényeg ma is változatlan: a blokkolásgátló révén fékezéskor is kormányozható marad az autó. Ezt bővítette ki az autókra szabott stabilitási csomag, amelyet szinte minden gyártó másképpen rövidít (ESP, ESC, ARM, FDR, PSM stb.).

Az ilyen rendszer egy túl gyorsan tett kanyarban nem csak a fékeket aktiválja – kerekenként külön – a kipördülés ellen, hanem hozzányúl a gázhoz és még a kormány változó áttételéhez is. A cél az, hogy

az autó mindig arra menjen, amerre kormányozzuk, ennek érdekében a rendszer képes kiszűrni a hibás reakciókat. Kellő tapasztalat birtokában stabilizáló elektronika nélkül is bevehetünk ilyen kanyart, de a kockázat jóval nagyobb. Ha már bekövetkezik a baj, az életünk múlhat azon, be vagyunk-e kötve. Ugyanis biztonsági övünket az autó még az ütközés előtt megfeszíti, a légszákából pedig csak azokat nyitja, amelyekre feltétlenül szükség van.

SOK ÜTKÖZÉSTEST KELL MÉG, MIRE ELKÉSZÜL A TELJESEN BIZTONSÁGOS AUTO

A baleseti károkat csökkentő rendszerek megjelenése volt a következő lépés. A legújabb technológiák a csúcskategóriás autókban jelennek meg, majd szép lassan „lecsúsznak” a kedvezőbb árú modellekre. Anyira lassan, hogy az aktív lökhárító, amely erőteljes fékezőkor kinyúlik (*Mercedes*), még mindig kevés jármű sajátja.

A veszélyt előre felismerő rendszerek a vezető reakciójából, valamint a kocsiról érkező információk alapján (pl. ultrahangos távolságérzékelő elől) hoznak döntést. Előrebillentik a fejtámlát, kinyitják az autó zárait és felhúzzák az ablakokat, a légszák működésekor elzárják az üzemanyag-vezetékét, és természetesen gondoskodnak a maximális fékerőről. Ha olyan a felszereltsége, az autó segítséget is hív a baleset után – a helyszín pontos megjelölésével. Mennyire lesz pontos egy ilyen rendszer? Ezt majd az

élet fogja megmutatni, hiszen nagyon sok autó, autós és forgalmi helyzet létezik, ezek mindegyikére nem lehet felkészíteni a rendszereket – nyilván hibás reakciók is előfordulnak majd, de a fejlesztés még folyik.

A *Lexus* olyan rendszert épít következő *LS* modelljébe, amely nem csak radarral, de hagyományos és infravörös kamerával is figyeli az utat, gyalogosok és állatok után kutatva. Egy másik kamera a vezetőt figyeli, és ha fej- és szemmozgásából a koncentráció csökkenését érzékeli, máris figyelmezteti őt, és biztosítja a maximális fékerőt. Ha kell, a járókelők védelme érdekében megemeli a motorháztetőt belső oldalát, így a gyalogos feje nem vágódik a szélvédőnek.

A rendszer neve nemes egyszerűséggel *Advanced Pre-Collision System (APCS)*. A következő lépés a baleseti helyzet megállapítása és a fék automatikus aktiválása lesz.

Am nem csak akkor lehet használni ezeket a rendszereket, amikor veszély van. Az elsősorban radart használó alkalmazkodó sebességtartó automatika (*Adaptive Cruise Control – ACC*) már nem csak a kiválasztott sebességet tartja, hanem figyeli az autópályán az előttünk haladót. Szükség esetén akár nagyot is fékez, az akadály megszűnése után pedig visszaáll az eredeti sebességre. A tapasztalatok szerint ez nagyon jól működik többek között az *Audi*, a *BMW*, a *Honda*, a *Mercedes* és a *Nissan* személyautóiban.

A legnagyobb biztonságban akkor vagyunk, ha az autó hibátlanul gurul. Érre szolgál a *guminyomást figyelő rendszer*, amely valójában nagyon egyszerű, és az *ABS* érzékelőjét használja. A defektet kapott gumi átmérője ugyanis kisebb, így azonos sebesség mellett többet fordul a hibátlannál. Ha az autó nem kanyarodik, máris kitalálható, melyik kerék defektes – az átlengés kerék automatikus fékezésével pedig megakadályozható a kocsiról való megpördülése.

A biztonságot növeli a *sávelhagyásra figyelmeztető rendszer*. Ennek intelligens változata a kormány mozgásával a sáv közepén tartja az autót (*Honda*), és a vízszapillanó tükörbe épített apró kamerarendszer, amely a *holttérből tartózkodókra* figyelmeztet vezetés közben. A látást éj-

Előny a szervizben

A számítástechnika korában megszokhattuk, ha valami elromlik, akkor azt nem lehet javítani, cserélni kell. Már a mai autók között is egyre több ilyen van, s az arányuk még tovább nő az egyre újabb és újabb modellek bevezetésével.

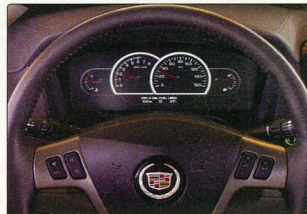
A számítógépes vezérlés persze a szerviznél is előny, hiszen elég csak az „autóra dugni” egy diagnosztikai műszert, és a számítógép a hibakódok alapján azonosítja a hibaforrást. Ennek legfőbb előnye a gyorsaság.

A DVD-íróknál, alaplapoknál, MP3-lejátszóknál sokszor emlegetett firmware-frissítés az autópárban is jelen van – azzal a különbséggel, hogy a frissítést csak szervizben lehet elvégezteni. Az újabb verziók akár a vezérlés egyes hibáit is korrigálják.

szaka a már most is meglévő kanyarfény javítja, ennek hamarosan lesz olyan intelligens változata, amely a helyszíntől (autópálya, város), a sebességtől és az irányváltási szándéktól függően irányított és fókuszált – pontosan oda világít, ahol a legnagyobb szükség van rá. A prémiumkategóriás autókban már valóság az *infravörös képet* az ablakra vetítő rendszer, ez sötétben drasztikusan csökkenti a balesetveszélyt.

Kényelem

A motorosan állítható fűtött-hűtött ülések, az automata klíma már nem újdonság, ahogyan a kocsiba épített szórakoztató

NÉZZÜK MEG JOBBAN: A MŰSZERFAL EGY LCD MONITOR, LEHET RAJTA AKÁR GPS-TÉRKEP IS

CÍMLAPSZTORI

AZ ÚJ FERRARI TETEJE GOMBNYOMÁSRA SÖTÉTEDIK-VILÁGOSODIK

elektronika sem. Amit a gyártó ehhez hozzátehet, azt már megtette a fényre automatikusan sötétedő visszapillantó tükörrel (ez közvetve szintén biztonsági eszköz), valamint a beépített vagy csatlakoztatható MP3-lejátszóval (iCe>Link rendszer).

Az elektronikusan sötétíthető üveg átjártsága potenciométerrel állítható, elsők közt a Ferrari Superamerica tetőüvege ilyen. Újdonságnak gondolnánk, ám a technológia már több mint tíz éves, és a Távols-Keletről származik.

Hasonló eredetű az *automatikus parkolórendszer*, amely a tolatóradar továbbfejlesztése, és nem csupán egy tolatókamera. Egyes csúcskategóriás autókban (BMW) a hátsó kamera képét nézhetjük a monitoron, ezen a számítógép bejelöli a parkolási célunkat, és azt mutatja, merre tekerjük a kormányt előre- és hátramenetben. A jövőben ennek továbbfejlesztése várható a Volvo, a Lexus és a Toyota gépkocsikban. Így elég odaállni az üres hely mellé, az autó pedig gombnyomásra

A HY-WIRE KOCSI EGÉSZ KAROSSZÉRIÁJA EGY PERC ALATT LEEMELHETŐ AZ ALVÁZRÓL

beparkol. Jó kérdés, hogy mit tesz a rendszer a járdára álláskor vagy a nem szabályos parkolóhelyekkel. Ha már megvan a biztonság és a kényelem, csak az lehet zavaró, ha eltevedünk. A tájékozódásról az egyre népszerűbb GPS-ek gondoskodnak.

Milyen lesz a jövő autója?

A jövő autója csendes, környezetbarát, gyors, takarékos, automatikusan eljut a cél-

hoz, miközben a legkülönfélébb rendszerek biztosítják a túlélésünket – mert manapság az autózás egyfajta extrém sport. A kocsi-ban mindig is lesz kormány, gáz és fék. De nem biztos, hogy pedálok is lesznek: a már egy ideje bemutatott, de még fejlesztés alatt álló *Hy-Wire (General Motors)* kormány markolatának elfordításával gyorsíthatunk, összeszorításával lassíthatunk.

Ez az autó minden ízében elektronikus (emléltett mozdulatainkat számítógép fordítja le az autó nyelvére), az utastér pedig az alvázba épített hajtáslánctól elkülöníthető – ezzel a megoldással ismét csak a szervizköltségek fognak csökkenni. Új autó vásárlásakor pedig szebb külsőt vagy erőteljesebb motort kapunk a pénzünkért. Egészen egyszerű lesz, és alighanem a szá-

ENNYI A HY-WIRE ÖSSZES IRÁNYÍTÁSA, PEDÁLOK SINCSENEK

gulozós végét fogja jelenteni. Ez mind szép és jó, a valóságban azonban mindenki továbbra is ragaszkodni fog a kormányhoz, a három (esetleg kettő) pedálhoz és talán még a váltóhoz is. Az autóban felvullantott technikai újdonságok pedig végső soron csak a nagyobb sebességet, biztonságot és kényelmet fogják szolgálni. Ennél többre nincs szükségünk, csak alacsony árakra és jobb utakra. ■

CP
Nyerményjáték
„Öskövület kerestetik” pályázat

Nyerjen egy **300 000 Ft** értékű
csúcskonfigurációs DTK számítógépet, vagy
az 5 db féléves CP-előfizetés egyikét!

Részletek a 23. oldalon!

Hígyed

Nyárra valók

A nyár – az utazások mellett – a bulizások ideje is. Augusztusban még inkább, hiszen lapunk megjelenésekor már csak szűk 30 nap van hátra a nyárból. Nem csoda tehát, hogy mindenki a lehető legkevesebbet tartózkodik otthon, kihasználva a még rendelkezésre álló rövid időt a szeptembertől újra induló hajtás előtt.

A mindennapi életritmus fejtetőre állítása sok mindent megváltoztat. Bár nem állítjuk, hogy ez lenne a legfontosabb, ami nyáralunk, lemaradhatunk egy fontos focimeccsről, egy régén várt filmről vagy egy sorozat befejező részéről is. Kézenfekvő megoldás lenne, ha ezeket a műsorokat felvennénk, csak hogy egy DVD lemezre maximum 8 órányi anyag írható ki – nem is beszélve a jó öreg VHS kazetták játékidéjéről. Az egyetlen megoldást – a szomszéd vagy egy rokon segítségével eszközölt napi lemezcsere kivétel – a merevlemez DVD-felvevők jelentik. Újságunkból kiderül, milyen előnyöket kínálnak az ilyesfajta masinák.

Az informatika a dolgozó emberek ma már nemcsak előnyt, hanem hátrányt is jelent: a világ egyre több helyén hot spotok egész sora gondoskodik arról, hogy a jól megérdemelt pihenés alatt is elolvashassuk a főnök e-mailjeit. Ha mindenképpen dolgoznunk kell, de nem akarunk az útra számítógépet vinni magunkkal, más megoldást is találhatunk! PDA tesztünkben összegyűjtöttük azokat a személyi asszisztenseket, amelyek WiFi adaptert is tartalmaznak, s amelyek így akár az internetre is könnyedén csatlakoztathatók.

Természetesen e havi számunkból sem hiányozhatnak az aktuális újdonságokat bemutató rövid tesztek, valamint a miniféle érdekességet bemutató Extrém cuccok összeállítás sem. Utóbbiból az is kiderül, hogyan lesz a RAM-ból fülbevaló.

Hígyed Gábor

HARDVER

ÚJDONSÁGOK TESZTJE	38
EXTRÉM CUCCOK	
Lebegő óra és fülönfüggő RAM	42
LÁTOGATÁS A DELLNÉL	
Óriáslegő Írországbán	44
SZKENNEREK 30 000 FORINT ALATT	
Síkra szálltunk	46
MEREVLEMEZES	
ASZTALI DVD-FELVEVŐK	
Filmek minden mennyiségben	50
FELSŐKATEGÓRIÁS PDA-K	
Tenyérmí munká	56
OTTHONI SZÍNES LÉZERNYOMTATÓK	
KÖRKÉPE	
Kompakt színesek	60

ÚJDONSÁGOK TESZTJE

HORDOZHATÓ HÁTTÉRTÁR LC POWER CYBER MATE EH-25BD

Forgalmazó: NW Line Kft. Internet: www.nwline.hu Ár: 16 200 Ft

Mindegy, hogy digitális fényképezőgépünkbe mekkora memóriakártyát vetünk, egy hosszabb nyaralás alatt egészen biztos, hogy betelik. Amennyiben nem akarjuk a gép saját LCD kijelzőjén szelektálni a képeinket, vagy egyiket sem szeretnénk törölni, szükségünk lesz egy külső tárolóegységre, amelyre egyszerűen átmásolhatjuk a fotókat, szabaddá téve a memóriakártyát. Ezeket az eszközöket általában *Digibin* néven emlegetjük (az első ilyen tárolók egyikének volt ez a neve).

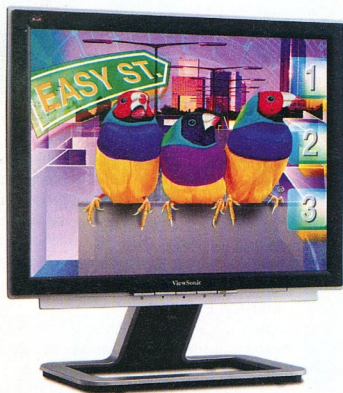
Ilyen tároló az *LC Power Cyber Mate EH-25BD*, amely 2,5"-os, noteszgepekbe való merevlemezzel működik. Egy 40 Gb-ítos ilyen egységet már 18 ezer forintért megkaphatunk, s rajta akár 5–10 ezer képet is tárolhatunk.

A Cyber Mate az igényesebb kialakítású eszközök közé tartozik: a készülék háza szinte teljes egészében fémből készült, ráadásul alig nagyobb, mint maga a merevlemez. Jobb oldalon a SmartMedia és xD, bal oldalon pedig az SD/MMC és Memory Stick/Pro kártyákat fogadó nyílás helyezkedik el, és ez utóbbi mellett található a kezelésre szolgáló két gomb is.

A Cyber Mate kezelése nem igényel pilótavizsgát: a merevlemez megformázása után (csak a FAT32 partíció támogatott) a behelyezett memóriakártyáról egyetlen gombnyomással a lemezre másolhatjuk az adatokat.

- + kedvező ár
- + minden kártyát olvas
- merevlemezről gondoskodni kell
- külső táp nélkül nem üzemel

- + DVI bemenet
- + jó ár/teljesítmény arány
- csak 18 bites színmélység
- szokásosnál jóval magasabb talp

TFT MONITOR VIEWSONIC VX922

Forgalmazó: RRC Hungary Internet: www.rrc.hu Ár: 120 000 Ft

Bemutatta legújabb és egyben leggyorsabb, 2 ms-os válaszidejű TFT monitorát a ViewSonic: a VX922-t elsősorban a megrögzött játékosoknak és a filmet szeretőknak ajánlják.

A 19 colos, 1280×1024 képpont felbontású monitor – leszámítva természetesen a válaszidőt – teljesen átlagos paraméterekkel bír: fényereje 270 cd/m², míg kontrasztaránya 650:1-hez. A betekintési szögek a TN paneles monitoroknál megszokott módon kicsik* (vízszintesen 150, függőlegesen 135 fokok), ami mindaddig nem zavaró, amíg a monitort csak egyvalaki használja. A teszt során a képinőséggel elégedettek voltunk, a kép elmosódását semmilyen helyzetben nem tapasztaltuk, a panel képe pedig még a világos tesztlaborban is nagyon jól látható volt.

Sajnos az X sorozat készülékházán a tervezők még mindig nem változtattak: a monitor talpa továbbra is jóval magasabb a szokásosnál, így változatlanul nehézkes az elhelyezése.

Összességében azért a pozitív benyomások domináltak, s a tapasztalatok alapján, valamint figyelembe véve, hogy nagyon friss modellről van szó, a készülék vételára is kedvezőnek mondható.

A gyártók koncepciója azonban erősen vitatható: ahelyett ugyanis, hogy túlicitálnák egymást a mind gyorsabb és gyorsabb monitorok előállításában, elkezdhetnének újból foglalkozni a képinőséggel, és végre ismét 24 bites színmegjelenítésű termékeket gyártani.

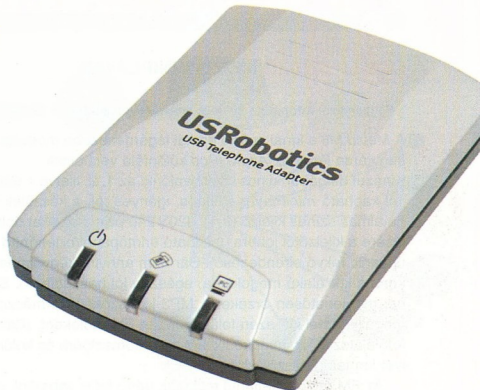
INTERNETES TELEFON USROBOTICS USR 9620

Forgalmazó: RRC Hungary Kft. Internet: www.rrc.hu Ár: 16 500 Ft

Az internetes telefónia, különösképpen pedig az ingyenes VoIP programok terjedése alapjaiban változtatja meg az emberek telefonálási szokásait. Az igen népszerű Skype használatát hivatott megkönnyíteni a kissé nyakatekert elnevezésű *USRobotics USR 9620 USB Telephone Adapter*. Az apró, gépünkhöz USB porton keresztül kapcsolódó doboz tulajdonképpen nem csinál mást, minthogy sima vezetékös telefonunkat mikrofonként és hangszóróként használva lehetővé teszi, hogy Skype-os hívásainkat azon keresztül bonyolítsuk le. Ekkor természetesen egyáltalán nem használjuk a hagyományos telefonvonalat, ennek megfelelően a költségek éppen úgy alakulnak, mintha gépünk előtt ülve, headsetről beszélgetnénk.

A készülék használata pofonegyszerű: először telepítenünk kell a mellékelt lemezen található meghajtókat és egy segédprogramot, amely a Skype-pal történő kapcsolattartásért felel. Ezután csak össze kell kötnünk a dobozát a számítógépünkkel, valamint a mellékelt kábel segítségével beiktatunk a fali csatlakozó és a telefonunk közé (akik még emlékeznek az analóg modemekre, azok ismerhetik ezt az eljárást).

Ezek után telefonunkat éppen úgy használhatjuk, mint eddig, ám ha Skype-os hívásunk érkezik, az fog kicsörögni, és beszélgetni is éppen úgy tudunk, mint egy hagyományos telefonnal. Az USR 9620 segítségével természetesen mi is kezdeményezhetünk hívást: ekkor egy beállítható kód után a Skype-ban megadott „gyorshívó kódot” kell beütünk, és máris beszélgethetünk.

- + innovatív ötlet
- + könnyű telepítés
- időnként bizonytalan működés
- csak Skype-pal használható

FLASHMEMÓRIA TOSHIBA MEMÓRIAKÁRTYÁK

Forgalmazó: Procomp Internet: www.procomp.hu Ár: 10 750 Ft (USB drive)

- + gyors USB drive
- + nagyméretű memóriakártyák
- a 2 Gbájtos SD kártyára és...
- a 4 Gbájtos CF-re lassan lehet írni

A Toshiba – amely régóta jelen van már a memóriakártyák piacán – szép csendben elkészített néhány ingyencsapat, s egyből piacra is dobta őket. Őt apróság érkezett a tesztlaborba: két SD (*Secure Digital*) és két CF (*Compact Flash*) memóriakártya, valamint egy USB drive. A memóriakártyák értelemszerűen a fényképezőgép- és PDA-tulajdonosok számára készültek, az USB drive-ot viszont mindenkin ajánlhatjuk, aki rendszeresen szokott viszonylag nagy mennyiségű adatot szállítani (mondjuk az otthoni és a munkahelyi gépe között).

A memóriakártyákból azért kaptunk két-két darabot, mert típusonként a leggyorsabb és a legnagyobb kapacitású modellt is vendégül láthattuk. Az 1 Gbájtos SD kártyával 10 Mb/ít másodpercenkénti adatátvitel érhető el, legyen szó akár írásról, akár olvasásról. A 2 Gbájtos Compact Flash esetében ez az érték jóval kisebb: 6 Mb/ít/s körül alakul. A nagykapacitású változatokra – amely az SD-nél és a CF-nél is kettőzött kapacitást jelent – 1,5–2 Mb/ít/s sebességgel írhatunk adatot, és egyetlen másodperc alatt 6–7 Mb/ítot olvashatunk vissza.

Figyelmebe véve, hogy a mai digitális fényképezőgépek 2–4 Mbájtos képeket készítenek, ezek a sebességek majd minden esetben elegendőnek bizonyulnak. Az SD kártyák ára 11 500, illetve 20 500 forint, a CF-kártyák pedig 20 990, illetve 37 900 forintba kerülnek.

Az USB meghajtó különlegessége szintén a gyorsaság: az 1 Gbájtos adattároló 12 Mb/ít/s írási és 18 Mb/ít/s olvasási sebességre képes. Színe mellett (bordó) fizikai mérete is figyelemre méltó: a mindössze 20×81×8 mm-es apróság bármely nadrágszobában kényelmesen elfér.

ÚJDONSÁGOK TESZTJE

MP3-LEJÁTSZÓ MEIZU MINIPLAYER

Forgalmazó: Infopatika Internet: www.infopatika.hu Ár: 39 900 (1 Gbájtos változat)

A Meizu M6 a kínai gyártó eddigi legérdekesebb modellje, amely valódi versenytársa lehet az Apple iPod különféle verzióinak.

Kinézet dolgában nincs kivétlnivalónk: az 1, 2, illetve 4 Gbájtos merevlemez-zel kapható miniPlayer elegáns, igényes, és a készülék méretéhez képest hatalmas színes kijelző (2,4", 320x240 pixel) is sokat dob a külsején. Kezelésére a kijelzőtől jobbra található érintőpanel/billenőpad szolgál (a lejátszó ugyanis fekvő elrendezésű). Bár nem annyira kényelmes, mint a nagy konkurens kör alakú megoldása, egészen jól használható. Sajnos az érintőpanel meglehetősen érzékeny. MP3-lejátszóként természetesen tökéletesen megállja a helyét, ezen felül azonban FM rádióként, diktafonként, video- és fotólejátszóként is működik, sőt még ébresztőóra és különféle játékok is helyet kaptak a készülékben.

Az FM rádió hibátlanul működik (még fel is vehetünk vele), és a diktafon érzékenysége is egész jó. A filmek lejátszása nem mondható teljesen zökkenőmentesnek, mivel 18 FPS sebességgel történik, de a kiváló minőségű kijelzőnek köszönhetően – amilyen a fényképek is igen jól mutatnak – így is élvezetes. A készülék hangminősége kifogástalan, így a filmek is jól szólnak rajta, csak be kell tartanunk a lejátszható filmekre vonatkozó szabályokat: XviD, 18 fps, 512 kbps kép és legfeljebb 256 kbps hang.

- + nagyon szép kivétel
- + rengeteg funkció
- a kezelőpanel néha túl érzékeny
- filmek lejátszásakor enyhén szaggat

TFT MONITOR LG FLATRON L1732P

Forgalmazó: LG Magyarország Internet: www.lg.hu Ár: 69 990 Ft

Ahogy egyre inkább a 19 colos képátó lesz az átlagos az otthoni felhasználóknak szánt TFT monitorok esetében, úgy csökken folyamatosan az egyel kisebb méretosztályba tartozó, azaz 17 colos képátóú termékek ára is. Lássunk most tehát egy 17 colos monitort, az LG Flatron L1732P szemléiben.

Paramétereit alapján egy teljesen átlagos képességű monitorról van szó: a panel fényereje 300 cd/m², kontrasztaránya pedig 700:1-hez. A Flatron L1732P-t elsősorban játékosoknak szánják, ami abból is kitűnik, hogy a válaszidő szürkeárnyaltos váltáskor mindössze 4 ms (a B2B reakcióidő 8 ms). Pozitívum, hogy a monitor betekintési szöge mindkét irányból 170-170 fok, illetve, hogy a versenytársak többségével ellentétben 24 bites színképzést használ. A monitor az LG képjavító lapkáját, a FLATRON i-Engine-t is tartalmazza; ez a legjobb képminőség elérése érdekében a képjellemzőket dinamikus módon a megjelenített tartalomhoz igazítja. A menübe – mondhatni az LG-től megszokott módon – a színprofil-váltás lehetősége is bekerült.

Bár a Flatron L1732P elkészítésekor a mérnökök elsősorban azt tartották szem előtt, hogy egy kiváló ár/teljesítmény arányú masinát alkossanak, nem kell minden kényelmi funkcióról lemondanunk: a hátlapra szerelve a D-Sub mellett DVI csatlakozót is találunk, a képernyő kávéja pedig internetezéshez álló helyzetbe is fordítható (pivot mód).

- + kedvező ár/teljesítmény arány
- + 24 bites megjelenítés
- az alapbeállításokat finomítani kell
- lehetne nagyobb a kontrasztarány

HÁLÓZATI HÁTTÉRTÁR, ROUTER FREECOM FSG-3 STORAGE GATEWAY

Forgalmazó: Procomp Internet: www.procomp.hu Ár: 94 990 Ft (160 Gbájt)

Milyen jó lenne egy otthoni médiaszerver, amelyen az összes filmünk és zenénk elérné ráadásul, otthoni hálózatunk bármely gépéről, és akár a munkahelyünkön is hozzáférhetnénk a rajta tárolt adatokhoz! Ha ezt egy PC-vel akarjuk megoldani, akkor számolnunk kell a nagyobb áramfogyasztással (és a nagyobb villanyszámlával), ráadásul a konfigurálása is sokáig tart. A piacon ma kapható otthoni NAS készülékek jó megoldásnak tűnnek, de a tárolókapacitás tekintetében gyakran kompromisszumot kell kötnünk: a beépített 2,5"-os merevlemez kicsi, vagy a külső USB csatlakozók foglaltak már, így nem csatlakoztathatjuk külső merevlemezűinket.

Erre a problémára a *Freecom* valóban elegáns megoldást kínál az *FSG-3* révén. A készülék valójában egy tűzfalas router, amely igen kényelmesen adminisztrálható webes felületen keresztül, és a VPN csatlakozásokat is kezeli. Beépített merevlemeze 160 és 250 Gbájt közötti.

A készülék valójában egy *Xscale* processzorral épülő linuxos számítógép. A gépben lévő, és a hozzá csatlakoztatott USB-s merevlemezeken, optikai eszközökön kívül akár egy SATA illesztős merevlemez is használható – tartalmukat Windows hálózaton és FTP-n keresztül is könnyedén elérjük. Az USB csatlakozók száma is lényeges: a négy szabad aljzat lehetővé teszi, hogy végre egymás mellett használjunk külső merevlemez, USB-kuccsot és nyomtatót. A lemezeknek nem csak az adatait érhetjük el, a megfelelő könyvtárba helyezett weboldalakat szervertként szolgáltatja a készülék a külvilág számára.

- + négy USB csatlakozó, külső SATA interfész
- + csupa hasznos szolgáltatás, igényes kivitel
- csak három LAN portja van
- nincs benne a WLAN

NOTEBOOK DELL LATITUDE D620

Forgalmazó: Humansoft Internet: www.humansoft.hu Ár: 480 000 Ft

- + brutális teljesítmény
- + rengeteg szolgáltatás
- kicsit drága
- nincs integrált videokártya

Ha noteszgépekről van szó, a *Dell* igazán nem kell bemutatnunk – a világ egyik legnagyobb számítógépgyártójának termékalettáján jócskán találunk notebookokat is. Ezek közé tartozik a *Latitude* sorozat egyik felső-középkategóriás gépe is, amely kiváló választás lehet azon felhasználók számára, akik elsősorban nagy teljesítményre vágnak, de nem akarnak lemondani a hordozhatóságról sem.

Az általunk megvizsgált konfiguráció (a Dellnél minden gép egyedi) a jelenleg elérhető leggyorsabb, 2,16 GHz-es *T2600*-as *Core Duo* processzort és 1024 Mbájtnyi memóriát tartalmaz. A 14,1"-os szélesvásznú, 1440×900 pixel felbontású kijelző gyönyörűen olvasható, meghajtásáért pedig az *i945GM* lapkakészletbe integrált *GMA950*-es grafikus adapter felel, így 3D-s játékokra nem igazán alkalmas.

Munkáink számára 80 Gbájtos merevlemez, valamint DVD+-RW DL meghajtó áll rendelkezésre. A masina további érdekességei közé tartozik, hogy a négy darab USB csatlakozóján kívül soros porttal is ellátták. Adataink biztonságának megőrzésében és az egyszerű bejelentkezésben integrált chipkártya-olvasó és ujjlenyomat-olvasó segít bennünket. Az extrák közül említést érdemel még a WiFi-kereső (ezzel a gép bekapcsolása nélkül is megtalálhatjuk a közelben működő WLAN hálózatokat).

A D620 nagy teljesítménye ellenére is meglehetősen könnyen hordozható: elemélettartama eléri a 3 órát, méretei pedig 337×238×33 mm, tömege 2,34 kg.

Lebegő óra és fülönfüggő

Extrém cuccok

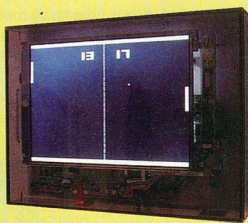
Mindenki szabadságon van, vagy éppen arra készülődik – így a nyári uborkaszezon erősen érezteti hatását a technikai örültségek piacán is. De azért találtunk néhány kellően elvetemült tárgyat.

Szerző: Henryk

Pingpong óra

Sajnos összesen csak négyszáz, egyedi szériaszámmal ellátott darab készült belőle – a *Pong Clock* tehát egy igazi geek-ereklye. Persze nem csak a limitált példányszám miatt, hanem a híres (hírhedt!) dizájnér, *Buro Vormkrijgers* miatt – ő felelős ugyanis e nem mindennapi falóra megszületéséért...

Az alapötlet egyszerű, ám annál zseniálisabb: az *Atari* azóta már kultikussá vált játéka, a *Pongot* önmagával játszó óra az eredményjelző táblán mutatja az időt, digitális formában – és persze ha nagyon unatkozunk, akkor figyelemmel kísérhetjük a szimulált „tévéfoci” meccset is. Szerencsére hangokat nem ad (az eredeti *Atari* játék elég idegesítően csipogott), ezen felül azonban teljesen

megegyezik az eredetivel, mind a grafika (hát igen, ez is grafikának számít), mind az animációk tekintetében. Garantált retro érzés!

Gyártja: Buro Vormkrijgers/Atari Interactive Inc.

Honlap: burovormkrijgers.nl

Ára: 80 dollár

RAM fülbevaló

Első pillanatban úgy tűnt, hogy ez egy vicc. Közelebbről megvizsgálva azonban kiderült, hogy komoly a dolog. Nem csalás, nem ámfítás, a közel-keleti piacon (hol máshol) bizony hódítanak a számítógépes alkatrész-ékszerek, hivatalos nevükön „tech jewelry”-k. A gyűrűtől a fülbevalóig minden kapható – a kínálatból az egyik kedvenc a képen is látható memória-fülbevaló. Természetesen hőlgyeknek készült.

A fityegő memóriapaneleken minden megvan, ami csak egy jó RAM-hoz illik: lapka, szériaszám, chip, sőt még a *Siemens* márkanev is megfigyelhető – erősen kétséges azonban, hogy a csacsebecse valódi *Siemens* termék lenne. Egy szó mint száz: a megtévesztőség hasonlít egy igazi RAM-ra. Ez persze ne téveszsen meg senkit, mivel a csillogó memória csupán ékszer, tehát PC-be tétve nem fog működni.

Gyártja: ismeretlen

Honlap: www.thinkgeek.com/apparel/jewelry

Ára: 8 és 10 dollár között

360 fokos USB

Persze ne Celsius fokra gondoljunk. Ez az USB csatoló annyira remek, hogy szinte érthetetlen, miért nem jelent meg hamarabb a piacon – a hagyományos USB csatlakozók és hosszabbítók ugyanis borzalmasak. Működnek ugyan, ilyen tekintetben tehát semmi gond velük, viszont soha nem akarnak abban a szögben állni, ahogyan mi szeretnénk. Ezért zsinórajnuk csavarodnak, törnek, gabalyodnak... Kész rémálom.

Szerencsére ez a 360 fokban elforgatható remek kis csatoló orvosolja a problémát. Támogatja az USB 2.0 és USB 1.1 szabványokat, de a legjobb a kényelem: végre minden zsinórunk, USB-eszközünk olyan szögben csatlakozhat, ahogy akarjuk.

Gyártja: Lindy

Honlap: www.lindy.com

Ára: 15 dollár

Lebegő óra

A képen látható LCD-óra elég jó: mutatja az időt, a hőmérsékletet, van benne ébresztő funkció – mindent tud tehát, amit napjaink digitális óráinak tudni illik. A *Floating LCD Clock and Shuttle* azonban tud még valamit, és ez teszi igazán különlegessé: ez az óra ugyanis lebeg. Nem láthatatlan zsinórokon vagy optikai trükkkel (mint olcsóbb társai), hanem konkrétan, csalás és ámitás nélkül, akár csak David Copperfield abban a híres repülő ember show-ban. A mikroprocesszorokkal vezérelt elektromágneses tökéletes egyensúlyban és mozdulatlanlag tartják az órát. Persze kell egy kis gyakorlás, mire el tudjuk helyezni a megfelelő pozícióban (meg kell találni a legjobb pontot, a pozicionálásban az óra csipogással segít minket), ha azonban sikerült, akkor máris a képen látható garantált hatásban gyönyörködhetünk. Ha pedig csak szabadidőnek akarjuk használni, akkor jár hozzá egy űrrepülőgép modell is... Csak rajtunk múlik, hogy az órát vagy a repülőt „lebegtetjük” íróasztalunkon.

Gyártja: Impact Lab
Honlap: www.impactlab.com
Ára: 80 dollár

Ergonomikus klaviatúra

Egyszerű kísérlet: emeljük fel a kezünket magunk elé, és vessünk egy pillantást az ujjainkra. Ugye mennyire nem egyformák? Ujjaink különböző hosszúságúak, különböző szögben állnak – teljes a káosz. Ezzel szemben a hagyományos billentyűzetek teljesen szabályosak: egyforma gombok, egyforma távolságban, egy uniformizált felületen. Az ellentmondást a *Maltron* feltalálói is érezhették, így született meg az úgynevezett „L-type” *Maltron Keyboard*.

Az ergonómiának köszönhetően gépelési sebességünk minimum 20 százalékkal növekszik. Ráadásul ez a keyboard valami elképzelhetetlen kényelmes is – ha egyszer kipróbálja valaki, akkor a hagyományos változatot élből kizúszószőznek fogja titulálni.

ni. A legmeglepőbb azonban a „betanulási idő” rövidege. Bár első pillantásra úgy tűnik, hogy ezt a fajta elrendezést szokni kell, ez egyáltalán nem igaz: pár perc után úgy tudunk gépelni egy *Maltron* billentyűzeten, mintha mindig azt használtuk volna. Feltéve, hogy megszoktuk az angol (vagy francia, német, norvég, spanyol, svéd) kiosztást, és nem sajnáljuk rá egy kisebb PC árat...

Gyártja: Maltron
Honlap: www.maltron.com
Ára: 500 dollár

Hidrogén hajtású kisautó

Mielőtt túlzottan beleélnénk magunkat (és elkezdenénk temetni az OPEC-et), gyorsan szögezzük le: a képen látható versenykocsis egy távirányítású játékautó. A *H-Racer* névre hallgató, elismerésre méltóan olaszos dizájnnal megáldott kisautó nagyjából akkora méretű, mint egy palmtop. Az igazi érdekesség azonban az, hogy egy üzemanyagtöltő állomást is kapunk hozzá.

Az állomás napenergiából és vízből állítja elő a meghajtáshoz szükséges hidrogént, nekünk nincs is más dolgunk, mint biztosítani a megfelelő mennyiségű napfényt és vizet... És voilá! Máris tankolhatjuk kisautóinkat, amely meglepő sebességre gyorsul, ráadásul egy tankollal elég sokáig megy – és még a gyerekek kezében sem robban föl.

Valószínűleg most mindenki fejében megfordul a gondolat (e sorok írójának

fejében is©): ha mindezt meg tudják csinálni, akkor miért nem „nagyítják” fel az autót igazi méretűre, és máris megoldódik a világ olajválság-problémája. Nos, miért nem? A válasz egyszerű: ugyanis nem az autókat nehéz lecserelni, hanem a világon található több százmillió benzinkutat is nehézkes volna hidrogénkútra átépíteni. (Főleg, hogy az OPEC-ban ülő üzletemberek nem is óhajtanak ilyen radikális változást.) Hát csupán ezért...

Gyártja: Horizonfuelcell
Honlap: www.horizonfuelcell.com
Ára: 80 dollár

Óriáslegó Írországban

Látogatás a Dellnél

2000 kilométert utazni bőven megéri, ha szép tájakra érkezik az ember. Hát még akkor, ha a kiruccanást gyárlátogatás színesíti, ahol bepillantást nyerhetünk abba, miként készíti laptopjait, PC-t és szervereit a világ legnagyobb számítógépgyártója, a Dell.

Szerző: Higyed Gábor

A Dell szerint minden számítógép egyedi, ezért nincs értelme készletekkel bajlódni. Ez persze csak az egyik, és nem biztos, hogy a legfőbb oka annak, hogy miért nincs a Dellnek raktárkészlete. A másik ok természetesen gazdasági: a raktárban álló gépek ugyanis gyorsan veszítenek az értékükből. A Dell tehát csakis rendelésre dolgozik. Az, hogy egy adott rendelés mikor teljesül, természetesen a pillanatnyi terheltségi szinttől függ. Átlagos esetben, ha csak egy gépet kérünk, akkor ez akár pár napon belül elkészülhet, míg a nagyobb tételekre körülbelül 2-4 hetet kell várni.

Raktár persze van, mégpedig több is. A Limerickhez közeli helységeken a különféle részegységeket tárolják, s innen szállítják őket a gyárba, naponta többször.

Egy rendelés története

A rendelés a Dell honlapján indul: itt kell kiválasztani, hogy milyen összeállítást vagy összeállításokat szeretnénk rendelni, és hogy melyik típusból hány darabot. A rendelés bekerül az informatikai rendszerbe, amely ellenőrzi, hogy a konfiguráció gyártható-e. Természetesen a szoftver nemcsak azt vizsgálja meg, hogy van-e a raktárban elérhető

alapanyag, hanem azt is, hogy a kért hardverek fizikailag összeilleszthető-e. Gyorsan kiderül tehát, ha valaki egy konfigurációt például 20 darab merevlemezzel kór.

A szerelés első fázisában a konfigurációk sorozatszámot és vonalkódot kapnak. Ez nagyon fontos, hiszen a további gördülékeny munka alapját a fekete-fehér vonalak jelentik majd. Hét gyártósor, több száz méternyi szállítószalag, több tucat lift, számos összeszerelő fülke, csomagoló és szortírozó masinák működnek itt, nem csoda hát, hogy a gyártás kitűnő szervezést igényel.

Ahogy már említettük, mindennek az alapja a vonalkód. Legyen szó laptopról, asztali gépről vagy szerverről, a munka következő lépése a szükséges alkatrészek összegyűjtése. Erre a célra egy nagy „doboz” szolgál, amely egyből a szállítószalagra kerül. A különféle hardvereket egy-egy munkás teszi bele az éppen előtte elhaladó konténerbe. Azt, hogy egy gépbe például DVD-író vagy csak DVD-olvasó kell, monitoron látják: a vezérlőegység a vonalkód alapján automatikusan lekéri, majd megjeleníti az adatokat.

Az összeválogatott egységeket a szállítószalag az összeszerelő fülkébe viszi. Ezekben – némi meglepe-

Érdekességek

- a limericki gyárban az EMEA régióból érkező megrendeléseket teljesítik
- a hét gyártósor mindegyikén bármit (laptopot, asztali konfigurációt vagy szervert) elő tudnak állítani
- előfordulhat, hogy 1000 egymást követő gép között nincs kettő egymás után, amely egyforma kiépítésű lenne
- a teljes gyártást számítógépes rendszer felügyeli
- egy laptop összeszerelése 2-3 perc, míg a legtovább – kb. 60 percig – a szerverek „készülnek”

- a felvételi vizsga alatt a jelentkezőknek egy közönséges kerti locsolót kell összerakniuk a megadott használati útmutató alapján
- a futószalagok vége egészen a kamionokig nyúlik
- a gyárban teljesen folyamatos a termelés
- Magyarországnak nincs „saját” kamionja, a hazánkba szállítandó gépek kerülő úton érkeznek
- a pattintós, egyszerűen szerelhető házakat eredetileg a nagyobb gyártók kedvéért készítették
- a Dell piaci részesedése az egész világra kiterjedően 17% körüli

INNEN FELÜGYELIK A GYÁRTÁS MINDEN PILLANATÁT

AZ ÁTFOGÓ TESZT BIZTOSÍTJA, HOGY A GYÁRAT CSAK HIBÁTLANUL MŰKÖDŐ GEPEK HAGYHASSÁK EL

MINDENKI KOMPLETT KONFIGURÁCIÓT SZEREL ÖSSZE

MAJDNEM MINDEN ORSZÁGNAK KÜLÖN CSÚSZDAJA VAN

tésre – inkább hölgyeket, mintsem urakat találtunk ☺. Persze jobban belegondolva logikus: szerelni sokkal könnyebb vékony ujjakkal.

Egy laptop összeszerelése nagyjából 2-3 percet vesz igénybe (vonalkódok felragasztása, TFT csatlakoztatása, processzor, memória, HDD, videokártya, optikai egység, hálózati csatló és billentyűzet beszerelése), amelyet még a fülkében egy villámteszt követ, annak ellenőrzésére, hogy vajon beindul-e a gép, és működik-e a billentyűzet? Az immáron összeállított gép a futószalag és néhány lift segítségével az alapos tesztelés helyszínére kerül (itt általában 2-3 órát töltenek el a masinák), majd következhet a csomagoló, ahol az előre csomagolt kiegészítők is a dobozba kerülnek.

A szortírozó helyről a dobozok többfelé haladhatnak, többnyire minden országnak (de legalább minden régióknak) saját kamionja van.

Rend a lelke mindennek

A vonalkódok és a műszakbeosztás pontos nyilvántartásával bármely gépről megmondható, hogy ki válogatta össze a hardvereket, ki szedte össze és ki tesztelte. Emellett a beépített alkatrészek nyilvántartása is olyan pontos, hogy bármelyik elem gyártója és beszállítója kikereshető. Ez a felhasználók érdekeit (is) szolgálja, ha ugyanis egy adott forrásból (gyártótól vagy beszállítótól) származó termékcsoportnál a meghibásodás aránya nagyobb a megszokottnál, a Dell azonnal áttér egy alternatív beszállítóra – legalábbis addig, amíg a hibát az eredeti partner bizonyíthatóan ki nem javítja.

Ahol csak lehet, a Dell odafigyel az alkalmazozottaira. Éppen ezért egy gépet egyvalaki rak össze teljesen, nem pedig minden csavart más és más helyen hajtanak be. Való igaz, hogy a „ma összeraktam 12 szervert” sokkal jobban hangzik, mint a „ma behajtottam 5000 csavart”. Ez a fajta módszer a tapasztalatok szerint valamivel lassabb, viszont jobban összeszerelési minőséget is lehet így elérni.

A dolgozók teljesítményét pontokkal mérik, a napi teljesítendő adag 600 egység. Természetesen egy laptop vagy egy asztali PC elkészítése kevesebb pontot jelent, mint mondjuk egy szerver összeállítása, míg a legkevesebbet, 1 pontot – többek között – a dobozrakodásért lehet kapni. A folyamatosan kiemelkedő teljesítményt magasabb fizetéssel honorálják (teljesítménybérézést alkalmaznak), és a jó munkát természetesen az előléptetésnél is figyelembe veszik.

Hibajavítás: többnyire 4 órán belül

A limericki gyárban készülnek a Dell 9-ik generációs szervercsaládjának a tagjai is, amelyekről a cég egy héttel korábban, június 6-án rántotta le a leplet – Monacóban. A *PowerEdge 1950*, *1955*, *2900* és *2950* szerverekből álló termékcsalád az elődökhez képest 25–169 százalékos teljesítménynövekedést ígér, alkalmazási területtől függően. A megnövelt teljesítmény elsősorban az *Intel Xeon 5100*-as processzoroknak köszönhető, amelyek amellett, hogy gyorsabbak, kevesebb hőt is termelnek.

A szerverek piaca természetesen nemcsak a vas eladásából áll: felmérések szerint azok a vállalatok, amelyek szerveret vásárolnak, a hardver árának többszörösét költik el „terméktámogatás” címen – szoftverekre, szervizre, karbantartásra, tanfolyamokra stb. A szerviztámogatás a Dellnél nagyon jó: 100 esztől 95-öt a bejelentéstől számított 4 órán belül kijavítanak a cég alkalmazottai. Az új szerverekhez a gyártó menedzsmentprogramjának legújabb, 5-ös verziója jár, amelynek az egyik újdonsága éppen a szervizt segíti. A programmal egyfelől azonosítható a meghibásodott alkatész, másfelől pedig nyomon követhető, hogy a hiba elhárítása milyen fázisban jár. ■

Szkennerek 30 000 forint alatt

Az otthoni lapolvasók alighanem elérték fejlettségük felső határát, azaz nem várható, hogy még többet lehet majd kihozni belőlük. Ma már 30 ezer forint alatt is mindent megkapunk egy ilyen készüléktől.

Szerző: Köhler Zsolt

Síkra szálltunk

A síkágyas szkennerek igen szép pályát futottak be: egyre pontosabb színt adó, egyre nagyobb felbontású készülékek jelentek meg, a sebességben pedig a párhuzamos és a SCSI port mellett az egyre népszerűbb USB hódít. Az abszolút győztes az USB 2.0 lett, ma már minden otthoni készüléken ezt találjuk. A SCSI-2 és a FireWire megmaradt a professzionális készülékek számára.

A képminőség elért arra a szintre, hogy a pozitív és negatív filmanyagokat is minden további nélkül digitalizálni lehetett, még ha a minőség eleinte nem is volt éppen egetverő. Persze vannak kifejezetten filmek beolvasásához készített készülékek is, ám ezeket csak kivételes esetekben praktikus megvásárolni otthonra.

A legtöbb készülék képminősége ma már bőven elegendő ahhoz, hogy egy fotónyomtatóval az eredet-

tihez hasonló, szoftveresen feljavítva pedig még jobb minőségben nyomtassuk ki a beolvasott képeket. A kérdés tehát nem az, hogy melyik típust válasszuk, hanem az, hogy egyáltalán vegyünk-e magunknak otthonra szkenneret.

Visszaszámlálás

Talán merésznek tűnik a kijelentés, de az otthoni síkágyas szkennerek is már csak néhány évig lesznek velünk. Végüket okozhatja egyfelől az egyre szélesebb körben terjedő digitális fényképezés (a kép készítésétől kezdve a feldolgozásán át a tárolásáig), másfelől a fotózáshoz kapcsolódó milliárdnyi szolgáltatás. Ma már régi képeinket is beadhatjuk digitalizálni, a munka végeztével pedig soha többet nem lesz szük-

ségünk analóg gépre. Sőt gyakran már az analóg filmek előhívását is kérhetjük digitálisan, ekkor képeinket CD-n kapjuk meg.

A képkészítés egyetlen pontja lesz csak analóg, a fotónyomtatóval létrehozott fénykép. Az ilyen képet pedig már nem szkennelre fogjuk visszaolvasni, hanem megkeressük a digitális eredetjét, ezzel ugyanis nem fog romlani a minősége. Életünk minden területét digitális lett, így az otthoni digitalizálásnak ma már semmilyen téren nincs sok értelme, a feladatot professzionális készülékekkel ellátott szolgáltatók veszik át.

A szkennerek eltűnéséhez vezethet az is, hogy a lapalvasó szolgáltatás az otthoni multifunkciós készülékekbe integrálódik, amelyekkel nem csak beolvasni, de többek között másolni is tudunk. Ezeknek a készülékeknek a minősége pontosan arra elég, amire szükségünk van: fényképeket digitalizálni, leveleket másolni vagy archiválni viszonylag kis mennyiségekben.

Mire használhatjuk a szkennert?

Régi képek archiválása, javítása • Szövegek szerkeszthetővé tétele • Dokumentumok hordozhatóvá tétele (PDF) • Könyvek, füzetek digitalizálása, archiválása (pl. számla) • Dokumentumok másolása (nyomatóval) • Papíralapú anyagok faxolásához, e-mailek küldéséhez • Névjegykártyák adatbázisba gyűjtéséhez • Kérdőívek feldolgozására (OCR programmal) • Régi póló képeknek megújítására (nyomatóval és vasalható médiával) • Filmek, negatívak és diák beolvasására • Kis magasságú tárgyak beolvasásához, mint fényképezőgép

Szkennerek

					
Termék	Epson Perfection 2480 Photo	Epson Perfection 3490 Photo	HP Scanjet 2400c	HP Scanjet 3800	HP Scanjet 4370
Forgalmazó	Epson Magyarország	Epson Magyarország	HP Magyarország	HP Magyarország	HP Magyarország
Internet	www.epson.hu	www.epson.hu	www.hp.hu	www.hp.hu	www.hp.hu
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év
Ár (Ft, bruttó)	35 500	25 000	16 032	19 990	26 990
Műszaki adatok					
Érzékelő	CCD	CCD	CCD	CCD	CCD
Maximális optikai felbontás (dpi x dpi)	2400 x 4800	3200 x 6400	1200 x 1200	2400 x 4800	3600 x 7200
Színméltség (színes/monokróm [bit])	48/16	48/16	48/16	48/16	48/16
Diafelvétel kapacitása	–	3 negatív, 2 dia	–	2 negatív, 2 dia	2 negatív, 2 dia
Interfész	USB 2.0	USB 2.0	USB	USB 2.0	USB 2.0
Gombok száma	4	4	2	3	4
Hozzáadott programok a meghajtóprogramokon kívül	EPSON EasyPrint-Module, ArcSoft PhotoImpression, ABBYY FineReader 5.0 Sprint, Presto BizCard	ArcSoft PhotoImpression Epson Creativity Suite, ABBYY FineReader 6 Sprint, ArcSoft PhotoImpression 5, Presto BizCard 4.1	HP fotó és kép szoftver, HP emléklemez készítő, OCR szoftver	HP Image Zone, IRIS Readiris	HP Image Zone, IRIS Readiris
Fogyasztás (W)	19/5,5	17	17	21	21
Méret (mm)	419 x 275 x 86	419 x 419 x 86	458 x 275 x 61	450 x 287 x 65	472 x 298 x 90
Tömeg (kg)	3,2	3	2,2	3,1	3,1
Értékelés					
Sebesség (20)	17	20	14	17	19
Minőség (30)	24	29	24	24	26
Szolgáltatások (30)	28	25	19	20	24
Hozzáadott érték (20)	18	18	12	16	16
Összpontszám (100)	87	92	69	77	85
+	Kényelmes automata és otthoni üzemmód, kiváló képjavítás	Bármilyen szintérben (ICM) tud olvasni, kiváló automata üzemmód és képjavítás	Nagyon olcsó, minősége több, mint elegendő	Már ez is tud PDF-be olvasni, kedvező áron	Kiváló minőség, sebesség és szolgáltatások
-	Egyszerre csak egy képet olvashatunk be, hangos	Erőtlen a hangja	Lassú, nincs diafelvétel	Nincs komoly negatívuma	A filmbeolvasó lehetne valamivel nagyobb

Egy okunk lehet síkágyas szkennerek vásárlására: szeretnénk mindazt elérni, amire egy multifunkciós „fotóközpont” képes, de már vásároltuk egy kiváló akciós fotónyomatót. Tehát már csak egy minél sokoldalúbb szkennerre van szükségünk, természetesen a lehető legkevesebb pénzért.

Mitől jó egy szkennerek?

A kérdés jogos, hiszen árban nagyon nagy az eltérés a szkennerek között: a legelterjedtebb A4-es olvasási méretben már akár hatezer forintért is hozzájuthatunk egy olcsóbb típushoz, a legdrágább modellért pedig akár egymilliót is elkérhetnek. A mi harmincezer forintos határunkon belül is nagyon az eltérések. Lássuk, mire is érdemes odafigyelni!

Sebesség, minőség

Az árát ebben a kategóriában nem a sebesség határozza meg: egy otthoni készüléknek alapvetően nem kell gyorsnak lennie, a hirdetésekben ezt a paramétert általában nem reklámozzák. Végül is mindegy, hogy egy fényképet otthon tizenöt vagy harminc másodperc alatt olvasunk-e be – ha a minőség kitűnő, és a készülék ára is megfelelő, megbocsátjuk a lassúságot.

Ma már szerencsére a legtöbb USB 2.0-s csatlóval ellátott szkennerek egy percen belül végez egy fénykép jó minőségű beolvasásával, egy A4-es oldal pedig másodpercek alatt a gépünkre kerül. Azok a készülékek, amelyek csak régebbi USB interfész található, a nagy mennyiségű adatot bizony csak lassan tudják át-küldeni a PC-re. Velük nem túl magas felbontással (A4-nél maximum 300 dpi-vel, fényképpél maximum 600-zal) dolgozhatunk kényelmesen, különben előfordulhat, hogy akár fél órá(t) is várnunk kell a beolvasásra. Mezőnyünk tagjaival ez szerencsére nem fordulhat elő, a lassabb, 1.1 USB interfészes HP Scanjet 2400-assal sem tart tovább egy percnél a 10×15-ös, 600 dpi-s kép beolvasása, míg a gyorsabb EPSON Perfection 3490 Photoval egy perc alatt már 1200 dpi-vel olvashatunk.

Akárcsak a digitális fényképezőgépeknél, a szkennereknél is csak közvetett kapcsolat létezik a felbontás és a minőség között. A szkennerek képérzékelője egyszerűbb, mint a digitális fényképezőgépeké, nincs szükség komoly algoritmusokra, a beolvasott kép minden egyes pontjáról pontos színinformációt kapunk.

A MULTIFUNKCIÓS MASINÁK KEZDIK KISZORÍTANI AZ OTTHONI SZKENNERT

TIPP

Tippek, trükkök rovatunk A *szkennelés trükkjei* anyagában praktikus tippeket kaphatnak a masinák használatához.

Ítélethirdetés

A teszttünkre érkezett új lapolvasók közül nem könnyű választani, de azért sikerült: a legjobb – megítélésünk szerint – az EPSON Perfection 3490 Photo. Ez a szkennerek megszokott használhatóságát párosítja új funkciókkal, miközben kategóriájának legjobb képmínőségét nyújtja mind a fényképek, mind a filmek beolvasásánál. A legjobb vétel díja a HP Scanjet 3800-at illeti meg, a kedvező ár mellett a masina minősége otthonra több mint megfelelő.

Teszt kulisszatitkok

Mivel a gyártók egyre több szolgáltatást igyekeznek beleszűfölni az otthoni felhasználásra szánt készülékekbe, választásunk az ártól, tudástól és használhatóságtól függ majd leginkább. A piac majdnem olyan lassan változik, mint a CRT monitorok esetében: látványos fejlődés híján az évekkel ezreléti technika is kapható, újdonságokból nagyon kevés van. Éppen ezért inkább egy körképet készítettünk a ma kapható és vásárlásra érdemes készülékekből, mintsem egy komparatív tesztet az újdonságokból. Standardizált mérési rendszerünknek köszönhetően az új készülékek értékei nagyon jól összehasonlíthatók a régiekével, így nem marad el a pontozás sem!

A minőségét a mechanika felépítése és vezérlése, valamint a felhasznált alkatrészek minősége befolyásolja leginkább. Ha igénytelen a mechanika, nagyobb felbontásnál a képen vízszintes irányú, zavaró csíkok jelennek meg, az apróbb részletek RGB alapszínei nem esnek egybe, ami hasonlít a monitorok konvergenciahibájához. Ez a hiba csak maximális felbontásban, és csak a három évesnél régebbi – esetenként ma is kapható – készülékeknél jelentkezik, ám mezőnyünk minden tagja igen jó minőséget produkált.

Az olcsóbb alkatrészekből összeépített szkennerek sem szokta a kívánt minőséget produkálni, például az szín digitalizálását végző ADC (analog-digitalis konverter) áramkörnek vagy a szkennerek érzékelőjének a hibája miatt a sötét és világos árnyalatok egybefolynak, a részletek nem kivehetők. Ugyanakkor a színek sem felelnek meg a valós értéknek. Lényeges érték a készülék denzitása: ez megadja, hogy az ADC mennyi részletet tud megkülönböztetni a teljes színtartományban.

A beolvasott képet a szkennerek meghajtóprogramja tovább finomítja, például kiszűri a fényképeken megjelenő zajokat vagy karcolásokat, és természetesen a színeket is feljavítja, látványosabbá teszi, ezenkívül korrigálni tudja az érzékelő apróbb hiányosságait is. Mezőnyünkben a legjobban működő zajszűréssel az EPSON készülékek büszkélkedhetnek, és mivel a szoftverük azonos, a HP szkennerei is megfelelő eredményt produkáltak, és jeleskedtek a fényképek tipikus hibáinak javításában (expozíció, vöröszem-szűrés).

Szoftverek

Lehet a legolcsóbb, leggyorsabb és legpontosabb szkennernünk, ha nem tudjuk használni megfelelő szoftver híján. Minden készüléknek van egy TWAIN meghajtója, amelyet a jobb képszerkesztőkől vagy képnézegetőkől is el tudunk érni. Ez egy külön program, amely a beolvasást végzi, és a beállításokat is lehetővé teszi.

Az olcsó kategóriában sajnos elég kevés a színvonalas szoftver, ám otthon általában az is bőven elég, ha egy menüben több képet is beolvas, mégpedig egyedi beállítások mellett, és olvasásonként nem kell újraindítanunk a programot.

A beolvasandó képek főbb jellemzőjét mindenhol variálhatjuk, a kérdés csupán az, hogy a korrekciót a szoftver magától végzi-e el, vagy nekünk kell beállítanunk. Tapasztalatok szerint, aki nem használ képszerkesztő programot, annak szinte alap- vagy automata beállításokon működik a szkennere, aki meg igen, az nem használja ki a beépített finomhangolási lehetőségeket.

A gyártók rendszerint plusz programokat is adnak termékeikhez – sokszor azért, hogy így adják el a „gyengébb” készüléket. Az ilyen kollekciók néhány havonta változnak, frissülnek, s ha a készüléktől nem is várhatunk csodát, maga a csomag még jól jöhet, amikor egyes szoftvereinket legálisra cseréljük. Egyedül azt kell vállalni, hogy megtanuljuk egy kevésbé ismert szoftver használatát. A HP ImageZone az egyetlen olyan szoftver, ami minden feladatra jó, az EPSON készülékekhez például külön kapjuk a

felhasználva csak ott javít a felvételen, ahol szükséges. A 30 ezer forintos árhatáron belül bizony csak a CanoScan 4200F-et kaphatjuk meg, FARE helyett QUARE Level 2-vel, amely infralámpa helyett szoftveres algoritmust használ – méréseink alapján egészen jó minőségben. Ha viszont FARE kell, akkor a drágább CanoScan 5200F vagy Live500F jöhet csak szóba. A szkennerek mellé adott szoftver lehetővé teszi, hogy szöveges oldalakat digitalizáljunk a mellékelt OCR programmal, majd az adatokat PDF-be mentjük.

A közvetlenül PDF-be való olvasás a legújabb extra; ezt az EPSON készülékei is ismerik, a régi fényképek helyreállítását az EPSON Color Restoration szoftveres algoritlussal végzik, szintén jó minőségben. Az árhatár alá még mindig beférő Perfection 3490 egy modulattal 3590-essé alakítható, ha veszünk hozzá egy fényképadagolót, potom tízezer forintért. Ezzel automatizálhatjuk képeink beolvasását, csak győzzük kellő nagyságú háttértárral. Az alapmodell legnagyszerűbb szolgáltatása, hogy a feladatokat egy nagy kezelő felület alá integrálta, Creativity Suite néven. Ebben az e-mailhez csatolástól kezdve a beolvasott képek kezelésén és archiválásán át a nyomtatásig minden nagyszerűen működik, csak a csomag telepítésére kell várunk hosszú perceket.

A szkennerek funkcióinak egy programba koncentrációja nem egyedi megoldás: a HP Image Zone programjában sok hasznos funkció rejtőzik, ezért nem kapunk más teljes verziós programokat a készülékekhez, csak az olyan belépő szintűekhez, mint a Scanjet 2400.

EPSON PERFECTION 3490
PHOTO: MÉLTÓ A NEVÉHEZ

JÓ PROGRAMOKKAL A HP
SCANJET 4370 A MAXIMUMOT
HOZZA KI KEPEINKBŐL

HP SCANJET 3800: KEDVEZŐ
ÁR, FEDÉLEN ÁT KILLES-
HETŐ OLVASÓFEJ

képszerkesztőt, az OCR programot, vagy az időnként nagyon praktikus névjegykárhozolás szoftvert.

Extrák

Nemcsak szoftver, hanem hardver is lehet a hozzáadott érték: a diafelvételt és a filmadapert is ennek tekinthetjük. Különösen az olcsó készülékeknel divat a külső adapterek használata, de ha a lámpa nincs a fedélbe építve, akkor inkább kerüljük ezeket a megoldásokat.

Vannak persze más olyan tulajdonságok is, amelyekért már önmagában is érdemes megvásárolni egy szkennert.

A Canon a FARE (Film Automatic Retouching and Enhancement) technológiát használja, a legmodernebb készülékekben már ennek a harmadik generációjával találkozhatunk. Az eljárás lényege az, hogy a beolvasott filmet infravörös sugarakkal átvilágítva megállapítja a kosz és a karcok helyzetét, és ezeket az adatokat

A nagyobb szkennereknél (pl. HP Scanjet 3800 vagy 4370) fényképeinket a Real Life technológiával javíthatjuk, amely eltávolítja a vörösszem-effektust, korrigálja a színeket és a hibákat, és javít a rosszul exponált képeken is. A programmal nem csak PDF készíthető, szöveges anyag beolvasásakor a kimeneti formátum TXT, DOC vagy éppen HTML is lehet. A szöveget és képet tartalmazó oldalak természetesen kereshető PDF formátumban is menthetők. Régen hiányoltuk, ám ma már a HP szkennerek egy lépésben több képet is be tudnak olvasni, sőt az automatikus körbévágás és forgatás funkcióiban is remekelnek.

A Genius nem veri nagydobra képjavító módszerét, amelynek még fantáziáene sincs. Tény, hogy a szűrés minősége nem mérhető össze a meglehetősen drága Microtek Digital ICE technológiájával, de jó szolgálatot tehet otthon, ahol kevés pénzért egészen jó minőséget kapunk a filmek beolvasásakor is. A Genius fejrögzőt mechanizmusa egyedi: amint asztalra tesszük a készüléket, az szabadjára engedi szállításkor rögzített fejt – máshol ezt kapcsolóval oldják meg, ha egyáltalán védeni akarják a fejet. ■

Filmek m

Merevlemez asztali DVD-felvők

A DVD-felvők újabb és újabb generációi általában tavasz derekán jelennek meg. Tesztünkben a merevlemez készülékek kínálatát térképeztük fel.

Szerző: Hígyed Gábor

A DVD-felvők közül a legolcsóbb típusok, illetve a merevlemez, nagy tudású változatok iránt a legnagyobb a kereslet. Mi most ez utóbbi kategória képviselői közül választottuk ki hét gyártó egy-egy termékét.

A HDD-s felvők előnye

Kezdjük először is a DVD-felvők előnyeivel! A digitális képrögzítés előnye a szinte minden esetben kiváló kép- és hangminőség: a DVD-felvők az eredeti tévéadás azonos minőséget tudnak rögzíteni. (A felvők a kép- és hanganyag tömörítésére a másoros DVD lemezeknél is alkalmazott eljárást használják.) Az anyagok sokszori visszajátszással sem veszítenek eredeti minőségükből, az újrírható korongoknál pedig ugyancsak nem számít, hogy először vagy századszor használjuk-e az adott lemezt. (Persze az idővel megjelenő karcokkal is kalkulálnjuk.)

Mind a merevlemezre, mind a DVD-re rögzített felvételek esetében bármikor bármelyik elejére odaugorhatunk, és szabadon mozoghatunk a számok között.

A merevlemez beépítése elsősorban a szolgáltatások számát, másodsorban pedig egyes funkciók minőségi színvonalát is

emeli. A mai felvőkben a 160 Gb-átos adattároló az általános, amelyre több mint 70 órányi felvétel fér a normál minőségben, és 150 órányi anyag úgy, hogy a minőségromlást csak nagyon kevesen veszik észre. Ha a két minőségi beállítást keverjük, akkor is 40-szer vehetjük fel a Mátrixot (a reklámblokkokat is beleszámolva), 200-szor a Híradót, de egy ekkora merevlemezben elfér a Jóbarátok valamennyi epizódja is (és még marad is valamennyi helyünk).

A merevlemez DVD-felvőkkel nem kell bajlódni az újrírható lemezekkel, elég, ha csak azt írjuk ki DVD-re, amit szeretnénk végleg eltenni. A HDD-re normál minőségben is 2 óránál hosszabb anyagokat rögzíthetünk, használhatjuk a time-shift funkciót, és lehetőségünk van a felvett tartalom gyors szerkesztésére, valamint – a HDD-t pufferként használva – akár a DVD lemezek másolására is. A filmet érdemes mindig HDD-re menteni, hogy a DVD-re kiírt változathoz kivághassuk a reklámblokkokat.

Végül pedig: a HDD-re foci- vagy vízilabdameccset is felvehetünk úgy, hogy azután kényelmesen megnézhessük a sporteseményt.

Hátrányok

Azért a DVD-felvőknek is vannak hátrányai. Ha eltekintünk az ártól, akkor az egyik

legnagyobb probléma a képminőséggel van – bizonyos esetekben. Az MPEG-2 veszteséges tömörítési eljárás, amely annál rosszabb képminőséget nyújt, minél komplexebb egy adott képkocka. Tipikusan a sporteseményeknél figyelhető meg, hogy a felvett anyag még normál minőségi beállítás mellett is „szétesik”, azaz a kép egyes helyein a részletek helyett nagyméretű négyzetek jelennek csak meg. Szerencsére a bitráta növelésével ez eltüntethető – persze a nagyobb bitráta és a csökkenő játékidő miatt a 60 percnél hosszabb felvételek esetében csak akkor, ha a felvevőben HDD is van.

A DVD lemezek kompatibilitása is probléma forrása lehet: a DVD-R, DVD-RW, DVD+R, DVD+RW és DVD-RAM lemezek bármelyikével előfordulhat, hogy egy asztali lejátszó nem ismeri fel. Szerencsére egyre több a multiformátumú DVD-felvő, s több olyan készülék is kapható már, amely a (kétrétegű) DVD+R DL és DVD-R DL lemezekre is tud felvételt készíteni.

Felvételi lehetőségek

A felvőkkel többféle minőségi beállítást közül választhatunk. Az XP, SP, LP és EP módok a DVD lemeznél rendre 1, 2, 3, illetve 4 órányi maximális felvételt készítést jelentenek, míg a legrosszabb minőséget

nden mennyiségben

adó SLP és SEP általában 6, illetve 8 órányi felvételt engedélyez. Persze a gyártók ettől eltérhetnek (lásd *Pioneer DVR-540HX*), ezért érdemes a kiszemelt készülékek ebből a szempontból is megvizsgálni.

Mint már említettük, spórtípusokhoz az XP mód, a filmekhez és sorozatokhoz pedig az SP mód ajánlható. Ha nem annyira fontos a képmínőség (például a beszélgetős műsoroknál), akkor választhatjuk az LP vagy EP beállítást is, ám ennél lejjebb – véleményünk szerint – már nem érdemes menni.

Az egyes minőségi beállításokhoz biztosan más bitráta és (a legjobbtól kettesével haladva) más felbontás is tartozik. Véleményünk szerint egy normál tévén még az EP mód is élvezhető minőséget nyújt, ám az egyéni ízlésnek megfelelő beállítást csak próbálgatással választhatjuk ki. Érdemes

azt is kipróbálni, hogy milyen minőséget ad, ha egy tévéműsort először a merevlemezre veszünk fel XP móddal, majd utána írjuk csak ki DVD-re más minőségi beállítással.

Sok masina a DVD lemezre automatikus bitrátaválasztást is kínál, azaz a felvétel minőségét pontosan úgy állítja be, hogy az kitöltse a lemezen még üresen lévő területet.

Szolgáltatások

A DVD-felvevők tucatnyi szolgáltatást kínálnak, a felmérések pedig azt mutatják, hogy bár a felhasználók többsége még mindig csak kevés funkciót használ, az egyszerű menünek köszönhetően azért a plusz szolgáltatások iránt is egyre nagyobb az érdeklődés.

Alapkövetelmény a felvételi időzítő. Fontos megnézni, hogy egyszerre hány programot tudunk beállítani: a *Philips* masi-

náiban például csak nyolcat, s bár ez általában elég, nyaralások alkalmával kevésnek bizonyulhat. A HDD-s felvevőknél kötelező a *time-shift* szolgáltatás, amely egyfelől azt is jelenti, hogy a felvett tartalomba még a felvétel során belenézhetünk, másfelől pedig azt, hogy egyetlen gombnyomással megállíthatjuk az élő műsort, például egy telefonhívás időtartamára.

A DVD-felvevők ki- és bemenetei már nem számítanak extráknak, mert nagyjából minden masinán azonosak. Főleg a felső kategóriában kötelező a DV bemenet, a komponens videokimenet és a koaxiális, illetve optikai audiokimenet is. A HDMI csatlakozó ugyanakkor továbbra sem általános – igaz, ennek csak akkor vesszük hasznát, ha a HDTV felbontást is támogató felvevőt szeretnénk ugyancsak nagyfelbontású tévével összekötni.

Másoljunk szabadon!

A DVD-felvevőknél a *Dubbing* kifejezés alatt azt a műveletet értjük, amikor az egyik adathordozóról a másikra másolunk át egy felvételt. Mint írásunkból is kiderül, ez jobbra a DVD és a HDD közötti adatcserét jelenti, de egyes készülékeknek a cél- vagy forrásoldal lehet VHS, sőt újabban miniDV kazetta is.

Az ilyen másolásoknál a gyártók előszeretettel tüntetik fel a sebességet, sokszor ijesztően nagy értéket adva meg. A 64-szeres tempójú másolásról azonban tudnunk kell, hogy csak a legtrikábban érhető el: csupán a legrosszabb minőségbeállítással rögzített képsoroknál, és akkor is csak a DVD lemez végén. Egyébként pedig ha a DVD-t a szokásos módon használjuk (legyen szó írásról vagy olvasásról) 16-szoros tempó érhető el. Tehát egy kétórás filmet kb. 8 perc alatt játszhatunk át.

A HDD – ahogyan azt már korábban említettük – arra is alkalmas, hogy másolatot készítsünk egy DVD lemezről. Például biztonsági céllal, hogy a nyaralás felvételeit másnak is odaadhassuk. Arra azonban ne számítsunk, hogy a merevlemez felvevőkkel kölcsönzött DVD-t is le tudunk

LG RH200MHS

Az LG felvevője DivX-ben is rögzít!

A DVD-felvevők közül az egyik legérdekesebb masinát kétségkívül az *LG* adta. Az *RH200MHS* a DVD-R DL lemezek kivételével valamennyi lemezformátumot kezel, beépített merevlemez pedig 250 Gb-átos. Eddig persze még semmi különlegesség sincs a dologban, ílyet mások is tudnak. A felvételi formátumok között azonban az MPEG-2 mellett az MPEG-4-et is megtaláljuk: a felvevő nem csupán lejátszsa a DivX formátumú tartalmat, hanem rögzíteni is tud ezzel a kódolással.

Az MPEG-2-t használva egyébként maximum 345, a DivX kodekkel pedig

625 órányi (!) felvételt készíthetünk. S mivel a DivX-et alapvetően arra találták ki, hogy alacsony bitráta mellett is jó képmínőséget adjon, érdemes inkább ezt használni a DVD LP, EP, SLP és SEP helyett.

A *time-shift*et immár az *LG*-nél is felváltotta a *ChaseView*, tehát miközben felvételt készítenek, bármely más, a HDD-n (vagy DVD-n) található műsor-számba is belenézhetünk.

A készülék 14 funkcióú kártyaolvasója gyakorlatilag bármilyen fényképező memóriakártyáját tudja fogadni.

HARDVER

	Pioneer DVR-540HX	Sony RDR-HX1010	Panasonic DMR-EH65	LG RH-200MHS	JVC DR-DX5S	Philips DVDR3330H/02	Samsung DVD-HR735
Adatok							
Forgalmazó	Basys	Sony Hungária	Panasonic Magyarország	LG Magyarország	JVC Magyarország	Philips Magyarország	Samsung
Ár (Ft)	159 900	245 000	149 990	149 990	299 990	90 350	109 990
Info	www.basys.hu	www.sony.hu	www.panasonic.hu	www.lg.hu	www.jvc.hu	www.philips.hu	www.samsung.hu
Támogatott formátumok							
DVD-R/RW	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●	●/●
DVD+R/RW	●/●	●/●	●/●	●/●	○/○	●/●	○/○
DVD-R/+R DL	●/●	○/●	●/●	○/●	○/○	○/●	○/○
DVD-RAM	●	○	●	●	●	○	○
Műszaki adatok							
HDD kapacitása SP/SEP módban	71/455 óra	173/693 óra	111/443 óra	110/345 (625 óra DivX-szel)	109/473 óra	74/272 óra	74/272 óra
Tömörítési fokozatok	XP, SP, LP, LP, EP, SLP, SEP	HQ+, HQ, SP, LP, EP, SEP	XP, SP, LP, EP/SEP	XP, SP, LP, SLP, SEP	XP, SP, LP, EP	HQ, SP, SPP, LP, EP, SLP, SEP	XP, SP, LP, SLP
Time-shift	●	●	●	●	●	● (állandó)	●
Időzített felvétel	●	●	●	●	●	●	●
Automatikus jelenetbeszúrás	●	●	●	●	●	●	●
DivX-támogatás	●	○	●	●	○	○	○
MP3-támogatás	●	●	●	●	●	●	●
JPEG-támogatás	●	●	●	●	●	●	●
Kártyaolvasó	○	●	● (SD)	● (Multi)	○	○	○
Kimenetek							
Kompozit/S-Video	●	●	●	●	●	●	●
Komponens	●	●	●	●	●	●	●
HDMI	○	●	●	●	○	○	●
Koaxiális/optikai audio	●/○	●/●	&/●	●/●	●/●	●/●	●/●
Bemenetek							
Kompozit/S-Video	●	●	●	●	●	●	●
DV	●	●	●	●	●	●	●
Méret (mm×mm×mm)	420×318×69	430×328×75	430×329×58	430×275×54	435×383×96	435×340×65	430×300×59
Tömeg (kg)	4,3	5,2	4,4	4,1	6,5	4	3,8

majd másolni, hiszen a felvevők kivétel nélkül tiszteletben tartják a tulajdonosi jogokat, így ha másolásvédelem tartalmaz találnak, el sem kezdik a munkát.

Pioneer DVR-540HX

A Pioneer full-extrás felvevője több szempontból is különleges: egyfelől duáltuner, másfelől pedig egységnyi területre minden eddiginél hosszabb felvételi időt kínál.

A DVD-felvevő tehát két tunert is tartalmaz, mégpedig azért, hogy az analóg tévéadások mellett a földfelszíni digitális televíziókat (DVB-T) is foghassuk (ha majd végre

elindul az országos sugárzás hazánkban is).

A felvevőbe 160 Gbájtos HDD-t építettek. Míg a versenytársak készülékei egy ekkora adattárolóra átlagosan 250 órát tudnak felvenni, a Pioneerral ennek közel kétszeresét, 455 órát. (Persze csak akkor, ha a képmínőség már nem elsődleges szempont, mert a bitráta radikális csökkentése már közepes méretű tévén is látható minőségromlást eredményez.)

A felvevő extrák sokaságát kínálja, így például a DVR-540HX-szel a DivX formátumú videókat is megnézhetjük, egyetlen gomb-

nyomással másolhatunk le DVD lemezeket (ha a forráslemez tartalma nem másolásvédelemmel van ellátva), a zajfeldolgozó egység működését pedig részletesen szabályozhatjuk.

A DVR-540HX távirányítója is különleges: alaphelyzetben csak néhány gyorsgomb és a menüben használatos négyirányú billentyű látható, így a vezérlő sokkal elegánsabb.

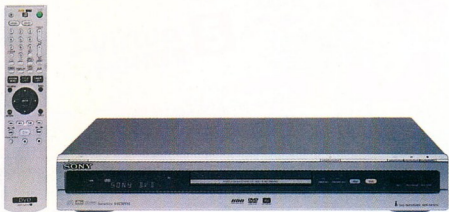
Sony RDR-HX1010

A merevlemez DVD-felvevők piacán a Sony mindig is élen járt a tárolókapacitás tekintetében, ezért nem véletlen, hogy 400 Gbájtos HDD-vel is a japán cég termékében találkozhatunk először.

A Sony felvevője érdekesen működik: mintha a készülékben két, egymástól független masina lenne: egy DVD-felvevő és egy DVD-lejátszó. Az RDR-HX1010-nél alkalmazott time-shift (pontosabban ChaseView

A PIONEER DVR-540HX TUDÁSÁHOZ KÉPST NEM IS OLYAN DRÁGA

ISMÉT A SONY A REKORDER: 400 GBÁJTOS KAPACITÁST EGYELŐRE CSAK A JAPAN CEG KÍNÁL

ugyanis nem csupán azt jelenti, hogy az éppen felvett műsorba nézhetünk bele, hanem azt is, hogy amíg a felvétel zajlik a HDD-re, a teljes merevlemez tartalmáról vagy akár DVD-ről is választhatunk néznievalót.

A *OneTouch Dubbing* a felvételek másolásában segít, az egyik adathordozóról a másikra: DVD-ről HDD-re, HDD-ről DVD-re, DV kameráról DVD-re és DV kameráról HDD-re.

A Sony masinájával a szokásos felvételi profilok mellett immáron változó bitrátát is választhatunk (VBR mód) – a felvételi minősége ezzel a megoldással nem romlik, viszont kevesebb hely is elég a tárolásukra.

Az RDR-HX egyértelműen a prémium kategóriába tartozik. Ez abból is kitűnik, hogy a hátlapra HDMI kimenet került, amely nemcsak a szokásos PAL felbontást

tudja, hanem ismeri a HDTV felbontásokat is (720p és 1080i), hogy a nagyfelbontású tévékkel a lehető legjobb képmínőséget érhesük el. (Ha az átméretezést a DVD felvétel végzi, az jobb képmínőséget ad, mint ha a tévé nagytárolja fel a képet.)

Panasonic DMR-EH65

A *Panasonic* csúcsmoddellje a *DMR-EH65*, ez valamennyi kapható lemeztípusra képes felvételt készíteni, tulajdonosait rengeteg szolgáltatással kényezteti el, 250 Gbájtos

A PANASONIC DMR-EH65 VILLÁMGYORSAN INDUL: BEKAPCSOLÁS UTÁN 1 MP-CEL MÁR INDULHAT IS A FELVÉTEL

merevlemezére pedig közel 450 órányi felvétel rögzíthető. A készülékbe sok kényelmi funkciót építettek. Például a bekapcsoló gomb megnyomása után a felvétel 1 mp-en belül üzemkészsé – ami hasznos lehet akkor, ha annyira megtetszik az éppen nézett műsor, hogy szeretnénk felvenni. A felvételek automatikusan kerülnek bele a jelenetválasztók (ez a későbbi visszajátszáskor segít). A lemezekhez pedig látványos, előnézeti ablakkal tarkított menüket is készíthetünk. Ez utóbbi függ a használt lemez formátumától is.

A *Panasonic* felvevője kezeli ugyan a kétrétegű lemezeket is, de itt még gyerekek-pőben jár: a teljes, 9 Gbájtos terület egy menetben nem használható fel. Egy másik, ennél sokkal fontosabb dolgot azonban végre megoldottak a mérnökök (bár hihet-

LG L1952T Monitor minden alkalomra

A hagyományos katódsugárcsöves monitorok kora végleg leáldozott – az LCD technológia folyamatos fejlődésének köszönhetően ma már tényleg alig találni olyan felhasználási területet, ahol érdemes volna még a CRT-s képernyőt választani.

Ezek közé az új „szuper” LCD monitorok közé tartozik az LG Flatron L1952T. A 19 hüvelykes képátaló, 1280×1024 pixeles natív felbontású monitor igen imponáns technikai specifikációkkal rendelkezik: a 8 ms-os válaszidő mellett elsőként az 1400:1-es kontrasztarány szőr szemet. TN-paneljének fényereje 300 cd/m², látószöge pedig függőleges és vízszintes irányban egyaránt 160 fok. A beépített tápegységgel rendelkező képernyőt hagyományos VGA és DVI bemenettel is felszerelték, ráadásul ez utóbbi HDCP-kompatibilis is, így a Flatron L1952T időálló beruházás lehet. A kijelző beállítását a könnyen kezelhető menürendszeren keresztül végezhetjük el, amelyet az igen elegendőn a képernyő mögé rejtett gombokkal érünk el.

A monitorba épített – az LG által fejlesztett – f-Engine képjavító áramkörnek köszönhetően minden helyzetben optimális képmínőséget és gyönyörű színeket kapunk. Az f-Engine menüben két előre elkészített (filmnézésre és szövegolvasásra optimalizált) és egy, a felhasználó által testre szabható menüpontot találunk, amelyek a gyors beállítást segítik.

A hagyományos LCD monitorok gyenge pontját általában a filmnézés jelenti: a nem kellően rövid válaszidő miatt a gyors mozgásoknál utánhúzást tapasztalunk (mintha kicsit szellemképes lenne a monitor), a tipikusan sötétebb jelenetek esetében pedig az alacsony kontrasztarány miatt a finomabb részletek egyszerűen eltűnnek. Az LG 1952T esetében ettől azonban nem kell tartanunk: a válaszidő kellően rövid ahhoz, hogy az áthúzásoktól ne kelljen félnünk, a DCF segítségével pedig a monitor valamennyi képet megvizsgálja, és úgy módosítja a képjellemzőket, hogy a legapróbb részletek se vesszenek kárba. A monitor másik érdekessége a keskeny káva: a minden oldalon mindössze 12 mm vastag keret megkönyíti a több képernyőből álló videofalak összeállítását.

len, hogy erre mostanáig kellett várni): nem csak DVD-RAM-ról, hanem más típusú DVD és CD lemezekről is megnézhetjük digitális képeinket. A hobbitósoknak (legáltalában azoknak, akiknek SD kártyás gépük van) jó hír, hogy a DMR-EH65-be kártyaalvasó is került.

JVC DR-DX55

Érdekes kombóval rukkolt elő nemrégiben a JVC. A DR-DX55 típusjelű masina háromfunkciós: amellett hogy DVD-re és merevlemezre is rögzíthetünk a segítségével, a készülékházba épített miniDV egységgel ilyesfajta szalagokat is használhatunk. Ez utóbbi azért praktikus, mert a nyaraláson készített videókat gyorsan és kényelmesen át tudjuk másolni a masina merevlemezére vagy egyből DVD-re.

A HDD-t egyébként akkor sem érdemes kihagyni, ha a felvételen semmit sem akarunk szerkeszteni, mert a merevlemezről DVD-re történő másolásnál a JVC felvevője már a kétmenetes tömörítést is támogatja. Éz lassabb ugyan, de jobb képmínőséget eredményez – nagy mértékben csökkenti például a blokkosodást és a gyűrű effektust.

Philips DVDR3330H/02

Biztosra vehetjük, hogy a Philips a termékfejlesztésekre szánt pénz nagy részét nem a DVD-felvevőkre költötte – ami persze nem baj, ha a DVDR3330H alapjául olyan masina szolgált, mint a DVDR3320H. Ami a dizajnt és a szolgáltatásokat illeti: jobbra minden változatlan, egyedül a merevlemez kapacitását kettőzték meg, így az 80 helyett 160 Gb-át. (A maximális felvételi idő ezzel 250 óra fölé nőtt.)

A felvevő meglepően működik: amint a készüléket bekapcsoljuk, egyből elindítjuk a felvételt. A mérnökök szerencsére úgy oldották meg a folyamatos time-shiftet (amit a Philips elnevezett FlexTime-nak), hogy abból semmilyen hátrány ne származzon, tehát ettől még a készülék nem működik lassabban. A megoldás előnye, hogy a film, a meccs vagy a híradó egyetlen fontos pillanatáról sem maradunk le. Ugye ismerős a

ÉRDEKES JVC KOMBÓ MINI DV KAZETTÁS EGY- SÉGGEL (DR-DX55)

Samsung DVD-HR735

A Samsung felvevője az érzékeny vevők kedvence lehet

A Samsungot nem igazán jegyzik a DVD-felvevők piacán, a cikk elkészültekor ugyanis összesen két ilyen eszközt találtunk a cég termékalettáján, és csak az egyikben volt merevlemez. Ráadásul a DVD-HR735 sem mai darab, így hiányzik belőle néhány szolgáltatás – például egyáltalán nem támogatja a kétrétegű írható lemezeket.

Ettől persze még nem rossz a felvevő, sőt az ár/teljesítmény aránya kimagaslóan kedvező.

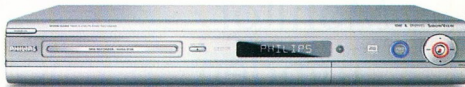
A Samsung DVD lemezre 8, a 160 Gb-átos HDD-re maximum 272 órányi felvételt tud készíteni. Hasznos szolgáltatás, hogy a DVD lemezeknél nem csak a szokásos felvételi módok közül választhatunk, hanem – időzített felvé-

telnél – beállíthatjuk a szabad hely teljes kitöltését is.

A HDD-s felvevőknél alapkövetelménynek számítanak a szerkesztő funkciók is. Ezek ugyan nem alkalmasak stúdió minőségű vágásokra és effektusokra, de kitűnően használhatók arra, hogy például a reklámblokkokat kivegyük az esti film közepéből (például, ha egy filmet vagy sorozatot DVD lemezre szeretnénk írni).

Csatlakozókból rengeteg van: a bemenetek közül említett érdemel (bár már szinte minden felvevőn megtalálható) a FireWire csatlakozó, míg a kimeneteknél a HDMI. A felvevő gyenge pontja, hogy sem DVD+R, sem DVD+RW lemezre nem képes rögzíteni.

A PHILIPS TOVÁBBRA IS HASZNÁLJA A FOLYAMATOS TIME-SHIFTET

„csak behozok egy kis rágcáslnivalót, úgyis kirúgás jön” mondat, majd az ezt követő gól és bosszankodás? (Egyébként nem csak visszalépkedhetünk a felvett adásban, hanem arra is mód van, hogy az élő képet „megállítsuk”.)

Különös, hogy míg a Philips termékalettáján több olyan DVD-lejátszó is található, amelyik kezeli a DivX-es tartalmat, – sőt, felvevőből is létezik ilyen –, a DVDR3330H-ből ez a szolgáltatás mégis kimaradt.

Összegzés

A merevlemez DVD-felvevők mindig is a felsőkategóriát jelentették, ezért ha ilyesfaj-

ta készüléket vásárolunk, biztosak lehetünk benne, hogy jó képmínőséget és a felvételhez kapcsolódóan minden fontos szolgáltatást megkapunk. Ennek értelmében a tesztben szereplő valamennyi modellel elégedettek voltunk.

Persze az extra igényeket továbbra is ellenőrizni kell, hiszen a HDMI kimenet vagy éppen a kétrétegű lemezek támogatása azért még nem általános. Legjobbnak ezúttal a Pioneer DVR-540HX-et ítéltük, amelyhez tudásban nagyon közel került a Sony RDR-HX1010 masinája is. Kérdés, hogy a plusz 150 Gb-át-nyi terület és a HDMI kimenet megéri-e valakinek az árkülönbséget.

A legjobb vétel díját a Samsung DVD-HR735-nek ítéltük oda – ha le tudunk mondani a pluszos formátum támogatásáról, akkor olcsón jutunk hozzá egy jól használható felvevőhöz. A CP különdíjasa az LG RH200MHS, amelynek kiemelkedő tulajdonsága, hogy DivX felvételt is kínál. ■

A PLAYSTATION- JÁTÉKOSOK LAPJA

Keressd a hírlapárusoknál!

A LEGOLVASOTTABB PC-S JÁTÉKMAGAZIN

Tenyérnyi munka

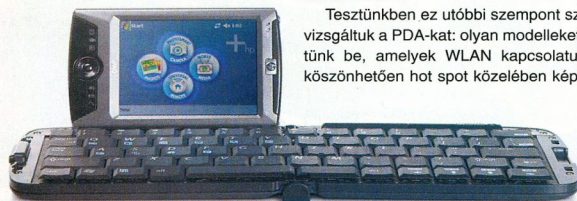
Felsőkategóriás PDA-k

A tenyérszámítógépek a GPS-alapú navigációnak köszönhetik rohamosan növekvő népszerűségüket – sőt, ez a megmentőjük. Ezek a PDA-k azonban nem csak az útvonaltervezésben jeleskednek, hiszen a jobban felszerelt modellek sok egyéb feladatira is képesek.

Szerző: Rosta Gábor

NAGY TELJESÍTMÉNY, RENGETEG MEMÓRIA JELLEMZI AZ AXIM X51V-T

HORDOZHATÓ ZSEBMUNKÁHELY

Manapság a PDA-k zömét a műholdas navigáció iránt érdeklődő vásárlók használják – több forgalmazó is arról számolt be a CP-nek, hogy ezekből a modellekből gyakorlatilag nem tudnak eleget rendelni. Ennek a hirtelen jött népszerűségnek persze a gyártók örülnek a legjobban: alig akad a piacon olyan cég, amely ne hozta volna ki gyorsan GPS moduldal kombinált modelljét. Az új trend ugyanakkor a PDA-nak is a legjobbkor jött, ezt a kategóriát alulról ugyanis az okostelefonok, felülről pedig az egyre kisebb noteszgépek szorongatják. Ráadásul hamarosan megérkezik az – egyelőre *UMPC* néven emlegetett – ultrahordozható miniszámítógép is, amely valahol a legkisebb tábla PC-k és a komolyabb PDA-k között helyezkedne el.

A tenyérszámítógép azonban nem csak navigációra alkalmas: megfelelő kiegészítőkkel kiválóan használható MP3- és videolejátszóra, esetleg könyv olvasásra, sőt távmunkára is.

Tesztünkben ez utóbbi szempont szerint vizsgáltuk a PDA-kat: olyan modelleket kértünk be, amelyek WLAN kapcsolatuknak köszönhetően hot spot közelében képesek

munkaeszközként szerettük volna kipróbálni ezeket a készülékeket, a GPS modul nem volt kötelező, mint ahogy a mobiltelefonálási képességeket sem vettük figyelembe (sokan szívesebben hordanak egy kisebb méretű mobiltelefont és egy tenyérszámítógépet, mint egy mindentudó kutyút).

Építőelemek

A tenyérszámítógépek három legfontosabb jellemzője a processzor, a memória és a kijelző. A beérkezett PDA-kat megvizsgálva megállapíthattuk, hogy a felsőkategóriában egyértelműen az *Intel XScale* a nyerő: a legtöbb PDA-t ennek valamelyik változatával szerelték fel. Ennek oka pedig nem egyszerűen az Intel marketingjében keresendő: a sebesség alapján (ezt megvizsgáltuk a szintetikus *SPBenchmark 1.2*-vel és a videolejátszás sebességét mérő *TCPMP* programmal is) az *Intel XScale 500–600 MHz*-es változatai egyszerűen verhetetlenek. A mézőny leggyorsabbjának ennek megfelelően a *Dell Axim X51v* (igaz, itt a grafikus processzor is besegített) és a *Fujitsu Siemens N560* bizonyult. Nem sokkal maradt le tőlük a *HP hx2490* sem, amelyben az előbbi két 624 MHz-es sebességével szemben csak 520 MHz-en működik a processzor.

Az általános felhasználás során – ez alatt az *Office* programcsomag PDA-kba szánt változatának futtatását, illetve az internet böngészését értjük – a *Samsung* és *T1* processzorok is megfelelően teljesítenek, ám a jobb minőségű filmek megnézéséhez ezek már gyakran kevésnek bizonyulnak. Különösen igaz ez akkor, ha szeretnénk kihasználni a VGA felbontású képnyelvet nyújtotta lehetőségeket, és 640×480 pixeles méretben tömörítjük filmjeinket. Ez egyébként nem akkora hátrány, mint gondolnánk: a rendelkezésre álló memóriakra

az internet elérésére, Bluetooth-adapterük pedig lehetővé teszi megfelelő Bluetooth-os billentyűzet csatlakoztatását a gépelést igénylő munkákhoz.

Igyekszünk valamennyi gyártótól a leggyorsabb modellt bekérni, és a VGA felbontású kijelzőt is örömmel vettük. Mivel táv-

pacitás és a VGA-QVGA felbontások között a filmnézés során alig észrevehető a minőségbeli különbség.

A processzor sebességére érzékeny alkalmazások között szerepel még a Skype is, amelyet érdekes módon rögtön kétféle változatban is letölthetünk – egyet a lassabb, egyet a gyorsabb CPU-val felszerelt gépekre –, ám ezek között a használat során nem éreztünk számottevő különbséget (élvezet a hot spot közelében ingyen telefonálni – ezt az élményt mindenkinek érdemes kipróbálnia ☺).

A processzorok után a következő fontos jellemző a memória mérete. Csúcsmodellekről lévén szó, itt igazán nem panaszkodhatunk, a Dell gépét kivéve valamennyi készülékben 128 Mb-ot FlashROM és 64 Mb-ot RAM áll rendelkezésre – az Axim X51v azonban itt is túlszár a többiekén, ez ugyanis 256 Mb-ot FlashROM memóriával gazdálkodik. Mivel valamennyi masina a Windows Mobile 5.0 operációs rendszert használja, az elemek teljes lemerülése esetében sem kell adatvesztéstől tartanunk, ami nagy könnyebbség, ezen felül

szolgáltatások területén a Dell egészen különleges tudással rendelkezik: egyfelől különleges processzora van (saját 16 Mb-ot videoememóriával), amely az MPEG 2/4 és WMV filmek hardveres kóddolására is alkalmas, valamint 3D-támogatásra és egy második monitor meghajtására is képes. Ez utóbbi funkciót egyébként egy külön megvásárolható kiegészítővel például prezentáció megtartására is használhatjuk.

Az átlagosnál mindenképpen jobb kijelzővel látták el még a 3,5"-os, VGA felbontású Fujitsu Siemens N560-at is.

Ezen a téren a telefonként is használható modellek teljesítenek a legkevésbé jól: mind az ETEN, mind a QTEK mindössze 2,8"-os VQGA felbontású kijelzőt kapott, ami ugyanakkor érthető is – az ennél nagyobb monitor már annyival megnövelné a készülékek méretét, hogy kényelmetlenül válna a telefonálás.

Küllem

Bár ízlésről nem lehet vitakozni, az általános vélekedés szerint az Acer N311 az egyik legszebb ma kapható PDA. Ez első-

RENGETEG SZOLGÁLTATÁS, REMEK KIJELZŐ

HATALMAS KÉPÉRNYŐ, REMEK ÁR

nek teszi kötelezővé a beépített „nemfeleltés” memória vagy az SD kártya használatát értékes adataink védelmére.

Emellett természetesen a memória bővítésére továbbra is érdemes beszerezni egy megfelelően nagy kapacitású memóriakártyát – ennek fogadására valamennyi készüléket felszereltek SD kártyahellyel, de a Dell és a HP-t ezen felül még CF nyílással is ellátták.

A használhatóság szempontjából rendkívül fontos a kijelző is. Ezen a téren az Acer és a Dell a legjobb, hiszen mindketten az átlagosnál nagyobb, 3,7"-os képtáblát, 640×480 pixeles felbontású monitorral büszkélkedhetnek. Az ehhez kapcsolódó

sorban a hatalmas kijelzőt körülvevő vékony keretnek köszönhető, amelytől a monitor még nagyobbak tűnik. Mivel az új operációs rendszer natívan támogatja az álló és fekvő képelrendezést is, az Acer úgy döntött, hogy a géphez járó bölcösöt is készíti el, hogy fekvő helyzetben is használhassuk. Ez nagyon jó ötlet volt! ☺

A nagy kijelző mellett szerencsére maradt még hely egy viszonylag jól használható joysticknak és a szokásos négy alkalmazásomban, tehát a pontos irányítást igénylő játékokkal sem leszünk gondban.

Szintén az elegáns külsőt célozta meg a Fujitsu Siemens is, az N és C sorozatú

Nokia 770

Nem kifejezetten kéziszámítógép, inkább hordozható internetterminál a Nokia 770, amely hazánkban hivatalosan sajnos nem elérhető. A kijelző felbontása 800×480 pixel (4,1"-os), és nagyon éles, kiváló minőségű képet ad. A Linux alapú operációs rendszert használó 770-es saját 802.11b/g adapterével WLAN kapcsolaton éri el az internetet, de Bluetooth telefonnal akár a helyi mobilhálózaton is netezhetünk.

A Nokiától kölcsönkapott készülék a használat során nagyon jó benyomást tett ránk: bár a bootolása meglehetősen lassú (erre csak egyszerű volt szükség, mert ezután mobiletellen módjára nem kapcsolatos ki többet), a készülék sebessége átlagosnak mondható. Túl sok szoftver együttes futtatása hamar lelassítja ugyan az amúgy sem villámgyors processzort, de weboldalak böngészésére kiválóan megfelel.

A webcímek és más adatok (például e-mail írás) bevitelére virtuális billentyűzet vagy karakterfelismerés is használható (ez utóbbi elég nehézkes), de a Bluetooth kapcsolaton keresztül hordozható billentyűzetet is kapcsolhatunk hozzá (ehhez azonban külön meghajtóprogramra van szükség).

HORDOZHATÓ INTERNETTERMINÁL A NOKIÁTÓL

PDA-inak formatervével. A célt sikerült is elérniük: az N560 külseje tipikusan munkaeszközhöz illő, és remekül mutat például az íróasztalunkon is. A joystick helyett használt dönthető gomb több megszokást igényel, mint egy joy, de a különbség nem számottevő.

Azt az igényt, hogy tenyergépünk ne csak hordozható, de strapabíró is legyen, a HP vette a legkomolyabban. Versénylásaival összehasonlítva ez valódi túragép: nemcsak remek fogású puha oldalbetétei, de a kijelzőt védő leghajtható műanyag fedél miatt is (ez utóbbit talán jobb lenne teljesen szintelenre csinálni, mert így a kijelző mó-

HARDVER

EGY MEGFELELŐ BILLENTYŰZETTEL NOTEBOOK HELYETT IS HASZNÁLHATUNK PDA-T

götte napfényben már nehezen olvasható).

Szintén az átlagosnál masszívabb külsőt kapott a *Mitac Mio P550* is, amelynek fényes előlapja mutat nagyon jól – a viszonylag nagyméretű joysticknak és a többi kezelőszervek köszönhetően pedig a játékok és más, pontosabb mozgást igénylő programok is nagyon jól kezelhetők vele.

Kapcsolatok és extrák

Mivel a tesztben szereplő PDA-knak legálább WiFi és Bluetooth kapcsolattal kellett rendelkezniük, így nem túl meglepő az a tény, hogy ezt a feltételt valamennyien teljesítették. Ezen a téren egyébként a *Fujitsu Siemens N560* és a *Mio P550* lóg ki a sorból, ezek ugyanis a *802.11b* mellett a gyorsabb adatátvitelt támogató *802.11g WLAN*-i is ismerik.

A legteljesebb, bárhol elérhető internet-szolgáltatást a két mobiltelefonos PDA kínálja, hiszen ezek segítségével hot spotoktól távol is netezhetünk. Természetesen az így elérhető sávszélesség sokkal kisebb, mint amit a WLAN nyújtani képes. Amennyiben ezt a szolgáltatást nem csak egyszerű levelezésre szeretnénk használni, a *QTEK S200* valamivel jobb választás lehet (lévén hogy az *EDGE* hálózatokat is tá-

mogatja), ám sajnos sem ő, sem az *ETEN M600*-as nem képes kihasználni a 3G lehetőségeit.

Bár a teszten való részvételnek nem volt feltétele, több navigációs eszközt is kapunk – így például a *Fujitsu Siemens*, a *Mitac Mio* és az *ASUS A636N* is használható GPS-eszközként. Hármójuk közül egyedül az *ASUS*-nak van kihajtható antennája – a másik kettő integráltan tartal-

BLUETOOTH-OS BILLENTYŰZET A NOKIÁTÓL

PDA-k	 Acer N311	 ASUS A636N	 Dell Axim X51v	 ETEN M600	 Fujitsu-Siemens N560	 HP h2490	 Mitac Mio P550	 QTEK S200
Modell	Acer N311	ASUS A636N	Dell Axim X51v	ETEN M600	Fujitsu-Siemens N560	HP h2490	Mitac Mio P550	QTEK S200
Processzor	Samsung S3C2440 400 MHz	Intel Xscale 416 MHz	Intel Xscale 624 MHz	Samsung S3C2440 400 MHz	Intel Xscale 624 MHz	Intel Xscale 520 MHz	Samsung S3C2440 400 MHz	TI OMAP 850 200 MHz
Memória								
RAM (MB)	64	64	64	64	64	64	64	64
ROM (MB)	128	128	256	128	128	128	128	128
Bővítés	SDIO	SDIO	SDIO+CF	SDIO	SDIO	SDIO+CF	SDIO	SDIO
Operációs rendszer	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0	Windows Mobile 5.0
Képernyő								
Képtípus	3,7"	3,5"	3,7"	2,8"	3,5"	3,5" •	3,5"	2,8"
Felbontás	640×480	320×240	640×480	320×240	640×480	320×240	320×240	320×240
Csatlakozók, hálózat	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth, GSM/GPRS	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth	WLAN, Bluetooth, GSM/GPRS
Méret (mm)	110×70×14	122×73×19	119×73×19	112×61×22	116×71×14	120×77×16	116×72×18	/EDGE
Súly (gramm)	150	186	172	165	160	165	170	148
Extrák, érdekességek	USB Host	GPS-autós készlet, USB-s WiFi adapternek is használható	Intel Marathon grafikus gyorsító, opcionális VGA kimenettel	Kamerás okostelefon	USB Host, GPS, 802.11g	Saját képernyővédő fedél, ajándék Aeromap	GPS, 802.11g	Kamerás okostelefon
Forgalmazó	Acer Mo.	ASUS	HRP	Senorg	Fujitsu-Siemens	HP Mo.	LCP Systems	RRC Hungary
Internet	www.acer.hu	www.asus.hu	www.hrp.hu	www.senorg.hu	www.fujitsu-siemens.hu	www.hp.hu	www.lcp.hu	www.rrc.hu
Bolti ár (Ft)	99 900	112 000	176 000	136 000	150 000	133 188	114 000	157 080

Ajánlatunk

Nehéz dolgunk volt, amikor a tesztmezőnyből ki kellett választani a legjobbat, hiszen a sorrendet nagy mértékben befolyásolja a tervezett felhasználási terület. Teljesítmény szempontjából egyértelműen a Dell Axim a leggyorsabb, de nem sokkal marad el mögötte az Fujitsu Siemens N560 sem.

Kifejezetten munkára a Dell-t tartjuk a legjobbnak – már csak a mellé vásárolható különlegesebb kiegészítők miatt is, mint például VGA-kimenet, PDA-tartóval ellátott összecsatolható billentyűzet.

Amennyiben úgy érezzük, hogy PDA-nkat navigációra is szeretnénk használni, a legjobb választás a Fujitsu-Siemens N560 lehet. Ez a sebesség és a képmínőség területén is kiválóan teljesít, beépített 20 csatornás GPS vevője pedig kellően érzékeny ahhoz, hogy szinte mindenhol elegendő műholdat lásson.

Méret, kijelző és különösen az ár tekintetében multimédiás és munkacélokra kiváló választás az Acer N311. Samsung processzorával ugyan nem a leggyorsabb (a nagyobb felbontású és bitrátaú videofájlok lejátszásába szinte beleizzad), de a mindennapokban remekül használható.

A PDA-k mellé vásárolható kiegészítők közül munka céljára a legfontosabb egy jó minőségű, összecsatolható billentyűzet. Ez lehet a tenyérgéphez gyártott célmodell (ilyet kínál többek között a Dell és a HP is), de általános célú, általában Bluetooth kapcsolatú használó klaviatúra is vásárolható (ilyen van például az HP-nak, és a Nokia is gyárt hasonló eszközt).

mazza azt. A további extrák közül érdekes lehet még az USB-host szolgáltatás: ennek segítségével különféle USB-s eszközöket, így például külső merevlemezeket, digitális fényképezőgépeket vagy éppen billentyűzeteket csatlakoztathatunk a géphez. Ez a lehetőség az Acer N311 és Fujitsu Siemens N560-as PDA-kon áll rendelkezésre. Különleges megoldás az ASUS A636 is, amelyet számítógépünkhöz csatlakoztatva USB-s WiFi-adapterként is használhatunk.

Az extrák közé tartozik még a két telefonos PDA hátoldalán megtalálható fényképezőgép is – amely nélkül ma már mobiltelefonon gyakorlatilag elképzelhetetlen. A QTEK esetében ez egy 2 Mpixeles, 1600×1200 pixeles felbontásra képes modell, amellyel 352×288 méretben mozgó-

JÓ TELJESÍTMÉNYŰ, STRAPABÍRÓ PDA A HP-TŐL

PDA ÉS TELEFON IS EGYENBEN AZ ETEN M600

képeket is rögzíthetünk, míg az ETEN M600 egy 1,3 Mpixeles felbontású érzékelővel rendelkezik. Mindkét kamera fix fókuszu, és képmínőségükkel nem versenyezhetnek egy rendes fényképezőgéppel, időnként azonban olykor jó szolgálatot tehetnek.

Ami a bővíthetőséget illeti, valamennyi gépet ellátták SD kártyafoglallal, amelybe nemcsak memóriakártyákat, hanem – az SDIO szabványt kihasználva – más bővíthetőségi eszközöket (például tv-tunert) is helyezhetünk. Ezen felül a Dell és a HP CF kártyahelyet is kapott, így nemcsak több memóriát állhat rendelkezésre, de egyszerűen használhatunk bővíthetőségi és memóriát is.

Valósítsd meg álmaidat az iGO-nál...

A nemzetközi háttérű Nav N Go Kft. egy dinamikus fejlődő cég, amely saját fejlesztésű iGO szoftverével meghatározó szereplője a GPS-navigációs piacnak. A megnövekedett piaci igények miatt úgy döntöttünk, hogy bővíjük fejlesztőcsapatunkat, ezért budapesti irodánkba a következő pozíciókba keresünk szakembereket:

Senior programozó, Junior programozó, Projekt vezető, Teszt csapat vezető, Tesztelő

Akkor jelentkezz, ha nem csak tehetséges, de lendületes és kreatív is vagy, és eredeti ötleteiddel szeretnéd megváltoztatni a világot. Előnyt jelent, ha a munkád egyben a hobbid is, és nem bándod, ha időnként keményen kell dolgozni.

Jelentkezés: Olvasd el a részleteket az i-go.com/jobs weboldalon, majd küld el magyar és angol nyelvű, fényképes önéletrajzodat az alábbi címre:

Nav N Go Kft. 1026 Budapest, Gábor Áron utca 52. email: jobs@i-go.com

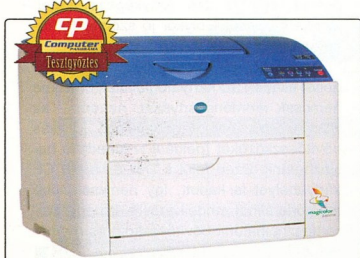
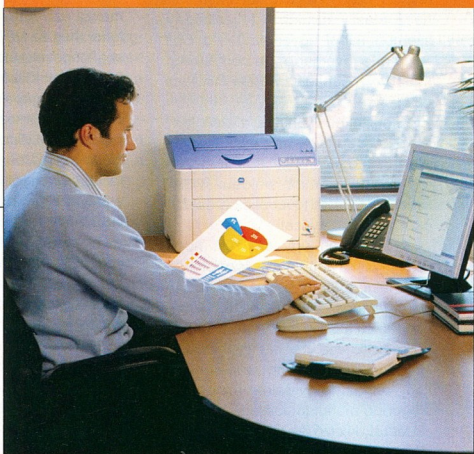
i-go.com

Kompakt színesek

Otthoni színes lézernyomtatók

Mára az otthoni felhasználók számára is elérhetőek a belépő szintű lézernyomtatók. Üzemeltetésük jóval gazdaságosabb, mint tintás társaiké, ám áruk is borsosabb azokénál. Cikkünkben további érveknek és ellenérveknek erédünk nyomába.

Szerző: Buru Ferenc

A KONICAMINOLTA 2500W LAPKÖLTÉSÉGE IMPOZÁNS

A SAMSUNG CLP-300 A VILÁG JELENLEGI LEGKISEBB SZÍNES LÉZERNYOMTÁTÓJA

Kezdetben a színes lézernyomtatók ára túl magas volt az otthoni felhasználóknak, így szó sem lehetett arról, hogy bárki is ezekből a csúcskészülékekből válasszon magának általános célokra. Szerencsére a kiélezett piaci verseny és a fejlesztések hatására ma már ott tartunk, hogy bruttó 100 000 forint alatt is könnyedén találni kifogástalan minőségű színes lézernyomtatókat, amelyek felhasználói elsősorban a kisebb, esetleg közepes méretű irodák, de a komoly árcsökkenés révén egyre inkább otthon is bevethetők.

Miért lézert?

A lézeres technológia legfőbb vonzereje a sebessége és a rendkívül kedvező lapköltsége. A sebesség a lézeres eljárásból ered, mert itt egy menetben készül el az oldal, míg a tintásoknál sorról sorra kell felvinni a képet a médiára.

A lézeres nyomtatási technika az elektrosztatikus feltöltődés elvén alapul. Lényegében annyi történik, hogy a papír és a festékpórlentetés töltést kap, így vonzani fogják egymást, és a festék ily módon a papír megfelelő részeire juttatható. Ezek után a festékes papír elhalad egy bégeető egység előtt, amely rásütli a papírra a rajta lévő festéket. Ezeket az egységeket egymás után kapcsolva a papír szépen egyenletesen, egy menetben nyomtatható ki, ezért lehetnek viszonylag kompakt méretűek és nagyon gyorsak a mono lézernyomtatók.

A színes lézereknél minden egyes színt külön kell felhordani a papírra, ami külön egységeket igényel, így erősen megnöveli a nyomtató méreteit. A papírnak itt minden szín előtt legalább egyszer el kell haladnia, ezért a színes nyomtatási idő itt is (haszonlóan a tintásokhoz) magasabb lesz a fekete-fehérmé.

A lézernyomtatók másik rendkívül vonzó tulajdonsága a kedvező lapköltség. Ennek többek között az az oka, hogy itt nem a papír felett ide-oda mozgó nyomtatófej tartalmazza a festékananyagot, hanem egy fix festékkazetta. Ez előtt halad el a papír, így nincsenek jelentős korlátozások a tartály méreteit illetően. Míg egy tintás festékpátron kapacitása 200–500 oldal, addig a lézernyomtatók kazettáinak tartalma akár 4000–5000 oldal kinyomtatására is elegendő lehet! Emiatt érdemes előre tervezni a leendő nyomtató terhelését, és ennek alapján választani modellt. (Ha csak egyszerű házi használatról van szó, vagy lényeges szempont a képminőség, akkor érdemes továbbra is a tintasugaras modellek közül válogatni – a lézeres eszközök fényképnymtatási képessége nem veheti fel a versenyt meg egy középkeletkeztis tintasugaras nyomtatóval sem.)

További érv a lézerek mellett, hogy az általuk papírra vetett dokumentumok még évek múltán sem fakulnak vagy halványulnak el, ezért például hivatalos iratokhoz is alkalmasak.

Igy teszteltünk

A nyomtatókat egy csak szöveget tartalmazó fekete-fehér dokumentummal melegítettük be, amelyből tíz oldalt nyomtattunk. Ezután következett ennek a dokumentumnak a színes ábrákkal tarkított változata, szintén tíz példányban, majd egy élénk színeken pompázó csendélelet engedtünk rá a nyomtatókra. Mindegyik esetben lemértük a dokumentum elkészülési idejét.

A mono és színes dokumentumok esetében az első oldal elkészítési idejét külön tüntettük fel, a 10 oldal elkészítésére vonatkozó adatot pedig a második lap kinyomásától mértük. Végül minden egyes kinyomtatott oldaltípus képmínőségét szubjektíven is értékeltük.

Ilt a pontszámkülönbségek nem jelentenek durván szembeötölt eltéréseket, tehát szó sincs arról, hogy aki hátrébb végzett, annak borzalmas képe lenne. Ma már ott tart az ipar, hogy minden gyártó megtanult elfogadható színvonalú nyomtatóművet építeni, így a korai időszakra jellemző gyermekbetegségek teljesen eltűntek. A tesztelt modellek mindegyike kielégítő képmínőséget produkál, bármilyen feladatról legyen is szó.

A felszereltség pontszámába a szokásoknak megfelelően ezúttal is nagyon sok mindent belevettünk. Pontoztuk a készülékek zajszintjét, felépítését és kezelhetőségét. Ez utóbbi természetesen a karbantartásra (pl. *paper jam* elhárítása) és a tonerek, illetve egyéb kellékanyagok cseréjének módjára is vonatkozik. Beleszámított a pontszámába a driverek minősége és a nyomtató, illetve a meghajtóprogram nyelve is – a honosítástért természetesen plusz pontot adtunk.

A végső pontszám kiszámításánál a legnagyobb súllyal a lapköltséget (40%) és a sebességet (30%) vettük figyelembe. Lézer nyomtatókról lévén szó a képmínőség ebben a tesztben nem kapott nagy szerepet (20%), a felszereltséget pedig csak érintőlegesen pontoztuk (10%).

A tesztmezőny

Az elmúlt időszakban jelentős fogyókúrás estek át a készülékek, ezért méretük és súlyuk örvendetes módon lecsökkent. Ebben

A TONEREK SZÍNEINKÉNT CSERÉLHETŐK

a Samsung járt az élen, amely jelen pillanatban a világ legkisebb színes lézernyomtatóját (*CLP-300*) mondhatja magáénak, amelyet Magyarországba a nyár végén-tavas elején hoznak kereskedelmi forgalomba. (Kapható lesz a hálózatos opcióval kiegészített *CLP-300N* jelű modell is).

A Samsung nyomtatója valóban nagyon aprónak tűnik a többiekkel összehasonlítva, gyakorlatilag alig nagyobb, mint egy mono lézernyomtató. Akinek fontos szempont a minél kisebb méret, illetve a kompakt kivétel, annak mindenképpen ezt a típust ajánljuk. A könnyű – és koszmertes – tonercsere szintén arra enged következtetni, hogy a Samsung ezt a készüléket kimondottan az

A HP SZOFTVERKÖRÍTÉSE KITÜNŐ

otthoni felhasználók számára készítette. Pár évvel ezelőtt még nagyon merész lépés lett volna egy ilyen nyomtatót piacra dobni, azonban azt kell mondanunk, hogy a CLP-300 üdítő pezsgést hozott a piacon, és komoly létjogosultsága van az otthoni felhasználók körében.

Ellenkező irányban lógott ki a sorból az *Epson AcuLaser C1100*, amely meglehetősen robusztus darab, ám ezt bőven ellensúlyozza a teljesítménye: mono nyomtatási sebességét senki sem tudta felülmúlni. A legelső oldalak szintén ebből a nyomtatóból kerültek elő leghamarabb a teszt során. A készülék olyan helyeken ideális, ahol főleg fekete-fehér dokumentumokat nyomtatnak nagy számban, s csak néha-néha csúszik be egy-egy színes munka.

A Canon és a HP modelljei ikerestvérek is lehetnének, mivel külsejük és sebességadataik nagyon hasonlóak. Valami rejtélyes okból kifolyólag csak ők ketten teljesítettek 10 lap/perc alatt monóban, cserébe ők ket-

A legjobbak

A tesztgyőztes a négy menetből háromban győzedelmeskedő *Konica-Minolta MC 2500W* lett. Képmínősége, felszereltsége és lapköltsége egyaránt kiemelkedő volt. Többek között tökéletesen magyarított drivereinek, csendes működésének és kiváló kellékanyag-árainak köszönheti az első helyet. A készüléket a cikk írásának a pillanatában még nem lehetett kapni a kereskedelmi forgalomban, a hazai képviselőt információját szerint augusztus végén kerül a boltokba.

Szorosan a *KonicaMinolta 2500W* mögött végzett az *Epson AcuLaser C1100*. Kiváló helyezését leginkább félelmetes mono sebességének köszönhetette, amit igen nagy súllyal vettünk számításba a sebességpontszámok megállapításánál. Olyan helyre javasoljuk, ahol képességeit folyamatosan nagy terheléssel maradtalanul ki tudja használni (kiseb irodák, sok papírmunkával).

A legjobb vétel díját a Samsung mini-lézere, a *CLP-300*-as kapta. Tudásához képest meglehetősen olcsón kerül majd forgalomba, a hazai képviselőt információját szerint szintén valamikor augusztus végén. A Samsung nagyot alkotott ezzel a készülékkel, és remélhetőleg azonnali sikerre számíthat az igényes otthoni felhasználók körében. Kompakt méreteivel és rendkívül praktikus kellékanyag elrendezésével akár az otthoni íróasztal díszje is lehetne.

FEKETE-FEHÉRBEN AZ EPSON ACULASER C1100 A LEGGYORSABB

Nyomtatók

Termék	 KonicaMinolta MC 2500W	 Epson Acularaser C1100	 Samsung CLP-300	 Canon LBP 5000	 HP Color LaserJet 1600
Forgalmazó	KonicaMinolta Magyarország	Epson Magyarország	Samsung Magyarország	Canon Hungária	HP Magyarország
Internet	www.konicaminolta.hu	www.epson.hu	www.samsung.hu	www.canon.hu	www.hp.hu
Ár (Ft)	89 000*	86 400	76 500	92 388	69 990
Lapköltség (5%-os lefedettség mellett, Ft)	32,3	36,9	39,1	39,9	43,0
Műszaki adatok					
Legnagyobb felbontás (dpi)	2400×600	600×600	2400×600	600×600	600×600
RAM	32 MB	32 MB (256 MB-ig bővíthető)	32 MB	8 MB	16 MB
Kompatibilitás	Windows 2003/XP/2000/Me/98SE	Mac OS X 10.1.2/Classic 9.x, Windows 2003/2000/XP/NT 4.0/Me/98/95	Windows 98/Me/2000/XP/2003, Mac OS 10.3-10.4, Linux Red Hat 8.0-9.0/Fedora Core 1-3/Mandrake 9.2-10.1/SuSE 8.2-9.2	Windows 98/Me/2000/XP/Server 2003	Windows 2003/XP/2000/Me/98SE
Gyári sebesség (lap/perc) monó, színes	20/5	25/5	17/4	8/8	8/8
Lapadagoló kapacitása (lap)	200	180	150	250	250
Csatlakozók	USB 2.0	párhuzamos port, USB 2.0	USB 2.0	USB 2.0	USB 2.0
Méreték (szél.x.mély.x.mag.) (mm)	430×395×341	445×445×439	385×337,5×260	407×365×374	407×453×370
Tömeg (kg)	15,9	25	13,5	18,4	18,4
Mérségi eredmények					
Mért sebesség (csak szöveg lap/perc)	20	26	16	8	8
Mért sebesség (szöveg+ábra lap/perc)	5	5	4	8	8
Első oldal elkészülési ideje (csak szöveg) (mp)	14	12	14	25	24
Tíz oldal elkészülési ideje (csak szöveg) (mp)	41	33	48	91	91
Első oldal elkészülési ideje (szöveg+ábra) (mp)	24	20	28	26	25
Tíz oldal elkészülési ideje (szöveg+ábra) (mp)	131	125	163	92	94
Fotó (4 megapixeles kép) elkészülési ideje (mp)	25	20	33	26	30
Pontozás					
Végeredmény	94	90	83	81	80
Sebesség (30%)	26	29	24	21	21
Lapköltség (40%)	38	35	33	32	31
Képmínőség (20%)	20	18	17	19	19
Felszereltség (10%)	10	8	9	9	9

* A 2500W pontos íthóni ára még nem ismert, a készüléket augusztus végétől lehet megvásárolni

ten végeztek az élen színesben. Az alacsonyabb pontszám itt annak tudható be, hogy az értékelésben a fekete-fehér sebesség nagyobb hangsúlyt kapott a színesnél, mert a felhasználók többsége gyorsabban nyomtat dokumentumokat, mint képeket. Ezen túlmenően mindkét modell kiemelkedően csendes volt, annyira nem, mint a KonicaMinolta, de érezhetően halkabbak voltak a többieknél.

A képmínőség terén a legkiemelkedőbbet a *KonicaMinolta* legújabb készüléke, a *2500W* nyújtotta. Egészen apró betűmére-

tekkel kőzva sem lehetett zavarba hozni, és a tesztképet is nagyon jó eredménnyel vetette papírra. A megmértetés során ez a modell volt a legcsendesebb, ami főleg akkor előnyös tulajdonság, ha a gép a felhasználó közelében („a fül mellett”) üzemel.

Meghajtóprogramok

Régen a HP etalonnak számított minden részletre kiterjedő és teljesen honosított drivereivel. Mára a helyzet annyiban változott, hogy a versenytársak is felzárkóztak, s

gyakorlatilag valamennyien kiforrott és jól használható meghajtóprogramokat mellékelnek a termékeikhez, ráadásul ezek többsége teljesen magyarul kommunikál a felhasználóval. Kiemelkedett a mezőnyből a *KonicaMinolta* programcsomagja, elsősorban felhasználóbarát hibaelhárító üzeneteivel. Ezek segítségével még a laikus felhasználó is teljes biztonságban érezheti magát – a szoftver minden problémára képekkel illusztrált megoldási javaslatot ad, természetesen magyarul.

Nákó

Office-alternatívák

Irodában vagy otthon egyaránt fontos kérdés, milyen szövegszerkesztőt vagy táblázatkezelőt használjunk, vagy éppen melyik prezentációs szoftverrel készítsük el üzleti, iskolai bemutatónkat. Irodai csomagokban persze nincs hiány, ám korántsem könnyű dönteni, melyiket választjuk. E hónapban megmutatjuk Önöknek, mire képesek a legnépszerűbb irodai csomagok, így könnyebben eldönthetik, fizetnek-e valamelyikért, vagy megelégszenek egy ingyenes változattal. Azért, hogy még jobban megkönnyítsük a döntést, mellékletünkön is megtalálják e csomagok próbaverzióit, sőt egy exkluzív teljes verzióval is szolgálunk a StarOffice 7-ből. Így talán egyszerűbb a választás.

Aki úgy érzi, igazságtalanul háttérbe szorítják zenei tehetségét, megismerkedhet a Sony ACID 6-tal, amelynek segítségével elkészítheti saját remixeit vagy dalait.

Szoftverbörze és PDA szoftver rovatunk sem maradhatott üresen így nyár végén, így lesz miből csomagézni asztali és tenyérgépre egyaránt. Természetesen folytatódik ilLife sorozatunk is, amelyben ez alkalommal az iDVD rejtelmeibe avatjuk be Önöket, gyakorlati példán keresztül demonstrálva, hogy látványos családi DVD-t készíteni egyszerűen is lehet.

Reméljük, hogy a nyár utolsó hónapjában is lesz miből csomagézni szoftver rovatunkban, s ha a vízpart után ismét a számítógép elé ülnek, ne feledjék, hogy szinte minden program, amelyekről napozás közben itt olvastak, kipróbálható DVD mellékletünkön is.

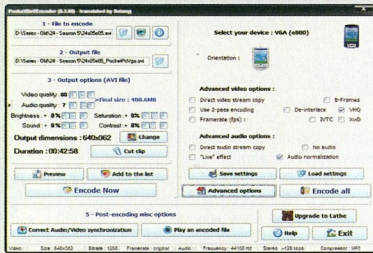

Nákovics László

SZOFTVER

SZOFTVERBÖRZE	64
A HÓNAP JÁTÉKAI	
Prey, Titan Quest,	
Need for Speed Carbon	68
SZOFTVEREK PDA-RA	
Nyári útravaló	70
IRODAI GIGÁSZOK HARCA	
Olcsóbban jobbat?	72
SONY ACID PRO 6.0	
Legyünk zeneszerzők!	78
ASHAMPOO MAGICAL OPTIMIZER	
A rendszerető varázsló	81
IDVD	
DVD-re a videókkal	82
SNAGIT 7	
Profi képlapó	84
EAST-TEC ERASER LITE	
Végképp eltörölni	85
WS_FTP HOME 2006	
FTP mindenkinek	86

Multimédia – Ingyenes program

:: **Pocket DivXEncoder**

A **PocketDivXEncoder** azok számára készült, akik hordozható médialejátszót vagy jó minőségű kijelzővel felszerelt PDA-t használnak: a programmal az ilyesajta eszközökre optimalizált videofájlokat készíthetünk néhány egérkattintással.

Indításkor egy rövid listából kell kiválasztanunk, hogy milyen hardverre szeretnénk videót készíteni. Ne ijedjünk meg, ha a birtokunkban lévő konkrét típust nem találjuk, mert a választással igazából csak az alapértelmezett felbontást határozzuk meg. A PocketDivXEncoder az MPEG, VOB és AVI állományokat egyaránt kezeli, de másolásvédelet tartalmat természetesen nem használhatunk.

Az optimális kép- és hangminőség kiválasztása nagyon fontos, hiszen olyan paramétereket kell megadnunk, amelyekkel a lehető legkisebb méretű fájlt kapjuk, ugyanakkor a kép és a hang még éppen elfogadható minőségű az adott lejátszóval. 320x240-es felbontáshoz a tapasztalatok alapján megfelelő a 20-as kép- és 6-os hangminőség – persze ennek megítélése meglehetősen szubjektív.

Az említett beállításokkal egy kétórás film körülbelül 450 Mbájtnyi helyet foglal el. A képminőséget javíthatjuk, ha kétmenetes tömörítést kérünk, és a PMP-k kijelzőinek minőségét figyelembe véve 20-30 százalékkal megnöveljük a fényerőt. A tömörítés az **Encode Now** gombra kattintva indul, időtartama pedig gépünk teljesítményétől függően 60–120 perc. Akinek már megvan ez a szoftver, az kevesebb mint 6 dollárért frissítheti, ez a változat (**Lathe**) pedig néhány plusz formátumhoz már natív támogatást nyújt, így az **Apple iPod**hoz és a **Sony PSP**-hez is.

Ajánljuk: azoknak, akik néhány kattintással szeretnének PMP-re optimalizált AVI fájlokat készíteni
Rendszerkövetelmény: Windows 2000, XP
Tudásszint: ■■■■■■■■■■ □ □, haladó

Szerkesztő kedvence

A játék hangulata és a továbbfejlesztett játékményt együttesen több hetes kikapcsolódásra jelent garanciát. Az A hálózatos és internetes multiplayer üzemmód révén pedig végre nem csak a gép, hanem valódi játékosok ellenében is bizonyíthatunk.

Játék – Ingyenes program

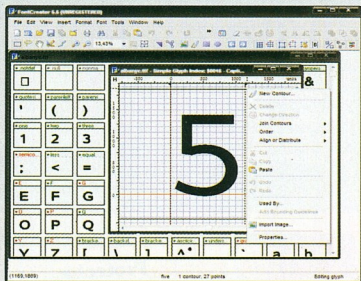
:: **OpenTTD 0.4.7 –**

Ki ne emlékezne a nagysikerű **Transport Tycoon Deluxe**-ra! A játékban egy közlekedési vállalat igazgatójának szerepébe bújva (senki ne gondoljon a BKV-ra) elsődleges célunk a haszonszerzés, amelyre busszal, teherautókkal, vonattal, repülővel és hajóval való személy- és áruszállítással nyílik lehetőségünk. Bár a játék hivatalos fejlesztése 10 éve leállt, a program **Open TTD** néven, nyílt forráskódú változatként a mai napig létezik – olyannyira, hogy a lelkes fejlesztőgárda (amely egyébként igen jó munkát végez) naponta jelenteti meg az újabb és újabb build verziókat.

A játék hangulata az eredeti verzióhoz képes mit sem változott, sőt talán még jobb lett, hiszen a **Microprose** jegyezte verzióhoz képest rengeteg részletet élethűbbé dolgoztak át a fejlesztők, és több tucatnyi újdonsággal is gazdagodott a program. A **www.openttd.org** oldalról elindulva megnézhetjük ezek hosszú listáját, illetve innen több olyan oldalra is eljuthatunk, amelyekben hasznos információk vagy éppen kiegészítő plusz anyagok (például új repülőgépek vagy új grafika stb.) találhatóak. Végül két fontos info: a program magyar nyelvű kezelőfelülettel is használható, az OpenTTD futtatásához pedig szükség van a **Transport Tycoon Deluxe** eredeti fájljaira is.

Ajánljuk: azoknak, akik szeretik a stratégiai játékokat
Rendszerkövetelmény: Windows 2000, XP
Tudásszint: ■■■■■■■■■■ □ □, profi

Rendszerprogram – Próbaverzió

:: FontCreator 5.5

A Windows és a különféle programok számos betűtípust telepítenek a számítógépre, emellett pedig tengernyi fontkészlet külön is beszerezhető. De mit tegyünk akkor, ha még e bőséges kínálatból sem találunk számunkra megfelelőt, vagy ha egy betűtípus jó, csak éppen például az Á betűn található ékezet nem tetszik?

Készítsünk saját betűtípust, vagy változtassunk meg egy már a Windowsba integrált fontot! Mi az utóbbit javasoljuk. (Vegyük figyelembe, hogy egyes betűkészletek szerkesztése szerzői jogokat sértheti!) A program az összes TrueType típust kezeli, így akár még a Windows 3.11 betűkészletét is szerkeszthetjük a segítségével. Ha nem érzünk annyi kreativitást magunkban, hogy teljesen az alapoktól induljunk, töltsünk be egy létező karaktertáblát, és ismerkedésképpen változtassuk meg azt.

Véleményünk szerint a szoftver kezelése nem túl nehéz, de használatához angol nyelvtudásra is szükség lesz – már csak azért is, mert a súgóban valamennyi funkcióra kiterjedő részletes tájékoztatást kapunk.

A FontCreator egyik hasznos képessége, hogy BMP fájlokból is képes karaktereket generálni, így akár arra is mód van, hogy aláírásunkat tegyük bele egy fontkészletbe.

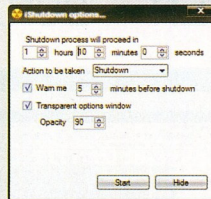
Ajánljuk: azoknak, akik teljesen egyéni betűtípust szeretnének használni

Rendszerkövetelmény: Windows 2000, XP

Tudásszint: ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ □, profi

Figyelem!

A rovatban szereplő programok megtalálhatók CD, illetve DVD lemezmellettünkön. A válogatást körültekintően végeztük, de felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a programok használatából adódó esetleges károkért kiadónk semmilyen felelősséget nem vállal.

Rendszerprogram – Ingyenes

:: iShutdown

Sokan csak azért ódzkodnak attól, hogy a számítógépet egy 1-2 órás feladat elvégzésére éjszakára is bekapcsolva hagyják, mert a feladat végeztével a PC-t nem tudják kikapcsolni. Számukra jelenthet megoldást a néhány száz kilobájtos *iShutdown*, amelyet készítője egyetlen egyszerű feladat elvégzésére készített fel: a program a megadott időtartam letele után kikapcsolja (vagy hibernálja, készenléti állapotba küldi, esetleg újraindítja) a gépet. Az időzítő maximum 97 órára, azaz valamivel több mint 4. napra programozható be. Hogy ne érjen minket meglepetés, a leállítás előttre kérhetünk figyelmeztető üzenetet is.

Ajánljuk: ha a PC-t éjszaka vagy olyankor szeretnénk kikapcsolni, amikor nem vagyunk otthon

Rendszerkövetelmény: Windows 2000, XP

Tudásszint: ■ ■ ■ □ □ □ □ □ □ □, kezdő

Rendszerprogram – Ingyenes

:: ICEBar 3.1

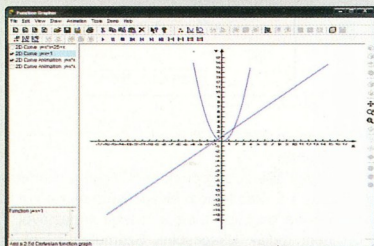
Miként a valódi, úgy a Windowsban található virtuális asztal is tele lesz egy idő után – főleg, ha tuatny program parancsikonjával tüzdeljük tele. Amellett, hogy éz álláthatatlanná teszi a munkateret, esztétikailag sem mutat valami szépen.

Az ICEBar 3.1 segítségével véget vehetünk a káosznak, hiszen az ICEBarral valamennyi gyakran használt programunkat egy tetszőlegesen méretezhető és mozgatható indítópultra helyezhetjük. Új alkalmazást nagyon egyszerű felvinni: csak az EXE elérési útvonalát, illetve egy nevet kell megadnunk. A gombok száma (a realitás talaján maradv) nincs korlátozva. Természetesen az ICEBar – ha erre igényt tartunk – a Windows elindítása után automatikusan betöltődik.

Ajánljuk: mindenkinek, akinek túl sok ikon van a virtuális asztalán

Rendszerkövetelmény: Windows 2000, XP (.NET 1.1)

Tudásszint: ■ ■ ■ □ □ □ □ □ □ □, kezdő

Tanulás – Próbaverzió

:: Function Grapher 2.7.1

Bár augusztus elején még nincs itt a tanulás ideje (reméljük, senki sem kényszerült pótvizsgára), a későbbiekre szeretnénk egy kis segítséget nyújtani a tanulóknak. A *Function Grapher 2.7.1* egy függvények kirajzolására használható szoftver, amely bármilyen két- és háromváltozós függvénnyel elboldogul.

Ebből már ki is lehet találni, hogy a szoftver a 2D-s és 3D-s ábrázolást egyaránt támogatja, ezek mellett azonban virtuális 3D módot is használhatunk (ezt a programban 2,5D-nek nevezték el), vagyis egy hagyományos 2D-s függvény leképezését nézhetjük meg a jobb áttekinthetőség érdekében 3 dimenzióban.

A szoftver valamennyi gyakran és kevésbé gyakran használatos matematikai függvényt ismeri, ám sajnos a függvényeket kissé körülményes definiálni: nem elég például, ha megadjuk a függvényt, azt is kéri a program, hogy az x -et mely értékek között szeretnénk kiszámolni. Ez persze nem olyan nagy gond, néhány függvény elkészítésével meg lehet szokni a dolgot.

A *Function Grapher* projektrendszerének köszönhetően egyszerre több függvényt is megjeleníthetünk, így akár összehasonlításra is kiválóan alkalmas. Persze a szoftver készítői igyekeztek kihasználni a PC minden előnyét, így az elkészített grafikonokat ki is nyomtathatjuk, vagy BMP formátumban elmenthetjük a lemezre – utóbbi például nagyon hasznos lehet prezentációk készítésekor.

A szoftvernek csak egyetlen hátránya van (azt leszámítva, hogy nem ingyenes): itt-ott hiba maradt a kódban, így ha például az üres képletlistát szeretnénk szerkeszteni, a program hibaüzenettel áll.

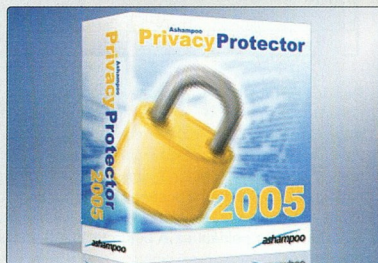
Ajánljuk: szigorúan csak ellenőrzésre, nem pedig a házi feladat elkészítésére ☺

Rendszerkövetelmény: Windows

Tudásszint: ■■■■■■■■■■ □, profi

Teljes verzió!

A CD-mellékletünkön a teljes verziók között megtaláljuk az *Ashampoo Privacy Protector 2005*-öt is, amely egy gyors és ingyenes internetes regisztráció után válik teljes értékű alkalmazássá. A próbaverzió feloldásához szükséges kódot e-mailben kapjuk meg, ezért fontos, hogy a regisztrációnál mindenképpen létező postafiókot adjunk meg!

Biztonsági szoftver – Teljes verzió

:: Ashampoo Privacy Protector 2005

A gépen tárolt személyes és olykor félteve őrzött adatok többszörösen veszélyesek: a fájlokat ugyanis (mint minden merevlemezen tárolt adatot) nemcsak addig lehet ellopni, amíg a gépen „vannak”, hanem sokszor még azután is visszaállíthatók (adatmentő szoftverekkel), amikor már régen letöröltük őket.

Az *Ashampoo Privacy Protector 2005* egy multifunkciós alkalmazás, amely mindkét esetre kitűnő megoldást kínál: egyfelől néhány egérkattintással titkosíthatjuk fájljainkat, másfelől pedig, ha úgy döntünk, hogy valamit letörünk, akkor azt biztonságosan tehetjük meg (visszavonhatóan törölés).

Ahogy az *Ashampoo*tól megszokhattuk, a szoftver többnyelvű, s a 18 választható nyelv között a magyar is megtalálható. A kezelőfelület jól átlátható, így a program használata néhány perc alatt elsajátítható: a fájlokat a bal oldalt elhelyezkedő fastruktúra és a jobb oldali panel segítségével választhatjuk ki – pontosan úgy, mintha csak a fájlkezelőben lennénk. Ezután a szoftver három fő funkcióját az ikon-sorból hívhatjuk elő: a titkosítást, a titkosított fájlok visszaféjtését és a biztonságos törlést.

Ajánljuk: mindenkinek, aki fotót, dokumentumait teljes biztonságban szeretné tudni

Rendszerkövetelmény: Windows 98, ME, 2000, XP

Tudásszint: ■■■■■■■■■■ □ □ □ □, közepes

Rendszerprogram – Próbaverzió

:: Folder Password Expert

A mervelemen található kényes adatok titkosítása megakadályozza ugyan, hogy illetéktelenek férhessenek hozzá bizalmas adatainkhoz, az ilyesfajta programokat mégis nehézkes használni, ha egyszerre nagyobb mennyiségű adatot szeretnénk eldugni, ráadásul a titkosítás egy-egy nagyobb fájl esetén nagyon sok időt vesz igénybe. A *Folder Password Expert* (ugyanaz a program más néven is kapható, pl. *Folder Password Protect* néven) megoldást jelenthet, hiszen egyetlen kattintással egész könyvtárakat tehetünk elérhetetlenné.

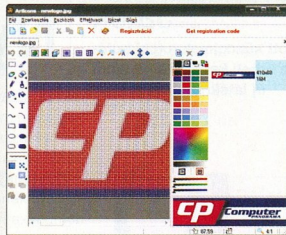
Az FPE-nek a szó szoros értelmében nincs kezelőfelülete – bár a szoftver önállóan is elindítható –, telepítés után ugyanis a program a felugró menübe fészkelte magát. Verziótól függően a *Lock/Protect this folder* vagy a *Protect Now* feliratra kell kattintanunk, ha szeretnénk lezárni egy mappát. A felugró ablakban kell megadnunk a jelszavunkat (a biztonság kedvéért kétszer), s ha akarunk, akkor egy tippet is – arra az esetre, ha netán elfelejténénk azt. A könyvtárakba való belépéshez a szokásos módon duplán kell kattintani, majd amikor a program kéri, be kell gépelnünk a jelszót. A *Folder Password Expert* a jelszót sehol sem tárolja – mondanunk sem kell tehát, hogy ha véletlen elfelejténénk, akkor adatainknak is búcsút inthetünk.

Ajánljuk: mindenkinek, aki nagyobb mennyiségű adatot szeretne gyorsan elérhetetlenné tenni
Rendszerkövetelmény: Windows 98, ME, NT, 2000, XP, 2003

Tudásszint: ■■■■■□□□□□, kezdő

Hozzáférés feloldása

Ne feledjük: azzal, hogy a mappába belépünk, feloldjuk a zárat, így legközelebb aki arra jár, már szabadon be tud sétálni féltve őrzött dokumentumaink közé. Ne felejtjük tehát a könyvtárakat ilyen esetekben újból titkosítani.

Rajzprogram – Próbaverzió

:: ArtIcons 5.11

Sokszor előfordul, hogy egy-egy parancsikonnal vagy – hobbi programozók esetében – a legújabb saját programhoz egy frappáns ikonra lenne szükség. Bár az interneten rengeteg ingyenes ábra fellelhető, a tapasztalatok alapján valami aprócska gond mindegyikkel akad.

A leggyeszerűbben tehát úgy kaphatunk tökéletes ikont, ha letöltjük a majdnem jó változatot és át-szerkesztjük, vagy – ha érzünk magunkban elég kreativitást – szerkesztünk egy teljesen saját verziót. Az *ArtIcons 5-ös* verziója mindkét esetben hasznos segítőársunk lehet.

A program első induláskor megkérdezi, hogy mekkora méretű (felbontású) és milyen színmennyiségű ikont szeretnénk készíteni? Ha legközelebb ezzel a választással nem szeretnénk bielelni, a paramétereket elmenthetjük alapbeállításként. A szoftverrel nemcsak sima ikonokat, hanem ikongyűjteményeket is készíthetünk.

Kiindulási alapként az üres rács vagy a korábban letöltött ikonok helyett BMP és JPG fájlokat is használhatunk, amelyeket azután kedvünkre módosíthatunk. Az *ArtIcons* komplett eszköztárat kínál mindehhez: át-méretezhetjük például az egész ikont vagy csak a „kép” egy részletét, állíthatjuk a fényerőt vagy a kontrasztarányt, de kapunk vonalzózt és egy sor különleges egyéb effektust még. Pont, mintha egy képszerkesztő programmal lenne dolgunk, csak éppen kicsiben!

A teljes munkafolyamat során nagy segítséget jelent, hogy a jobb alsó sarkokban az aktuális helyzetnek megfelelő kész ábra is látszik.

A szoftver valamennyi Windows verzióval képes együttműködni, olyannyira, hogy ismeri a tömörített ikonformátumot is, amelyet a *Windows Vista* béta-verziói támogatnak.

Ajánljuk: mindenkinek, aki programjaihoz szeretne látványos és egyedi parancsikokat készíteni

Rendszerkövetelmény: Windows (összes verzió)

Tudásszint: ■■■■■□□□□□, közepes

Játék

Koppintott küzdelmek, utcai autóversenyek és úrbeli kalandok – három új játékot mutatunk be.

Nyárvégi játéközön

Titan Quest

Kiadó: THQ
Fejlesztő: Iron Lore
www.titanquest.com

A *Diablo* sorozat a mai napig egymaga uralja a saját maga által kreált játékközpontot – bár sokan próbálták e címet elhódítani tőle, de eddig mindenki csúfos kudarcot vallott. A *Titan Quest* készítői szintén a támadók közé tartoznak, és talán mondhatjuk, hogy a célhoz ők jártak a legközelebb; bár azt elérni nem tudták a minőségi és alapos *Diablo 2* lenyúlással. Ugyanaz a játékközpont, ugyanolyanok a küldetések, ugyanígy szinte csak a multinak van értelme – de még a különböző funkciókat előhozó gombok is ugyanazok! Tulajdonképpen csak két dologban találunk eltérést: a fejlődési rend-

szert itt sokkal jobb, cserébe viszont a hangulat szinte teljes egészében hiányzik.

Itt nem néhány előre kialakított karaktert alakítunk, hanem – a nyolcadik szint után legalábbis – két kasztunk lehet. Összesen nyolc irányban fejlődhetünk, és ezek kombinálásával rendkívül változatos karaktereket hozhatunk létre.

Többek között a közelharc és távolsági offenzívára, a védekezésre és öt mágiaközlőre mehetünk rá. Teljesen más lesz a karakterünk, ha mondjuk a földvarázslatok mellé a távolsági fegyvereket (lávával bolondított nyilakat), természeti mágiát (tűzvarázslatokkal erősített lényeket) vagy éppen a víz irányítását (tűzgyólyót és villámcsapás variálását) vesszük fel; a 28 lehetséges kombináció mindegyike életképes.

A hangulat hiánya viszont szinte minden erényét eltörli a játéknak: hiába szép, ha üres tájakon kell ugyanolyan szörnyeket ölteni; hiába hosszú, ha a második órától kezdve alig látunk újdonságot; hiába jelent meg jó hat éve a *Diablo 2* – még mindig az a jobb.

Need for Speed Carbon

Kiadó: Electronic Arts
Fejlesztő: EA Canada
www.needforspeed.com

Az vitathatatlan, hogy az EA évente jelentkező, szinte végtelen számú sorozatait közül a *Need for Speed* az, amelyik a legtöbbet javul, fejlődik minden új résszel. Szerecsére ez továbbra sincs másképp, a *Carbon* talán úgy írható le, mint az összes eddigi rész keveréke, kiegészülve néhány új játékmóddal és egy zseniális újítással, a csapatépítéssel, csapatversenyzéssel!

A játék a Kaliforniában található Carbon Canyon környékén játszódik – ez közel van egy csomó nagyváros, így aztán gyakran találkozóhelye a módos ifjaknak, akik előszeretettel versenyeznek a nyaktörő szerpentineken, a közeli kisváros kihalt utcáin tuningolt szuperjárdányokkal. Természetesen mi is egy ilyen figurát fogunk alakítani, bár eleinte csak egy apró garázsunk van, ahol egyedül bütyköljük a verdát, és minden egyes győzelemért meg kell szenvednünk. Ahogy egyre több ellenfelet győzünk le, úgy hízik szépen nagyobbra és nagyobbra a „birodalmunk”. A város, Carbon City hét kerületre lesz osztva, ezeket pedig egyenként kell elfoglalnunk: előbb megfelelő mennyiségű respektet kell gyűjteni, majd ki kell hívni és le kell győznünk a helyi banda vezetőjét. A szabadságunk természetesen most is teljes, azaz az egész várost bejárhatjuk. A *Carbon* legnagyobb újítása talán az, hogy ezúttal nem egyedül kell

Toplista

Anglia, 2006. július 1–8.

Rise & Fall:	Midway	ÚJ
Civilizations at War		
Titan Quest	THQ	ÚJ
Half-Life 2:	Electronic	ÚJ
Episode One	Arts	
The Sims 2	Electronic	↑
	Arts	
Championship	Eidos	●
Manager 2006		
Football Manager	Sega	↑
2006		
The Sims 2:	Electronic	↓
Open for Business	Arts	
World of Warcraft	Vivendi	↑
Guild Wars Factions	NCsoft	↓
Age of Empires 3	Microsoft	ÚJ

Kis hírek

Heavenly Sword (PS3)

A Sony legelső igazán ütős játéka jó eséllyel a *Heavenly Sword* lesz PS3-ra. A gyönyörű és egzotikus, több méteres tűzvörös hajjal rendelkező *Nariko*val a főszerepben szinte egy vad akciófilmben fogjuk magunkat érezni, annyira élvezetes lesz a három harci stílusra épülő játékmenet, és annyira gyönyörű lesz a grafika.

Call of Duty 3 (PS3, Xbox 360, Wii)

Az *Activision* igencsak meglepő döntést hozott: a PC-n indult *Call of Duty* sorozat következő része PC-re nem fog megjelenni. A játék továbbra is a világháborúban, egész pontosan 44 nyarán, a D-Day utáni nyáron játszódik. Különösebb játékmenetbeli forradalom nem kell számítani, mindössze néhány apróságon és a grafikán javítottak sokat.

Tony Hawk's Project 8

(PS2, Xbox, PS3, Xbox 360)

Az utóbbi néhány *Tony Hawk* játék (*Underground 1-2*, *American Wasteland*) igencsak csalódot keltő volt, ezért aztán kitörő örömmel fogadtuk a némileg a gyökerekhez visszatérő *Project 8*-at. Ezúttal a pályák helyett csak egy hatalmas város lesz bejárható, de az erőltetett, debil sztori helyett itt végre a deszkázás lesz a hangsúly.

Prey

Kiadó: 2K Games

Fejlesztő: Human Head

www.prey.com

Több mint tíz éve várunk a *Preyre*, a fejlesztés hosszú ideje alatt vagy három teljes gárdányi programozó, grafikus és dizájnér dolgozott rajta, de most végre elkészült. Ez tehát mindenképpen jó hír, az azonban nem feltétlenül az, hogy az izgalmasnak tűnő ötletekből nem sikerült kihozni a maximumot.

Egy fiatal, ősei hitével szemben szkeptikus srácként kezdjük meg az utazást – valahonnan Amerika közepéből, egy lakó által is csak Gömbnek hívott űrhajóval – persze nem jószántunkból, hanem elrablás áldozatává válva. Velünk jön hamar elhulló, és azon túl a spirituális síról segítő nagypapánk, illetve a barátainknak kiszemelt leányzó. Az hamar kiderül, hogy az űrhajó nem barátságos hely: egyrészt szörnyetegnek támadnak ránk, másrészt pedig furcsa eszközökkel is meggyűlik a bajunk.

Teleportorkapuk repítenek el minket vilámgyorsan egyik teremről a másikba, fura fémfelületeken akár a falakra, a plafonra is felfélelhetünk, de lesz, ahol a gravitáció irányát váltogathatjuk egy-egy lövéssel. Ezekkel néhány igazán emlékezetes részt is kreálhattak volna, de sajnos ez nem nagyon jött össze – az utolsó néhány szint kivételével minden a klisék szerint működik.

A *Doom 3* motor egyébként nagyon szépen teljesíti a játék alatt, ráadásul ennek kö-

vetkeztében a gépigény is emberi szinten maradt. A hangok, zenék jók, a multiplayer viszont csak a deathmach-re épül. A *Prey* mindent összevetve azért kisebb durranst, mint amit vártunk tőle, de mindenképpen jó, végjátására érdemes alkotás.

küzdünk, ugyanis egy kis csapatot építhetünk fel magunk köré. A haverokat két csoportba oszthatjuk: az egyik típus mindig a garázsban lesz, és ott teszi magát hasznossá, a másik pedig jön velünk a versenyekre és ott segít minket. Az első csoportba tartozik az autót javító *Mechanic*, a tuningolásban segítő *Fabricator* és a zsarukat a nyomunkról leszedő *Fixer*. A második csoportban van a folyamatosan mögöttünk haladó, az esetleg túl agresszív ellenfeleket távol tartó *Blocker*, az ütélevágásokat mutató *Pathfinder* és a *Drafter*, aki folyamatosan előttünk haladva állandó szélárnyéket és így nagyobb sebességet biztosít.

Nem minden versenyen használhatunk mindenkit, mindig el kell döntenünk, hogy kit érdemes vinni, kinek vesszük hasznát az adott pályán, az adott ellenfél ellen. A fő ellenfeleknél pedig nem kapunk semmiféle segítséget, őket teljesen egyedül kell legyőznünk.

A főszereplők persze továbbra is az autók lesznek, ezúttal 50-nél biztosan több járgány lesz kipróbálható. A legjelentősebb új gép igazából egy visszatérő: a Porsche-verdák legutóbb az ötödik részben szerepeltek, ideje volt már, hogy ismét vezethessük őket. A kocsik egyébként három, tényleg eltérően viselkedő kategóriába lettek sorolva. Az amerikai izomautók gyorsulásukra lehetnek büszkéek, az európai tuningmasinák a fordulékonyaságukkal tűnnek ki, a japán importgépek pedig eszelős csúcssebességgel rendelkeznek. A városban levő boltok mind egy-egy géptípusra koncentrálnak, így a „hődítási útvonalat” is befolyásolja, hogy elsőként melyik autótunk akarjuk feltuningolni.

A grafika csodás (a képek a nextgen konzolok elvégzős származnak), az újításokkal elégedettek vagyunk, és állítógag az online versenylehetőségeket is rendkívül módon kibővített. Megjelenés novemberben!

Szoftverek PDA-ra

E hónapban a nyári utazásokhoz válogattunk az aktuális „felhozatalból”. Csokorba gyűjtöttük öt programot, amelyek szebbé teszik a PDA-val töltött nyári napokat.

Szerző: Nákovics L.

Opera 8.60 for WM

:: www.opera.com

Lássuk be, a *Windows Mobile* rendszer akármennyit fejlődik, valahogy sohasem sikerül mindent beintegrálni, amire szükség lenne. A *Windows Mobile 5* megjelenésekor egy valamelyest továbbfejlesztett *Pocket Internet Explorer*ert kapunk, de ez még mindig roppant kényelmetlen a mobil internetezésre.

Szerencsére az alternatív böngészők nem csak az asztali Windowson, hanem a mobil eszközökön is képesek leváltani az Internet Explorer-t, így például találunk már *Operát* is a *Windows Mobile*-ra.

Az Opera pedig nem hazudtolja meg magát, és mobil változatban is hozza remek formáját. Többféle elrendezésre képes, így a weblapok tartalmát a PDA felbontásához is alakíthatjuk (egy hasábra áttörölve az oldalt), vagy az asztali böngészőnk megfelelő elrendezésben is megjeleníthetjük. Ezután tetszőlegesen kicsinyíthetünk vagy nagyíthatunk a lapon.

Az Opera természetesen álló vagy fekvő képernyőn egyaránt meg tudja jeleníteni az oldalakat, és teljes képernyős megjelenítést is tud. Kezeli a felbukkanó ablakokat, a könyvjelzőket, és persze listát vezet a meglátogatott oldalairól. Ezenkívül megváltoztathatjuk a szöveg kódolását, és a fűleket is használhatjuk, ha egyszerre több oldalon szeretnénk böngészni.

Az Opera mobil verziója emellett gyors is, ami nem meglepő, hiszen már asztali változata is büszke lehetett a sebességére.

BÖNGÉSZŐ :: A leggyorsabb és leghatékonyabb böngésző *Windows Mobile 5* platformon

Nyári útra

Arcade Park

:: www.clickgamer.com

E hónapban sokat nosztalgizunk, így nagyon megőrültünk, amikor megpillantottuk az *Arcade Park* játékot. Pontosabban játékgyűjteményt. A készítőnek valóban sikerült az egykor legnépszerűbb játékok modernizált változataival előrukkolni. Persze a régi játékok nagyrészt új néven szerepelnek: *Arcade Ball* (avagy az egykori *Arkanoid Ball*), *Asteroids* (kivételesen mindenki ezen a néven készít belőle klónokat), *Rushman* (avagy *Pac Mac*, kicsit szőrösebb kivételben), *Digger* (a régi jó *Boulder Dash*), *Gold Hunter* (sosem jönnénk rá, bizony ez a *Lode Runner* új köntösbén), *Galaxy Invaders* (*Space Invaders*), *Real Tanx* (*Tanks*). Végül ott a *Riverside Assault*, amelynek nem igazán van eredete, de amolyan 1492 és BlueMax keverék, modern vadászgéppel.

Nos, egy ilyen gyűjtemény már önmagában is szép teljesítmény, de az *Arcade Park* emellett még izléses grafikát és látványos menürendszert is felvonultat. Ráadásul nem az a töltőgetős típus, nagyon jó tempóban indul és dolgozik. A játék a 640x480-as felbontást is támogatja, így a VGA gépek tulajdonosai extra jó minőségben játszadozhatnak szabadidejükben.

Ha a nyár hátralévő felére hosszabb vonat- vagy repülőutakat tervezünk, és tenyérgépünket is magunkkal fogjuk vinni, érdemes beszerezni az *Arcade Park*-ot, hogy legyen mivel elütni az utazással töltött időt.

JÁTÉK :: Zseniális gyűjtemény a legkedveltebb *Arcade* játékokból!

való

WorldMate 2006 Pro

:: www.mobimate.com

A *WorldMate* már az első verziótól kezdve szinte nélkülözhetetlen azoknak, akik sokat utaznak, és persze rendelkeznek PDA-val vagy okostelefonnal. A legújabb verziót látványosan kozmetikázták: nagyon megszépült, kifejezetten izlées felületet kapott.

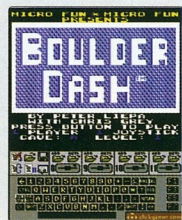
Hatalmas változások a funkciók terén nincsenek, továbbra is megtaláljuk a világorát, a kiválasztott városokra vonatkozó időjárás-jelentést, egy animált műholdas időjárás térképet, útkönyvet, amelybe feljegyezhetjük az utazással kapcsolatos legfontosabb tennivalóinkat, a reptéri menetrendeket, a valutakonvertálót, a mértékegység-átváltót, a nemzetközi hívószámok jegyzékét, a ruha- és cipőméret-táblázatokat, a borralvó-kalkulátort, a csomagolási listát és végül egy térképes világorát. Nos, felsorolni sem volt egyszerű. Az időjárást, a valutárfolyamokat és a menetrendeket az interneten keresztül frissíthetjük, akár az *ActiveSync*-hez való csatlakozáskor, akár egy mobil eszközzel GPRS-en keresztül, vagy éppen WiFi kapcsolattal.

A csomag része egy *Today* modul is, amely folyamatosan mutatja a világorát és a várható időjárást a *Windows Mobile Today* képernyőjén.

MINDENES :: A *WorldMate* szinte nélkülözhetetlen a sokat utazók számára

PROGRAMOK A MELLÉKLETEN

A bemutatott szoftvereket mellékletünkön is megtalálják a CIKKEK/PPDA szoftver mappában.

Pocket Commodore 64

:: www.clickgamer.com

A *Pocket Commodore 64* segítségével gond nélkül megnyithatjuk az interneten tömegével fellelhető D64 és T64 fájlokat, amelyek természetesen különféle C64-es játékokat, demókat rejtenek. A program használata rendkívül kényelmes: ha nem kívánunk a parancssorral veszködni, nyugodtan kiválaszthatjuk az elindítandó programot egy listából is.

A *Pocket Commodore 64* a több lemezes játékokkal is gond nélkül elbír, s természetesen lehetőségünk van a teljes, fekvő képernyős játéokra is. A játékok betöltése gyorsítható is, ám ez néhány játék (például a *Defender of the Crown*) esetében sajnos nem járható út, így ott kénytelenek leszünk megvárni a „tényleges” betöltési időt. De ez is csak tovább fokozza a nosztalgát. ☺

Az egykori C64-rajongóknak kihagyhatatlan lehetőség a *Pocket Commodore 64*!

EMULÁTOR :: A tökéletes C64-emulátor PPC platformon

Resco Sokoban

:: www.resco.net

Akár Tóthék kedvenc játéka is lehetne a *Resco Sokoban*. Igazi önfeléd dobószolás vár ránk hosszú órákon át. Hozza a Rescótól már megszokott tökéletes minőséget, akár a grafikát, akár a zenét vesszük. Persze az ötletes menüre sem lehet panaszunk.

JÁTÉK :: Nagyon szép és jól játszható Sokoban klón

Irodai gigászok harca

Szemügyre vettük, létezik-e jobb, de legalábbis olcsóbb és hatékony megoldás a Microsoft Office irodai csomaggal szemben.

Olcsóbban jobbat?

Irodában vagy otthon egyaránt fontos kérdés, milyen szövegszerkesztőt vagy táblázatkezelőt használjunk, vagy éppen melyik prezentációs szoftverrel készítsük el üzleti, iskolai bemutatókat. A többség jelenleg a Microsoft Office csomagot favorizálja. Ennek használatát tanítják a gimnáziumi informatika órákon, a különböző tanfolyamokon, ezt látjuk legtöbbször a reklámokon és a cégek többsége is emellett voksol (így persze az ott dolgozók nagy része otthonra is ezt választja). Ki merjük jelenteni mi is, a Microsoft Office a legjobb választás az irodai csomagok közül... Már ha ténylegesen szükségünk van a nagyvállalati környezetbe szánt lehetőségeire.

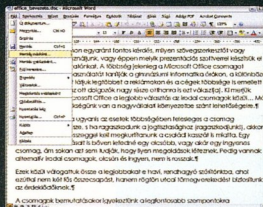
Ötthoni használatra ugyanis az esetek többségében felesleges a csomag funkcióinak nagyrésze, s ha ragaszkodunk a jogtisztasághoz (ragaszkodjunk!), akkor ugyebár tetemes öszszeggel kell megkurtítanunk a családi kasszázt is miatta. Egy kisvállalkozás elvárásait is bőven lefedné egy olcsóbb, vagy akár egy ingyenes cso-

mag, ám sokan azt sem tudják, hogy ilyen megoldások léteznek. Pedig vannak alternatív irodai csomagok, olcsón és ingyen, nem is rosszak.

Ezek közül válogattuk össze a legjobbakat e havi, rendhagyó szorítónkba, ahol ezúttal nem két fős összecspást, hanem rögtön utcai tömegverekedést biztosítunk az érdeklődőknek.

A csomagok bemutatásakor igyekeztünk a legfontosabb szempontokra összpontosítani, hiszen egy komplett irodai csomagról amúgy egy jó bor társaságában könnyvet is írhattunk volna pár nap alatt. Ám e csomagok esetében a két legfontosabb kérdés a felhasználók zöme számára: a kompatibilitás az etalonnak számító Microsoft Office-szal, és persze a felhasználóbarát felület, a funkciók könnyű elérése. Lehetőleg ne kelljen újráképezniük magunkat, ha már megvannak a Microsoft Office-ban elsajátított alapok.

Természetesen számít az ár és a csomagba integrált szoftverek is (szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációs készítő).

Komponensek

- Szövegszerkesztők
- Táblázatkezelő
- Prezentációs szoftver
- Adatbáziskezelő
- Plusz alkalmazás(ok): rajzprogram

OpenOffice.org 2.0.3

Az ingyenes portéka mindig gyanús, a szoftver nemkülönb. Az OpenOffice azonban nemcsak ingyenes, hanem minden szempontból kiforrott alkalmazás-együttes, amely akár a „nagy” Microsoft Office-szal szemben is épékézláb alternatívát kínálhat.

Mi kell vajon egy irodai alkalmazáscsomagba? Nos, kell egy szövegszerkesztő, egy táblázatkezelő, egy... És itt már gondban vagyunk, ugyanis kevesen használnák kettőnél több irodai alkalmazást (az MS Office „nyelvéen” e kéttő értelmeszerűen a Wordöt és az Excelt jelenti).

A sokak számára megfizethetetlenül drága Microsoft Office helyett (és amúgy is) az OpenOffice.org programcsomag is megoldás lehet, főként kisirodai, illetve otthoni környezetben. A kötelező minimumon (a Writer szövegszerkesztőn és a Calc táblázatkezelőn) kívül a programcsomag még további négy fő alkalmazást tartalmaz (a Base adatbázis-kezelőt, az Impress bemutatókészítőt, a Draw rajzolóprogramot és a Math képletszerkesztőt).

A programcsomag – amely a www.openoffice.org weboldalról tölthető le – természetesen nem mostanában tűnt fel pihent agyú programozók jóvoltából: elsősorban a Writert ösödök óta ismerhetik a felhasználók (még StarWriter korából, amikor még az egész csomagot StarOffice-nak hívták).

Volt idő tehát arra, hogy az alkotórészeit egymáshoz csiszolják, és ez magas színvonalon sikerült is, ami annyit jelent, hogy bármely alkalmazásból bármikor bármelyik másikat meghívhatjuk, illetve új dokumentumot (rajtot, adatbázist stb.) hozhatunk létre.

A csomag, amely az utolsó szögig magyarítva van, a magyar nyelvű eszközöket is tartalmazza – az elválasztástól a helyesírás-ellenőrzésig –, és ez így is van rendjén: ma már nem lehet komolyan venni az olyan programokat, amelyek ezeket a funkciókat nem tartalmazzák.

A letöltési méret (Java nélkül) alig 94 Mbájt, ebből kb. 260 Mbájtnyi program- és egyéb fájl csomagolódik ki telepítéskor. A regisztráció opcionális, aki berzenkedik attól, hogy bárkinek is megadja az adatait, nyugodtan kihagyhatja.

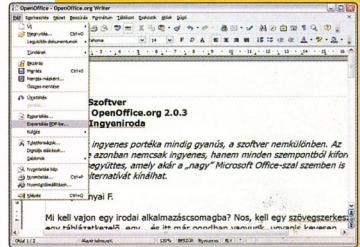
A programok bármelyikét az OpenOffice.org gyorsindítójával bírhatjuk működésre, amely a telepítéskor a Tálcra értesítési területére fészkelte magát.

A programcsomag sikere nyilvánvalóan azon áll vagy bukik, hogy milyen viszonyban van a Microsoft irodai csomagjával. Nos, az OpenOffice kompatibilitására nem lehet panasz, hiszen nemcsak megnyitja, hanem menti is a Word DOC formátumot, és persze sok más formátumot is. Menthetünk többek között HTML formátumban is, sőt PDF-ben és XHTML 1.0-ban is (a Fájll/Exportálás menüpontban).

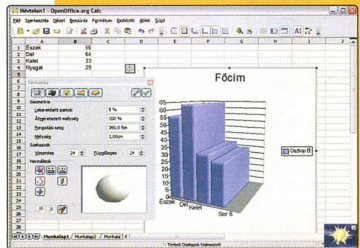
A program sebességére egy rossz szavunk sem lehet, mint ahogy a felhasználói felületre sem. Ez utóbbi vonatkozásában megállapíthatjuk, hogy az 1-es verzióhoz képest a 2-es verzió sokat is változott, meg nem is. Legalábbis abban az értelemben nem, hogy az eszköz-árak, funkciók nem lettek microsoftosak, maradtak olyanok, mint amilyenek azelőtt voltak.

Ami pedig a funkciókat illeti, van itt minden, amire csak egy fejlett programban szükség lehet: mezőhasználat, képletszerkesztés, objektumkezelés, sablonok és varázslók (itt tündérek) minden mennyiségben.

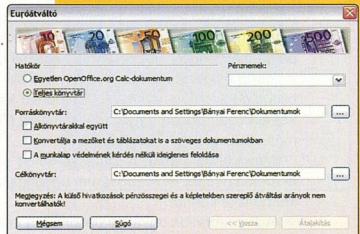
www.openoffice.org
Ára: ingyenes

A DOKUMENTUMOKAT PDF FORMÁTUMBA IS EXPORTÁLHATJUK

GRAFIKONOK MINDEN MENNYISÉGBEN

MINDENRE VAN TÜNDÉR, MÉG AZ EURÓ-ÁTVÁLTÁSÁRA IS

- + ingyenesség
- + magas fokú integráltság
- szokatlan munkakörnyezet
- nehezen előhozható funkciók

StarOffice 8

A Sun Microsystems készítette StarOffice csomag az egyik, ha nem a legjobb Office-alternatíva, amely ugyan fizetős, de legnagyobb riválisánál, a Microsoft Office 2003-nál jelentősen kevesebbe kerül.

A programcsomag öt részből áll. Természetesen van benne szövegszerkesztő (StarOffice Writer), táblázatkezelő (StarOffice Calc), adatbázis-kezelő (StarOffice Base) és prezentációkészítő is (StarOffice Impress), s ezek mellé még egy rajzprogramot (StarOffice Draw) is kapunk. Az egyes szoftverekhez tartozó kiegészítőkből viszont ritkán van valami sok. Cserébe valamennyi alkalmazás villámgyorsan indul, és a StarOffice még a merevlemezén sem foglal el túl sok helyet.

Talán nem meglepő, hogy a programok kezelőfelülete alapvetően a Microsoft Office-éval azonos. Különbségeket az egyes menüpontok nevében és a különféle beállításokra (például bekezdésmátrázásra) szolgáló panelekben találunk. A Sun ugyanis újra csoportosította a beállításokat, hogy az első oldalon mindenhol csak a legfontosabb paramétereket találjuk meg. Mindez véleményünk szerint nem megy a kompatibilitás rovására, persze az is igaz, hogy azért az átállás néhány napot biztosan igénybe vesz majd.

A teljes csomag magyar nyelvű kezelőfelülettel kerül a felhasználóhoz, s kapunk magyar nyelvű helyesírás-ellenőrzőt is. Megállapíthatjuk, hogy a helyesírási szabályokat a Sun mérnökei sem ismerik jobban: a Microsoft Office-szal összevetve, egy próbaszövegben nagyjából ugyanannyi aláhúzást találtunk. Más volt a helyzet a tulajdonnevek esetében: a Microsoft nem ismeri sem például a Linux vagy Solaris szavakat – igaz, magyar nyelvű beállítással azt sem, hogy Redmond).

Mivel a Microsoft Office csomagjának fájlformátuma gyakorlatilag szabvánnyá vált, kulcskérdés a kompatibilitás – ha mi nem is használjuk a redmondi Office-t, másoktól jó eséllyel kapunk Microsoft szoftverben készített dokumentumokat. Miként a StarOffice minden korábbi verziója, a 8-as is jobban kezeli a Word, Excel stb. dokumentumokat előideinél (megnyitja például a jelszóval védett Word és Excel fájlokat is). A 8-as verzió egyébként új fájlformátumot kapott, amelyet OpenDocument formátumnak neveztek el.

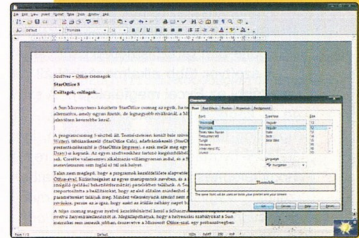
A tapasztalatok alapján normál otthoni felhasználás mellett biztosan nem lesz problémánk a dokumentumokkal, nagyon komplex formázásnál vagy túlságosan nagyméretű adatbázisokkal viszont ritkán előfordulhat, hogy a betöltés után még egy kis utómunkára lesz szükség, hogy a dokumentumok/táblázatok eredeti formájukat mutassák. A makrókkal már nagyobb gondunk lehet: a StarOffice-ban készítetteteket ugyanis a Microsoft Office átalakítás nélkül nem tudja futtatni.

A StarOffice valóban használható alternatíváját jelenti a Microsoft Office csomagnak. A funkcionalitásra nem panaszkodhatunk: minden, a hétköznapi életben fontos szolgáltatás részét képezi a programoknak. Az már más kérdés, hogy a StarOffice-ból ugyebár annak idején elindult az OpenOffice.org mozgalom is, amely szinte megszólalásig hasonló irodai csomaghoz vezetett, csak éppen ingyen. S mivel az OpenOffice tartja a lépést ösével, a terméktámogatási és munkacsoportos lehetőségeket leszámítva, ugyanazt ingyen is megkaphatjuk tőle, mint a StarOffice-től.

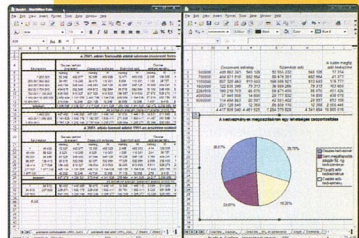
Komponensek

- Szövegszerkesztők
- Táblázatkezelő
- Prezentációs szoftver
- Adatbáziskezelő
- Plusz alkalmazás(ok): rajzprogram

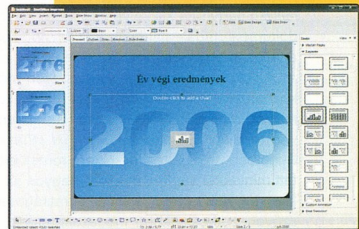
www.staroffice.com
Ára: 31 920 Ft

MINDENHOL ÚJRACSOPORTOSÍTOTT BEÁLLÍTÁSOK JELLEMZIK A STAROFFICE-T

A STAROFFICE TÁBLÁZATKEZELŐJE

ALULRA MÁR CSAK EGY JÓ KIS GRAFIKON HIÁNYZIK: EZT A CALC-KAL VILLÁMGYORSAN ELKÉSZÍTHETJÜK

- + villámgyors működés
- + szinte teljesen egészében a „megszokott” kezelőfelület
- + PDF export
- importáláskor a formázás nem mindig pontos

602PC Suite Office

➔ Amennyiben egy új irodai alkalmazást akarunk kipróbálni, nincs más dolgnak, mint abban írni a cikket – és máris mehet az „on the fly” tesztelés...

Esetünkben ez annyit tesz, hogy jelen sorok írója fellelepített egy PC Suite-ot, és nekilátott megírni első benyomásait a PC Suite-ról a PC Suite-ban (a szövméltés csúnyán mutat, de indokolt).

A szoftver több alkalmazásból áll (602Photo, 602Text, 602Tab – ez utóbbi az Excel megfelelője). A szövegszerkesztő első pillantásra is könnyen kezelhetőnek tűnik – a kezelőeszközök és ikonok ugyanott találhatóak, mint Wordben, igaz, kicsit talán kevesebb van belőlük (a maradék a menükben rejtőzik). Semmi akadálya tehát, hogy telepítés után rögtön használatba vegyük és magabiztosan kezeljük... Vagy mégis? Bár a *tools* menüben található egy *language selection* opció, ennek magyarul (*hungarian*) állítása semmilyen változást nem eredményez a szoftveren – a menük tehát továbbra is angolul olvashatók. Ez persze még nem lenne gond (különösebben nem zavar, ha „fájli” helyett „file”-t látok), jóval nagyobb probléma viszont, hogy a helyesírás-ellenőrzőhöz nem tartozik magyar adatbázis. Ha tehát nem akarjuk, hogy az alából angol helyesírás-ellenőrző minden egyes szót pirossal aláhúzzon (roppant kellemetlen a szemnek), akkor ki kell kapcsolnunk (*tools/language selection/do not check spelling* opció). Így viszont visszakerülünk az iskolapadba, és saját magunkra hagyatkozva kell megbirkóznunk a magyar nyelv szabályaival.

Ezt az apró, átmeneti kellemetlenséget leszámítva (átmeneti, mivel a teljes verzióhoz már van magyar támogatás) a Suite csupa kellemes meglepetéssel szolgál. Itt van mindjárt a fájlablak – egyszerűen remek! A dokumentumokról előnézeti képet kapunk tallózás alatt (amolyan Windows Vista stílusban), így az első pár mondatot már a fájlselektor ablakban elolvashatjuk; ez nagyban megkönnyíti a kutakodást írásaink között. Ráadásul a kis előnézeti képek sarkában található nagyítóra klikkelve egy nagyobb felületen olvashatunk bele a dokumentumba – mindez anélkül, hogy bármit is megnyitnánk, vagy a tallózás ablak eltűnne! Szuper!

A dokumentumok formázása terén már kevesebb újítással találkozhatunk – a Suite gyakorlatilag mindazokat a lehetőségeket tartalmazza, amiket a Word is: sem többet sem kevesebbet, de ez így is van rendjén. Egyedül talán a *text table* opció kiforrottabb picivel a Suite-ban, mint vetélytársaiban: remek előnézeti képekkel és beépített mintákkal segíti a munkát, nagyon jól használható. A nyomtatási kép (*preview*) opció is jóval barátságosabb, mint amit általában a szövegszerkesztőkben megszokhattunk: egy osztott képernyő kísérhetjük figyelemmel a nyomtatási képet, akár írás közben is.

A csomag többi eleme már kevésbé izgalmas: a *Tab* nevezetű alkalmazás egy Excel-klon: tökéletesen kompatibilis az Excellel, semmivel nem tud többet – de kevesebbet sem.

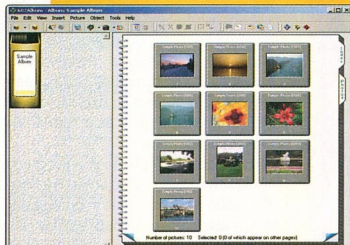
Az *Album* nevű komponens egy képgyűjtemény-kezelő és albumkészítő. Nos, mit is mondhatunk róla: fapados. Egy-két dologra használható, de ezrével vannak ennél jobb (ingyenes) célszoftverek, szóval ezt a komponenszt kezeljük inkább amolyan bónuszként. A csomag utolsó eleme, a *602Photo* viszont meglepően jóra sikerült: egyszerűbb, otthoni editálásokhoz és korrekciókhoz, szkenneléshez

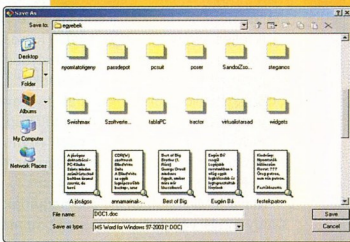
Komponensek

- Szövegszerkesztő
- Táblázatkezelő
- Prezentációs szoftver
- Adatbáziskezelő
- Plusz alkalmazás(ok): fotószerkesztő és albumkészítő

www.software602.com/products/pcs/
Ára: 6900 Ft

ALBUMBA RENDEZETT KÉPEK

ELŐNÉZET MEGNYITÁSKOR

602 PC SUITE

DOWNLOAD

ALTERNATIVE TO Microsoft® Office

STARTS AT ONLY \$39.95

COMPATIBLE WITH MICROSOFT® OFFICE

602PC SUITE uses the same document formats (.DOC & .XLS) as Microsoft® Office, and can be opened and saved with the same compatibility and ease as Microsoft® Office 2003!

PDF EXPORT FROM ANY APPLICATION

Export to Adobe Acrobat® PDF (Portable Document Format) directly from any 602PC SUITE application, Convert documents, spreadsheets and digital photos to this widely accepted format for archiving and easy online distribution.

CREATE DOCUMENTS & SPREADSHEETS

This integrated solution for creating, adding and viewing documents & spreadsheets is compatible with Microsoft® Word (or 2003/07/2003) and Microsoft® Excel. You will be surprised that many features work so smoothly in 602PC™! See the same way as Microsoft® Office.

EDIT & ORGANIZE DIGITAL PHOTOS

602PC SUITE provides a complete solution for any digital photo enthusiast. Easily edit, rotate, enhance, crop, zoom and share your photos. Organize your photos into virtual albums and simply publish these albums to the web, a slide show or e-mail.

STARTS AT ONLY \$39.95

SZINETE MINDEN BENNE VAN

- + nagyon könnyen megszokható
- + teljesen Office-kompatibilis
- magyar nyelv támogatása
- nincs prezentációkészítő

Ashampoo Office 2005

→ Aki találkozott már az *Ashampoo* névvel, az tudja, hogy az általa készített programok megjelenésben és funkcionalitásban az élvonalat képviselik. Az irodai programok világa kicsit más.

Telepítéskor rutinos módon a „haladó” ágon haladunk: a két fő program, a *TextMaker* és a *PlanMaker* mellé kérhetünk kevésbé hasznos egyedi felhasználói felületeket, a nyomtatást segítő kiegészítéseket és gyorsindító programcskát is. Ma már igen kinos szövegszerkesztőt plusz betűtípusok nélkül adni, így az Arial, Courier, Times típusokra hajazó négy másikat is kapunk. A licencszerződés az angolul értőknek teljesen tiszta, rövid, korrekt. A gépet nem kell újraindítanunk, de a telepítő megkérdezi, hogy társíthatja-e a programokat a DOC, RTF, PocketWord és XLS fájlokhoz, szerencsére ezt később is elvégezhetjük.

Különleges indítási lehetőséget kínál a *SMASH* nevű indítóprogram, amely az óra mellé, a tálcára helyezi a programok ikonját, és emellett hozzáférést nyújt a Windows rendszerkomponenseihez is. Kár, hogy a program nem engedi más programok gyors indítását, csak az *Ashampoo Office* részeit, meg a *Picture Publisher*, a *Micrograf Designer* és az *ABC Media Manager* programokét, amelyek ugyan nincsenek benne a csomagban, mint ahogy a *DataMaker* és *BasicMaker* részek sem; ez utóbbiak – mint azt kis nyomozás során megtudtuk – csak a német dobozos változat részei. Akár ezeket az ikonokra kattintunk, akár egy dokumentumra, egy mai gépen gyorsan elindul a program.

A program(ok) megjelenése egy kicsit windowsos, kicsit linuxos, és kicsit olyan, mint egy programfejlesztő környezet. Az OS/2-től egészen a Win98-ig választhatunk témát, még Win 3.1 is van – nosztalgizni megteszi. Megjelenési hibák még vannak itt-ott, például a dokumentumba szúrt szöveg jobbra kilóg a margóról, nem látszik az esetleges nagyítás mértéke, és az oldal alapértelmezés szerint a képernyő közepén jelenik meg. Ez utóbbi azért zavaró, mert megszoktuk, hogy a dokumentum mindig a kép bal oldalához igazodik, olvasni a bal felső sarokban kezdünk. Egy ikonnal persze balra igazíthatjuk az oldalt, de ez sajnos nem lesz alapértelmezett beállítás. Hiányoznak az MS Office-ban megszokott Smart Tag-ek, a helyi menü használva csak néhány beállítást érünk el.

A *PlanMaker* ránézésre táblázatkezelő, valójában egy egyszerű táblázatkészítő, grafikonkészítő, hatékony folyamatábra-készítő program egyben. Az első pár perc vele rémálom, a kurzorok teljesen mások, mint ahogy azt a MS Office-nál megszokhattuk. A táblázat arra való, hogy beírjuk a számokat, esetleg számoljunk egy keveset – a függvények böngészése és szerkesztése viszont tisztopos.

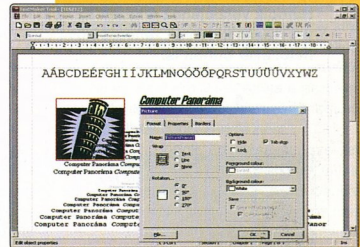
Valóban hasznos különlegességéből rengeteg van, szemezgetésként: külön névjegy adható a magán- és az üzleti leveleknek, a dokumentumok tömörítését a programok elvégzik, egyedi formátumú dátumokat szűrhetünk be, a betűméretek lehetnek tízedpontosak. A *TextMaker*rel kérdőívek is készíthetők. A *PlanMaker* táblázatai tartalomtól függetlenül szűrhetők, így kisebb adatbázisok is létrehozhatók vele.

Ha el tudunk vonatkoztatni a Microsoft programcsomagjától és a nem feltétlenül tetszetős megjelenéstől, valamint elviseljük a nem magyar kezelői felületet, akkor igazán hatékonyan dolgozhatunk vele.

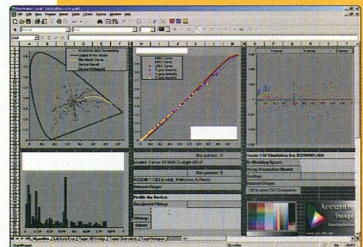
Komponensek

- Szövegszerkesztők
- Táblázatkezelő
- Prezentációs szoftver
- Adatbáziskezelő
- Plusz alkalmazás(ok): SMASH (SoftMaker Application Shell)

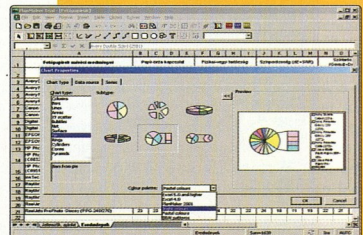
www.ashampoo.com
Ára: 69,99 euró

SZÖVEGSZERKESZTÉS A TEXTMAKERBEN

DIAGRAMOK MINDEN MENNYISÉGBEN

A TÁBLAZATKEZELŐ IS JÖNNAK TÜNIK

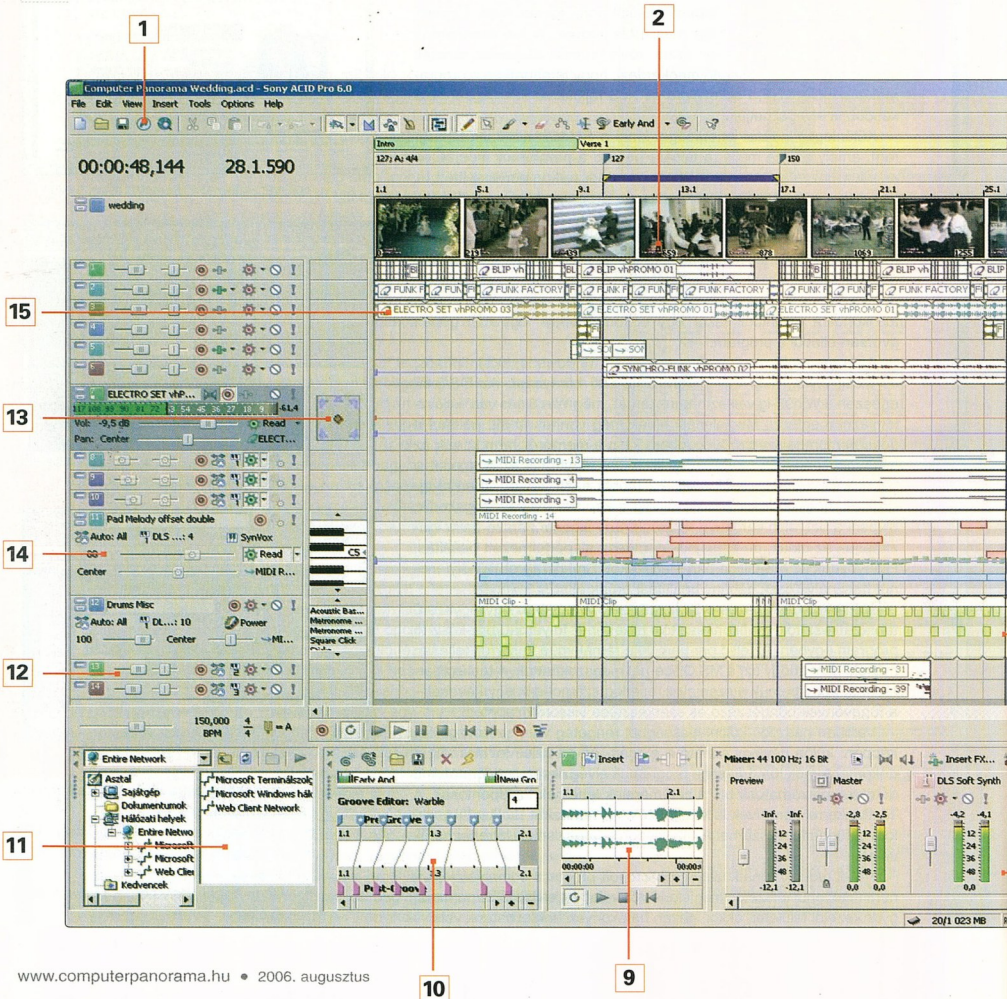
- + Jó néhány extra beépített program vagy funkció
- Problémás kompatibilitás (főleg XLS)
- Komolyabb táblázatoknál erőteljes lassulás
- Csak angol vagy német feliratok és szótár

Legyünk zeneszerzők!

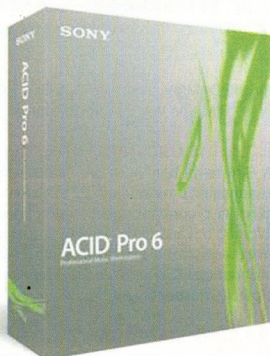
Sony ACID Pro 6.0

Hatodik verziójához érkezett az Acid PRO, amely immár a Sony flottájának egyik zászlóshajója. A program segítségével igazán könnyen zeneszerzővé válhatunk. Ami régen a drága stúdiók privilégiuma volt, ma már bárki számára elérhető, akár otthon is.

Szerző: Kolláth Zsolt

EGYSZERŰ,
LETISZULT
GRAFIKA A
DOBOZON

1. Egy kattintás és már publikálhatjuk is dalunkat az ACIDplanet.com oldalon ::
2. Frame pontos szerkesztési lehetőség a videófájlokhoz ::
3. Ének, vers, refrén szekciókat hozhatunk létre ::
4. Immár több loopot és hangmintát helyezhetünk egy sávra ::
5. Nyitott MIDI-szerkesztés ::
6. Leütésérzékenység, hangereő és egyéb MIDI jellemzők szerkeszthetősége ::
7. Segédrácsok és vonalak a könnyű dobloopszerkesztéshez ::
8. VSTi és VST DX effektek beállítása, támogatása ::
9. Chopper (TM) loopok szerkesztési és behallgatási lehetősége ::
10. Groove Mapping (TM) és Groove Cloning (TM) ütemre húzása (kvantálása) ::
11. Valós időben tempóra „húzott” hangminta bejártása az intézőből ::
12. Összecsukható, minimalizálható hangsávok ::
13. 5.1-es Surround keverési beállítás ::
14. Tetszőleges számú audio és MIDI sáv hozható létre ::
15. Többsávós felvételi lehetőség

Soksávós felvétel, keverés, utómunkálatok, akár 24 biten, 192 kHz-en. Az *Acid Pro 6*-tal mindez akár otthon is könnyen megoldható. Szinte tökéletes házi zenestúdiót építhetünk ki a programmal, amely egy személyben loopkezelő, multitrack hangrögzítő, midi szekvenszer és videószerkesztő.

Törzsfejlődés

A kezdetben „csak” loopvágó és -szerkesztő szoftverként ismert ACID a konkurens zeneszerkesztő programokat is komoly kihívás elé állította. A *Logic*, a *Cubase* és a *ProTools* rendszerek fejlesztői rémülten néztek össze már akkor is, amikor 2001 környékén a *Sonic Foundry* bejelentette az *Acid Pro 2.0*-t. Azóta a program kiadót váltott, és rengeteg új funkcióval bővült, de azért megtartotta fő profilját, a könnyen használható loopszerkesztést.

A főként WAV kiterjesztésű loopok editálásával, azok markeelési lehetőségeivel otthon bárki, bármikor „zenésszé” válhat. A program felismeri a loopok tempóját, s ügyesen a dal beállított BPM értékéhez igazítja őket. Így nekünk már csak a dalok harmóniájára kell ügyelni, s mivel számos professzionális loopot kapunk a programhoz (és vásárolhatunk is ilyeneket az interneten), szinte el sem ronthatjuk dalainkat. Minden ránk és zenei ízlésünkre van bízva.

A sáv fölött megjelenő looprajzoló ceruzával újra és újra berajzolhatjuk a groove-ot, módosíthatjuk a tempót, félbevághatjuk a mintát, vagy ha nem tetszik, ki is törölhetjük, majd később bizonyos részeit visszazárolhatjuk. Akár századonként (percent) és félhangonként is emelhetjük, csökkenthetjük a minta hangnemét.

Zeneépítés

Az ACID esetében elsősorban kész loopokból építközhetünk. Hangmintabankok ezrei várnak ránk az interneten, és természetesen a cserebere is lehetséges, hiszen a telepítőlemez 1000 hozzáadott loopot, mintát tartalmaz.

Könnyedén összeállíthatunk egy dobkészletet is, sávonként újra és újra bemásolhatjuk a lábdobot, pergőt, lengőcint, craschet vagy a tetszőlegesen összeválogatott effekteket. A metronóm, amely immár a program alaptartozéka, klikket is ad számunkra, így akár tört ütemet is könnyedén készíthetünk, s az ütemmutatót is áállíthatjuk „négygyedből” akár öt- vagy kétgyeddesre is.

A csatornákra összesen húsz effektet választhatunk ki, s azokat külön paraméterezhetjük. Akár az egyiket egy reverbet, a másikon egy delay-t, a harmadikon egy chorus, flangert és ki tudja még hány effektet alkalmazhatunk. A program a VST-Instrument Soft Synthekkel is kompatibilis, és bármilyen DX plugint képes használni. Ezek listáját minden indításkor automatikusan frissíti. Megtehetjük akár azt is, hogy az egyes sávokra az elején még nem, de a dal végére egyre nagyobb mértékben „eresztjük rá” a kiválasztott effekteket.

Ezeket könnyedén ki- és bekapcsolhatjuk a felvétel közben a sáv feletti jobb egérgombos kattintással és az effekt nevének kiválasztásával.

Alapvető újdonságok

Az új ACID-ban már nem kell WAV fájlokkal bajlódni, mivel a programhoz adott és szabadon változtatható MIDI dobkészlet igazán valóságú hangzást kínál számunkra.

SZOFTVER

A legmegnyerőbb a híres TR dobkészlet emulálása volt, amely megszólalásig hasonlított a Roland által készített egykor méltán neves dob gép hangjához. Érdekeség, hogy a MIDI sávok editor részében a hangskálán mélyebben elhelyezkedő hangokat sötétebb, a magasabbakat pedig élénkebb színnel jelöli a program, ezzel is segítve a munkát.

Az 5.1-es hangzás előállítása sem akadály. Mivel manapság már bárki megfizethető áron vásárolhat otthonra egy 6 csatornás hangkártyát a hozzá való hangfalrendszerrel, akár mi is előállíthatjuk a Jurassic Park alatti „de klassz, hogy körbeszalad a dinó a hangfalakban” érzést. Mindezt automatizálhatjuk, a programban rendkívül könnyen kezelhető hangfalszimulátor segítségével. Természetesen alapból is lehetőségünk van kiválasztani, hogy egy hang vagy effekt például csak a jobb oldalról előlről szöjjon.

A program különlegessége a *Tempo Control*. A dal alap tempóbeállítását bármikor módosíthatjuk. Fokozatosan növelhetjük a tempót, vagy akár többször is változtathatunk rajta. Készíthetünk olyan dalt is, amelyben a verzék és a bridge-ek lassabb tempójúak, akár 80–90-es BPM-en szólnak, de a refrénnél ezt módosíthatjuk akár 120–130-asra is.

A PC a Dual/Multi-core processzortámogatással hihetetlenül gyorsan kiszámolja a kért mixet, s ez nem megy a minőség rovására. A mixet kérhetjük WAV, vagy éppen MP3 formátumba is. Más programok számára is könnyedén exportálhatunk AC3, AIF, Atrac,

Próbaverzió

A program próbaverzióját lemezmellettkünkön is megtalálják. A telepítéshez a Microsoft.NET Framework 1.1 SP1 és minimum 9.0c verziójú DirectX is szükséges.

AVI, MID, MOV, MP3, MPG, OGG, PCA, RM (RMA, RMV), W64, WAV, WMA és WMV formátumban is!

Együttműködés – Rewire funkció

A *Rewire*-rel bármelyik profi stúdiószoftverhez szinkronban „hozzáadhathatjuk” projektünket. Ez azt jelenti, hogy egyszerre indíthatjuk mindkét programot egyetlen gombnyomással, egyszerre állíthatjuk meg ugyanazon a ponton, s ugyanabban a tempóban történik a lejárás, a real time szerkesztés. A kompatibilitás szinte minden programmal (*Sonar, Nuendo, Cubase, Live vagy Pro Tools*) megoldott és zökkenőmentes.

Az első „fellépés”

Elkészült dalunkat egyetlen kattintással publikálhatjuk az *Acidplanet.com* oldalon és egyszerű regisztrálást követően. Ezen a honlapon mindig találunk más zeneszerzők műveiből is izellítőt, ingyenesen letölthető hangbankokat, archívumokat. Sőt értékes díjakkal és neves előadókkal félmjelzett remixpályázatokat is. De nem vagyunk az *acidplanet.com*-hoz kötve. Bárhol publikálhatjuk dalainkat, akár saját audio CD-t is készíthetünk belőlük. ■

mediacenter

professzionális webhosting- és domainszolgáltatások

100 Mbit sávszélesség, garantált rendelkezésreállítás, spam- és víruszűrés

Domainregisztráció + tárhelyajánlatok:

„Web Kombi Light” tárhelycsomag

9900 Ft + ÁFA (11880 Ft)

(1 db .hu domainregisztráció, 250 Mbyte tárhely, 5 db @sajjatnev.hu típusú e-mail cím (100 Mbyte/postalíók), FTP hozzáférés, webstatistika)

„Web Kombi” tárhelycsomag

13900 Ft + ÁFA (16680 Ft)

(1 db .hu domainregisztráció, 250 Mbyte tárhely, PHP és CGI futtatás, időzítő (cronlab) használat, 5 db @sajjatnev.hu típusú e-mail cím (100 Mbyte/postalíók), FTP hozzáférés, webstatistika)

„Web Kombi Pro” tárhelycsomag

18900 Ft + ÁFA (22680 Ft)

(1 db .hu domainregisztráció, 250 Mbyte tárhely, PHP és CGI futtatás, MySQL, időzítő (cronlab) használat, 5 db @sajjatnev.hu típusú e-mail cím (100 Mbyte/postalíók), FTP hozzáférés, webstatistika)

Ha már van másol tárhelye, akkor hívjon minket és a .hu domainjét **ingyenesen** átregisztráljuk. Egy tárhelyre **korlátlan** számú domaint regisztrálhat, amelyet külön alkönyvtárakban, teljes értékű virtuális webszerverként kezelhet!

Domainregisztráció:

.hu domainregisztráció 2 évre: 4000 Ft + ÁFA (4800 Ft)
.eu domainregisztráció 1 évre: 6000 Ft + ÁFA (7200 Ft)
.com/net/org/info/biz domainregisztráció 2 évre: 6000 Ft + ÁFA (7200 Ft)
(Az árak tartalmazzák az elsődleges és másodlagos névkiszolgálás díját is!)

Gyors, pontos és rugalmas elektronikus ügyintézés!

Szolgáltatásainkat megrendelheti a www.mediacenter.hu weboldalon, vagy telefonon a 76 / 575-023-as telefonszámon.

A rendszerető varázsló

Ashampoo Magical Optimizer

Az Ashampoo által készített programok rendre díjak tucatjait nyerik. Most egy egyszerű rendszeroptimalizáló programot mutatunk be, amellyel valóban megújíthatjuk gépünket.

Szerző: Köhler Zsolt

A PC – és általában a Windows – folyamatosan „megörvendeztet” bennünket azzal, hogy a frissen telepített rendszer fokról fokra lelassul a telepített, majd letörölt alkalmazások, registry-bejegyzések, átmeneti fájlok miatt. A fájlokat magunk is törölhetjük, de a regisztrációs adatbázis karbantartása már jóval nehezebb. Erre kell egy jó program, amely biztonsági másolatot is készít, így ha netán valami balul ütne ki, vissza tudjuk állítani az eredeti, még működő állapotot.

Első indítás

Sokak számára a rendszert „manipuláló” programok azért nem tűnnek biztonságosnak, mert nem értik őket. Nos, az Ashampoo legtöbb programja – köztük ez is – a telepítés után már magyarul beszél hozzánk.

Továbbá a telepítésnél bejelölt kérésünknek megfelelően a program takarításba kezd, ténykedéséről pedig korrekt magyarázattal szolgál. Noha már az első futtatáskor több száz megabájt átmeneti fájlt töröl, ezen nem kell meglepődnünk, a program ugyanis csak azt törli, amire biztosan semmi szükség.

Üzem módok

Választhatunk az automatikus és a kézi üzemmód között: automatikus üzemmódban a program a három kézi optimalizálást egymás után, felhasználói beavatkozás nélkül elvégzi.

Az *Internet Cleaner* a böngészők cache könyvtárát, a jelszavakat és internetes hozzáféréseket tároló sütiket (cookie) törli az *Internet Explorer*, a *Firefox* és az *Opera* alól. Természetesen kivételeket is megadhatunk, például az internetes bankfiókok vagy céges oldalak által gépünkre telepített sütiket. Ha ezeket is töröljük, akkor a következő hozzáféréskor ismét megkapjuk a sütit, ezzel az opcióval tehát a böngésző sütikről kérdezőtető felugró ablakait szüntethetjük meg közvetve.

A *Drive Cleaner* a meghajtókon lévő átmeneti fájlokat törli. A beállítások menüben megadható, hogy a program ne ellenőrizzen bizonyos meghajtókat, könyvtárakat, ám erre csak speciális esetekben van szükségünk. A harmadik optimalizálás átfűsül a regisztrációs adatbázist (registry) elárvult bejegyzések után kutatva. Ezek növelik az adatbázis méretét, lassítják a benne való keresést, így a Windows elindulását és működését is, pedig semmire nem használjuk őket. Sajnos a rendszerre telepített, majd szabályosan letörölt programok csak a legtrikább esetben törlik az adatbázisba írt bejegyzéseiket.

Extrák

Ez a végtelkeg egyszerű program nem terhel menük sokaságával. A mentéseket a háttérben végzi, a *Fájl* menü *Backup* opciójával megnyithatjuk azt a mappát, amelybe a program a registryből törölt bejegyzéseket teszi mentésük dátumával. Ha a .REG fájlra kattintunk, azt a Windows automatikusan visszahelyezi az adatbázisba. Ilyen egyszerű! Érdekes adatokkal szolgál az ugyanitt található *Statistika* opció: ablakában megtekinthetjük, hány bejegyzéssel lettünk szegényebbek, és mennyi üres helyet gazdagabban a takarítások során. Az első alkalommal felbukkanó feladatlevezetővel engedélyezhetjük a Windows takarítását napi/heti/havi első induláskor, vagy az indulás utánra megadott időpontban. ■

TESZTÜNK SORÁN FELSZABADULT 385 MBÁJT HÉLY

DVD-re a vid

iDVD

Nem igazán stílusos, ha a számítógépen megvágott, elkészült amatőr filmjeinket hagyományos videomagnóra másoljuk át. Érdemes inkább időtálló DVD-t készíteni belőlük. A mai szoftvezzel ez már egyáltalán nem nehéz feladat.

Szerző: Gyarmati László

Legutóbbi számunkban bemutattuk, milyen egyszerűen készíthetünk látványos videofilmeket az *Apple iLife* csomagjában található *iMovie* programmal. Azt is megírtuk, hogy az elkészült anyagot különböző formátumokban menthetjük el, s többek között a csomag másik tagjával, az *iDVD*-vel alakíthatjuk tovább.

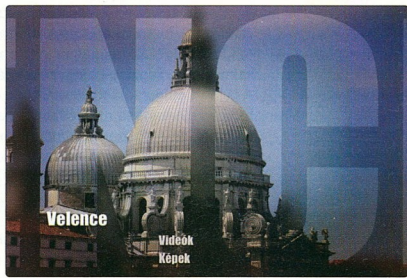
Professzionális DVD-k

Az *iDVD* segítségével minden szakértelem nélkül készíthetünk olyan DVD-eket, mintha azok egy hollywoodi stúdióból kerültek volna ki. A programmal több mozgó, illetve állóképből álló DVD-t hozhatunk létre, amelyet nagyon látványos – mozgóképekkel, különleges grafikai és zenei hatásokkal kiegészített – menürendszerrel láthatunk el.

Gyors indítás

A program indítása után több lehetőség közül választhatunk, hogyan kezdünk munkához. Természetesen kezdetünk teljesen tiszta lappal, amikor a DVD minden összetevőjét egyenként határozzuk meg, és aprólékos munkával állítjuk be a menük megjelenését is.

Sokkal egyszerűbb azonban a dolgunk akkor, ha az *iMovie*-ből hívjuk meg a programot, és rábizzuk a két szoftverre, hogy átadják, illetve átvegyék a videóálományokat. Mielőtt azonban átlépünk az *iMovie*-ből,

GYEREKJÁTÉK A PROFESSZIONÁLIS LÁTVÁNY ELŐÁLLÍTÁSA

gondoljunk arra is, hogy egy hosszabb videó esetében milyen jó szolgálatot tehet, ha vannak benne fejezetek, és el lehet ugrani egy-egy olyan részhez, amelyre kíváncsiak vagyunk. Ennek érdekében nem kell más tenni, mint a videók megfelelő pontjain kiadni az *Add Chapter Marker* utasítást. Tetszőleges számú fejezetet definiálhatunk, mielőtt átlépünk az *iDVD*-be.

Logikus lépések

A DVD-készítés munkafázisait négy nagy csoportba sorolták a program alkotói. Ezek a téma kiválasztása, a menük kialakítása, a nyomógombok szerkesztése és a lemezre kerülő anyagok kiválasztása.

Egy-egy téma határozza meg, milyen hangulata legyen az egész DVD-nek. Ez visszatükröződik a főmenüben és az abból elérhető almenükben is. Az *iDVD 6.0* sok új témát tartalmaz, de megtalálhatjuk benne a 5.0-s és korábbi változatokban szereplő sémákat is. Az új témák legtöbbje mozgó menüt tartalmaz. Ez egyfelől a menü animált, zenével aláfestett megjelenésére vonatkozik, másfelől arra, hogy a menüpontok mellett látható kis nézőképekbe akár mozgó filmrészleteket is rakhatunk. Minden menühöz tartozik egy úgynevezett *Drop Zone* táblázat, ahová csak rá kell dobni a beszámozott keretbe a

A MAGIC DVD-ABLAKÁBA CSAK BE KELL DOBÁJNI A HOZZÁVALÓKAT. A SZÉLES-VÁSZNÚ KÉPARÁNYT BÁRMIKOR ÁTVÁLTHATJUK A HAGYOMÁNYOS 4:3-RÁ

éókkal!

videókat vagy fényképeket. Az eredményt azonnal, mozgó változatban is láthatjuk.

Minden menünek megváltoztathatjuk a hátterét és a hozzá tartozó aláfestő zénét is.

A mozgó nézőképeket tartalmazó menüpontokra kattintva azt is beállíthatjuk, hogy a kis képen honnan kezdődjön és mennyi ideig tartson a videó lejátszása. Nem fontos, hogy az első lépés a téma kiválasztása legyen. Megszerkeszthetjük a teljes DVD-t, filmrészletekkel, diavetítésekkel, és utána is változtathatunk a menük témáján. Akár minden almenünek lehet más témája, de amikor valamelyiket lecseréljük, a program meg fogja kérdezni, hogy alakítsa-e át a DVD-n található összes menüt a új témának megfelelően.

Az ilyen változtatások nagy része automatikusan végrehajtódik, csak akkor kell beavatkoznunk, ha a régi és az új téma eltérő számú olyan területet (Drop Zone) tartalmaz, ahová nekünk kell meghatározni, mi kerüljön. Így például, ha az egyik témában a főmenü három Drop Zone-t tartalmaz, a másik pedig ötöt, akkor ha nem akarjuk, hogy üres keretek is mozogjanak a menüben, még két fotót vagy videót kell választanunk. Aki még erre is lusta, ezt a munkát is a programra bízhatja, mert van egy olyan szolgáltatás is, hogy a Drop Zone részeket az iDVD automatikusan feltöltse a benne szereplő videó és fényképek felhasználásával.

Az alma és a fa

A régi mondás, hogy az alma nem esik messze a fájától, az iDVD esetében fokozottan igaz. Az Apple szoftverében egy könnyen átlátható, függőlegesen és vízszintesen is megjeleníthető fa jeleníti meg a DVD menürendszerét. Ebben az ablakban minden szerkesztést elvégezhetünk, ami a menürendszerre vonatkozik. Tetszőleges ágakat egészíthetjük ki, amelyek újabb filmeket vagy diavetítéseket tartalmaznak. Egyetlen egérgézzel tudjuk új helyre mozdtítani az egyes elemeket, de ha úgy adódik, ki is törölhet-

A MENÜPONTOKHOZ MOZGÓ NÉZŐKÉPEK TARTOZHATNAK

A varázslat

Az iDVD indítása után választhatjuk a *Magic iDVD* menüpontot is. Ez azt jelenti, hogy varázslatos gyorsasággal készíthetjük el a DVD-t. A megnyíló ablakba csak be kell húzni a DVD-re szánt videóállományokat, és azokat a fotókat, amelyekből slideshow-t szeretnénk készíteni. Ugyanígy egyszerűen tudunk aláfestő zénét választani a menükhöz. Már csak ki kell választani az előre kialakított témák közül, melyik illik legjobban a filmhez, a többi a programra bízhatjuk.

Arányok

Az új iDVD már azokra is gondolt, akik 16:9 képarányú videokamerával dolgoznak, és akik ezt az arányt az elkészült DVD-n is szeretnék megtartani. Az új témáknak léteznek 4:3 és 16:9 arányú változata is. Sőt még arra is van lehetőség, hogy a már megszerkesztett DVD-nél megváltoztassuk a képarányt.

A VIDEOSZERKESZTŐ PROGRAMBAN (MOVIE) ADHATJUK MEG A FEJEZTEK KEZDŐPONTJÁT

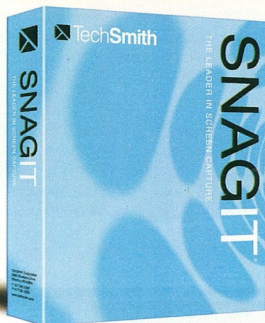
tünk egyes pontokat vagy teljes almenüket. A változások automatikusan megjelennek a kiválasztott témának megfelelően elkészített menüképernyőn.

Diavetítés

Egy jót megszerkesztett nyári élménybeszámolót vagy családi eseményt bemutató DVD a videókon kívül képeket is tartalmaz. Így amikor ellétszük a családi archívumba az eseményről szóló lemezt, azon egy helyen szerepelhetnek a mozgóképek és a fényképek. Az iDVD segítségével nagyon gyorsan készíthetünk látványos diavetítéseket. Csak ki kell választani, hogy egy új slideshow-t szeretnénk-e készíteni, és a megjelenő ablakba már dobálhatjuk is a képeket.

Az alapbeállításokkal is nagyon látványos bemutatót hozhatunk létre, de aprólékosan megváltoztathatunk minden áttűnési hatást, időzítést, zenei aláfestést. A program még a képek váltásának idejét is a hozzákapcsolt zeneszámba igazítja. A képek olyan időközönként fogják követni egymást, hogy az 5 vagy az 50 kép is pont a zeneszám végére pörgjön le.

Az elkészült DVD-t a beépített szoftveres lejátszóval azonnal ellenőrizhetjük, és változtathatunk azokon a részekben, amelyek nem tetszenek, vagy azokon a menükön, amelyek nem úgy működnek, ahogyan szeretnénk volna. Ha minden tökéletes, jöhet a lemezre írás vagy az image fájl elkészítése.

Profi képlöpő

Snaglt 7

Ha önnel is előfordult már, hogy egy olyan ablak tartalmát szeretné volna képfájlként elmenteni, amely sehogyan sem fér el egészében a képernyőn, akkor biztosan nagyra értékeli majd a Snaglt 7-et.

Szerző: Higyed Gábor

Tipp

Ha a Snaglt 7-tel egy menü szeretnénk lefényképezni, használjuk az időzítőt! Adjuk meg, hogy a képernyő mely részletét szeretnénk elmenteni, majd állítsuk be a késleltetést. Néhány másodperc bőven elég arra, hogy az egeret a kívánt helyre húzzuk!

Teljes verzió

A program jelszó nélkül telepíthető, ahhoz azonban, hogy teljes verzióssá alakítsuk, regisztrálnunk kell a www.techsmith.com/vnu webcímen – itt kapjuk meg a szükséges kódot.

A www.techsmith.com oldalról megvásárolható a program 8-as verziója, amely néhány újdonságot tartalmaz: többek között lehetőség nyílik arra, hogy az „ellopott” képet a Snaglt egyből az online elérhető Flickr-re továbbítsa, weboldalak elmentésekor pedig – a PDF, az SWF vagy a MHT formátumot használva – a linkeket is eltárolja.

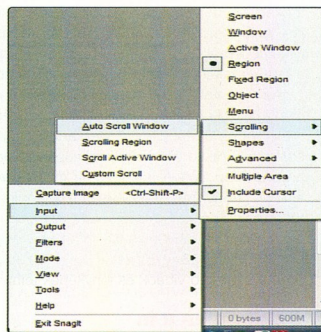
A Snaglt 7 program a felvázolt problémákra jöhet jól, ugyanis a szoftver automatikusan görgeti az ablakot, hogy az elkészített képből minden benne legyen. És ez csak egy a program lehetőségei közül!

Aki készítette már képernyőképet, biztosan azon a véleményen van, hogy egy meglehetősen egyszerű műveletről van szó, amellyel azonban aránytalanul sokat kell szöszölni. Ahhoz például, hogy két egymás mellett lévő ablakról pillanatfelvételt készítsünk, meg kell nyomni a *Print Screen* gombot, alkalmazni kell *Paintben* a *Paste* funkciót, aztán ki kell jelölni a megfelelő részt, legvégül pedig meg kell menteni a képet.

Nehezebb feladat, ha mondjuk az *Internet Explorer*-ből egy olyan oldal tartalmára lenne szükségünk, amely egészében nem fér el a képernyőn.

Telepítsük fel, majd indítsuk el a Snaglt 7-et! A szoftver a háttérben fut majd, az egyetlen árukkódzó jel a tábla jobb oldalán megjelenő kis ikon lesz. Erre kattintva fontos beállításokhoz férhetünk hozzá: itt tudunk kapcsolgatni a különféle üzemmódok között.

A Snaglt nem kevesebb, mint 40-féle lehetőséget ismer, annak függvényében, hogy mit, hogyan és hova szeretnénk elmenteni. Az alapeset természetesen a Snaglt 7 esetében is azt jelenti, amikor elkészül az asztal teljes lenyomata és a vágólapra kerül, de kedvünk szerint kiválaszthatjuk a programok teljes ablakát vagy akár csak a belső tartalmakat, bármely Windows objektumot (például a Start menüt) vagy a DirectX által megjelenített képet (játékok, videolejátszás), s ezeket egyből fájlba is másolhatjuk. A kezelés ki-fogástan: a **Ctrl+Shift+P** betű megnyomása után – amennyiben a mentés típusa nem a teljes képernyős – az egérrel kell kiválasz-

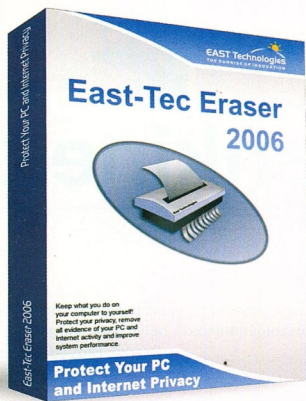
EGY KIS ÍZELÍTŐ A FUNKCIÓVÁLASZTEKBŐL

tanunk, hogy mely ablakot vagy a Desktop mely részét szeretnénk lefényképezni. A pontos kijelöléseknél nagy segítséget jelent az automatikusan megjelenő nagyító.

Az ingyenes további érdekességeket is találhatunk a Snaglt 7-ben: lehetőség van például arra, hogy tetszőleges alakú kijelölést készítsünk, illetve a különféle Windows ablakok elmentésekor mindenféle alakzatséma közül választhatunk.

A működés módja mellett beállíthatjuk a végeredmény típusát is. Ez lehet nyomtatott kép, de az adatok kerülhetnek a vágólapra, e-mail üzenetbe vagy bármilyen más programba is, képfájlba, sőt még AVI-ba is.

A program alapesetben egy előnézeti ablakot is ad a mentésekről. Ennek segítségével a kép még azelőtt szerkeszthető, hogy a vágólapra vagy fájlba kerülne. Az alapműveletek mindegyike szerepel a repertoárban, így nagyíthatjuk, forgathatjuk a képet, megváltoztathatjuk a fényerőt.

Végképp eltörölni

East-Tec Eraser Lite

Ha törölünk egy fájlt a merevlemezről, a Windows nem tünteti el véglegesen az adatokat. Sokkal gyorsabb ugyanis, ha a fájlok helyét csak újra felhasználhatónak jelöljük. De mit tegyünk, ha azt akarjuk, hogy kényes adatainknak nyoma se maradjon?

Szerző: Higyed Gábor

Teljes verzió

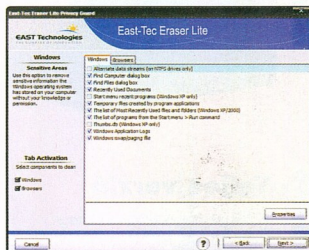
Lemezmelékletünkön megtalálható a szoftver teljes verziója. Ha a program *Help* menüjének *Upgrade* ablakára kattintunk, 60% kedvezménnyel vehetjük meg a *Standard* változatot. Ezzel az éppen üresen álló területeket is meg tudjuk tisztítani, valamint az újraírható CD és DVD lemezeket, cserélhető adattárolókat biztonságosan formázhatjuk. Az East-Tec Eraser 2006 Standard feladatütemezőt is tartalmaz, hogy az időigényes műveletek olyankor fussanak le, amikor amúgy sem lennénk a gép mellett.

Legtöbbször jó, hogy a pusztulásra ítélt állományok törlése nem végleges, hiszen ez ad lehetőséget például arra, hogy a véletlenül a kukába húzott fontos dokumentumokat, képeket stb. visszaállítsuk. Akadnak azonban kellemetlen következmények: az internetezőskor keletkező fájlok például elárulják, merre is barangoltunk. Rosszabb esetben titkos adatok kerülhetnek illetékesek kezébe. Ezért ajánlatos minden személyes (és esetleg kompromittáló) adatot eltörölni, mielőtt szerverbe vinnénk a PC-t.

Hogy képet alkothassunk a helyzet súlyosságáról, érdemes próbát tenni: telepítsünk egy szoftvert, amely képes a letörölt fájlokat visszahozni, majd keressünk vele a legérzékenyebb módban. Meglepően sok találatot kapunk, valószínűleg többet, mint ahány fájlt egyáltalán tárolunk a gépen (ha legalább fél éve használjuk a lemezt). Persze ezek zöme már nem állítható vissza teljesen, de sokszor az is nagy baj, ha az adatok egy része illetéktelenek kezébe kerül.

Ha biztosra akarunk menni, olyan szoftvert kell használni, amely alapos törlést végez. Erre kitűnően használható az *East-Tec Eraser Lite*, amelynek teljes verzióját megtalálja lemezmelékletünkön.

A szoftver egy varázslóval fogad minket, amely három lehetőséget kínál fel. Az első az internetes privát szféra védelme, a második bizonyos fájlok végleges törlése, a harmadik pedig a program normál indítása (azaz voltaképpen a varázsló bezárása). Érdemes kérni, hogy ez az ablak többet ne

HALADÓ ÜZEMMÓDBAN ÁLLÍTHATÓ, MIT TÖRÖLJÖN LE A PROGRAM

jelenjen meg, mert a szoftver annyira könnyen használható, hogy a varázsló sem jelent igazi pluszt.

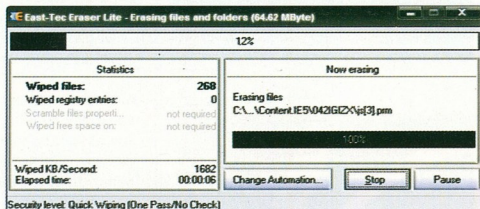
A programot a bal oldali ikonokkal irányíthatjuk. Az első a már említett internetes védelmet jelenti, a másodikik pedig különféle fájlokra kereshetünk rá (mondjuk az összes jpg kiterjesztésű állományra). A végleges törlésre ítélt fájlok listáját persze másként is össze tudjuk állítani: elég, ha a fájlokat az egérrel ráhúzzuk a program ablakára.

A harmadik gomb a törlést indítja el, a negyedik pedig a program frissítésére használható (bővebben lásd a keretben).

A törlés nagyon egyszerű: a program előbb véletlenszerű bitekkel teljesen felülírja az enyészetnek szánt fájlokat, majd – hogy az „undelete” programok meg gyánút se fogjanak – megváltoztatja a fájl nevét, méretét és dátumát is.

Ugyanez történik persze akkor is, amikor az internetezés nyomait szeretnénk eltörölni. A különbség csak annyit, hogy a fájlokat nem nekünk kell összegyűjteni, a program magától is tudja, hol és mit kell törölni.

Kiegészítésként az East-Tec szoftvere törli az előzmények listáját, valamint a korábban megnyitott programok listáját is (*My Recent Documents/Recent Programs*) és megújítja a *Temp* könyvtár tartalmát, valamint a lapozófájlt is.

268 FÁJL KIRADIROZÁS: EZ BIZONY IDŐBE TELIK!

FTP mindenkinék

WS_FTP Home 2006

A különféle FTP kliens programok tudása nagyon hasonló, ezért fejlesztéskor a programozók egyre inkább a különféle apró szolgáltatásokra helyezik a hangsúlyt.
Szerző: Higyed Gábor

Teljes verzió

A lemez mellékletünkön megtalálható WS_FTP Home 2006 regisztráció nélkül is teljes értékű. Ha a szolgáltatások listájával nem lennének elégedettek, akkor választhatjuk a 2007-es verziót is (*WS_FTP Professional 2007*), amely többek között a 256 bites AES titkosítást is támogatja, helyi hálózatokon is használható, és időzítőt is tartalmaz (pl. az éjszakai letöltések ütemezéséhez). Ezen felül a szoftver a sikeres (vagy éppen sikertelen) feladatokról a megadott címre e-mail értesítést is küld. Sőt ez a verzió már arra is képes, hogy feltöltés előtt – a sávszélesség minél hatékonyabb kihasználásához – az adatokat ZIP formátumba tömörítse.

A WS_FTP Professional 2007 az interneten keresztül vásárolható meg, a Computer Panoráma felhasználói pedig a lista-ról 20% kedvezményt kapnak. A vásárláshoz a következő weboldalt használhatják:

www.ipswitch.com/VNU2006

Szinte mindenkinék szüksége van FTP programra: általában illesztőjele kapcsolat kell a különféle játékok frissítéseinek a letöltéséhez, és FTP programot használhatunk az internet-előfizetéshez járó tárhely eléréséhez is. Az FTP töretlen népszerűségét leginkább annak köszönheti, hogy a távoli számítógépet teljesen úgy kezelhetjük, mintha csak a fájlkezelővel böngésznénk saját merevlemezünk valamelyik könyvtárában. A profibbakk a *WS_FTP Home 2006*-tól kaphatnak nagy segítséget saját weboldaluk elkészítések.

A program néhány másodperc alatt telepíthető, első indításakor pedig automatikusan betöltődik a *Connection Wizard* (kapcsolatteremtés-varázsló), amellyel villámgyorsan létrehozhatjuk első FTP kapcsolatunkat. Adnrunk kell egy nevet a kapcsolatnak, majd be kell gépelnünk az FTP szerver címét, a login nevet és a jelszót. Ezek persze csak a legszükségesebb adatok: később, ha már belejöttünk, megváltoztathat-

juk az alapértelmezett mappa útvonalát, az adatátvitel módját, de még sok más egyéb paraméter is. Ha szeretnénk, akkor a WS_FTP az oldalakhoz használt jelszavakat is eltárolja; ez kényelmes megoldás, de ne feledjük, hogy ilyenkor az FTP szerverekhez bárki hozzáférhet, aki a PC elé ül!

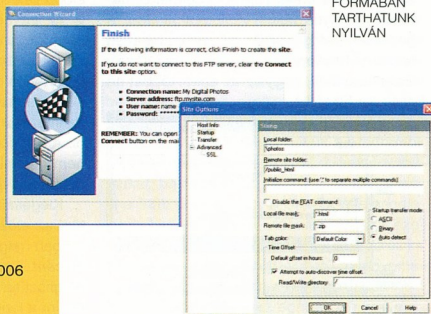
A varázslóval beállított oldal a *Site Manager*be kerül: ennél a programrésznél rendszerezhetjük a gyakran használt FTP oldalakat, és tarthatjuk karban adatainkat. Jó ötletnek tűnik, hogy a program az oldalakat fa-struktúrában tárolja, hiszen így néhány saját könyvtár révén könnyen elválaszthatjuk a különféle játékok, internetes (zenés, filmes) bejegyzéseket.

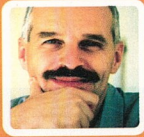
Próbaképpen adjuk meg egy ingyenesen elérhető FTP oldal szükséges adatait. Most, hogy már van hova kapcsolódni, a *Connect* gombra kattintva egy lenyúló listából választhatjuk ki azt az oldalt, amelyhez csatlakozni szeretnénk.

A távoli számítógép könyvtárszerkezte a jobb oldali panelben jelenik meg, balra pedig – ha az alapértelmezett útvonalat nem változtattuk meg – a C:\ meghajtó fájljai láthatók. Keresgéljünk kedvűnkre, ha pedig találtunk olyan fájlokat, amelyeket szeretnénk letölteni, akkor tartsuk lenyomva a **Ctrl** billentyűt, jelöljük ki az összes álamományt, majd az egérrel egyszerűen csak húzzuk át őket a bal oldali ablakrészbe!

Vegyük figyelembe, hogy amíg a letöltés zajlik, az FTP szerveren nem tudunk navigálni! A WS_FTP-be számos kényelmi funkció építettek bele, így például a szoftver képes arra, hogy a feltöltendő fájl neveit automatikusan kisbetűssé alakítsa, ha pedig a távoli szerveren képek vannak, kérhetjük, hogy a panelben azok előnézeti képe jelenjen meg.

A CONNECTION WIZARDDAL ÉS A SITE MANAGERREL TÖBB TUCAT OLDALT IS ÁTLÁTHATÓ FORMÁBAN TARTHATUNK NYILVÁN

Gyarmati

Skype-trükkök haladóknak

Az internet felgyorsulásával, az egyre nagyobb sávszélességekkel már mindennapos műveletnek tűnik, ha valakit a számítógépen keresztül hívunk fel. Sok szolgáltatás létezik, amely interneten keresztül hangátvitelt kínál. Az elsők között volt és máig az egyik legnépszerűbb a Skype. Népszerűsége egyfelől annak köszönhető, hogy több platformon is elérhető, így könnyen tudnak egymással beszélgetni a Windowst, Macintosht és PocketPC-t használók. A népszerűség másik oka, hogy az eredetileg „csak” interneten keresztül telefonbeszélgetésre tervezett rendszert folyamatosan kiegészítik további nagyon csábító szolgáltatásokkal. Így azután már a Skype használatával lehet vezetékes és mobil telefonszámokat hívni, chatelni, konferenciabeszélgetéseket bonyolítani, videotelefonálni, SMS-t küldeni vagy szinkrontölmácsot igénybe venni.

Szerkesztőségünk arra volt kíváncsi, hogyan működnek ezek az extra szolgáltatások, hogyan lehet őket igénybe venni, illetve elérhető-e Magyarországról is. Azoknak pedig, akik még idegenkednek a számítógéphez csatlakoztatott fejhallgató és mikrofon használatától, olyan VoIP telefonokat mutatunk be, amelyeket ugyanúgy lehet használni, mint a hagyományos készülékeket.

Gyarmati László

KOMMUNIKÁCIÓ

RETRIEVR ÉS TILTÓ	
Hangulatvadászat	88
VOIP A BESZÉDEN TÚL	
Mindentudó Skype	90
KÜLÖNLEGES MOBILOK	
Ékszertelefonok	93
ÚTVONALAK A MOBILON	
Zsebtérképek	94
INFORMÁCIÓK A KÜLFÖLDI MUNKAVÁLLALÁSRÓL	
Irány Anglia!	96
SEBESSÉGMÉRÉS AZ INTERNETEN	
Száguldunk vagy baktatunk?	98
KULTÚRA A VILÁGHÁLÓN 2.	
Moziműsor, jegyvásárlás, filmkritikák.	100
ONLINE ÚTVONALTERVEZŐK	
Hasznosak és részben ingyenesek	102

Hangulatvadászat

Retrievr és Tiltomo

Egyre természetesebb, hogy amikor információhoz szeretnénk jutni valamiről, az internethez fordulunk. Képek esetén azonban nem mindig tudjuk megfogalmazni, mit keresünk. Ha a körülírás nem segít, készítsünk vázlatot!

Szerző: Gyarmati László

Az internetről adatokat szerezni meglehetősen egyszerű. Csak be kell írni a nagyobb keresőrendszerekbe néhány kifejezést, és máris találatok ezrei sorakoznak a képernyőn. Sokszor irtunk már arról, hogy keresni tudni kell. Meg kell találni azokat a keresőkifejezéseket, amelyekkel nem kapunk feldolgozhatatlanul sok találatot, de annyit azért igen, hogy közöttük ott legyenek a számunkra értékesek is. Ehhez sok gyakorlatra van szükség, amelyet előbb-utóbb mindenki megszerez, aki naponta keresgél a világhálón. A keresések célja leggyakrabban valamilyen adat vagy információ, sokszor pedig valamilyen kép.

Ha tudjuk, mit keresünk

Addig nincs is baj a képkereséssel, amíg többé-kevésbé pontosan tudjuk, mit keresünk. Ha egy színész vagy egy

híres épület fotója után kutatunk, gyors eredményt érhetünk el. Hasonlóan egyszerű rábukkanni egy konkrét növény vagy állat képére, egy festményre vagy egy moziálm kockáira. Jóval nehezebb a helyzet, amikor egy dokumentumhoz, bemutatóhoz, weboldalhoz keresünk odaillő illusztrációt.

Ilyenkor csak azt tudjuk, milyen színű, formájú, hangulatú kép illene a munkánkba. Szavakkal ezt gyakorlatilag lehetetlen megfogalmazni, mennyivel egyszerűbb lenne lerajzolni, amit keresünk, vagy megmutatni, mire is gondoltunk. Mindez nem elképzelhetetlen, mert már két olyan keresőrendszer kísérleti változata is megtalálható az interneten, amely formák, színek, hangulatok alapján keres képeket. Felejtjük hát el a kereső kifejezéseket, és bízzuk magunkat érzéseinkre.

Keresési vázlat

A *retriev* segítségével úgy kereshetünk képeket, hogy egy kis vázlaton megadjuk, nagyjából milyen formákat és színeket tartalmazzon a megtalált kép. A rendszer honlapja: **labs.systemone.at/retriev**. Jelenleg a *Flickr* legérdekesebb képei között keres a *retriev*. A feltételeket kétféleképpen adhatjuk meg: saját rajzzal vagy egy fotóval. Lássuk az első lehetőséget. Az egérrel felvázoljuk egy kis rajztáblára, milyen képeket szeretnénk találni. Négy különböző vonalvastagságot használhatunk, a színárnyalatok száma pedig közel ezer. Amint meghúzzuk az első vonalakat, a rendszer azonnal megjeleníti a vázlatához hasonló képek előnézeti képét. Ha további színekkel, rajzokkal egészítjük ki alkotásunkat, a találati képek listája folyamatosan változik.

Rajzunk módosításához választhatjuk az *Undo* gombot, így töröljük a legutóbbi behúzott vonal. Tetszőleges mélységig visszaléphetünk, de mindez fordítva is működik: ha valamit mégis vissza szeretnénk állítani, a *Redo* gomb segít. Rajzunk teljes kitörlesztése a *Clear* használható, ezután nekikezdehetünk egy új vázlathoz.

A másik lehetőség, hogy egy fotót feltöltve „körülírjuk”, milyen jellegű képet keresünk. Ehhez használhatunk egy képet a saját gépünkön, de beírhatunk egy webcímet is. Ilyenkor ügyelni kell arra, hogy a hivatkozás közvetlenül a képre mutasson, csak ekkor tudja a rendszer beolvasni. A feltöltés után már minden ugyanúgy működik, mintha rajzoltunk volna: a minta mellett találjuk a *retriev* által hasonlónak ítélt képeket.

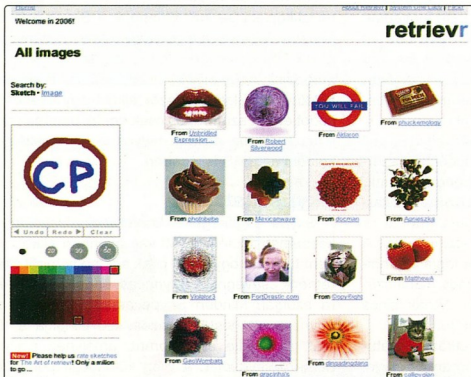
A találati listában szereplő képek középre kattintva a *Flickr* megfelelő oldalára jutunk, ahol megtaláljuk a különböző méretű változatokat is. De ha a kis képek jobb felső sarkában látható nagyfótra kattintunk, a kiválasztott kép bekerül a keresőablakba, és a rendszer azonnal ehhez a képhez hasonlókat kezd keresni.

Színek és minták

Egy másik kísérleti képernyő rendszert is találunk a neten, címe **www.tiltomo.com**. A *Tiltomo* saját megfogalmazása szerint a *Flickr* játszótere. Ebből már sejthetjük, hogy

EZEKET A KÉPEKET A SÁRGA ÉS KÉK SZÍNEK URALJÁK

A VÁZLATUNKHOZ SZÍNRE ÉS FORMÁRA HASONLÓ TALÁLATOKAT SZOLGÁLTAT A RETRIEV

Tipp

Nem kell túl részletes rajzot készíteni ahhoz, hogy megfelelő eredményt érjünk el a *retriev* segítségével. Elegendő például a rajzterület alsó felét kék színnel kitölteni, a felsőt pedig érintetlenül hagyni ahhoz, hogy tengert ábrázoló tájképeket kapjunk. A kék helyett zöld színt használva máris dombok, hegyek fotói jelennek meg.

Témaajánlatok

A Tiltomo tematikus válogatásokkal könnyíti meg a kiindulási kép megtalálását. Ilyenek például az ázsiai hangulatok, a vízcepppek, a foci, a „közel az égbolthoz”, a tornyok vagy a „szeretem a narancsot”. Ezeknek a csoportoknak a képeiből már könnyebben tudunk referenciátótot választani.

ez a rendszer is a *Flickr* képei között keres. Két tesztadatbázis közül választhatunk. Mindkettő nagyjából egyforma méretű, és egyenként 130 ezer képet tartalmaz. Az egyik adatbázisban a *Flickr* egyik speciális csoportjának, a *Catchy Colors*-nak a képei sorakoznak, a másikban a legutóbbi 24 órában feltöltött képek. Ebben a rendszerben tehát nem lehet megadni referenciaképet, csak az adatbázisokban található közeli választhatunk egy kiindulási fotót. Minden kép alatt két hivatkozást találunk, ezek a keresések további irányát határozzák meg. Az egyik lehetőség, hogy a képen található témához hasonló fotókra vagyunk kíváncsiak, a másik, hogy a referenciakép színei, mintázata legyen a meghatározó. Így például ha olyan képpünk van, amelyen egy levélen harmatcseppek látszanak, akkor a téma szerinti keresés vízceppes képeket ad, a szín és minta szerinti pedig sok zöld növény jelenik meg.

Próbaüzem

Mindkét bemutatott kereső csak kísérleti üzemben működik. Mindkettőn folyamatosan fejlesztik a szín-, forma- és alakfelismerési algoritmusokat, hogy egyre pontosabb találatokat lehessen elérni. Most még gyakran előfordul, hogy a találati lista képei között olyanok is szerepelnek, amelyek nem illeszkednek a többi közé. Azonban a megtalált képek nagy része tartalmaz valamilyen közös vonást a referenciaként megadott vázlatrajzzal vagy fotóval.

Rajzverseny

Aki úgy érzi, gyenge a rajzolásban, választhat kiinduló vázlatot a *retriev* archívumából is. Ide a felhasználás legjobbjai kerülnek, amelyeket azután még tovább finomíthatunk, színezhetünk. A gyűjteményben található rajzokat mi is pontosíthatjuk, így a keresésekben jól használható vázlatokból egy rangsort is felállít a rendszer. Ide természetesen a mi rajzunk is bekerülhet, amelyet azután bárki a világon felhasználhat.

Mindentudó Skype

VoIP a beszéden túl

Az interneten keresztüli telefonálás legelterjedtebb eszköze a Skype. A folyamatosan fejlődő szolgáltatással immár videotelefonálhatunk, SMS-t küldhetünk, konferenciavivásokat kezdeményezhetünk, cseveghetünk és tolmácsolást is kérhetünk.

Szerző: Gyarmati László

AZ I-MATE KÉZISZÁMÍTÓGÉP MÁR ALAPÉRTELMEZÉSBE TUDJA KEZELNI A SKYPE-OT

A széles sávú és állandó internetkapcsolat lassan az első számú kommunikációs eszközzé teszi a számítógépet. Az elektronikus levelezés és az azonnali üzenetküldés után robbant be a köztudatba a VoIP, azaz az *Internet Protocol*on keresztüli hangátvitel. Ennek a szolgáltatásnak a nagy előnye a számítógépek közötti ingyenes beszélgetés. Ez azonban azt is jelenti, hogy a cégek ebből a szolgáltatásból nem jutnak bevételhez. Ez az oka annak, hogy azok a rendszerek, amelyek nem kínálnak fizetéses többszolgáltatásokat, csak rövid ideig tudnak életben maradni.

Az elsők között indult és mindent túlélt Skype a hangátvitel mellett számtalan extrát is kínál. Ezek közül válogattuk és próbáltuk ki a legérdekesebbeket, leghasznosabbakat.

SMS-küldés

A Skype kezelőprogramjának legújabb változatával már SMS üzenetet is küldhetünk bármilyen mobiltelefonra. Ez a szolgáltatás nem ingyenes, tehát mielőtt használnánk, fel kell töltenünk az úgynevezett *SkypeOut* egyenlegünket. Ez már csak azért sem árt, mert számos olyan szolgáltatás van, amelyet csak akkor vehetünk igénybe, ha van valamennyi összeg a számlánkon.

Az SMS-küldéshez egy külön ablakot kell megnyitni az *Eszközök* menüből. Egyszerre több címzettet is megadhatunk, többeknek ugyanazt az üzenetet akarjuk elküldeni. A telefonszámokat a Skype telefonkönyvből választhatjuk ki. A program azokat a partnereinket fogja felkínálni, ha többeknek is a SkypeOut vagy mobil száma benne van az adatbázisban. Annak sincs akadály, hogy új számokat írjunk be.

Minden számnál a teljes nemzetközi formátumot kell használni. Ebben a program is segít, mert elegendő egy, a nemzeti zászlókat is tartalmazó listából kiválasztani, melyik országba sze-

retrekn küldeni az SMS-t. Nekünk azután már csak a körzetszámot és a telefonszámot kell beírni. Az üzenet beírásakor láthatjuk, hogy még hány karaktert írhatunk, mielőtt elérjük a 160-as határt. Ha ennél hosszabbra sikerül az üzenet, akkor a rendszer automatikusan több SMS-ben küldi el. Azt is feltüntetni, hogy mibe fog ez nekünk kerülni. Magyar mobilra 10 eurocent egy SMS, ez az összegár többszöröződik, ha több részre kell vágni, vagy ha több címzettnak szól az üzenet.

A programmal ellenőrizhetjük az SMS-küldés sikerességét, és láthatjuk a kézbesítés pontos időpontját. Már csak egy kérdés marad: mi jelenlék meg a címzett telefonján, a feladó mezőben? Itt két megoldás közül választhatunk. Alapértelmezésben itt a Skype felhasználónevünk látható. Ha ezt jól választottuk meg, akkor a címzett pontosan tudni fogja, kitől jött az SMS. Ha azonban azt szeretnénk, hogy mobiltelefonunk száma jelenlék meg, és válaszolni is lehessen az üzenetre, akkor ezt be kell állítanunk a Skype adatainkon. Aki most azt gondolja, hogy így bárkinek a nevében üzengethetünk, az téved. Amikor megadjuk, hogy milyen mobilszám szerepeljen a küldőnél, a Skype először elküld egy ellenőrző kódot erre a számra, és csak ennek beírása után fogja a Skype nevünk helyett a telefonszámot küldeni az SMS fejlécében.

Skypecast

A Skype segítségével konferenciavivásokat is kezdeményezhetünk. Mi van azonban akkor, ha nem tudjuk, hogy kivel, csak azt, hogy miről szeretnénk csevegni. A *Skypecast* éppen erre a célra szolgál. Minden Skypecasthoz tartozik egy úgynevezett host/házigazda, aki elindítja a témát, megnyitja a csatornát, amelyhez azután bárki csatlakozhat. A világ különböző pontjairól akár száz résztvevője, hallgatója is lehet egy Skypecastnak.

NETGEAR: SKYPE-RA ÉS WIFI-RE IS EGYÁRÁNT JÓ

OLYMPIA 9211: EGY KÉSZÜLÉKKEL TUDUNK TELEFONÁLNI HAGYOMÁNYOSAN ÉS A NETEN

SKYPE ZONES

SKYPE 20,000 ZONES!

Airports (302) Hotels (5530)

Retail (3205) Cafes (3547)

More

Sign up for Skype Zones

A VILÁGON 20 EZER HOTSPOTRA LEHET SKYPE-OT HASZNÁLNI

A Skype egy külön internetoldalon (skype-cast.skype.com) tartja számon az éppen elérhető Skypecastokat, illetve a rövid időn belül indulókat. Itt elolvashatjuk, miről szól az adott Skypecast, mikor kezdődött, és ki a házigazdája. Ha csatlakozunk, a Skype szoftverünk automatikusan belép ebbe a csatornába, így hallgathatjuk az ott folyó beszélgetést, vagy ha a host megengedi, mi is hozzászólhatunk.

Azt, hogy mire lehet majd használni ezt a szolgáltatást, egyelőre nehéz megmondani. Jó példák már vannak. Ilyen például az az eszperantó Skypecast, ahol összejöhetnek és beszélgethetnek azok, akik ismerik és értik ezt a mesterséges nyelvet. A másik ötletes Skypecastra a foci-világbajnokság idején bukkantunk rá. Minden mérkőzés alatt több olyan csatornát lehetett találni, ahol beszélgethettek a szurkolók. A világ távoli tájain mindenki a saját tévékészüléke előtt szurkolt, a buzdítást, szidást, kiabálást, tapsot azonban mindenki hallotta. Egy-egy ilyen Skypecastba belehallgatva olyan érzésünk támadt, mintha közösen szurkolnunk volna egy stadionban vagy egy sörözőben. Csak éppen az ittről kellett magunknak gondoskodnunk.

Telefonos szinkrontolmács

A régóta működő *Language Line Personal Interpreter* telefonon keresztül segít tolmácsolni. Most összefogtak a Skype-pal. A fizetős szolgáltatás angol és 150

MOBILLAL IS HASZNÁLHATJUK A SKYPE-OT

másik nyelv közötti szinkrontolmácsolást kínál. Van harminc kiemelt nyelv, amelyekre 45 másodpercen belül rendelkezésünkre áll a tolmács. Ebben a listában nem csak olyan nagy nyelvek találhatók, mint a spanyol, a francia, a japán vagy az olasz, hanem az arab, a hindi, a bosnyák vagy az albán is. A tolmácsolás egyik nyelve mindig az angol. A nap huszonegy órájában igénybe vehető szolgáltatás: ára percenként 2,99 amerikai dollár, amit a SkypeOut számlánkról vonnak le.

Mit kell tenni, ha például az interneten találtunk egy különleges távol-keleti műtárgyat, de a fotóján és egy telefonszámom kívül semmit nem tudunk meg róla, mert egy vietnami honlapon van? A megoldás rendkívül egyszerű. A Skype-pal hívjuk fel a Language Line központot, és mondjuk meg, milyen nyelvű tolmácsra van szükségünk. Tesztünkben igaznak bizonyult a tolmács rendelkezésre állásának gyorsasága: mindössze 25 másodpercet kellett várni a vietnami nyelvet beszélő munkatárs bejelentkezéseiéig.

Most már tárcsázhattuk egy konferenciahívásban a hanoi bolt telefonszámát. Ettől kezdve három résztvevős konferenciabeszélgetés zajlott, a tolmács minimális késlettelésel ismételte vietnamiul és angolul az elhangzottakat. Gyorsan megtudtuk, hogy mibe kerül a faragott, sárkányos láda és sajnós azt is, hogy házámba nem vállalják a csomagküldést. Még egy perc sem tartott a beszélgetés, amely így a vietnami vezetőkes hívással és a tolmácsolással együtt (!) is kevesebb, mint 3 dollárba került.

Skype vezeték nélküli

Akik hordozható gépen használják a Skype-ot, előfizethetnek a *SkypeZone* szolgáltatásra. Ennek segítségével a világ 20 000 „Skype-barát” wifi hotspotjához lehet csatlakozni és onnan telefonálni. Havi 6,5 euróért korlátlanul lehet a vezeték nélküli hálózatokról használni a rendszert.

Magyarországon összesen egy ilyen pont van, a budapesti Marriott szállodában. Olaszországban mint 1400 SkypeZone található.

Aki nem talál arra alkalmas hotspotot, vagy nem akarja magával vinni a notebookját vagy PDA-ját, javás mobiltelefonjával is használhatja a Skype-ot. Az EQO programot ingyenesen letölthetjük a www.eqo.com oldalról.

KONFERENCIAHÍVÁSSAL KÉRHETÜNK SZINKRONTOLMÁCSOLÁST

EGY SKYPECAST 100 HALLGATÓT TUD KISZOLGÁLTANI

Ez a program lényegében a Skype meghosszabbítása, önállóan nem használható. Működésének a feltétele, hogy az otthoni számítógépen fusson a Skype és az EQO szoftver. Ezek után bárhol, ahol van legalább GPRS-lefedettség, a telefonról Skype hívásokat indíthatunk, illetve fogadhatunk: A szolgáltatás pillanatnyilag ingyenes, legalábbis addig, amíg csak a Skype azonnali üzenetküldőjét használjuk. Kényelmesen chatelhetünk más Skype-felhasználókkal, mindössze az adatforgalom után kell fizetni, ami egy hosszas üzenetváltásnál is mindössze pár fillér.

A hangátvitel már költségesebb, persze a kényelemnek ára van. Amikor az alkalmazásból egy Skype címet vagy egy tetszőleges telefonszámot hívunk, kis idő elteltével megcsörren a telefon – felvehetjük, és már beszélhetünk is. A dolog fordítva is működik: ha valaki számítógépes Skype kliensről hív, az alkalmazás jelzi a telefonon, hogy ki keres, és ha fogadni akarjuk, akkor hamarosan csörög a telefon, és beszélhetünk. A kapcsolat létrehozásához mindössze 15 000 bájt adatforgalomra volt szükség, amelynek a költsége elenyésző.

A nagyobb baj az, hogy a beszélgetés nem az adathálózaton keresztül zajlik, hanem a rendes GSM hálózaton. Így amikor cseng a telefonunk és felvesszük, akkor egy SkypeOut hívás jön létre, ráadásul a Magyarországra szóló Skype mobil tarifával, amely 50 forint felett van percenként. Ezért is kell a SkypeOut-egyenleg, ha nem csak a chat részét szeretnénk használni a szolgáltatásnak. Ehhez még további költség is járul, ha nem Skype számat, hanem vezetékes vagy mobil számat hívunk. Ezt a költséget akkor is fizetni kell, ha nem mi hívunk.

Majdnem mint az igazi

A Skype használatához multimédia számítógépre van szükség. A hangszóró, mikrofon vagy fejhallgató elengedhetetlen. Aki azonban jobban szeret úgy telefonálni, mint egy vezetékes vagy mobil telefonnal, számos kiegészítő hardver közül választhat. Mi három Skype-hoz tervezett telefont próbáltunk ki, amelyeket a *Telenettel Kft.*-től (www.skypetelefon.hu) kaptunk kölcsön.

A *DualPhone 9211*-et azoknak ajánljuk, akik a hagyományos és Skype telefonáláshoz egyetlen, vezeték nélküli készüléket szeretnének használni. Az eszközt a vezetékes telefonvonalhoz és a

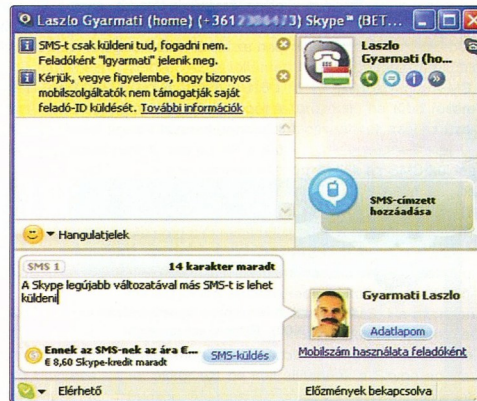
A másság ára

Sajnos a magyar ékezetes karaktereket a Skype csak több jel használatával tudja kezelni, ezért ne lepődjünk meg, ha az első „ő” vagy „ű” betű beírásakor kilencvennel (!) csökken a még beírható karakterek száma. Ezért, ha nem fontos, ne használjunk ékezetes betűket.

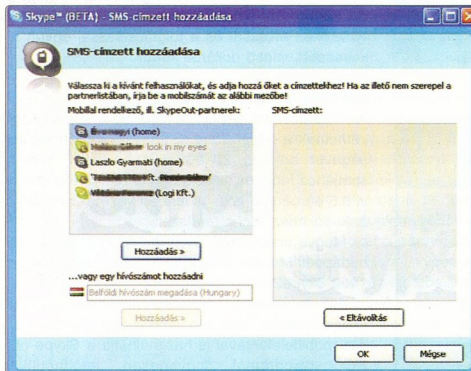
Valódi kötetlenség

A *Netgear* nemrég mutatta be a számítógép nélkül működő wifis Skype telefont. Az új készülék saját kliens tartalmaz, csak internetelés és wif-elérési pont szükséges a használatához. A készülékbe csak be kell táplálni a felhasználónevünket, a jelszavunkat, és már tárcsázhatunk is.

A készüléket egyelőre nem úgy alakították ki, hogy akadás nélkül tudjon egyik elérési pontról a másikra váltani. Éppen ezért nem vállalatoknak, hanem otthoni felhasználóknak javasolják a használatát.

BEÍRÁSKOR LÁTJUK, MIBE FOG KERÜLNI AZ SMS

LISTÁBÓL IS KIVÁLASZTHATJUK AZ SMS CÍMZETTJÉT

számítógép USB portjához kell csatlakoztatni. A kézbeszélőn található gomb segítségével választhatunk, hogy hagyományos vagy Skype-hívást indítunk-e.

Aki nem szeretne megvárni már meglévő hagyományos telefonkészülékétől, legyen az akár vezeték nélküli, annak tökéletes megoldás a *EasyBlue Box*. Ez a kis doboz a Skype és a hagyományos telefonhívásokat egyaránt kezelni tudja.

A harmadik készülék a Skype-hívások vezeték nélküli kezelésére szolgál. A *Yamamoto Wireless Phone* USB-n csatlakozik a számítógéphez. Külön nyomógombbal lehet lekérni a nagyméretű, háttérvilágítással ellátott kijelzőre a Skype telefonkönyvet, hogy azután abból tárcsázhassunk. Sajnos mindhárom eszköznek csak Windows alatt tudjuk kihasználni a Skype-hoz kapcsolódó szolgáltatásait. Azonban a fejhallgató és a mikrofon kiváltására más operációs rendszerekkel is használhatjuk őket.

Ékszertelefonok

Különleges mobilok

A mobiltelefon kezdetben státusszimbólum volt. Azután mindennapi használati cikké vált. Mostanában pedig olyan modellek jelentek meg, amelyek ismét tulajdonosukra irányítják a figyelmet.

Szerző: Tommy R. Fischhoff

Egész Európán végigsöpör a kristályos mobiltelefon örület, a berlini *Bling My Thing* cég kezdeményezésére. Az új divat elterjesztésébe a *T-Mobile Magyarország* is besegített, amely nemrégiben meghívta a céget egy budapesti bemutatóra. A nyílt nap ideális lehetőséget kínált a Bling My Thing számára, hogy bemutassa néhány egyedi, kézzel készített, kristályokkal kirakott termékét, amelyek révén a *blinging* területén vezető helyet vívtak ki maguknak Európában. Hogy mi a blinging? Nos, nem más, mint a mindennapi termékek kristálydíszítésének művészeté.

Csillogó hétköznapiak

Néhány termék – beleértve a színes és mókás Bluetooth headseteket, mobiltelefonokat, Xbox fedlapokat, valamint névjegykártyatartókat – már szintén megvásárolható az interneten a cég nemrégiben megnyílt online üzletében.

Az átalakított termékek minden high-tech kategóriát lefednek, azonban ha valaki saját maga szeretné kipróbálni a díszítést, megvásárolhatja a DIY (do it yourself – csináld magad) szettet is.

A hazai ízlésnek kissé idegen termékek után immár a nagyobb mobilszolgáltatók is érdeklődnek. A főtervező, *Ayano Kimura* elmondta, hogy nemrégiben elkészítettek egy különleges ajándéknak szánt kristályos malacperselyt, és az új kristályokkal díszített fejhallgatók egyszerű kiegészítői lehetnek a DJ-nek és zenészeknek, hiszen hihetetlenül ragyogóak és feltűnőek.

Persze nem kell DJ-nek lenni ahhoz, hogy élvezhessünk egy kis csillogást. A blinging művésze a hollywoodi hírességek körében is igen népszerű. *Paris Hilton*, *Sarah Jessica Parker* vagy *Lindsay Lohan* gyakran jelenik meg különböző ékszerként is viselhető mobiltelefonnal, MP3-lejátszóval. A ragyogásnak ezt a változatát a hétköznapi emberek is szívesen alkalmazzák: ki ne viselne szívesen például egy *Swarovski* kristályokkal kirakott telefont?

Kristályképek

A kristályos díszítést kézzel végzik, a legjobb minőségű kristályok felhasználásával. Ezek közül a lehető legkisebb méretűeket használják, hogy bonyolult és részletgazdag mintázatokat tudjanak kialakítani belőlük. Erre a legjobb példa egy *Xbox360*, amelyet *Lara Croft* arcképe díszít, és amelyet több mint 40 000 kristály borít.

A blinging kedvelői már online szolgáltatást is igénybe vehetnek. Kristályos portrékat kínálnak az interneten feltöltött fényképek alapján. Akiknek a pénz nem számít, azok akár kedvenc háziállatuk kristályokból kirakott képével is díszíthetik mobiljukat.

Amerikai penge olasz módra

Már a hazai boltokban is kapható a *Motorola* és a *Dolce & Gabbana*, a világhírű olasz divatház nemrég bemutatott *MOTORAZR V3i* telefonja, amely egyesíti a pengevékony sikertelefont és a *Dolce & Gabbana* luxusmárkát. Olasz formatervezők megalkották a Motorola telefon aranyezüst luxusváltozatát. A különleges eleganciát az exkluzív, arany DG kezdőbetűket mintázó függő teszi teljessé. A külső mellett az új telefon egyedi háttereket, képernyővédőket, valamint animációkat tartalmaz.

A *MOTORAZR V3i* *Dolce & Gabbana* telefonokban a stílus és a tudás tökéletes egységgé olvad össze: a készülékben 1,23 megapixeles digitális fényképezőgép, videofelvétel és -lejátszás, valamint bővíthető memória található. Külön is megvásárolható az exkluzív kiegészítők, köztük az arany-ezüst színű Motorola H700 Bluetooth headset, az MP3-as zenehallgatáshoz tervezett vezetékes sztereó fülhallgató és a luxus kivitelű, aranszínű bőr telefontok.

Zsebtérképek

AKI A ROUGH GUIDES DIGITÁLIS TÉRKÉPEIT HASZNÁLJA, NEM FOG ELTÉVEDNI A LONDONI METRÓBAN SEM

A GOOGLE MAPS FOR MOBILE AZ ÚTVONALAT IS MEGTERVEZI HELYETTÜNK

Útvonalak a mobilon

Mobiltelefonunkat egyre több feladatra használjuk. Az okosodó készülékekkel már az is megoldható, hogy képernyőjükön térképet nézessünk, amely ráadásul még aktuális kiegészítő információkat is tartalmazhat.

Szerző: Gyarmati László

Utazásaink során ritkán hagyjuk otthon a mobiltelefonunkat, de ha abban tároljuk vagy azon keresztül érjük el úti célunk térképét, garantáltan mindig velünk lesz.

Google Maps for mobile

Ha internetes, elektronikus térképről van szó, biztosan mindenkinek eszébe ötlik a Google Maps. A népszerű szolgáltatásnak immár létezik mobiltelefonokra optimalizált változata is. A Java futtatására alkalmas mobilokra egy kis alkalmazást kell letölteni, amely azután hasonlóan fog működni, mint a Google Maps számítógépes változata. Maga az alkalmazás és a szolgáltatás ingyenes, azonban a térkép,

nagyítások online töltődnek le, így az adatforgalom után fizetni kell a mobilszolgáltatónknak. A részletes, nevezetes pontokat is tartalmazó térképek jelenleg a következő országokat fedik le: USA, Kanada, Franciaország, Spanyolország, Olaszország és Németország.

A térképnek választhatjuk a rajzolt, illetve műholdképes változatát is. A telefonon futó Google Mapsben is megkereshetjük a legközelebbi benzinkutat, szállodát vagy pizzériát. A rendszert útvonaltervezőként is használhatjuk, csak ki kell jelölni egy kezdő- és egy végpontot. A térképen színes vonal jelzi, merre kell haladnunk, hogy elérjük úti célunkat. A térképek ugyanúgy nagyíthatók, mint a számítógépes változatban.

Letöltés: www.google.com/gmm/

Méto

A Méto speciális térképeket tesz elérhetővé mobiltelefonról, mégpedig olyanokat, amelyek a városi tömegközlekedésben segítenek eligazodni. Az ingyenes szolgáltatás nemcsak mobiltelefonra készült el, hanem Palm, PocketPC és Symbian operációs rendszerek alatt is futtatható. A térképek jelenleg a világ 300 városát tartalmazzák. A szoftvert is és a térképeket is letölthetjük az asztali számítógéppel, és onnan telepíthetjük a mobil eszközünkre. Így nincs további mobiltelefon-költség.

A városokat országokként csoportosítva találjuk. Hazánkból Budapest, Szeged és Szolnok került fel a listára.

Használatához csak be kell írni a kiindulási és a célpont utcanevének egy részletét. Ha több név is megfelel a beírásnak, akkor egy megjelenő listából kell kiválasztani, pontosan melyikre is gondoltunk. Ezt követ-

tően megkapjuk a részletes tervet, hol és milyen számú járatra kell felszállni, átszállni, milyen irányba és hány megállót kell menni. Azt is láthatjuk, hogy körülbelül mennyi ideig fog tartani az utazás. A térképek adatai gyakran frissülnek, ezért ha régen használtunk egy-egy térképet, érdemes újra letölteni azt. A budapesti térkép pillanatnyilag 50 járat 562 megállóját tartalmazza.

A szolgáltatás online is elérhető interneten vagy wapon keresztül.

A Méto internetes oldala: chotto.free.fr/tatami/Metro/index-en.html

Rough Guides

Az ingyenes térképek után következzen egy fizetés. A Rough Guides digitális térképei PDA-n és Smartphone-on használhatók (Palm, Pocket PC, Symbian). A világ nagyvárosainak digitális útikönyveit egyenként 20 dollárért vásárolhatjuk meg. Ezek valóban útikönyvek, mert a térképek mellett fényképeket, leírásokat is tartalmaznak. Mindegyikben található egy útmutató is, hogy melyek a legfontosabb látványok az adott városban, amelyeket semmiképpen sem szabad kihagynunk. A kiadványok tartalmazzák a városok tömegközlekedési hálózatának térképeit is. Utcákat, látványokat is gyorsan megtalálhatunk a jól felépített keresőrendszerrel. A térképek nagyíthatók, így jól látszanak rajtuk a nevezetes pontok, és csak egy gombnyomás, hogy megtudjuk, hogyan jutunk el oda.

A Rough Guides úgy gondolta, hogy egyre több utazó „szériafelszerelése” az iPod is, így elkészítették digitális útikönyveik online változatát, amelyet a népszerű zenelejátszóval lehet nézegetni. Ez a változat kihasználja az iPodok tárcsás vezérlési rendszerét, így az ujjunkkal kis köröket levírva tudunk lapozni a képeket, térképeket és leírásokat tartalmazó útikönyvben. A PodScrolls ingyenesen letölthető útikönyv-változatot abban segítenek, hol érdemes enni és inni a világ tíz nagyvárosában. A digitális térképeket online megvásárolhatjuk itt: www.rough-guides.com/mobile/ oldalon

Virtual Pocket Map

Végezetül pedig lássunk egy ingyenes magyar megoldást. A Virtual Pocket Map egy mobiltelefonra fejlesztett térképnézegető alkalmazás, amely kihasználja az újabb modellek 3D-s képességeit. Mivel a Mascot Capsule V3 technológiát alkalmazza, ezért csak az új Sony-Ericsson telefonokon működik.

BUDAPEST BELVÁROSA A TELEFONBAN

A térképek Java alkalmazások, ezért nincs más dolgunk, mint átöltetni őket a mobil megfelelő könyvtárba. Elindítás után rögtön betöltődik az aktuális térkép, amely szabadon mozgatható és zoomolható. A számbillentyűzet vagy a telefon joystickjével mozgathatjuk a térképet. Az 1-es és a 3-as gombbal közelíthetünk és távolíthatunk.

Egy gombnyomással elérhetjük a maximális nagyítást és teljes képernyős üzemmódba is átélthetünk. A program kilépőket megjegyz, hogy éppen mit néztünk a térképen, és a legközelebbi bekapcsoláskor automatikusan ugyanazt a pozíciót fogja mutatni.

Ezen kívül arra is van lehetőség, hogy három „kedvenc” helyet elmentsünk, ahová gyorsan odaugorhatunk.

Külön leírást is találunk arról, hogy mi-ként készíthetünk új térképeket, így a legelőzetikusabb helyre is magunkkal vihetjük saját készítésű térképeinket a mobilunkban. Ehhez nem kell más, mint egy hagyományos térkép szkenelt változata és persze egy kis képszerkesztés. Olyan részletes térképet készíthetünk, amilyen csak akarunk, hiszen a kiindulás lehet közlekedési-, autós- vagy turistatérkép is. A nagy, szkenelt képet apró négyzetekre (256x256 képpont) kell darabolni, majd a leírás alapján ezeket a darabokat kell beilleszteni egy már létező térképes alkalmazás megfelelő mappájába. Ezután már tölthetjük is a mobilba a saját készítésű térképet.

A Virtual Pocket Map nagy előnye az összes korábban bemutatotthoz képest, hogy bármilyen térképet elhelyezhetünk a telefonunkban, ráadásul ezeket írhatunk megjegyzéseket, és elláthatjuk őket különböző jelekkel, rajzokkal, útvonalmutatókkal.

A térképadatbázist a vpm.atw.hu/index2.php oldalon találjuk.

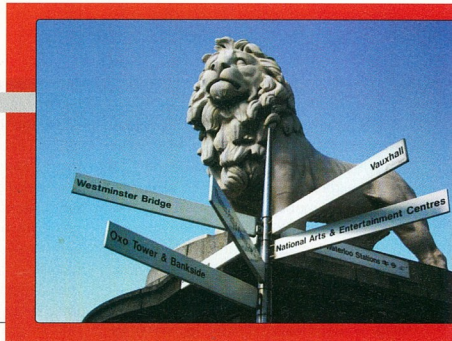

A MAGYAR VIRTUAL POCKET MAP SAJÁT TÉRKÉPEINKET IS TUDJA KEZELNI

A MÉTO PDA-KON IS MŰKÖDIK

Irány Anglia!

Információk a külföldi munkavállalásról

Pályaválasztás előtt és az egyetemi évek után is egyre több fiatal megy ki külföldre dolgozni egy, két vagy akár több évre is. A világháló segítségével ma már minden szükséges információ birtokában vághatnak neki az ismeretlenek a vállalkozó kedvűek.

Szerző: Vida Melinda

Aki az interneten már körbenézett, láthatja, hogy meglehetősen vegyes tapasztalatokkal térnek haza a külföldön munkát vállaló fiatalok. Vannak, akik kedvező benyomásokról számolnak be, de akadnak szép számmal olyanok is, akik szerint itthonról a külföldi munkát sokkal jobbnak gondolják az emberek, mint amilyen az valójában.

Kétségek nélkül komoly előkészületek kellene ahhoz, hogy valaki más országban vállalhasson munkát: munkavállalási engedély, munkáltatói igazolás, ahol előírják, ott vízum és még sorolhatnánk. Vannak olyan országok is, amelyek a munkavállalási engedélyt kezdő, induló pénzösszeghez kötik annak érdekében, hogy a munkavállaló abban az esetben se szoruljon szociális segílyre, ha netán nem találna rögtön a megérkezését követően munkát.

De lehetnek olyan kikötések is, mint amilyen például az USA-ban alkalmazott szabály. Eszerint a korlátlan lehetőségek hazájába érkező külföldiek csak nyáron vállalhatnak munkát, maximum négy hónapig. Megint más országokban a hosszabb tartózkodási engedélyvel rendelkező munkavállalóknak azt is kikötik, hogy maximum három hónapig dolgozhatnak egy munkáltatónál, utána új

Ösztöndíjak magyar diplomásoknak

Minden évben számos friss diplomás fiatal jut ki angliai egyetemekre, ahol tanulmányi vagy kutatási lehetőségekhez juthatnak. Az ösztöndíjak a legtöbb esetben magukban foglalják a tandíjat, a megélhetési és az utazási költségeket is. A Brit Külügyminisztérium támogatásával évente 10-15 diplomás szakember jut ki maximum egy éves, általában ügynevezett master fokozatot adó posztgraduális képzésre. A jelentkezőket az orvosi és humán szakterületek kivételével minden területről várják. Az ösztöndíjakról részletes információkat lehet találni a www.britishcouncil.hu oldalon.

Magyar diplomások az EU-ban

A szakmai fejlődés, a nyelvtanulás és a magyar bérek ötszorosra csábíthatja a magyar diplomás munkavállalókat az Európai Unióba – persze csak oda, ahol várják őket. Elindulni csak akkor szabad, ha munkahely és letelepedési engedély várja a magyar munkavállalókat, hiszen a csatlakozásunkat követően is előfordulhat, hogy ezek hiányában valakit visszafordítanak a határról.

A statisztikák szerint a mérnököknek és az informatikusoknak biztosan nem lesz gondjuk, ha más uniós országban – ezen belül Írországból – képzelik el a szakmai karrierjüket. Nagy-Britanniában a diplomás munkavállalókat a szolgáltatói szektor – hotelek, turizmus, szálloda- és vendéglátóipar – vezető pozícióiban várják. A szigetországnak jelenleg körülbelül félmillió munkavállalóra lenne szüksége elsősorban Dél-Angliában, Londonban és környékén, valamint az iparvidékeken. Az Európai Unió országai a csatlakozásunktól számított legfeljebb hét évig korlátozhatják a munkaerőpiacukra való belépést a tíz új tag állampolgárai számára.

Angliai álláskeresőknek

Azoknak, akik azt tervezik, hogy az Egyesült Királyságban vállalnának munkát, érdemes ellátogatniuk a következő honlapokra: www.londonimagyarok.hu www.magyaroklondonban.hu anglia-munka.lap.hu kulfoldmunka.lap.hu

állás után kell nézniük. Nem sokkal ezelőtt ezen országok között szerepelt például Új-Zéland is, amely az elmúlt időszakban lazított a szabályozáson, és engedélyezte, hogy a külföldi munkavállalók egy foglalkoztatónál dolgozhassák le az engedélyükben szereplő időszakot. Ám ha a fiatal diák átrágtá magát a bürokrácia útvesztőjén, és minden szükséges iratot beszerzett, még akkor is marad a kérdés: hol fog dolgozni, és hol fog lakni?

Elbeszélégetések

A legtöbbször a külföldi munkavállalást szervező speciális irodákhoz fordulnak, ahol komplett szolgáltatásként biztosítják a szállást, a foglalkoztatást és még az iratok rendezését is. Persze akadnak olyan ügynökségek is, amelyek kirívóan magas jutalékos rendszerükkel mintegy lehetetlenné teszik a külföldön munkát vállaló fiatalok megtakarítási esélyeit.

Ezt elkerülendő a legtöbbször az internet dzsungelében próbálnak szerencsét. Pénzkímélés címén kollégiumi szállások után kutatnak, feledve, hogy létezik egy jóval sokoldalúbb tájékozódási lehetőség is az interneten, mégpedig a *chat*. A nyugat-európai álláskereső fiatalok körében egyre népszerűbb társalgási forma lehetőséget kínál nem csak a szálláshelyek után való érdeklődésre, de a cégek belső kultúrájáról is megosztják a véleményét a tapasztaltabbak az érdeklődőkkel.

A legtöbb magyar fiatal viszonylagos községe miatt és a szabad munkavállalás lehetőségével élve Angliában vállal munkát. Számukra két honlap jelenthet komoly segítséget: a www.londonimagyarok.hu és a www.magyaroklondonban.com. Ezek az oldalak azért jöttek létre, hogy a kinti honfitársaink megoszthassák tapasztalataikat a kitutazni szándékozókkal. Az előbbi portál foglalkozik szállásadással, a tevékenységi körébe tartozik a reptéri autós szolgáltatás, a londoni magyar diszkó, a *H-Club* üzemeltetése, valamint a *Londoni Élet* című havonta megje-

lendő, ingyenes információs magazin kiadása is. Ezenkívül segítséget nyújt a munkakereséssel kapcsolatos információk közlésével, a különböző hivatalos nyomtatványok kitöltésében, a jogosítvány cseréjében, a bankszámlanyitásban, az angol SIM kártya vásárlásában, a repülőjegyek foglalásában, valamint az ingyenes nyelviskolák ajánlásában.

A második honlapon szintén a szükséges tudnivalók és a segítségnyújtási pontok szerepelnek, a londoni magyar szervezetek elérhetőségeivel, fórumokkal és számos hasznos linkkel megtűzdelve. A honlapok részletesen beszámolnak az adózásról, a munkavállalói regisztrációról, a munkavállalásról. Ezek szerint a fiatalok a legtöbbször a munkaügyi központokban, az interneten vagy újságban keresnek munkát.

A honlapok felhívják a figyelmet arra is, hogy nem legális, ha valamelyik iroda pénzt kér a munkaközvetítésért. Az angolai tapasztalatok szerint az úgynevezett „házalással” lehet a leggyorsabban munkát találni, ami kint teljesen elfogadott forma. Készíteni kell egy CV-t (önéletrajzot), és mindenhova bemenni vele, ahol az illető dolgozni szeretne. A nagyobb cégeknél mindig van egy kihelyezett iroda, ahol a jelentkezőket interjúra hívják. A házalásos módszerrel akár két nap alatt is munkához lehet jutni, állítják a kinti magyarok.

Kölcsönös segítség

A külföldi országokban összetartó magyar közösségek működnek, és ez különösen igaz Angliára. A kapcsolatok a honvágy enyhítése szempontjából is fontosak. A hazaiak, ahol tudják, segítik egymást, ha valamilyen munkahelyen üresedés van, a magyarok rögtön felteszik az a hazaiak által látogatott honlapokra, fórumokra, hogy lehetőleg ne más nemzetiségű munkavállaló töltse be a posztot. Persze sokan azt hiszik, rögtön „álmálások” várnak a külföldiekre, pedig ez többnyire nem így van. ■

Száguld vagy baktat?

Sebességmérés az interneten

Szeretnénk megmérni, milyen gyors vagy lassú az internetes kapcsolatunk? Aki kíváncsi; hamar megleli a mérést végző oldalakat. De mit takarnak a számok, és milyen hasznos tudnivalók, segédprogramok segítenek, ha a tempó mégsem annyi, amennyi?

Szerző Ambrus András

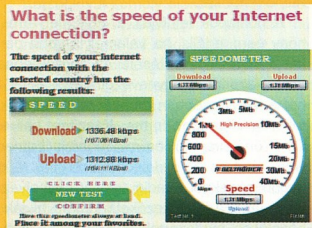
Könnyű megszokni a jót, mondogatták az öregek. Ugyancsak hamar meg tudtuk szokni – életkortól függetlenül –, amikor az analóg modemes sebességről áttértünk a szárnyalásnak tűnő „sovány” ADSL-re, „vékony” kábelnetre (386 vagy 512 Kbit/s letöltéskor). Aztán jött a tempó duplája, és bi-

tatónk honlapján, de pusztán az ellenőrzés kedvéért érdemes máshol is próbálkozni.

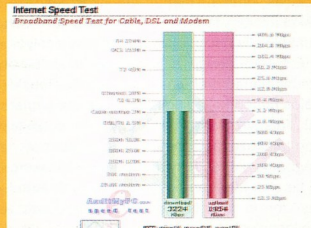
Mérésre felkészülni!

Természetesen a mérés idejére fel kell függeszteni egyéb internetes tevékenységeinket. Ne feledkezzünk meg az olyan progra-

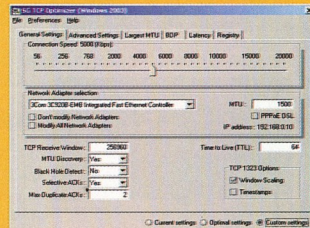
kapunk, de csupán a proxyt kell kikapcsolni a böngésző vagy az internetkapcsolat beállításai közt. Ezután ismételjük meg a mérést, amely általában fél perc, csupán az alacsonyabb oldalak szövműtölnék vele több percig. Mivel az eredmény sok tényezőtől függ, ajánlatos fenntartással kezelni.

LÁTÁNYOS, DE SZÖKVÁNYOS MÉRÉS: ABELTRONICA.COM

AZT IS MEGTUDJUK, MENNIVELYE MÖG YELFELÉ: AUDITMYPC.COM

SG TCP OPTIMIZER: INGYENES ÉS HASZNOS, DE CSAK ANGOLUL TUD

zony azt sem érezzük már olyan száguldásnak, mint az ismerkedés első heteiben.

Efféle megjérésekre azonban nem lehet hivatkozni, ha példának okáért reklamálni akarunk a szolgáltatónál, vagy épp ellenkezőleg, dicsekedni szeretnénk a soványabb sávszélességű haveroknak. Ilyenkor a leg egyszerűbb ellátogatni egy sebességmérő helyre, ezeket tuatájával találjuk a weben magyarul is, ha beírjuk a Google-ba: „internet sebességmérés” vagy „sávszélesség mérés”. Persze kezdhetjük a saját szolgáltató-

mokról, mint a letöltéskezelő, a fájlcsereelő, hiszen ezek zabálják a sávszélességet. Állítuk le az olyan „kifogyasztókat” is, mint az e-mail, az üzenő (chat), a hírolvasó. Egyes szolgáltatók még a vírusvédelem vagy a tűzfal ideiglenes kikapcsolását is javasolják, de ezt laikusoknak nem ajánljuk – megtévesztheti őket egy kártékony célu honlap –, és feledékeny hozzátérőknek sem.

Szintén feledékenységből történhet, hogy saját magunk lassítjuk le a tempót proxyval. Ilyenkor meglepően rossz értéket

Mennyi az annyi?

Ha kapcsolatunk ADSL, joggal várható el, hogy minden napszakban szinte azonos tempót nyújtson – de ez csak lehetőség, ami nem teljesül minden web- és ftp-cím esetén. Tehát az nem a mi szolgáltatónkon múlik, hogy délelőtt, kora délután, majd este lassabban lehet elérni a népszerű honlapokat. Ilyenkor csúcsgforgalom zajlik a neten és a népszerű webszervereken.

Más a helyzet viszont a kábelnet (tévécábeles internet-hozzáférés) esetén. Itt a

tényleges tempó befolyásolja a (főleg otthoni) felhasználók száma, ezért 17–23 óra közt kisebb lehet a maximális sebesség, mint hajnalban vagy délbén. Bár elvileg irányonként 4–36 Mbit/s volna elérhető. A hasznos adatátviteli sebesség függ a kábelmodem korszerűségétől is: jobb hibavédelmi eljárást és nagyobb nettó átvitelt nyújt az újabb norma (DOCSIS 2.0).

A kábelnetes sebességméréshez szintén fel kell függeszteni a proxy használatát, persze a szolgáltatót is. Hiszen ez utóbbi éppenséggel gyorsítja a kapcsolatot.

Csüggesztő csigatempó

Többnyire megnagyító a mérés eredménye, sőt olykor meglepően jó értéket mutat. Persze mérésikélni inkább az szokott, aki gyanítja, hogy a szerződésben „vállalt” – de főleg a reklámokban megígért – imponáló tempó nála valamiért csomaggós. Kisebb megingásokat ne vegyünk zokan, és ne feledjük, hogy a weboldalak méresei 5 Mbit/s fölött egyre kevésbé pontosak. (Precízebb méréshez lásd a keretes webcímeket.)

Különben elég gyakori, hogy a lassúságot a kapcsolat valamelyik szakaszán fellépő zaj okozza, ami értelemszerűen csökkenti a hasznos jelek arányát. Jó esetben a hiba könnyen javítható, ha például a lépcsőházi telefonelosztóban rossz az érintke-

szakasz felújításával lehetne segíteni. Ilyenkor a szolgáltató is hibás, mert a vonalat (vagy kábel) be kellett volna mérnie.

Persze nem Magyarországon lennének, ha a panaszt nem övezné kölcsönös gyanakvás. A szolgáltató első körben többnyire feltételezi, hogy az ügyfél maga tehet a hibáról; az előfizető tüstént arra gondol, hogy a szolgáltató a ludas.

Vajon mikor és hogyan érdemes reklamálni a lassú kapcsolat miatt? Erről kérdeztük a *Nemzeti Hírközlési Hatóságot* (NHH, www.nhh.hu), ahol *Márton György* válaszolt a CP-nek. Előbb panaszt kell tenni a szolgáltatónál, de ha a szerződésben – nem pedig a reklámban! – szereplő minimális sebességet teljesíti a cég, akkor sajnos nincs mit tenni. Egyébként sem könnyű bizonyítani a tempót, ám ha je kisebb a szerződésben szereplő minimumnál – és a szolgáltató mégsem ismeri el a hibát –, akkor érdemes az NHH területileg illetékes hivatalához, vagy az NHH Hírközlési Fogyasztói Jogok Képviselőjéhez (HFJKH-hoz) fordulni.

Fontos, hogy a bejelentés megalapozott legyen, a panaszt szabatosan írják le. A szolgáltatónak egyébként mérnie kell az internetes sebességet – ezt törvény írja elő –, és az adatokat az NHH meg tudjatekin-teni. Sajnos a panasz orvoslása így is elhú-

Optimalizáló

A *cFos/cFosSpeed* csomagoptimalizáló segédprogram (driver). Tehát folyamatosan figyeli a le- és feltöltést, és optimalizálja azok sebességét (*traffic shaping*). Csak annak van rá szüksége, aki érdemben ki tudja használni a program fő előnyeit. Ezek a következők:

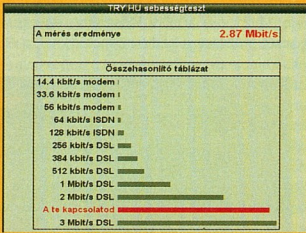
- Fájlcserélő (p2p) hálózatok a le-töltés tempóját nem fogja lassítani a párhuzamos feltöltés, és a kliensben sem kell korlátozni azt.
- Online játékosok óromére csökkenti a ping értéket.
- Szabályozza a netet használó programok prioritását.
- Ez a leggyorsabb nértárszó (ISDN, DSL és kábelnet).
- Bár fizetős, jelenleg igen olcsó: 1900 forint.

Hazai és külföldi fórumokon felbukkanó *tévhit*ek szerint „varázstűrése” gyorsítja a feltöltést, szinkron kapcsolatot teremt az aszinkron DSL-ből, a feltöltés tempóját hozzáadja a letöltéséhez stb. Ezek persze butaságok, ilyen csodaprogram nem létezik.

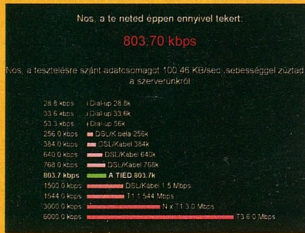
www.cfos.de/index2_hu.htm – magyar nyelvű honlap.
cfos.tx.hu – részletes leírás és tippek.

Webcímek

internetgyorsitas.lap.hu •
szelessav.lap.hu • adsl.lap.hu
www.isite.hu (itt a „Sebességteszt” menü) – sebességmérő oldalak gyűjteményei
www.auditmtpc.com/internet-speed-test.asp – a le- és feltöltési tempót egyaránt méri
www.dsireports.com/speedtest – sebességmérő webcímek világszerte
www.tantusz.nhh.hu – széles sávú szolgáltatók keresése
www.speedguide.net/downloads.php – *SG TCP Optimizer*, hasznos segédprogram a kapcsolat beállításához haladóknak (angol), analóg modemtől gigabites (!) tempóig
www.speedguide.net/analyser.php – széles sávú kapcsolat online elemzése (angol)
www.tatom.org/public/netpsec.zip – NetPerSec sebességmérő program
80.247.230.136/spidtest.htm – letöltési tesztprogram 50 Mbit/s-ig (angol)

ÁLAPOSAN VASKALAPOS: WWW.TRY.HU

PAJKOS ÉS LÁNYOS: ONLANY.MONDDEL.HU

zész, vagy a kábelnet csom dugójáról lecsúszott az árnyékolás. Szintén gyakori, hogy téves szoftveres beállítás vagy a hálózati kártya hibája okozza a bajt. Mielőtt azonban állítgatásba fogná, próbáljuk meg „újraindítani” a modemet: húzzuk ki az elektromos hálózatról, és fél vagy egy perc után dugjuk vissza. Ez főleg az ADSL-nél képes csodás gyógyulást okozni.

Szerencsétlen a helyzet, ha a kapcsolat kezdetől fogva lassú, ingadozó vagy bizonytalan, és ezen csak hosszú vezeték-

zódhat. Márton Györggyel együtt szerkesztőségünk is ajánlja, hogy alárás előtt valóban jól nézzük át az ÁSZF-et (Általános Szerződési Feltételek), különösen figyelve ezekre: a felmondás módjai, időpontja, a minimális (garantált) sebesség, díjvisszafizetésre jogosító események.

Azt már a CP sugallja, hogy a „makacs” szolgáltatónak írt reklamáció másolatát küldjük el az NHH-nak is, és ezt tudassuk a szolgáltatóval. Ez a szolid nyomásgyakorlás gyarkora határos. ■

Moziműsor, jegyvásárlás, filmkritikák

Kultúra a világhálón 2.

Moziba mennék, de nem tudjuk, hogy hol mit játszanak? Ha van a közelben számítógép és internet, akkor pillanatok alatt megnézhetjük az aktuális műsorokat, recenziókat olvashatunk a filmekről. Sőt, egy ültő helyükben akár meg is rendelhetjük a jegyeket.

Szerző: Fülöp Norbert

Mozizni van kedvünk, ám nem tudjuk, hogy hol mikor milyen filmet adnak? Az egyik lehetőség ilyenkor, hogy elmegyünk egy nagyobb, soktermes multiplexbe, abban bízva, hogy találunk magunknak filmet. A kezdésgis hátralevő időt pedig majd shoppingolással, kávézgatással ültük agyon, hiszen az ilyen műintézmények többnyire egy bevásárlóközpontban kapnak helyet.

Ennél célravezetőbb az ingyenes műsorújságokban szétnézni, ám ha van a közelben internet, ott még könnyebb tájékozódni. A moziműsorra szakosodott oldalak nagy előnye a keresési lehetőség, hiszen így filmcím, alkotó, mozi és kezdési időpont szerint egyaránt kutakodhatunk.

Tegyük mindjárt egy próbát. Én személy szerint többnyire a *Port.hu* oldalt használok, ahol a moziműsoron kívül tévés és rádióműsort, a színházak programját és

sok más egyebet találok egy helyen. De maradjunk csak a mozinál. Az oldal külsőre nagyon puritán, ám legalább gyors, így aki modemmell dőcög a hálón, az sem unja halálra magát, amíg bejönnek a lapok.

Az oldal közepén az aktuális premiereket találjuk, tőlük jobbra a közeljövőben várható filmeket, mégpedig a bemutatók időpontjaival. Persze a keresőablak is elől van, itt megye és város szerint kutakodhatunk – de a kezdési időpontot vagy a mozi nevét is bepötyöghetjük –, ha pedig konkrét alkotásra vadászunk, a film címe vagy az alkotó neve lehet a kiindulási pont. Nyelvtanulónak és külföldieknek praktikus, hogy nyelvek szerint is választhatunk magunknak filmet, mégpedig eredményesen: legnagyobb meglepetésemre japán és hindi nyelven is akad film a budapesti mozik repertoárjában.

Nem tudom, olvasóink hogy vannak ezzel, de én személy szerint ragaszkodom pár jól bejáratott mozihoz, és legfeljebb akkor leszek hűtlen, ha a kiszemelt művet ezek egyikében sem adják. Próbaképpen aznap este választok filmet, este nyolc óra utánra. A keresőben megadom a napot, a 17-21 óra közötti időszakot, és szerencsét próbálok a kedvenc mozimnál, a *Pus-*

LÁTHATÓ, HOGY HÁTUL KAPTUNK HELYET

Webcímek

www.budapestfilm.hu – Innen egy helyről ériük el a Budapest Film mozijainak oldalait. Megnézhetjük az aktuális műsorokat, előzeteseket nézhetünk és híreket olvashatunk a filmesek világából.

www.port.hu – Korrek oldal, ahol a moziműsoron kívül a televíziók és a színházak programjaiból is válogathatunk, de a koncertekről is bőven akad itt információ. A

mozifilmekről rövid leírásokat és kritikákat olvashatunk, de fotókat és előzeteseket is megnézhetünk.

www.csapnivalo.hu – Tipikus moziműsor-kereső oldal, kritikákkal, hírekkel és persze sok-sok fotóval, valamint nézettség-tplis-tákkal. Az oldalon tévéműsort is találunk.

www.origo.hu/filmklub - Komplet, az Origo portálhoz méltó filmes oldal, ahol a moziműsoron túl cikket olvashatunk a legújabb filmekről. A fotogaléria és a teljes

képernyőn is élvezhető előzetesek teszik igazán érdekessé ezt az oldalt.

www.est.hu – Aki ismeri az Est lapcsalád kiadványait, az nagyjából tudja, mire számíthat a kiadó által készített weboldalon: országos programajánló, kritikák, interjúk, beszélgetések.

www.film szemle.hu – Jó cikkek a filmekről, hírek, toplisták és értékelések teszik az oldalt nélkülözhetetlenné a moziba járók számára.

Bakigyűjtők

A filmőrütek körében népszerű elfoglaltság, hogy egy-egy sikerfilmben felkutatják a filmes bakikat. Milyen hibákra vadászunk? A repertoár bőséges, a sasszeműek például kiszűrték, amint a Csillagok háborújában egy rohamosztágot a háttérben fejbévágtott az ajtó, míg az Amerikai pitében egy pohár változik át egy snitt alatt, fehérről kék színűre. Az ilyen jellegű bakik egyébként mindennaposak, az X-Men 2-ben is egy rossz színű változik meg hirtelen, aminek az az oka, hogy az egyes felvételek között napok, hetek, sőt olykor hónapok is eltelnek.

BAKI TOP 10

Cím	Hibák száma
1. Karib-tenger kalózái	215
2. Apokalipszis most	213
3. Madarak	209
4. Star Wars	207
5. Harry Potter és a titkok kamrája	201
6. Harry Potter és az azkabani fogoly	164
7. A gyűrűk ura – A két torony	153
8. Petar Pan	150
9. A gyűrűk ura – A gyűrű szövetsége	142
10. Titanic	140

kinnal. A találati oldalon megjelenik a mozi saját linkje, címmel és telefonszámmal, ez utóbbin azonnal jegyet is lehet foglaltatni. A vetített filmeket időrendben találok, a címek pedig hivatkozások, amelyek elvisznek a filmek saját lapjára.

Egeremet elsőként a meglehetősen bugyuta című *Kebab kapcsolat* címre uszítottam, ahol teljes stábilistára, bőséges képgalériára, valamint egy általános, kicsit unalmas leírásra bukkantam magáról a történetről. Szerencsére a filmek némelyikéről találni kritikákat, mégpedig a *Port.hu*, az *Index* vagy a *Népszabadság* szerzőinek tollából, akik stílusa és ízlésre meglehetősen különbözőek.

Talán mondanom sem kell, hogy az Index írói a legreadikálisabbak, a szidalmazásban legalábbis vérpofik, ennek a filmnek a kritikája például a *Török gyerek meghágtá* címen futott. Egeremet kicsit lejjebb gördítve azonnal kiderült, hogy melyik moziban adják a filmet, így a jegyet telefonon akár azonnal megrendelhettem volna. Persze ha már a gép előtt voltam, legszívesebben az interneten keresztül intéztem volna a dolgot, ám sajnos erre nem minden mozihálózatban van lehetőség.

Jegyvásárlás neten és mobilon

A Budapest Film mozijaiba – *Puskin, Corvin, Művész, Szindbád és Tabán* – az interneten keresztül is foglalhatunk jegyet, ehhez a legyszerűbb a [budapestfilm.hu](#) oldalról elindulni. A rendelés adja magát, elég rákattintani a *jegyrendelés* felíratra, és máris feljön az egységés felület, ahonnan az egyes mozik kínálatából csemezgethetünk. Ragaszkodva a kebabos filmhez, természetesen a Puskin választottam, majd az esti előadást, ám ekkor ért a hideg zuhany, ugyanis egy apró betűs felírat azt tudatta, hogy a szolgáltatás jelenleg nem elérhető. Mivel korábban a szolgáltatás primán működött, remélhetőleg csak ideiglenes (ám akkor is bosszantó) problémával volt dolgom.

A *Hollywood Multiplex* mozikban – Budapest, Kecskeméten, Kaposváron, Miskolcon, Nyíregyházán és Nagykanizsán – azonban sikerrel jártunk. Jó tudni, hogy ugyanazon IP-címről negyedóránként egyszer rendelhetünk, és legfeljebb 10 jegyet, de tipikus esetben ez nem jelenthet problémát. A rendszer maga ajánlja fel a moziateremben az ülőhelyeket, amelyeket ha megfelelnek, elfogadhatunk. A Multiplex kártyatulajdonosok annyival jobb helyzet-

ben vannak, hogy számukra a rendszer megjeleníti a terem szabad helyeit, ezekből pedig 6k maguk választgatják ki, hogy hová szeretnének ülni.

Hasonló szolgáltatást nyújt a *Palace Cinemas* hálózat – a budapesti *Westend, MOM Park, Campona* és *Mammut* bevásárlóközpontokban találjuk ezeket –, azzal a kedvező különbséggel, hogy a szabad helyfoglalás joga itt mindenkit megillet, így bárhová ülhettünk, ahol még van szabad szék. Szerencsére a nem plázába járóknak is találatom egy mozi, ahol online jegyrendelés működik, a budapesti *Uránia Filmplóta* oldalán ugyanis láthatóan működik a szolgáltatás.

Amikor jegyet szeretnénk venni, sajnos nem mindig vagyunk netközben, mobiltelefon viszont gyakorlatilag mindig van nálunk. Szerencsére már mobilon is foglalhatunk jegyet magunknak, sőt azonnal fizethetünk is, így az sem gond, ha nem érünk oda a pénztárhoz 30 perccel kezdés előtt. Ugyanis a hagyományos foglalásnál csak eddig tartják a jegyet. A Budapest Film mozikba jelenleg WAP-on és SMS-ben is lehet jegyet vásárolni, ám ezt egyelőre csak a *T-Mobile* előfizetéses és kártyás ügyfelei tehetik meg az úgynevezett *m-com* egyenlegük terhére.

Filmes oldalak

Azok, akik nem kifejezetten a moziműsörökre kíváncsiak, hanem magukról a filmekről és színészekről szeretnének minél többet megtudni, azok a hazai hálón bőven találnak maguknak csomagját. Itt van mindjárt a [www.cinemia.hu](#) oldal, ahol a legtöbb aktuális sztárról találni életrajzot, de filmes hírek után vadászva is eljuthatunk ide. Akik a mélyvízbe is bemelegednek, szintén találnak maguknak érdekes webhelyeket. Egyik ilyen az ázsiai filmekre specializálódott [www.azsiai-film.hu](#), ahol nem csak az ázsiai moziarabokról, hanem a leghíresebb rendezőkről és színészekről is olvashatunk. Ami engem a legjobban meglepett, még magyar nyelvű feliratok is akadnak itt, egyébként nem szinkronizált filmekhez.

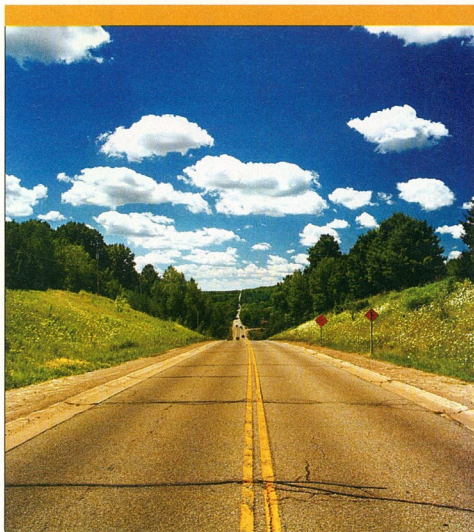
És ha már a mélyvízben lubikolunk, nem hagyhatjuk ki a [www.filmkultura.hu](#) oldalt, ahol igényes írásokat, gondolatokat olvashatunk filmekről, filmesekről és életutakról. A művészfilmek világát szerető, a mögöttük álló gondolatokra is kíváncsi olvasóinknak feltétlenül ajánlott ez az oldal, míg a plázák sikerfilmjei ügyében inkább másutt érdemes keresgélni. ■

Terminator 3: a repülőgép száma varlatlanul megváltozott

Ponyvaregény: golyónyomok a falban már a lövések előtt

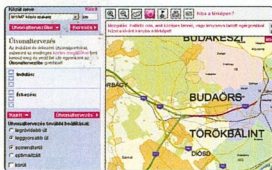

Hasznosak

Online útvonaltervezők

Ma már érdemesebb igénybe venni az interneten található útvonaltervező oldalak szolgáltatásait, mint térképeket lapozgatni – legalábbis indulás előtt biztosan. Ha beírjuk a kiindulópontot és a célállomást, akkor a program megadja a legrovidebb utat. Sőt, megmutatja, hol tankoljunk, hol pihenjünk, és közli, mennyit kell majd fizetnünk az autópályáért vagy alagútert.

Szerző: Mészáros Zsolt

AZ M1 ÉS M7 KÖZÖS PÁLYASZAKASZA

AZ OPEL SZERINT SZEGEDEN MÉG NINCSEK AUTÓPÁLYÁK

A nyaralás tervezésénél gyakorlatilag egyetlen dolog leges a szemünk előtt: ne történjen velünk semmilyen váratlan dolog. Csomagolunk az útra bőségesen csokit és gyógyszert, biztosítást kötünk, két fürdőruhát készítünk be, hátha az egyik gumija elszakad, két 1 Gbájtos kártyát teszünk el a fényképezőgéphez.

Emellett a gondos autós – minimálisra csökkentve az utazással járó kellemetlenségeket – igyekszik minél pontosabb útvonaltervet készíteni. Ez már csak azért is hasznos, mert így családunk számára papíron – vagy mobilon, PDA-n – bármelyik pillanatban igazolni tudjuk, hogy urai vagyunk a helyzetnek. Ami utasainknak az ismeretlenség vársza, az nekünk a bizonytalanságok tárháza.

Az online útvonaltervezőkkel szemben az elsődleges igény a napra kész adatállomány, valamint a pontos megjelenítés: térképpel, kilométerrel, útszámzással, városokkal. Fontos kellék az útrészlet nagyítása, hiszen a célhoz közel az utca és házszám szintű keresésre is kíváncsiak lehetünk.

A legtöbb rendszert valamilyen autózással kapcsolatos cég szponzorálja, így megtaláljuk az útvonaltervezőket az Opel, a Michelin vagy éppen az Allianz honlapján is (webcímetek lásd külön). Többségük körülbelül ugyanazt az eredményt mutatja. A hangszó-

lyos különbségek leginkább a kiegészítésekben mutatkoznak. Például a *viaMichelin* oldalán könnyen navigálhatunk – ráadásként minden egyes állomás mellé azonnal megkapjuk a környéken található hotelek listáját is.

Az útvonaltervezésnél a programok csaknem mindig két lehetőséget kínálnak: a legrovidebb és a leggyorsabb utat. Utóbbi esetében autópályákon száguldozunk, míg a legrovidebb út szinte mindig kis falvakon vezet át. Ha a költségekre is kíváncsiak vagyunk, a tervezők ezt is kiszámolják helyettünk, elég csak beállítani autónk átlagfogyasztását, valamint a benzinárakat – a program a végösszegezh még az autópályadíjakat is hozzáadja.

Irány Hajdúszoboszló

Tapasztalatok alapján külön problémát jelentenek a határátkelők: a tervezők kivétel nélkül könnyed, megállás nélküli átsiklással számolnak – azaz fel sem tételezik, hogy Rábafüzesnél esetleg másfél órát állunk. Sajnos sok tervező kizárólag az uniós országokra koncentrál, leszűkítve szolgáltatásait. De sok útvonaltervezőben problémát jelenthetnek az ékezetes betűk is, Győr például még csak-csak megtalálják a programok, Gödöllővel azonban nagy többségük nem tud mit kezdeni.

és részben ingyenesek

Az *Útvonalterv.hu* (www.utvonalterv.hu) oldalt az egyik legjobb belföldi útvonalkeresőként tartják számon. Képzletünkben nyári délután van, a munka után közvetlenül a szerkesztőség elől indulunk Hajdúszoboszlóra, hétvégi fürdőzésre. Budapest az indulási hely, célként pedig Hajdúszoboszlót adjuk meg, ott is az előre lefoglalt szállás pontos címéf. Rögtön megjelenik előttünk a város – talán kissé túlzottan is részletes – térképe, amellyel valljuk be, így hirtelen nem tudunk mit kezdeni. Az *Útvonaltervezés autóval* pontra kattintva megkapjuk az autós útvonalat, amely kétségtelesen pontos, tehát jó hosszú. Egyenként megnyitjuk a kis térképeket, ahol szépen rajzolt színes utcák kanyarognak előttünk, bár jobbára jelölés nélküli, és nem kapunk hírt semmiféle útfeltöltésről, pedig elvileg értesülnünk kéne ezekről is. A szolgáltatás 66 pontban mutatja a teljes útvonalat.

Hogyan használjuk mindezt útközben? Sajnos nyomtatóbarát változatot nem lehet kérni a tervről – vagy képként menthetjük el az oldalakat, vagy lekérhetjük őket mobiltelefonra. Az ilyen MMS ára 300 forint.

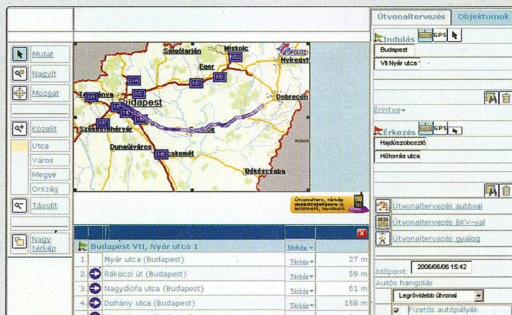
irányítószámot jelenti, az *Ort* rovatba pedig írjuk be az indulási helység nevét. A *Ziel* rovatokba ugyanezt tegyük meg a célállomás adataival is. Kattintsunk a két *Go* gombra. Ezután a program valószínűleg további pontosítást kér – a felkinált lehetőségek közül válasszuk ki a szándékainknak leginkább megfelelőt, majd kattintsunk a *Route berechnen* feliratra. Ezután jelenik meg a részletes útvonalterv. Az egyes pontok bal oldalán lévő számozott tárcsákra vagy a *Karte* feliratra kattintva megjelenik az adott csomópont részletes rajza. A lista feletti *Routenübersicht* feliratra kattintva megjelenik az útvonal térképe, az ábra fölötti sávokra kattintva válasszhatjuk ki a léptéket.

Mobil navigáció

Pannon Navigator egy mobilon használható útvonaltervező és navigációs program, amely a tájékozódásban, az utak, helyszínek, hasznos objektumok (például benzinkút) megtalálásában nyújt folyamatos segítséget. A térképes útvonal és az aktuális pozíció megjelenítése mellett nyilakkal, magyar nyelvű felirattal, valamint

A MICHELIN ÉTTERMET, SZÁLLÁST, LÁTNIVALÓT IS AJÁNL

ÚTVONALTERVEZÉS AUTÓSOKNAK ÉS GYALOGOSOKNAK

Német precizitás

Az osztrák autókлуб (*ÖAMTC*) tesztelte az interneten ingyenesen hozzáférhető útvonaltervező szolgáltatásokat. A nyertes – 12 program közül – a német *Reiseplanung* lett. Az útvonalterv és a változtható léptékű térkép – akár nyomtatva – nagy segítség a hosszabb európai autós túrákon. Az egyes autópálya-csomópontok, elágazások részleteit is feltünteti a program. Az útvonalajánlat néha még a gyakorlott autóst is meglepi, hiszen előfordul, hogy a megszokott eltérő, gyorsabb alternatívát kínál.

A németül nem értők számára néhány alapvető információ: a főoldalon keressük meg a *Quickroute* rovatot. A *Start* felirat mellett legördülő menüből válasszuk ki az indulási országot, a *Plz* az

hangjelzéssel irányítja a vezetőt letérésnél, kanyarodásnál, irányváltásnál. Adatbázisában jelenleg 18 európai ország és persze Magyarország utcaszintű térképe érhető el. Így nem kell külön navigációs rendszert beépíteni az autóbá, illetve a gyalogos közlekedéshez is ugyanúgy kényelmesen használható.

Az opcionális Pannon Navigator csomag tartalmazza a GPS eszközt, illetve a szoftvert is. A szoftverlicenchez annak érvényességi idejére egy online útvonaltervező szolgáltatás is kapcsolódik: az interneten keresztül, kényelmesen megtervezett útvonal pedig könnyen letölthető a mobiltelefonra. A Pannon Navigator jelenleg csak Symbian operációs rendszert futtató telefonokon használható egy Bluetooth GPS modul segítségével.

KOMMUNIKÁCIÓ

Online útvonaltervezők

T-Online térkép terkep.t-online.hu	Online magyarországi térkép, útvonaltervezővel.	Mappy Road Guide www.mappy.com	Német, spanyol, francia, olasz és holland nyelven elérhető útvonaltervező, amely az EU-s országokat tartalmazza. Sokat tud, érdemes kipróbálni.
Útvonalterv www.utvonalterv.hu	Alkalmas a fővároson belüli és Magyarország területén két helység közötti útvonal optimális megtervezésére. (Részletes bemutató a cikkben)	Teleinfo – Telemap www.telemap.de	Négynyelvű európai útvonal- és város-térkép-kereső. Utazási információkat is szolgáltat.
Utak.hu www.utak.hu	2330 magyarországi település tetszőlegesen nagyítható, utcaszintű térképe. Cimkeresés, útvonaltervezés, közlekedési hírek, GPS koordinátakeresés.	HandMap Network www.handmap.net	PDA-ra tervezett útvonalkereső, amely Palmra és PocketPC-re is egyaránt elérhető. Angol nyelvű.
WebTérkép www.webterkep.hu	Magyarországi utcaszintű keresést teszi lehetővé. A keresés mellett útvonaltervezésre is lehetőség van.	Falk www.falk.de/routenplaner	Német nyelvű útvonalkereső, az oldal jobb alján lévő RoutenPlaner ablakban a megfelelő paramétereket megadva tervezhetjük meg útvonalunkat. Csak regisztrált felhasználóknak.
ViaMichelin www.viamichelin.com	A térkép- és útvonaltervezőn kívül éttermek, szálláshelyek és egyéb más turizmussal kapcsolatos információk is találhatóak. Az angol nyelvű oldal mérföldben, a német és francia változat kilométerben adja meg az adatokat.	Maporama www.maporama.com	Angol nyelvű, utcaszintű navigációval, nagyon jól és egyszerűen használható útvonaltervező. Magyarország és Európa utcaszintű keresésére, valamint útvonaltervezésre is használható.
OPEL Route Planner www.opel.com	Könnyen használható, gyors és megbízható útvonaltervező. Az optimális útvonalat jól áttekinthető térképen jelzi. Újdonság, hogy a térképeket a Teleinfótól veszik át.	Mapquest www.mapquest.com	Angol nyelvű, amerikai útvonaltervező.
Allianz Routenplanung 194.25.187.75/allianz/routing.asp	Az Allianz Biztosító német nyelvű útvonalkeresője az optimális útvonal megtalálásához.	Expedia Travel www.expedia.com	Észak-amerikai útvonaltervező (angol nyelvű). Az USA-ra és Európára vonatkozóan tervezhetjük meg vele utunkat.
Aral Touren & Planen www.aral.de	Az Aral német nyelvű útvonaltervező rendszerében minden olyan opció megtalálható, amely a megfelelő út kiválasztásához szükséges.	Microsoft útvonaltervező local.live.com	A Microsoft MSN internetes szolgáltatásának útvonaltervezője az USA-ra és az EU-s országokra.
Map24 www.uk.map24.com	Európai térképkereső és útvonaltervező, nem véletlenül lett a 2004-es év Webby Award-díjasa. Szokványos és műholdas térképet is tud mutatni. Az angol mellett német, olasz, francia, belga, holland, dán, svéd és finn nyelven is.	Maps on US www3.mapsonus.com	Amerikai útvonaltervező és térkép.
Reiseplanung www.reiseplanung.de/index.jsp	Megbízható, pontos, német nyelvű útvonal- és térképkereső. Szép domborzati térképen mutatja az útvonalat, és minden elágazásról külön részterkép tekinthető meg. (Részletek a cikkben)	Veturo www.veturo.com	Fancia és német nyelvű útvonaltervező – a Routenplanung menüpont alatt érhetjük el az útvonaltervezőt. Város-térképeket is tartalmaz.
Tiscover www.tiscover.com	A piacvezető osztrák utazási portál színvonalas útvonaltervező szolgáltatása.	RAC rp.rac.co.uk/rp/routeplanner	Angol útvonaltervező program, utcaszintű navigációval, egész Európára kiterjedő információval.
		navi4all www.getjar.com/prod/ucts/4345/Nav4All	Mobiletelefonra letölthető online útvonaltervező.
		TomTom www.tomtom.com	TomTom Go – Kedvelt kézi számítógépekre tervezett szoftvercsalád, amely több nyelven is elérhető.

Bánya

Jobban, szebben...

Sohasem árt, ha fejlesztjük tudásunkat, bővítjük ismereteinket. Ezáltal többet hozhatunk ki operációs rendszerünkől, szoftvereinkből és hardvereinkből. Ezek közé értve például a digitális fényképezőgépeket is. Ezúttal is bőséges Tippek, trükkök rovatunkban ismert és kevésbé ismert tájakra kalauzoljuk olvasóinkat.

Digitális fotósulink aktuális részében a megvilágítás kérdéseivel foglalkozunk, hiszen a fotózás vég-ső soron a fényekről és az árnyékokról „szól”, így az eredmény szempontjából mindennél fontosabb a helyes megvilágítás. •

S ha már a fotózásnál tartunk, megnézzük, milyen buktatói vannak a témának, melyek a leggyakoribb hibajelenségek, és mit kell tennünk ahhoz, hogy megrendszabályozzuk a rendetlenkedő fényképezőnket.

Ugyancsak a digitális fényképezéshez, pontosabban a képszerkesztéshez kapcsolódik harmadik cikkünk, amelyből megtudhatják, hogyan készíthetünk szoftveres úton például régies hatást keltő romantikus képeket.

Fényképeket persze nem csak digitális fényképezőgépekkel készíthetünk, hanem szkennelrel is. Ilyen készülékekkel Dunát lehetne rekeszteni, ám itt sem árt tisztában lenni a kezelés alapfogalmával. Cikkünkben a szkennerek kezelésének buktatóival foglalkozunk, a telepítéstől kezdve egészen a karakterfelismerő programok használatáig.

Tippek, trükkök rovatunkban más vizekre is evezünk. Ötleteket adunk arra az esetre, ha elfelejtettük volna Windows jelszavainkat, ezáltal gondjaink vannak a bejelentkezéssel. Elmélyedünk egy cikk erejéig a fájlszinkronizálás rejtelmeiben, hogy fontos fájljainkat mindig magunknál tudhassuk. Megmutatjuk, hogyan vihetjük át beállításainkat a régi PC-nről az újonnan vett gépre. Végül részánunk egy kis időt a szokásos Windows-optimalizálásra. Itt most a lapozófájl helyes használatával kapcsolatban adunk egy-két útbaigazítást azoknak, akik mindeddig joggal óvakodtak attól, hogy megváltoztassák a rendszerbeállításokat.

Bánya Ferenc

TIPPEK, TRÜKKÖK

A LAPOZÓFÁJL OPTIMALIZÁLÁSA

Ha fogytán a memóriád...	106
ÁTÁLLÁS ÚJ PC-RE	
Hogy maradjanak a beállítások	108
KAMERADOKTOR	
Rendetlenkedő fényképezők	110
KÉPSZERKESZTÉS	
Romantikus hatások	112
A SZKENNELÉS TRÜKKJEI	
Telepítéstől a haladó szintig	114
MENTŐ ÖTLET	
Elfelejtett Windows jelszavak	118
MEMÓRIAKÁRTYA-AJÁNLÓ	
Kártyákat az asztalra!	120
FÁJLKEZELÉS IRODÁBAN ÉS OTTHON	
Szinkronban	122
DIGITÁLIS FOTÓSULI 5.	
A megvilágítás kérdései	125

A lapozófájl optimalizálása

Örök probléma, hogy nincs elég memória a gépben. Ezt a Windows is tudja, s úgy segít magán, ahogy tud: a virtuális memória, más néven lapozófájl révén. Nézzük, mit tehetünk felhasználóként, hogy a legtöbbet hozzuk ki a (szüksős) erőforrásokból.

Szerző: Bánya Ferenc

Ha fogytán a memóriád...

Mi az, amiből soha sincs elég a számítógépben? Természetesen a memóriából. A Windowsnak van egy módszere, amellyel le tudja küzdeni ezt a szűk keresztmetszetet: ha kevés a memória, elkülönít egy területet a merevlemezén, és kinevezi ezt is memóriának. A kettő együtt már elég kell hogy legyen a legtöbb alkalmazás futtatásához.

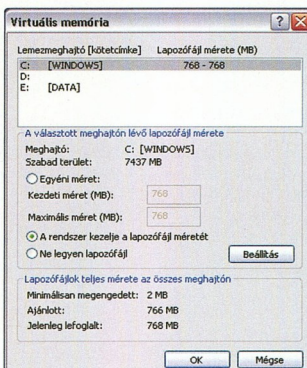
A merevlemezén kialakított memóriát többféleképpen nevezik: *lapozófájl*nak vagy *virtuális memóriának*, míg régebben swap fájljak is titulálták.

Nos, a lapozófájl mérete döntően befolyásolja a rendszer, illetve a programok futásának a sebességét, de persze még tovább fokozhatjuk a tempót egy-két ügyes beavatkozással. Vegyük sorra, mit kell tennünk ahhoz, hogy elkerüljük a lapozófájl kezelésével kapcsolatos buktatókat, és a lehető legnagyobb sebességet csikarjuk ki a rendszerünkéből.

1. Bizzuk a Windowsra?

Alapbeállításban a Windows magára vállalja a lapozófájl kezelésének felelősségteljes feladatát. A felhasználónak így nincs semmi dolga, s ha végre sikerül bővítenie a gép RAM-ját (mondjuk 256 Mbájtról 512 Mbájtúra – mert ennyi azért kell a Windows XP optimális működéséhez), az operációs rendszer magától átméretezi a lapozófájlát.

A lapozófájl egy *pagefile.sys* nevű állomány gépünk gyökérkönyvtárában (azaz a C:\ könyvtárban). Mivel rejtett állományról van szó, csak akkor látható, ha külön bekapcsoljuk az ilyen állományok megjelenítését: az *Intézőben* kattintsunk az *Eszközök/Mappa beállításai* pontra, men-

KÉNYELMI OKOKBÓL A WINDOWSRA BIZHATJUK A LAPOZÓFÁJL MÉRETÉNEK KEZELÉSÉT

jünk a *Nézet* fülre, majd vegyük el a pipát az *Operációs rendszer védett fájljainak elrejtése* opció elől. A lapozófájl most láthatóvá válik, egyúttal elámulhatunk a méretén, amely több száz megabájtra rúg. Természetesen nem szabad kitérőlni olyan címen, hogy túl sok helyet foglal a merevlemezén, mert ez lebénítja a gépet, és a legközelebbi indításkor úgysis újra létrehozza a Windows.

A lapozófájl kezelését tehát nyugodtan a Windowsra bízhatjuk (ennek hátrányairól a következő pontban olvashatnak), az idevagyó beállítást pedig a következőképpen ellenőrizhetjük.

Kattintsunk a jobb egérgombbal a *Sajátgépre*, majd válasszuk a *Tulajdonságokat*. Lapozunk a *Speciális* fülre, ahol három el-

különített területet láthatunk. Legfelül helyezkedik el a *Teljesítmény*; kattintsunk itt a *Beállítások* gombra. A következő ablakban menjünk a *Speciális* fülre, majd alul, a *Virtuális memória* részben kattintsunk a *Módosítás* gombra.

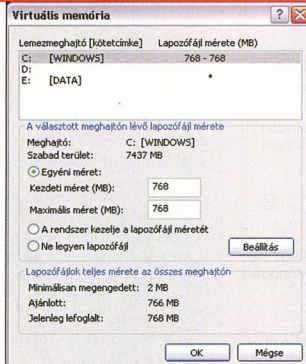
Most jön a lényeg: a következő ablakban ellenőrizhetjük, hogy most éppen ki kezeli a lapozófájl méretét: a rendszer vagy mi. Ha jobban bízunk a Windowsban, mint saját magunkban, hagyjuk bejelölve *A rendszer kezelje a lapozófájl méretét* opciót. Zárjuk be az ablakot a *Mégse* gombra (vagy az *OK*-ra) kattintva, majd egymás után a többi ablakot is. Ezzel elintéztük, hogy a továbbiakban a Windows feladata legyen a lapozófájl (azaz a virtuális memória) méretének mindenkorai beállítása.

2. Vegyük kézbe a dolgok irányítását

Bár a Windows képes önállóan gondoskodni a lapozófájl megfelelő beállításáról, ez néha gondot okoz. Ugyanis időnként magától kezdő állítgatni azt, ilyenkor pedig érezhetően lecsökken a gép sebessége és megnő a válaszája. Különösen olyankor észlelhetünk élénk tevékenységet a merevlemez környékén, amikor nagy fájlokat nyitunk meg, programokat telepítünk vagy távolítunk el, illetve több programot futtatunk egyszerre. Ha zavar bennünket az állandó matatás a lapozófájl körül, választhatunk más beállítást: ezentúl mi fogjuk megmondani a Windowsnak, hogy mekkora is legyen a lapozófájl mérete.

Igen ám, de mekkora is legyen az említett fájl az optimális működéshez? Mert az sem jó, ha túl kicsi, és az sem, ha túl nagy.

Nyilván attól is függ a mérete, hogy mennyi memória van a gépben. Laikusként azt gondolnánk, hogy ha kevés a RAM, akkor adjunk nagyobb méretet a lapozófájlnak, ha pedig bőven áll rendelkezésre memória, a rendszer kisebb méretű lapozófájjal is beéri. Nos, ez nem így van. Alapszabálynak tekinthető, hogy a lapozófáji méretet másfélszer akkorrá állítsuk be, mint akkora a rendszeremémória. Ha tehát 256 Mb-ot van a gépünkben, a lapozófáji mérete legyen 384 Mb-ot, ha pedig 512 Mb-ajjal gazdálkodhatunk, adjunk a Windowsnak még 768 Mb-ajtot.

A VIRTUÁLIS MEMÓRIA MÉRETE MOSTANTÓL ÁLLANDÓ, ÍGY NEM SZENVEDÜNK TÖBBÉ AZ ÁLLANDÓ ÁTMÉRETEZÉSEKTŐL

Ezekről az értékekről persze fölfel-lelélt érthetünk, de érdemes a szabályt nagyjából betartani, mivel így érzük el az optimális működést.

A lapozófáji manuális beállításához menjünk vissza oda, ahol az előbb már jártunk: a virtuális memória beállításaihoz. Itt jelöljük be az *Egyéni méret* opciót, majd írjuk be a *Kezdeti mérethez* és a *Maximális mérethez* egyaránt ugyanazt az értéket, azaz a rendszeremémória másfélszeresét (példánkban 768 Mb-ot). Ezt követően kattintsunk a *Beállítás* gombra, hogy érvényesüljenek az új beállítások. Végül kattintsunk az OK-ra, és kövessük a Windows útmutatásait. Ha újra kell indítani a gépet, tegyük meg. Mostantól ha esik, ha fúj, a virtuális memória (azaz a lapozófáji) mérete mindig az lesz, amit az imént beállítottunk, tehát (csak itt, csak most) 768 Mb-ot.

Van még itt egy beállítás, amelyet normál esetben senkinek sem ajánlunk: a *Ne legyen lapozófájl* opció. Ilyenkor a Windowsnak a RAM-mal kell beérnie, ami többnyire nem tesz jót a működési stabilitásnak. Illetve nem mindig, de erről bővebben a 4-es pontban...

3. Egy kis ellenőrzés

A lapozófáji méretét a gyökérlépcsőben szereplő *pagefile.sys* állomány tulajdonosításával ellenőrizhetjük (aminek sok értelme nincs, ha eleve fix értéket állítottunk be). Ennél érdekesebb azonban nyomom követni, hogy mennyit hasznosít belőle az operációs rendszer. A Windows *Feladatkezelője* percre (másodpercre) pontosan megmutatja nekünk, hogyan állunk ezen a téren. A Feladatkezelőt a legegyesrűbben úgy indíthatjuk el, ha a jobb egérgombbal rákattintunk a *Tálcára*, majd a *Feladatkezelő* menüpontba.

Menjünk most itt a *Teljesítmény* lapra, ahol olyan érdekességek sorakoznak, mint a CPU-használat (amelyből meg tudhatjuk a processzor aktuális leterheltségét), egy „lukkan” lejebb pedig a lapozófáji pillantrányi, illetve visszamenőleges használata. Ezeket az értékeket tanulmányozva érdekes következtetéseket vonhatunk le egyes alkalmazások erőforrásigényeiről és gépünk „egészségi” állapotáról.

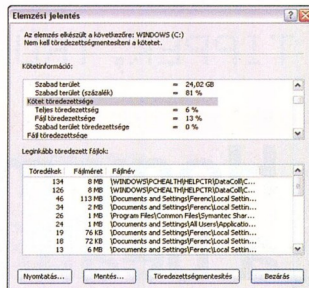
4. Ha sok a RAM

Voltaképpen szükséges rossz a lapozófáji használata. Arra az esetre találták ki, ha a Windowsnak nem áll rendelkezésére elegendő operatív memória. Eddig arra bízattunk mindenkit, hogy a lapozófáji méretének állítását bízva a Windowsra, vagy állítsa azt manuálisan a RAM másfélszeresére. Most ennek az ellenkezőjét fogjuk ajánlani, de csak egy esetben: ha a gépben elegendő memória van.

Hogy mennyi az elegendő memória, nehéz megmondani. Attól függ, milyen operációs rendszert használunk, milyen programokat futtatunk stb. A Windows XP esetében az 1 Gb-át már elegendő a legtöbb feladathoz, de aki tudja, mit csinál, akár még több RAM-ot is belepakolhat a gépébe (például ha kifejezetten memóriaéhes játékokkal foglalkozik egész nap).

A FELADATKEZELŐ ÉRTEKES INFORMÁCIÓKAL SZOLGÁL A LAPOZÓFÁJL HASZNÁLATÁRÓL

A LAPOZÓFÁJL TÖREDEZETTSÉGE LASSÍTJA A RENDSZER MŰKÖDÉSÉT

kal foglalkozik egész nap).

Tehát ha elég memória van a gépben, és nem akarjuk, hogy a Windows a merevlemez használja memóriának (mivel az adatok elérése így jóval lassabb, mint a memóriachipben tárolt adatok esetében), akár le is mondhatunk a virtuális memória használatáról, azaz a három lehetséges megoldás közül választhatjuk a *Ne legyen lapozófájl* opciót. A Windows ilyenkor nem használja a merevlemez az adatok tárolására, és érezhetően gyorsabban végzi a dolgát. Egy apró megszorítás azonban itt is van: a Windowsnak ilyenkor is szüksége van egy minimális méretű, legalább 2 Mb-ot lapozófájjal, működési jellemzői miatt. Ezt tehát állítsuk be – különben a nullára csökkentett lapozófájl jutalmaként ilyen kezdetű hibüzenetet kapunk: „Out of Memory...”

5. Töredezettsgmentesítés

Mint minden fájl, a lapozófájl is töredezetté válik az idők folyamán, ami nem tesz jót a rendszer sebességének. Ilyenkor mit szokás tenni? Nos, töredezettsgmentesíteni kell a merevlemez és vele együtt a lapozófájl is. Ehhez helyezzük át a lapozófájl egy másik meghajtóra (vagy partícióra), majd defragmentáljuk a lemezt annak rendje s módja szerint. Végül helyezzük vissza a lapozófájl az eredeti helyére, és indítsuk újra a gépet. Ezeket a műveleteket a virtuális memória tulajdonságablakában végezhetjük el (ott, ahol az 1-es és 2-es pontokban jártunk).

Végül van egy másik módszer is azoknak, akik nem szeretnek finomkodni, hanem a drasztikus megoldásokat kedvelik. Az említett tulajdonságablakban tiltsuk le a lapozófájl használatát (ügyelve a 2 Mb-ja), indítsuk újra a gépet, majd defragmentáljuk a lemezt. Végeztül indítsuk újra a gépet, és hozzájuk léte újabb az eredeti lapozófájl.

Hogy maradjanak a beállítások

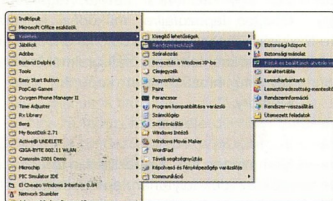
➔ Átállítás új PC-re

Amikor fejlesztjük a számítógépünket, az új hardver okozta öröm korán elillan, ha fáradságos munkánk újra kell telepítenünk a rendszert, és mindent úgy beállítanunk, ahogyan szeretjük. A Windows XP erre is megoldást kínál.

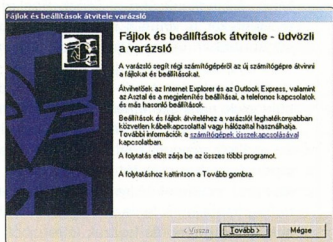
ELSŐ LÉPÉS

Fájlok és beállítások elmentése

Mielőtt a dokumentumainkat és beállításainkat átvinnénk az új gépre, össze kell állítani és egy fájlba elmenteni őket. Ezt a fájlt azután már könnyedén át tudjuk másolni az új gépre, ahol a Windows elvégzi a szükséges beállításokat.

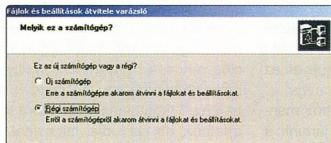
1 LÉPJÜNK BE A START MENÜ/PROGRAMOK/ KELLÉKEK/RENDSZERESZKÖZÖK MAPPÁBA, ÉS INDÍTUK EL A FÁJLOK ÉS BEÁLLÍTÁSOK ÁTVÉTELE PROGRAMOT, AMELY EGY ABLAKBAN MEGNYÍLO VARÁZSLŐKÉNT SEJT SÉGITSE-GÜNKRE.

2 A MEGJELENŐ ABLAKBAN KATTINTSUNK A KÖVETKEZŐ GOMBRA!

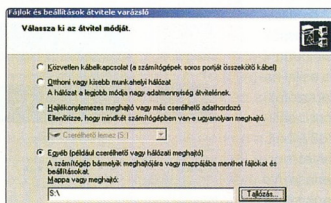
A fájlokat és a beállításokat át kell vinnünk a régi gépről az újra. A varázsló megkérdezi, hogy ez a régi vagy az új gép-e.

3 VÁLAJSSZUK A RÉGI SZÁMÍTÓGÉP PONTOT, AMIKOR EZT A KÉRDÉST TESZI FEL A VARÁZSLÓ.

A következő feladatok annak eldöntése, hogy adatainkat milyen módon akarjuk átvinni az új gépre.

4 ITT USB-S MEMÓRIÁVAL VESSZÜK ÁT AZ ADATOKAT, EZÉRT A FLOPIMEGHAJTÓ VAGY MÁS CSERELHETŐ HÁTÉRTÉK RÁJÁRTÁS OPCIÓT KELL VÁLASZTANUNK.

Ha az átvételre nem cserélhető meghajtót szeretnénk használni, akkor válasszuk ki a nekünk leg-szimpatikusabbat!

5 KATTINTSUNK A KÖVETKEZŐ GOMBRA.

Nehézségi szint

Hozzávalók

Windows XP
Adathordozó vagy hálózat

Megtudhatjuk...

...hogyan vigyünk át fájlokat és beállításokat egyik számítógépről a másikra

Szükséges idő

45 perc

TIPP

A fájlmozgatás médiája

Mielőtt a beállításokat és fájlokat átvinnénk a régi számítógépről az újra, el kell határoznunk, hogy milyen médiumot használunk ehhez a munkához. Használhatunk soros hálózati kábelt két számítógép összekötésére (mint a DOS-érában a FastLynxet), helyi hálózatot, ha a forrás és a célgép is ugyanazon a hálózaton van, helyi hálózati meghajtót, ha egyszerre csak az egyik gép elérhető a hálózaton. Választhatunk külső USB-s meghajtót, esetleg flopiemezt is.

Miért kell ez a varázsló?

Amikor egy új merevlemez helyezzünk üzembe, amelyre az operációs rendszert is fel akarjuk tenni, de nem akarjuk átvinni az eredeti rendszerünk hibáit és lomhaságát, akkor egy friss Windows-telepítés után érdemes ezt a programot használni. Fontos, hogy a varázsló a programoknak csak a beállításait tudja átvinni, az új gépre tehát még a futtatása előtt a programjainkat fel kell telepíteni.

TIPP

Fájlok átvitele kábelen

A crosslink (kereszt, X vagy cross) kábelen keresztül két bármilyen számítógépet egyszerűen és könnyedén összeköthetünk, mivel a két éves vagy ennél újabb alaplapokon már mind található hálózati kártya. Az ilyen, két gép közötti IP kapcsolat csak kézzel beállított IP-címmel működik ('A' gép: 192.168.1.100, 'B' gép: 192.168.1.101, *subnet mask* mindenhol 255.255.255.0, a munkacsoportnak egyeznie kell, az átjáró közömbös). Soros kábelt a két számítógép bármelyik soros portjához kapcsolhatunk, a kommunikáció azonban lassabb. A programban csupán a megfelelő portot kell beállítanunk (pl.: COM2).

TIPP

Fájltypusok, fájlok, könyvtárak

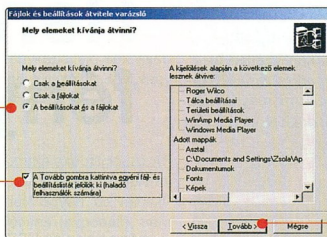
A varázsló alapértelmezés szerint a fájlasszociációkat és programbeállításokat veszi át, más adatokat a gyors működésre való tekintettel nem. Első lépésünk kilencedik pontjánál találjuk azt az opciót, amellyel plusz könyvtárakat adhatunk a mentéshez. A listához programokat tartalmazó könyvtárakat és a hozzájuk tartozó beállításokat is adhatunk. Fájltypusok (pl. DOC) szerint lehetőség szerint ne válogassunk, mert előfordulhat, hogy egyes fájlok esetleg lemaradnak másolásokor.

6 VÁLASSZUK A BEÁLLÍTÁSOKAT ÉS A FÁJLOKAT OPCIÓT!

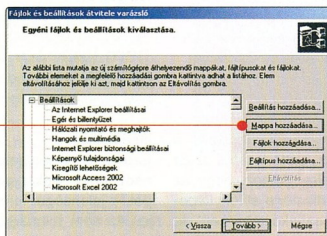
7 HA NEM CSAK A BEÁLLÍTÁSOKAT ÉS AZ ÁLTALÁNOS KÖNYVTÁRAKAT AKARJUK ÁTVINNI, HANEM SAJÁT ÁLLOMÁNYAINKAT IS, AKKOR JELELTÜNK BE EZT AZ OPCIÓT IS.

Mivel a bal oldali ablakban nem szerepel valamennyi program és beállítás, amelyet átvennénk, a mentést szabadon bővíthetjük.

9 A PROGRAMOK BEÁLLÍTÁSAIHOZ KATTINTSUNK A BEÁLLÍTÁS HOZZÁADÁSA GOMBRA, A FÁJLOK ÉS MAPPÁK FELVÉTELÉHEZ A FÁJLOK HOZZÁADÁSA ÉS A MAPPA HOZZÁADÁSA GOMBRA, MÍG A FÁJLTÍPUSOKHOZ A FÁJLTÍPUS HOZZÁADÁSA GOMBRA!

8 KATTINTSUNK A TOVÁBB GOMBRA.

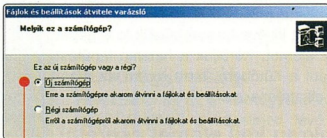
10 HA KÉSZEN VAGYUNK, LÉPJÜNK TOVÁBBI!

MÁSODIK LÉPÉS

Mentés használata az új gépen

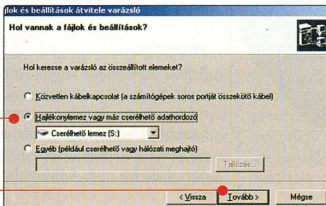
Amint elkészült a mentésünk, készen áll arra, hogy az új rendszerben használjuk. Csatlakoztassuk az USB kulcsunkat, és tegyük az alábbiakat!

1 AZ ELSŐ LÉPÉSBEN MEGISMERT MÓDON INDÍTUK EL A FÁJLOK ÉS BEÁLLÍTÁSOK ÁTVÉTELE CÍMŰ PROGRAMOT, MAJD A PC KIVÁLASZTÁSÁHOZ KATTINTSUNK A KÖVETKEZŐ GOMBRA!

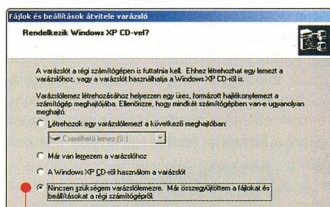

2 EZ ALKALOMMAL VÁLASSZUK AZ ÚJ SZÁMÍTÓGÉP OPCIÓT, AMELY EGYÉBKÉNT AZ ALAPÉRTELMEZETT.

4 A VISSZAÁLLÍTÁS TÖKELETESEN EGYSZERŰ, A HORDOZÓ MÉDIA TÍPUSÁT KELL KIVÁLASZTANUNK, HA TEHÁT A GÉPHEZ MÁR CSATLAKOZTATTUK AZ ADATOKKAL TELI USB KULCSOT, AKKOR ANNAK A BETÜJELÉT LÉPJÜNK TOVÁBBI!

Várjuk meg, amíg a varázsló elkészíti a biztonsági mentésünket, és eltárolja a fájlokat a cserélhető lemezre meghajtónkon. Készüljünk fel arra, hogy ez a művelet eltarthat egy ideig, fájljaink pedig nem feltétlenül férnek el a meghajtón. Ha a varázsló elkészült, eltávolíthatjuk a lemezt, és térhetünk a következő lépésre.

3 EBEN AZ ABLAKBAN A LEGUTÓLSÓT KELL VÁLASZTANUNK, UGYANIS RÉGI GÉPÜNKRŐL MÁR A HORDOZÓ LEMEZRE MENTETTÜNK ADATAINKAT. KATTINTSUNK A KÖVETKEZŐ GOMBRA.

A varázsló átvíti az adataink az új számítógépre. Bezarja a programot ki, majd be kell jelentkeznünk ahhoz, hogy a Windows összeállítsa az új beállításainkat a régiékkal. Ha mindent jól intéztünk, akkor az új gépin a régihez hasonló környezetben, de gyorsabban futtatja majd a programjainkat.

Kameradoktor

Nem működik rendesen a digitális fényképezőgépe? Ne keressgéljen tovább: írásunkban a gyakrabban előforduló problémákra kínálunk megoldást.

Szerző: Köhler Zsolt

Rendetlenkedő fényképezők

A képeket nem lehet letölteni

PROBLÉMA: Nem tudom letölteni a képeket a számítógépre, pedig rendszerben csatlakoztattam a digitális fényképezőgépet.

MEGOLDÁS:

1 Bizonyosodjunk meg arról, hogy a fényképezőgép be van-e kapcsolva: a legtöbb digitális gép USB csatlakozást használ az adatátvitelre. Ahhoz, hogy az operációs rendszer felismerje a fényképezőgépet, nem csak csatlakoztatni kell, de be is kell kapcsolni azt. Ha ez rendszerben megtörtént, akkor a tálcakon, illetve a fényképezőgép kijelzőjén egy apró ikon, felirat vagy LED jelzi a helyes kapcsolatot.

2 Győződjünk meg arról, hogy a csatlakozás megfelelő-e: az USB kábelen kívül – típustól függően – akár a fényképezőgép tápegységét is csatlakoztatnunk kell. Ha a csatlakozást bizonytalannak érezzük, húzzuk ki a kábeleket, és csatlakoztassuk őket újra.

3 Telepítsük újra a szoftvereket: nem mindegyik fényképezőgép memóriakártyája működik önálló meghajtóként, ezek számára mindenképpen telepítenünk kell a hozzájuk adott szoftvereket. Ha kell,

még az alaplap USB szoftverét is telepítsük fel, segíthet!

A fényképező nem kapcsol be

PROBLÉMA: Nem tudom bekapcsolni a digitális fényképezőgépet! Talán elromlott?

MEGOLDÁS:

Szerencsére nem jelent mindig hibát az, ha nem tudjuk bekapcsolni a fényképezőgépet, a jelenséget lemerült elem is okozhatja. Az sem mindegy, hogy milyen elemet használunk a géphez: csak a dokumentáció által megengedett típusokat használjuk, helyes polaritással a gépbe rakva őket. A hagyományos elemeket csak végszükség esetén használjuk – már ott, ahol a gépbe AA vagy AAA méretű elemek is tölthetők –, mert már öt-hat kép elkészítése után is megadhatják magukat. Ha hálózati adapterrel használjuk a fényképezőgépet, ennek csatlakozását is ellenőrizzük. Néhány fényképezőgép automatikusan kikapcsolja magát, ha az akkumulátor fokozott használata (töltés vagy kisütés) miatt túlmelegszik. Ilyenkor ne próbáljuk bekapcsolni, inkább az elemet kivéve lassan hűtsük le a gépet és az elemet. Kerüljük a hirtelen lehűtést (például a hűtőben), mert az árt az érzékeny alkatrészeknek.

Gyakran kell elemet cserélni

PROBLÉMA: Az akkumulátor töltés után már nem tart olyan sokáig, mint új korában, gyakrabban kell töltenem. Tán megnőtt a fényképezőgépem fogyasztása?

MEGOLDÁS:

A fényképezőgép Li-Ion vagy Ni-MH akkumulátorának az élettartama, mint bármely más akkumulátorénak, nem végtelen, a használat során teljesítménye gyengül, kapacitása csökken. Ez a jelenség teljesen normális, ha nem néhány hónapos korban

következik be, hanem csak évekkel később. Ha az akkumulátort nagyon sokáig tölteni kell, vagy nagyon gyorsan lemerül, akkor megérett a cserére. Vegyük figyelembe, hogy az új, de sokáig nem használt elemek akkor is merülnek, ha egyáltalán nem használjuk őket. A régi elemeket ne dobjuk el, hanem adjuk le a hivatalos forgalmazó boltjában, illetve az elemgyűjtő helyeken!

A fényképező nem exponál

PROBLÉMA: Amikor lenyomom az exponáló gombot, nem történik semmi. Miért?

MEGOLDÁS:

A legegyszerűbb eset az, hogy az elemek nincsenek feltöltve – ilyenkor semmi nem világít a gépen, és más sem működik. Az elem hirtelen lemerülésekor néhány fényképezőgép egyszerűen kint felelji az optikát, erre vigyázzunk! Kép csak akkor készíthető, ha felvétel üzemmódban vagyunk, a memóriakártya jól csatlakozik a fényképezőgéphez, és van is rajta elég szabad hely. Szükség esetén a memóriakártya aranyozott érintkezőit tiszta, száraz pamut ruhával, esetleg alkohollal tisztítsuk meg. Előfordulhat az is, hogy vicces kedvű barátaink a memóriakártya írását védő kapcsolót átállították, de az is lehet, hogy a gép adott körülmények között nem tud jó képet készíteni azért, mert nem tud fókuszálni. Keressünk egy fix pontot, ahhoz fókuszáljunk, majd beállítva a képet, lökjük el!

Szebb képek gyenge fényben

PROBLÉMA: Késő délután, este fotóztam, és a képek legtöbbször sötét lett. Mit tehetek a jó képek érdekében?

MEGOLDÁS:

A digitális fényképezőgép nem csak este vagy éjszaka vált alacsony megvilágítást kompenzáló üzemmódba, olykor kontrasz-

HA A FÉNYKÉPEZŐT BEKAPCSOLJUK A DOKKOLÁSBAN, AKKOR A PC-CSATLAKOZÁS ÉS AZ AKKUMULÁTÁS IS MŰKÖDIK

tos megvilágításnál is, amely becsapja a fénymérést. Ahhoz, hogy kevés fénynél is jó képeket kapjunk, kisebb zársebességet kell alkalmaznunk.

Éles éjszakai felvételeket ennek megfelelően csak hosszú expozícióval készíthetünk, ez elég időt biztosít az érzékelő megfelelő feltöltődéséhez. E nélkül nagyon halvány, sötét és színben is gyenge képeket kapnánk. A derült ég, a havas táj vagy a sötét háttér előtt álló fényes tárgy a legtöbb esetben összezavarja az automata beállítást, néha még akkor is, ha többzónás mérést alkalmaz a fényképezőgép. Ugyanígy viselkednek a sötét háttér előtt lévő apró fényes területek, mint például egy gyengén megvilágított színházterem a színpadot megvilágító reflektorokkal. A leghasznosabb, ha a legtöbb digitális fényképezőgépben megtalálható *bracket* opciót használjuk. Ez különféle EV-értékekkel legalább három képet készít: a legjobban exponált kép alapján módosíthatjuk az alapbeállítást, így a későbbiekben nem kell megvárnunk mind a három kép elkészítését. Hasznos továbbá, ha a hosszú expozíciókhoz megfelelően rögzítjük a gépet, például egy hordozható állvánnyal.

HA A NAPRA VAGY FÉNYES TÁRGYRA FÓKUSZUNK, A KÉP GYAKRAN ALULEXPONÁLT LESZ (ALUL)

Automata fókusz és expozíció

PROBLÉMA: Amikor fényképezek, sok esetben a fényképezőgép kijelzőjén *IAF* vagy *IAE* ikon villog. Ez mit jelent?

MEGOLDÁS:

Az *AE* jelentése automata expozíció, az *AF* pedig automata fókusz. Az *IAE* azt jelenti, hogy a kép elkészíthető ugyan, de valószínűleg nem eléggé fényes (exponált), nem esik a beállított expozíciós tartományba. A képen az *EV* kompenzációval vagy nagyobb *ISO* érzékenységgel javíthatunk (de ronthatunk is, mert a képzaj erősödik). Az *IAF* azt jelzi, hogy a gép képtelen a megadott területre fókuszálni, így lehet, hogy a kép homályos lesz. Több gép nem enged képet készíteni, ha nem tud fókuszálni, keressünk kontrasztos részt a képen, és arra fókuszáljunk. A kézi fókusz vagy az *AF* lock – ha van –, szintén segíthet.

Képek nyomtatása könnyen

PROBLÉMA: A fényképezőmön van *DPOF* opció. Ez mit jelent?

MEGOLDÁS:

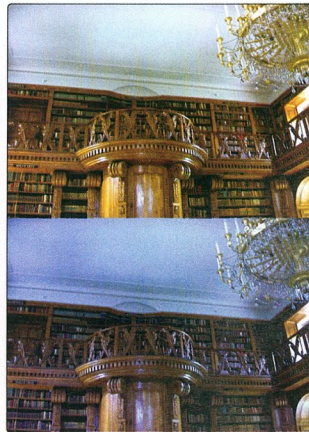
A *DPOF* (*Digital Print Order Format*) egy olyan formátum, amely a memóriában lévő képhez kapcsolva kerül rögzítésre. Ez az opció akkor hasznos, ha néhány képből szeretnénk több képet kinyomtatni, alkalmasint számítógép közreműködése nélkül. Azok a fotónyomtatók, amelyekhez digitális fényképezőgép kapcsolható, a *DPOF* információt használják fel a képek nyomtatásához, és az általunk meghatározott számban, a meghatározott képeket nyomtatják ki.

Fehéregyensúly

PROBLÉMA: Mi az a fehéregyensúly? Ez el tudja távolítani a képeimen lévő sárgás vagy lilás színeket?

MEGOLDÁS:

Míg az egyedi fényforrás képeinket vörösré színezi, addig a másik kékes színeket produkál. Különböző fényforrások különböző színeket adnak a tárgyaknak, ennek kompenzálását mindegyik digitális fényképezőgép automatikusan elvégzi, de a legjobb eredményt a kézi kalibrációval kapjuk. Az egyedi beállításhoz egy megvilágított fehér lapot kell lefényképeznünk – ez a referenciát, ezt használva készítjük a további képe-

AZ AUTOMATIKUS FEHÉREGYENSÚLY SEM MINDEN ESETBEN KORREKT: FELÜL JÓ, ALUL A KELLETÉNÉL HIDEGEBB KÉPET LÁTHATUNK

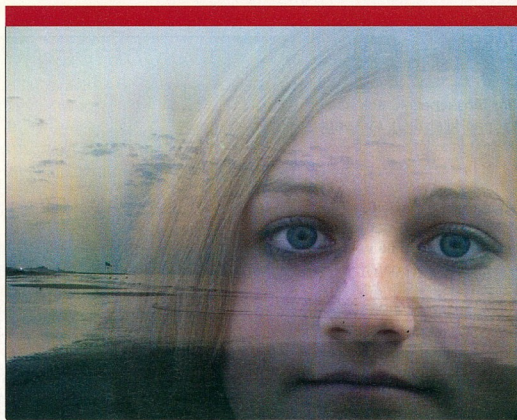
ket. Az igazi probléma az, amikor egy beállításnál két vagy több különféle színhőmérsékletű fényforrás van jelen. Ilyenkor egyes tárgyakon lilás vagy zöldes fények, mellettük pedig árnyékok jelennek meg. Ennek a jelenségnek a javítása nagyon nehéz, csak képszerkesztő programmal oldható meg.

Homályos képek ellenszere

PROBLÉMA: A fénykép szépen néz ki az LCD kijelzőn, a számítógépre áttöltve viszont mindegyik homályos, elmosódott. Jól van ez?

MEGOLDÁS:

Akkor, amikor kevés fény mellett, hosszú expozíciós idővel fényképezünk (de néha még akkor is, ha nincs verőfényes napsütés), a fényképezőgép bemozdulhat, a kép pedig homályossá, elmosódottá válhat. A vaku fénye kisebb expozíciós idő használatát teszi lehetővé, de nem minden esetben használhatjuk. A képstabilizátorral ellátott fényképezőgépek természetesen előnyben vannak, de éjszakai felvételeknél azok sem hibátlanok. A lényeg, hogy rögzítsük a gépet: állványon, stabil felületre helyezve, netán stabil állásban. Két kézzel fogva és az arcunkhoz szorítva csökkenthetjük a remegést. A bemozdulás az expozíciós gomb lenyomása-sakor is bekövetkezhet, ellene az ónkorioldó használata vezethet eredményre. ■

Romantikus hatások

Képszerkesztés

A digitális fényképek utólagos szerkesztéséhez különböző programokat használhatunk. Cikkünkben bemutatjuk, hogyan érhetünk el két nagyon egyszerű és ingyenes szoftverrel romantikus képi hatásokat.

Szerző: Gyarmati László

A ragyogó színű és borotvaéles képek a digitális fényképezés velejárói. Ám a megfelelő hangulat eléréséhez különleges hatásokat is érdemes kipróbálni.

BWorks

A www.mediacbance.com/digicam/bworks.htm oldalról letölthető ingyenes program egyetlen feladatra alkalmas: a színes képeket monokrómokká alakítja. Persze erre azt mondhatnánk, hogy minden képszerkesztő program tartalmaz olyan utasítást, amely fekete-fehérré változtatja a képeket.

Igen ám, de az így létrehozott képen még mindig látszik, hogy digitális technikával készült, és nem olyan lesz, mint egy hajdani fotó. A BWorks segítségével a színnek elhagyása is több változatban alkalmazható.

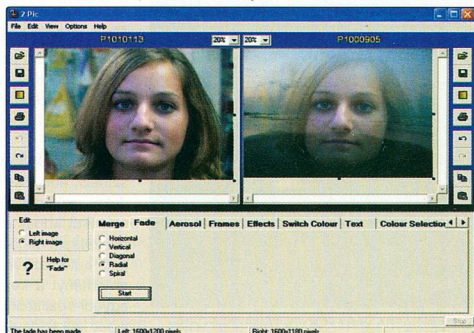
Nehezen képzelhető el egyszerűbb kezelőfelület, mint a BWorksé. Az ablak két keretet tartalmaz: a bal oldaliban

kell beledobni azt a képet, amelyet szeretnénk átalakítani, a jobb oldaliban pedig azonnal látjuk a különböző hatások eredményét. Alapértelmezésben a teljes kép jelenik meg ezekben a keretekben, de a Zoom, a Fit, illetve az 1:1 gombra kattintva kinagyíthatjuk a kép egy részét, hogy jobban meg tudjuk vizsgálni a kismemelt hatást.

A színtelenné alakításhoz több előre definiált szűrőt találunk a Preset pontban. Az egyszerű fekete-fehér konverziótól, a kép bizonyos részeit erősebben vagy gyengébben kiemelő szépia hatásig szűrők tömegéből választhatjuk ki, hogy az adott képhez és a kívánt régies hatás eléréséhez melyik illik a legjobban. A választásnak megfelelő átalakítás azonnal megtörténik, és a jobb oldali keretben rögtön láthatjuk az átalakított képet. Ha teszünk, csak rá kell kattintani a Save gombra, hogy elmentjük a digitális géppel készült, de az elmúlt századot idéző képet.

A BWORKS KÉT KÉPKERETÉBEN AZ EREDETI ÉS A MEGVÁLTOZTATOTT KÉP

A FADE UTASÍTÁS HATÁSÁRA EGYMÁSON LEBEGNEK A KÉPEK

AZ EGYSZERŰ FEKETE-FEHÉR ÁTALAKÍTÁS HELYETT KÜLÖNBÖZŐ ARNYALATOKAT IS HASZNÁLHATUNK

2Pic

A romantikus képek előállításához érdemes kipróbálni egy másik ingyenes célprogramot is. A 2pic.moor-software.com/ oldalon elérhető 2Pic szoftver segítségével két képből tudunk egy harmadikat készíteni, különböző hatások alkalmazásával. A programnak nagyon sok funkciója van, ezeket érdemes mind végignézni, kipróbálni, mi most csak azt mutatjuk be, hogyan lehet egy szép, romantikus, akár képeslapnak is beillő fotót létrehozni vele.

A kezelőfelület is nagyon egyszerű, és itt is két fő keretből áll. Most azonban a jobb és a bal oldal különböző képeket tartalmaz, azt a kettőt, amelyeket majd összemosunk. A keretekbe egyszerű fogd és dobd módszerrel is beletehetjük a képeket, de választhat-

ELŐRE BEÁLLÍTOTT SZŰRŐKKEL ÍGY LEHET JOBBAN KIEMELNI PÉLDÁUL AZ ÉGBOLTOT

juk a hagyományos *Open* parancsot is. A képek alatti mezőben találjuk azokat a menüket, amelyek az átalakításokat szabályozzák. Példánkban egy olyan képet szeretnénk elkészíteni, ahol egy hajnali tengerpart és egy arckép lebeg egymáson. Ehhez helyezzük el a két képet a jobb, illetve a bal oldali keretbe, majd válasszuk ki a *Fade* menüt. Ezen belül megadhatjuk, hogy az áttűnés milyen irányú legyen – példánkban a *Radial*, azaz körkörös megoldást választjuk.

Már csak azt kell kijelölni, hogy a melyik oldali kép változzon meg. Ennek csak annyi a jelentősége, hogy mentéskor ezt a képet fogja felülírni a program, ha nem adunk meg más fájlnévet. A *Start* gomb megnyomásával már készen is van a romantikus képeslap, amelyet elmenthetünk vagy átmásolhatunk más alkalmazásokba. ■

Rendeljen
kényelmesen
otthonról!

www.itmediabolt.hu

TIPPEK, TRÜKKÖK

Telepítéstől a haladó szintig

A szkennelés trükkjei

Akár most tervezzük szkennert vagy multifunkciós készülék vásárlását, akár már használunk egyet, biztosan hasznát vesszük az alábbi tippeknek és trükköknek.

Szerző: Köhler Zsolt

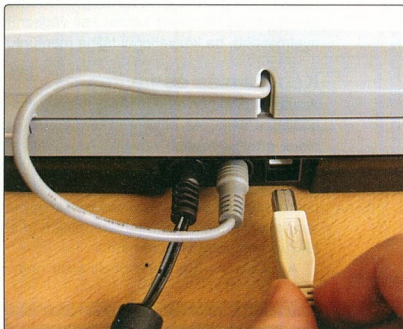
Nem is gondolnánk, hogy egy szkennert vagy egy multifunkciós berendezés mennyi mindenben lehet a segítségünkre. A legtöbb otthoni felhasználó megveszi a készüléket, használja néhány héttig – eljászdadozik vele –, majd a kezdeti fellángolás elmúltával sorsára hagyja. Talán azért, mert észbe sem jut, hogy mi mindenre használható még a készülék. Tippjeink bizonyára kedvet csinálnának a vásárláshoz, és abban is segítenek, hogy a készüléktulajdonosok rejtett funkciókhoz férjenek hozzá mindössze egy-két egérgattintással.

Telepítés

Akár régi, akár új készülékünk van, az újabb operációs rendszerek alatt is működővé kell tennünk. A kicsomagolás után találjunk neki stabil, vízszintes helyet, és keressük meg rajta a fejet rögzítő zárat! A kis tömegű, jellemzően CIS érzékelőkkel ellátott szkennerek nincsen zár, a drágábbakon a szállításkor fellépő ütdések megakadályozására helyeznek el ilyet. Használat előtt mindenképpen ki kell nyitnunk a zárat, a bekapcsolás után sok készülék

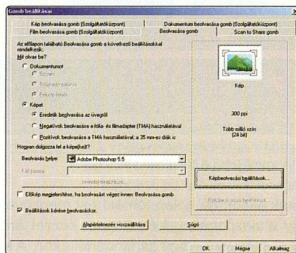
öntesztet végez, amelyben megmozgatja a fejet – ha a zár miatt ezt nem tudja megtenni, a fogasszj megroggá-
lódik, lehetetlenné vagy hibássá téve a beolvasást. Kívét-
szelt képeznek a *Genius* szkennerrei: ezek zárja automati-
kusan az asztalra téve kioldódik – ezt menet közben so-
ha ne emeljük meg!

HA VAN, OLDJUK KI A ZÁRAT, ÉS CSATLAKOZTASSUK A
DIAFELTÉT KÁBELÉLT. EZUTÁN JÖHET A TÁP- ÉS AZ USB KÁBEL

Mielőtt csatlakoztatnánk a szkennert a PC-hez, tel-
jesítjük a meghajtóprogramokat, hiszen a hibátlan fel-
ismeréshez erre van szükség. Ha a program kifejezetten
kéri, csatlakoztassuk a gépet.

Beállítás, alapfunkciók

HP KÉSZÜLEKNÉL ITT
MÓDOSÍTHATÓ A GOMB-
OK HATÁSA: SZOLGÁ-
TATÓKÖZPONT/
BEÁLLÍTÁSOK/ BEOL-
VASÁSI BEÁLLÍTÁSOK/
GOMB BEÁLLÍTÁSAI

Fél óras telepítés után
a szkenneren talán
már nem kell állítan-
unk semmit – gondol-
hatnánk naivan. Kön-
nyen előfordulhat
ugyanis, hogy a gomb-

okat figyelő tálcáikon alkalmazás nem indul el, vagy a
Windows eme szolgáltatása nem fut rendesen. Ekkor a
készülékek *Smart Panel* programját tegyük be az indító-
pultba. Azt, hogy melyik gomb milyen programot indít,
a tálcáikon *Configure* (Beállítások vagy Tulajdonságok)
menüjében találjuk, de ebbe csak akkor kell belép-
nünk, ha az alapértelmezett programon kívül más szer-
etnénk elindítani, például a Photoshopt.

Azoknál a készülékeknél, ahol nincs ilyen program, a
Windows gondoskodik a programok indításáról. Ha nem
történik semmi, lépünk be a *Vezérlőpult Képalvások és
fényképezőgépek* mappájába, és az itt lévő szkennert
tulajdonságait kikérve, teszteljük le annak kapcsolatát a
Képalvások tesztelése gombbal. Az *Események* fül alatt el-
lenőrizzük, hogy az adott gombhoz van-e program hozzá-
rendelve. A listában azok a PC-n lévő programok szere-
pelnek, amelyek megfelelő módon regisztráltak magukat a

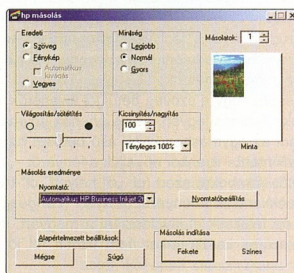
TIPP

■ Sok telepítőben kiválaszthatjuk a gépünkre
kerülő programokat, így azután csak azokat a
fájlokat telepítsük, amelyekre feltétlenül szük-
ségünk van. Ezzel sok helyet megtakaríthatunk a
merevlemezben.

A telepítés és a rendszer újraindítása után
általában kapunk egy tálcára ülő ikont: ez figyel-
i a szkennert működését és gombjait, és ezzel
indíthatjuk a főbb képkézelő programokat. Ha
csak ritkán használjuk a szkennert, nyugodtan
letilthatjuk.

■ Apró trükk, hogy az OCR programok több-
ségével PDF fájlokat is megnyithatunk, így akár
még a védett állományokban lévő szöveg és kép
is kivethető, és szerkesztésre alkalmas állapotba
hozható.

rendszerben – ezt a listát utólag nem bővíthetjük. A beol-
vasást a fentebb említett gombokkal, a *Start* menü alól,
a beolvasó szoftver elindításával, valamint a képszer-
kesztő programok alatt a *TWAIN* meghajtó indításával
kezdhetjük el (*Import/Twain_32*). Az általános kezelő fe-
lület minden esetben azonos, teljesen mindegy, hogyan
indítjuk.

A HP MÁSOLÓPROGRAM-
JA EGYSZERŰ ÉS
MAGÁTÓL ÉRTELTŐDŐ

Másolás (Copy Utility)

Sokan éppen a dokumentumok és fényké-
pek könnyű másolásá-
nak lehetőségéért miatt
vásárolnak multi-
funkciós készüléket,
hiszen számítógéptől
függetlenül működő,

egy gombnyomással kezelhető gépet kapnak. Sikágyas
lapolvasót a már meglévő nyomtató mellé érdemes vá-
lasztani, az adatok ekkor megjárják a PC memóriáját is.

A másolás alapvetően három lépésből áll: a forrás, a
cél és másolási mód beállításából. A forrás természet-
esen a szkennert ránézeti módban, de előfordulhat több
filmkocsa másolása is az átnézeti adapterrel. Programtól
függően általában több oldal másolását is kérhetjük,
ekkor csak a dokumentumokat kell cserélnetni – így akár a
nyomtató „több lap egy oldalra” funkcióját is kihasznál-
hatjuk.

A cél minden esetben a nyomtató; több ingyenes
program kapható, amely nyomtatómeghajtóként műkö-
dik: PDF-író, illetve faxprogram is. Ezeket a beállításokat
gyajuk alapértelmezésben, a szövegek másolásakor vi-
szont állítsunk át szűrkeárnyalatra. Ha a másolóprogram
lehetővé teszi, állítsunk be profilokat vázlat, minőségi,
fekete-fehér és színes másoláshoz!

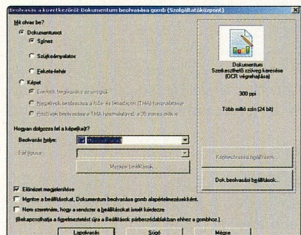
A felbontás csak különleges esetekben legyen több
600 dpi-nél, a színmélységet hagyhatjuk 32 biten vagy

szürkeárnyalaton. A monokróm beállítást csak a műszaki rajzok másolásánál használjuk, szövegeknél a 8 bit (256 színárnyalat) a megfelelő.

Karakterfelismerés

Az OCR (Optical Character Recognition – optikai karakterfelismerés) programok közvetlenül kezelik a szkennert, de ha a programot csak később szeretnénk futtatni, akkor a másolást

VÁLASSZUK A BEOLVASÁS HELYÉNEK A SZÖVEGSZERKESZTŐT, EKORR AZ OCR AUTOMATIKUSAN BEKAPCSOL (HP)

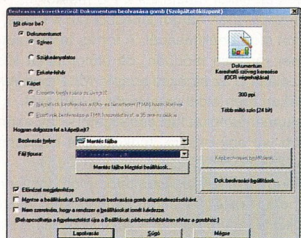
terfelismerés) programok közvetlenül kezelik a szkennert, de ha a programot csak később szeretnénk futtatni, akkor a másolást

300 dpi felbontással, 256 szürkeárnyalaton végezzük (ha vannak képek is, akkor 200–400 dpi-vel és 24 vagy 32 bites színnel), a kimenetet pedig irányítsuk fájlba, egy tetszőleges könyvtárba. Amikor ráérünk, az OCR programmal később feldolgozhatjuk őket. Érdekeség, hogy a HP meghajtójába az IRIS OCR programot integrálták. Előnyösebb azonban, ha a beolvasás programból indítjuk, mert a felismerés eredményét közvetlenül ellenőrizhetjük, és újra próbálkozhatunk.

A legfontosabb, hogy a szöveg betűi jól kivehető legyenek, képek folytonos legyen, és ne érjenek egymáshoz. A program az egymáshoz közel álló betűket hajlamos egynek tekinteni – ilyenkor növeljük a fényerőt –, ha pedig egy betűt darabokra szed (pl. „d” helyett „cl”-t olvas), akkor csökkentünk a fényerőt. A nyelv (Language) beállításánál ne felejtjük el kiválasztani a magyart, különben az ékezetes karaktereket nem ismeri fel jól a rendszer.

PDF-készítés

Ha már a PDF-nél tartunk: a szkennerek többsége köz-

HA KERESHETŐ PDF-ET KÉSZÍTUNK, AZ OCR OPCIÓN BEKAPCSOL. HA NEM, AZ OLDAL KÉPKÉNT KERÜL TÁROLÁSRA

vetlenül PDF-be is tud olvasni. Ha a képalvóló programot közvetlenül indítjuk, a képek fájlba kerülnek. Míg a célformátum hagyományos esetben JPG

vagy TIFF állomány, az újabb készülékek ezt a képet PDF-be konvertálják, amely nem szerkeszthető – ha erre vágyunk, akkor az OCR programból kell kimentenünk a tartalmat.

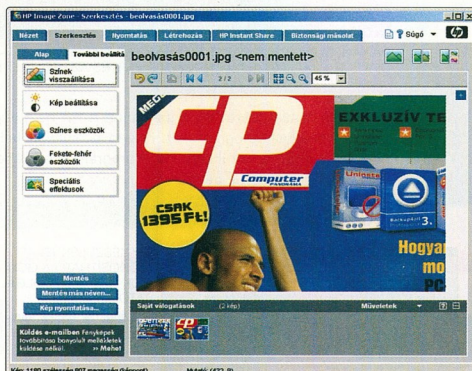
A szkenneren lévő gombok közül a PDF felirátú gomb

megnyomása más gombokhoz hasonlóan a „megoldásközpont” programot indítja. A végső lépéseket, a fájl beolvasását és mentését kézzel kell végeznünk. A legkényelmesebb, ha közvetlenül fájlba mentünk.

Képalvólás és javítás

Az utóbbi években a minőség javítása volt a fejlesztők elsődleges célja, az otthoni szkennerek felbontását már nincs értelme tovább növelni. A szöveges dokumentumoknál, gyengébb minőségű képeknél nem kell javítani a minőséget, a fotóknál és a filmeknél viszont igen. A képre rakódott port fardságos munkával el lehet távolítani, a legkörültekintőbb tárolás mellett is a képekre kerülő karcolásokat viszont nem.

A beolvasás automata beállításait nem kell megvál-

A KÉPEK MINŐSÉGÉT BEOLVASÁSKOR VAGY A KÉPSZERKESZTŐ PROGRAMBAN JAVÍTHATJUK (HP IMAGE ZONE)

toztatnunk, csak akkor, ha a kép témája ezt megköveteli: például egy alulexponált (sötét) képnél kézzel érdemes pontosítani a fényerő- vagy gammaértékeken. A kép színhőmérsékletét csak akkor változtatassuk meg, ha már az eredetin sem volt jó a szín. Az újságok képein ügynevezet moiré jelenik meg a nyomtatási technológia miatt, ha ezt el akarjuk tüntetni, akkor kapcsoljuk be a *Descreen* opciót (ritkábban a moiré filtert vagy a rácsbiba-eltávolítót). Az Ipi-ben kifejezett különböző értékek más és más nyomdatechnikára utalnak, a legjobb beállítást próbálgatással találhatjuk meg.

A fényképeknél érdemes bekapcsolnunk a *karcokat* és a *port eltávolító* szűrőt, ezt a *Remove Dust* and *Scratches* opcióval tehetjük meg. Szkennertől függően kiszűrhetjük még a nagy érzékenységu filmek szemcszettségét (*Grain correction*), javíthatunk a megfakult színeken (*Fading correction*), vagy éppen eltávolíthatjuk a vörösszem-effektust (*Red-eye remover*). A szűrő effektusok alkalmazásakor azt a legkisebb erősséget állítsuk be, amely eltünteti a hatást, de nem mossa el a képet.

A NÉVJEGYEKET EGYMÁS MELLÉ ÉS ALÁ TEGYÜK. A FELBONTÁS MINIMUM 300 DPI LEGYEN (PRESTO! BIZCARD ÉS HP)

Névjegyekből adatbázis

Milyen jó lenne, ha nem kellene állandóan a névjegykártyatartóban kutatnunk egy-egy név és telefonszám után! Igen, erre találták ki a *PIM (Personal Information Manager)* programokat, mint amilyen például az *Outlook*. Ám fárasztó dolog a kártyákról begépelni az adatokat, jobb lenne beszkenyelni őket!

Ákár a *TWAIN* meghajtó idevágó opcióját (a Canonnál már láttunk erre példát), akár egy dedikált névjegykártya-kezelő programot is használhatunk a beolvasásra. A kártyán lévő adatokat az OCR modul felismeri, az adatbázisába importálja, kérésre pedig áttölthetjük PDA-ra vagy Outlookba.

Ez utóbbi extrákra már csak az olyan programok képesek, mint a népszerű *Presto! BizCard*. Helyezzük a névjegyeket egymás mellé és alá, hagyjunk helyet közöttük ahhoz, hogy a program megtalálja a határvonalukat és a rajtuk lévő adatokat. Lehetőleg azonos színű kártyákat párosítsunk, mert az automatikus korrekció miatt lehet, hogy egy-két világosabb vagy sötétebb képet nem fog jól felismerni a program.

Lépjünk be a *File/Preferences* menübe, és válasszuk a *TWAIN* opciót. A főmenü *Scan* parancsára megnyílik a szkennelési programja, ahol a beolvasandó területként jelöljük ki az összes kártyát. A beolvasás, majd a *TWAIN* program bezarása után a *BizCard* elemzi a kártyákat. Az eredményt a képek alapján ellenőrizhetjük és javíthatjuk, majd az *Export* funkcióval kimenthetjük. Az adatbázist közvetlenül is átadhathatjuk a címsorban lévő Outlook szimbólumot tartalmazó ikonra kattintva.

A *Presto! BizCard* próbaverzióját letölthetjük a www.newssoftinc.com címről.

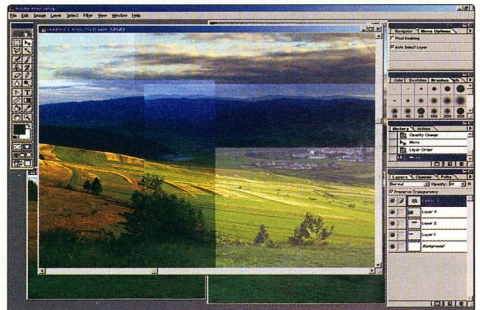
Túlméretes képek összeillesztése

Előfordulhat, hogy megtegyük egy A3-as vagy ennél nagyobb poszter, amelyet digitális formában szeretnénk megőrizni. A képet nem kell szétvágnunk, elég, ha részét úgy pozicionáljuk a szkenneren, hogy közben nem gyűrődik meg, és mindegyik részét be tudjuk olvasni. Az sem baj, ha egy rész többször megvan: a síkágas olvasók nem torzítanak, ezért a részek összeillesztéséhez elég egy képszerkesztő program. (Viszont a digitális fényképezők optikai torzítása miatt speciális „stitcher”

vagy panoráma programokat kell használni.) A beolvasást legfeljebb 300 dpi-vel végezzük, esetleg használjunk *Descrict*. A képeket nyissuk meg a képszerkesztő programban (példáknban a *Photoshop* szerepel, de a *Paint Shop Pro* vagy a *Gimp* is kiválóan használható).

A bal felső képrészlethez illesztjük a többi, ezért nagyítsuk ki az *Image/Canvas Size* opcióval. Használjunk százalékos (percent): ha négy részes a képünk, akkor 250-250-et, ha kilenc, akkor 350-350-et. Az *Anchor*, tehát a kép eredeti helye legyen a bal felső sarok!

A többi képet megnyitva jelöljük ki és másoljuk ki mindent (*helyi menü, Select All*, majd *Copy*), a nagy képünkre átlépvpe pedig illesztjük be őket. A trükk a pontos illesztéshez az, hogy az egyik átlátszóságát 50%-ra

ÖSSZEILLESZTÉS UTÁN ÁLLÍTSUK BE A SZÍNEKET A LEVELS ÉS A COLOR BALANCE PARANCSSOKKAL (ADOBE PHOTOSHOP)

vesszük a *Layers* ablak *Transparency* csúszkájával, majd úgy mozgatjuk a képet (*Move tool*), hogy az szelvényenként pontosan a másik felett helyezkedjen el. A *Layers* ablakban láncoljuk össze a már jó képeket, és állítsuk vissza az átlátszóságot. Ha kell, a *Ctrl + L (Levels)* ablak középső csúszkájával világosítsunk vagy sötétítsünk a képeken. A kész kép hasznos részét jelöljük ki, majd az *Image/Crop* opcióval vágjuk le a széleit. Mentünk el a képet, és készen is vagyunk.

LC-POWER

LC-POWER egy németországi piacvezető márka a tápok, számítógépek, hűtők és kiegészítők piacán. Egyedülálló ár- és teljesítmény arány jellemző, mely kölcsönli mindennapi elvárásainkat. Erő, megbízhatóság, stílus - ez mind az LC-POWER!

www.lc-power.com ... www.nightcomputer.hu
Magyarországi márkaképviselete a Night Computer Kft.

Elfelejtett Windows jelszavak

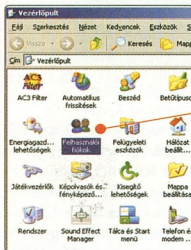
→ Mentő ötlet

Elvesztettük a bejelentkező jelszavunkat, és nem tudunk belépni? Ha már történt velünk ilyesmi, akkor tudjuk igazán értékelni az alábbi egyszerű lépéseket. Ezekkel könnyen megoldjuk az elfelejtett jelszó okozta gondokat. Szerző: Köhler Zsolt

ELSŐ LÉPÉS

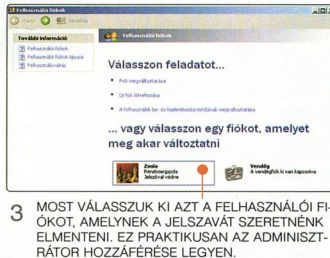
Jelszó-visszaállító lemez készítése

A bejelentkező jelszó törléséhez először is szükségünk van egy különleges jelszókiadási lemezre, amely az egyszerűség kedvéért legyen egy floppylemez!

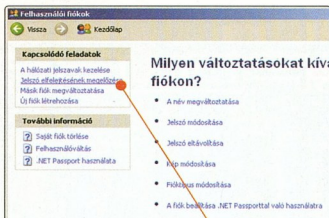

1 NYISSUK MEG A START MENÜ ALATT LÉVŐ VEZÉRLŐPULTOT!

2 KATTINTSUNK RÁ A FELHASZNÁLÓI FIÓKOK IKONJÁRA, AMELY KATEGÓRIA SZERINTI ÉS KLASZSIKUS NÉZETBŐL IS ELÉRHETŐ.

3 MOST VÁLASZUK KI AZT A FELHASZNÁLÓI FIÓKOT, AMELYNEK A JELSZAVÁT SZERETNÉNK ELMENTENI. EZ PRAKTIKUSAN AZ ADMINISZTRÁTOR HOZZÁFÉRÉSE LEGYEN.

4 A BAL OLDALI LISTÁBAN KATTINTSUNK RÁ A JELSZÓ ELFELEJTÉSÉNEK MEGELŐZÉSE LINK-RE.

Ez a link megnyitja az Elfelejtett jelszó varázslót, amelyben a jelszavunkat kódolt formában tároló állományt hozzuk majd létre. Ehhez nincs szükségünk egy teljesen üres lemezre, a fájl mérete csupán néhány kilobájt.

5 LÉPJÜNK TOVÁBB A KÖVETKEZŐ ABLAKRA, MAJD EGY FORMÁZOTT, ÜRES LEMEZT TEGYÜNK A MEGHAJTÓBA, A LEMEZT A SAJÁT-GÉP ALATT, A MEGHAJTÓ HELYI MENÜJÉBŐL FORMÁZHATJUK LE. ALIG HASZNÁLT LEMEZ ESETÉN NYUGODTAN VÁLASZUK A GYORS-FORMÁZÁST. KATTINTSUNK A TOVÁBB GOMBRA!

Nehézségi szint

Hozzávalók

Windows XP
Floppimeghajtó és lemez

Megtudhatjuk...

...hogyan töröljük ki a Windows XP elfelejtett jelszavát

Szükséges idő

30 perc

TIPP

Gyors felhasználóváltás

Egy tipikus otthoni számítógépet több családtag is használ. Gyakran előfordul, hogy amíg az egyikük dolgozik, a másíknak egy pillanatra meg kell néznie valamilyen személyes állományait között. Ilyenkor a Windows ki- és belépésekor elég sokáig "homokozás", hacsak nincs bekapcsolva a *Gyors felhasználóváltás* nevű szolgáltatás. Ezt a *Sajátgép/Kezelés* alatti *Szolgáltatások* ablakban, a *Kompatibilitás* a *gyors felhasználóváltáshoz* opció *Automatikus* állításával vagy a *Vezérlőpult/Felhasználói fiókok* alatt, a *Felhasználók* be- és kijelentkezési módjának *megváltoztatása* menüpontja alatt engedélyezhetjük, a *Gyors felhasználóváltás* négyzet bejelölésével. Ezután az új felhasználó belépéséhez a gépet éppen használaton nem kell kilépnie, és nem szükséges bezárnia alkalmazásait sem. A bejelentkező képernyőt bármikor elérjük, ha a Windows gombbal együtt az L billentyűt is lenyomjuk.

TIPP

Van is jelszó, nincs is jelszó

Ugye fászió minden egyes alkalommal úgy belépni a Windowsba, hogy be kell írunk a jelszavunkat? A Windows telepítése után a rendszer bekéri a jelszavunkat, de ha nem adunk meg semmit, akkor is legalább egy Entert kell nyomnunk a bejelentkező képernyőnél.

Vannak programok, amelyek megkövetelik a jelszó használatát. Ilyenkor segít a *TweakUI* című program, amely a Windows telepítésmézőn lévő *PowerToys* csomag része, de az internetről is letölthető. Webcím:

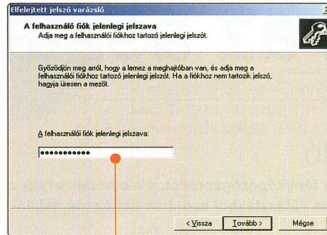
www.microsoft.com/windowsxp/downloads/power-toys/xppowertoy.mspx

A programot elindítva lépjenük be *Lagon/Autologon* menübe, majd jelöljük be a *Log on automatically at system startup* opciót. Írjuk be a felhasználói nevünket és jelszavunkat. Bezárva az alkalmazást a következő rendszerinduláskor már nem jelenik meg az üdvözlő képernyő, mégis lesz jelszavunk.

TIPP

A jó jelszó titka

A jó jelszót könnyű megjegyezni, de nehéz megfejteni. A jelszó semmiképpen ne legyen néhány próbálkozás alapján kitalálható, hozzánk és magánéletünkhöz semmilyen köze ne legyen. Válasszunk semleges jelszót, esetenként cseréljük fel a betűt, és helyezzünk bele számokat! Használjunk vegyesen kis- és nagybetűket: ezek feladják a leckét a jelszótörő programoknak, amelyek így akár napokig vagy hetekig is elbambulnak 8–10 karakter kitalálásával.

6 A VARÁZSLÓ MEGKÉR, HOGY ÍRJUK BE A JELSZÓT, HOGY BIZTONSÁGOS MÓDSZERREL BE TUDJA KÖDÖLNII. LÉPJÜNK TOVÁBBI!

7 A WINDOWS ELKÉSZÍTŐ A JELSZÓT, ÉS AZT A LEMEZRE MÁSOLJA. ENNEK VÉGEZÉVEL KATTINTSUNK A BEFEJEZÉS GOMBRA. VEGYÜK KI A FLOPPILEMEZT A MEGHAJTÓBÓL, ÉS HELYEZZÜK BIZTONSÁGBA.

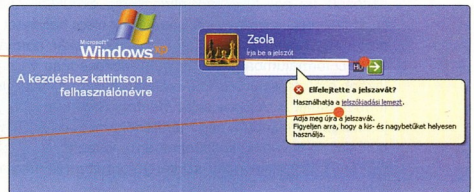
Ezek után már nyugodtan alhatunk, mert ha mégis elfelejténénk a jelszavunkat, akkor a lemezt elővéve pillanatok alatt beléphetünk a rendszerünkbe, és új jelszót készíthetünk. Legyünk óvatosak a lemez elhelyezésekor, mert ha megtalálja valaki, jelszavunk ismerete nélkül is hozzáférhet a rendszerünkhöz!

MÁSODIK LÉPÉS

A visszaállító lemez használata

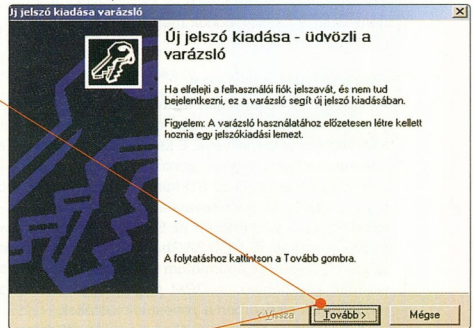
Ha mégis megtörténik, hogy elfelejtjük a jelszavunkat, akkor reménykedjünk benne, hogy még emlékszünk a lemez rejtkehelyére vagy a széf kódjára! Kövessük az alábbi lépéseket.

- 1 A WINDOWS BEJELENTKEZŐ KÉPERNYŐJÉN KATTINTSUNK A JELSZÓ MEZŐJE MELLETTI NYÍLRA.
- 2 MEGJELNIK EGY BUBORÉK, AMELYNEK KATTINTSUNK RÁ EGYETLEN BELSŐ LINKJÉRE (JELSZÓKIADÁSI LEMEZ HASZNÁLATA).

- 3 KATTINTSUNK A TOVÁBB GOMBRA!

Ezek után a Windows engedélyezi a rendszerbe való belépésünket. A jelszókiadási lemez csak ahhoz a fiókhöz használható, amelyhez készítették, más jelszavát így „feltörni” nem tudjuk. Fontos, hogy a jelszó megváltoztatása után ismét létre kell hoznunk egy visszaállító lemezt!

- 4 A CSŐPNNYI VARÁZSLÓ MEGKÉRDI A FELHASZNÁLÓI NEVÜNKHÖZ TARTOZÓ ÚJ JELSZAVUNKAT. A BIZTONSÁG KEDVEÉRT A JELSZÓT KÉTSZER KELL BEÍRNUK. HA LEHET, EZT MÁR NE FELEJTŚÜK ELI!

Kártyákat az asztalra!

Memóriakártya-ajánló

Legyen szó akár PDA-król, akár digitális fényképezőgépekről, a memóriakártyák a legfontosabb kiegészítők közé tartoznak. Az üzletekben fellelhető hatalmas választékból azonban nehéz megtalálni a legjobbat – ebben szeretnénk most pár hasznos tanáccsal segíteni.

Szerző: Rosta Gábor

A hangkazetta, a filmtekercs, a VHS-C és a 8 mm-es videokazetta modern megfelelői a memóriakártyák. A „nem felejthős” szilárdtest memóriát használó eszközök az MP3-lejátszók, digitális fényképezőgépek és videokamerák, valamint PDA-k elengedhetetlen tartozékai. Akárcsak a merevlemezekből, a kártyákból sem lehet túl nagyot venni – előbb vagy utóbb a legnagyobb kapacitású eszköz is túl kicsinyul bizonyul majd.

Kavarodás

Sajnos a memóriakártyák szabványosítása, bár kívánatos lenne, sohasem sikerült igazán jól: hiába az ez irányú erőfeszítések, ha egy-egy nagy cég mindig előrukkol valamilyen saját speciális formátummal. Ami a jelenlegi helyzetet illeti, a piac nagy részét az SD kártyák uralják (akár normál, akár *miniSD* formátumban), de jelentős részesedése van még az inkább a professzionális kamerákban használt *CompactFlash* formátumnak is. A Sony saját *Memory Stick* kártyái is jól tartják magukat (inkább a cég méretének, mintsem a Sony technológiai fölényének köszönhetően), továbbá a *Fuji* és az *Olympus* által kidolgozott *xD* kártyaformátum is megtalálható a piacon.

Az SD elődjének tekinthető MMC kártyák sokáig a kihalás szélén voltak – a sebesség- és kapacitásbeli fejlődésük ellenére – ám a mobiltelefonok memóriájaként (RS-MMC méretben) kezdenek újraéledni.

Formátum kisokos

Az SD, azaz *Secure Digital* szabványt a *Matsushita* – a *Panasonic* anyacége –, a *Sandisk* és a *Toshiba* dolgozta ki, az MMC kártyákat alapul véve. E két formátum fizikai méretei ennek megfelelően majdnem pontosan megegyeznek, a különbség közöttük egyedül az SD kártyák valamivel nagyobb vastagsága (tehát az SD visszafelé kompatibilis az MMC-vel). A szolgáltatások tekintetében az SD legfontosabb előnye a nagyobb sebesség, illetve a 32 Gbájtig is növelhető kapacitás. A „Secure” elnevezés a formátum digitális másolásvédelmi eljárásának köszönhető: a *DRM* (*Digital Rights Management*) rendszernek elsősorban a zenestúdiók örültek.

A professzionális technikában használt *CF* formátum legnagyobb előnye kapacitásában rejlik: az elméletileg akár 137 Gbájtos méretet is lehetővé tevő szabványt használó kártyák

legnagyobbjai jelenleg a 16 Gbájtos határnál tartanak. A nagy kapacitás mellett az adatátvitelre sem passzkozhatunk: akár a 16 Mbájts/írás sebesség is elérhető.

A Sony által kidolgozott *Memory Stick*nek egyetlen előnye van: a Sony és a *Sony Ericsson* által gyártott készülékek általában csak ezt a kártyaformátumot hajlandók fogadni. Az eredeti MS mára teljesen elavult, hiszen 128 Mbájtos maximális kapacitása szinte semmire sem elég. A továbbfejlesztett *MS Pro* akár 32 Gbájtos kapacitást is lehet, és hasonló specifikációkkal rendelkezik a kisebb méretű eszközökben használt *Memory Stick Pro Duo* is (itt a kis méretre a *Duo* szó utal). Egyes boltokban kapható még az *MS Select* kártya is, amely tulajdonképpen két normál MS összeépítésével jött létre – ezeket érdemes messziről elkerülni.

Annak ellenére, hogy a Sony nagyon meg van elégedve az MS kártyákkal, ezek a sebesség (a High Speed változatokkal 10 Mbájts/érték számíthatunk) és főleg az ár/Mbájts jellemző tekintetében nem tartoznak a legjobbak közé – piacon maradásuk egyedül a Sony méretének köszönhető.

A másik „különutas” formátum az *xD*, amelyet a *Fuji* és az *Olympus* dolgozott ki, elsősorban a kis méretű kamerák számára – ennek megfelelően ezek a kártyák valóban aprók, ám például a sebesség szempontjából elmaradnak a többi formátum mögött – a *miniSD* és *microSD* megjelenésével pedig már a méret tekintetében sem állnak túl jól.

Egyszeres, kétszeres...

Mivel a kártyák kiválasztásánál a formátumot nem mi döntjük el (hanem a kártyát használó eszköz), inkább csak a kapacitás és a sebesség szempontjából választhatunk. A legelterjedtebb kártyafajták esetében cikkünk írásakor az 1-2 Gbájtos modellek büszkélkedhettek a legjobb ár/érték aránnyal. Digitális fényképezőgépeknél a felső-közép kategóriában általában az 1 Gbájtos kártya is elegendő (ha valóban sok képet készítünk, jobb azokat egy merevlemez háttértáron őrizni. A memóriakártyák sebességjelölése a CD-meghajtókéhoz hasonló: az 1x-es sebesség 150 Kbjáts/os átvitelnek felel meg, a 40x pedig nagyjából 6 Mbájts/s-nak.

A sebességre leginkább a digitális kamerák és fényképezőgépek érzékenyek – a drágább modellektől ne sajnáljuk a 60–133-szoros kártyákat sem. ■

Digitális fényképezőgéphez: Kategóriától függően érdemes úgy választanunk, hogy egy kártyára legalább 150–200 kép férjen (ezzel általában pár nap „termését” eltárolhatjuk). Sebesség tekintetében érdemes legalább a középkategóriából (40x-60x) választanunk, de profi és félpofri kameráknál szükség lehet a leggyorsabb példányokra is.

Digitális kamerához: Itt a legegyszerűbb a választás: a lehető legnagyobb és leggyorsabb kártyára lesz szükségünk.

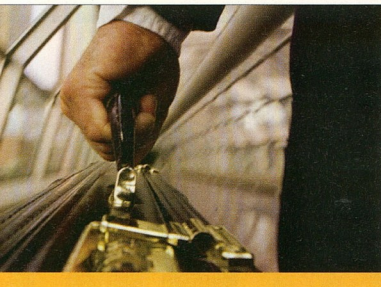

PDA-hoz: Tenyérszámítógépekhez érdemes inkább nagyobb, de lassabb memóriakártyát választani – mind a filmnézés/zenehallgatás, mind a navigációs térképek betöltése inkább a tárhelyet, semmint a sebességet igényli.

Mobiletelefonhoz: A mobiletelefonok esetében a memória elsősorban a multimédiás képességekhez szükséges – ennek megfelelően érdemes minél nagyobb kapacitású példányt vásárolnunk.

Szinkronban

Fájlkezelés irodában és otthon

Már nem csak a munkahelyünkön kell dolgoznunk, hanem otthon, néha útközben is. Dokumentumaink közt nem egyszerű rendet tartani, némelyiket pedig mindig magunkkal kell cipelnünk. A dátumok alapján végzett kézi másolás helyett most egy elegánsabb módszert ajánlunk.

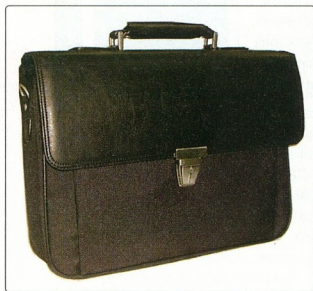
Szerző: Köhler Zsolt

Fontos levelet írunk a munkahelyi gépünkön, de nem sikerül befejezni. A fájlt USB kulcsra hnavisszük, és szerkesztés után elküldjük. Ez nem is okoz gondot, ha csak hébe-hóba van rá szükség. De amikor sok dokumentumot kell egymással párhuzamosan feldolgozni, az otthoni és az irodai munka könyvtárát már nehéz szinkronban tartani. Hiszen egy teendő általában több dokumentumból áll, ezek követése még nehezebb.

Táskába vele!

Azért, hogy életünk egyszerűbb legyen, a Microsoft már a Windows 95-höz mellékelte a *Táska (Briefcase)* nevű programot a fájlok szinkronizálására. A Táska program lényege, hogy a vele létrehozott könyvtárba bemásoljuk azokat a fájlokat, amelyeket magunkkal szeretnénk vinni. A Windows ekkor nem az aktuális fájlt másolja az átme-

A MEGOLDÁSHOZ NEM ILYEN, CSUPÁN VIRTUÁLIS TÁSKA KELL

neti könyvtárba, hanem csak egy indexfájlt, amely a tényleges fájlra mutat. A fájlok kijelölése után tovább folytathatjuk a munkánkat, a táska frissítésekor automatikusan cserélhető lemezre másolja a fájlok legutóbbi verzióit az indexek alapján.

A szállításra használt meghajtót (USB kulcs, flopi vagy merevlemez) otthon a gépünkbe tesszük, majd a Táska könyvtárban lévő fájlokat szerkesztjük tovább. Az otthoni vagy a hordozható gépen nem lehet frissítést végezni, mert a táska tartalma a munkahelyi géphez kötődik, tehát az érintett fájlokat vagy közvetlenül a cserélhető lemezen szerkesztjük, vagy a szerkesztés idejére átmásoljuk a merevlemezre.

Ezt az egyszerű programot az *Explorer* (munkaasztal) helyi menüjének *Új szekciója* alatt találjuk, s a fájlok mozgatásához a cserélhető lemezen kell létrehozni. A helyi menü alatti *Frissítéssel* végezhetjük el a szinkronizálást, amelynek hatására a Táska program összehasonlítja az eredeti helyükön lévő és a táskában lévő fájlok idejét. A szabályokat nem változtathatjuk meg: az új fájlok felülírják az eredeti fájlokat, de az eredetinelé később módosítottakat nem. A program kijelzi, mely fájlokat fogja módosítani, de a kis ablak csak a napi szinten használt két-három fájlt kényelmes megtekintését teszi lehetővé, és listát sem ad a több helyen módosított, ezért érintetlenül hagyott fájlokról. Viszont nagy előnye, hogy a fájlmásolás óta végzett módosításokat is figyeli, s a másoláskor ezeket is figyelembe veszi.

Amikor egy táska is kevés

A Táska sajnos csak egy-két fájlt szinkronban tartására használható kényelmesen, tiznél több dokumentum (képek és programok forráskódjai, weboldalak, CAD fájlok, prog-

HORDOZHATÓ HÁTTERTÁR: WD PASSPORT

ramok) esetén már másképp kell gondolkoznunk. Megtehetjük, hogy a munkánkat a cserélhető lemezen helyezzük el, és azt a munkahelyünkön és otthon is csak biztonsági mentés céljából másoljuk a gépre. Ez azért egyszerű, mert a cserélhető meghajtón lévő fájlokkal dolgozunk, csak azokat módosítjuk, nincs keveredés. Az adataink viszont nincsenek teljes biztonságban.

A cserélhető meghajtó ugyanis csak USB kulcs lehet: a floppyezek nagyon gyorsan tönkremennek, a CD lemez írásával bajlódni kell, a merevlemez nem csak nagy és érzékeny, de a gépekbe fiókot is építeni kell. Ma már egy 128–512 megabájt méretű USB kulcsra a legtöbb munkával kapcsolatos adat elfér, ha pedig ennél is több kell, használhatunk külső USB-s merevlemez vagy strapabíró notebooklemezre épülő hordozható meghajtót (pl. *Freecom ToughDrive, WD Passport*).

Keresnünk kell tehát egy olyan programot, amely elvégzi a szinkronizálást a munkahelyi gép és az otthoni PC, a munkahelyi

Így hozzuk létre VPN kapcsolatot

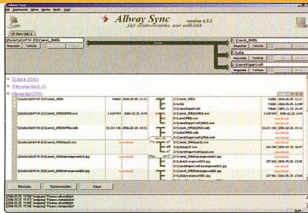
A ROUTEREN ENGEDÉLYEZNI KELL A VPN-ES TOVÁBTÍTÁST

A *Start* menü/Vezérlőpult/Hálózati kapcsolatok ablakának bal oldalán kattintunk az *Új kapcsolat létrehozására*. A varázslóban válasszuk a második opciót, amely a *Kapcsolódás a munkahelyem hálózatához*. Ez alatt válasszuk a *Virtuális magánhálózatot*, adjunk neki nevet, és adjuk meg cégünk VPN szervertének nevét vagy IP-címét. Ezt a rendszergazdától tudhatjuk meg. A varázsló befejezése után megjelenő ablakba írjuk be felhasználói nevünket és jelszavunkat (ez más is lehet, mint amit a munkahelyünkön használunk a hálózatra csatlakozáshoz). Ha nincs tűzfalunk, és a rendszergazdánk sem említett speciális beállításokat, akkor ennek már működnie is kell.

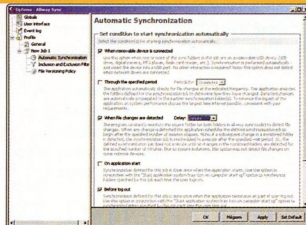
Router használatá esetén ellenőrizzük, hogy az eszköz konfigurációs oldalán lévő VPN menüben engedélyeztük-e az IPSec, PPTP és L2TP Passthrough opciókat, különben nem tudunk kapcsolódni.

Tippek

1. Nem csak dokumentumok szinkronizálhatók, hanem fájlok is: két könyvtárból lévő MP3-fájlok összefésülésére speciális programok léteznek.
2. Számítógépünk belső óráját az internetes időszerverekkel hozhatjuk szinkronba, de a PC-PDA közötti fájlmásolás is szinkronizálás.
3. Ne keverjük össze a biztonsági mentést a fájlok szinkronizálásával: az előbbinél tömöríthetjük is az adatainkat.
4. A Windows Táská a rendszer szerves része, ezért sok Microsoft alkalmazás gond nélkül együttműködik vele.
5. A helyi hálózaton keresztül nem kell a Táskát használnunk, arra a *Kapcsolat nélküli fájl* valók.
6. Egyszerű szinkronizálást a *Total Commander*rel is végezhetünk: egy azonos nevű fájlra való másoláskor kérhetjük csak a régebbiek felülírását.

GYORS SZINKRONIZÁLÁSHOZ AZ EGYIK LEGJOBB AZ ALLWAYSINC – EGY KÖNYVTÁRBÓL TOBB CELKÖNYVTÁRBA IS MÁSOL

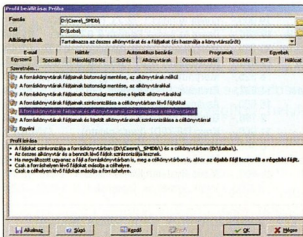
A TÁLCÁRÓL FIGYELI A KÜLSŐ MEGHAJTÓKAT AZ ALLWAYSINC

gép és a notebook, vagy a munkahelyi gép és a cserélhető háttértár között. Meg kell vizsgálnunk, milyen a kapcsolat a két céllélmás között.

Hordozható meghajtóval

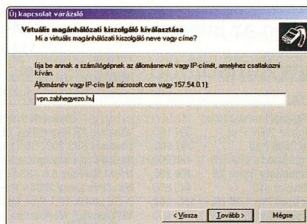
Egyszerű a megoldás: a Táskához hasonló programot kell találnunk, amely két meghajtó könyvtára vagy könyvtárai között végzi el a szinkronizálást úgy, hogy nagyobb szabadságot engedélyez – netán még össze is hasonlíthatjuk azokat a fájlokat, amelyek a Táská figyelmen kívül hagyott.

A szinkronizáló programokban nincsen táská, csupán egy bal és egy jobb mappá. A program balról jobbra, jobbról balra, vagy oda-vissza szinkronizálja az adatokat különféle szabályok alapján. A *Sync* vagy *Synchronize* parancs hasonlóan leginkább a Táská működésére: mindkét irányban a legújabb fájlokat tartja meg – nyilvántartást nem mindegyik program készít a fájlokról, ezért a módosított, de régebbi fájlokat szintén módosított, újabb fájlokkal fogja felülni. Ehelyett kérhetjük, hogy az azonos nevűek inkább átnevezze felülírás helyett, de azt is, hogy csak azokat a fájlokat frissítse, amelyek mind a két oldalon megtalálhatók.

KEZES ÉS HATÉKONY A SYNCBACK

Nem annyira nehéz jó programot találni ebben a kategóriában, még az ingyenesek (freeware-ek) között is akad néhány. Olyan viszont, amely magyarul is megszólal, nagyon kevés. Ezen feltételeknek megfelelő, egyszerűen kezelhető program az *Allway-Sync*, amely egyszerűsége ellenére igen hatékony. Sajnos a súgó és az opciók ablak

A VPN KAPCSALAT CÍME NEM PUBLIKUS, TÖBBEK KÖZÖTT EZT IS A RENDSZERGAZDÁKTÓL TUDJUK MEG

tartalma még angol, de még így is jól használható. Időzítésre is lehetőség van, de ami még nagyszerűbb, a program a cserélhető meghajtó csatlakoztatását vagy a rendszerből való kilépést is figyeli, és automatikusan elvégzi a szinkronizálást.

Notebookkal

Ha olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a hordozható számítógépünkkel mozgatjuk a munkahelyi és az otthoni PC között az adatokat, akkor csupán a notebook hálózaton megosztott meghajtóira kell a mentéseket végeznünk egy olyan programmal, amely a hálózati megosztásokat is kezeli. Erre hagyományos programok is használhatók, de ezek csak akkor működnek, ha a megosztott könyvtárat hálózati meg-

TIPPEK, TRÜKKÖK

Linkgyűjtemény

Alwaysync – www.alwaysync.com
 Briefcase Plus – www.rekenwonder.com
 SyncBack – www.syncback.com
 Second Copy – www.centered.com
 Smartsync – www.smsync.com

hajtóként csatlakoztattuk (*Start menü/Startépté/helyi menü*). Ha nem kötöttük be a hálózathoz a hordozható gépünket, de a munkahelyi/otthoni gépünket bekapcsoljuk, a nem csatlakoztatható hálózati meghajtó miatt hibázni fogunk, ez zavaró lehet. Jobb, ha a program közvetlenül hozzáfér a hálózathoz.

Az ingyenes, magyarul beszélő, nagy tudású programok között az egyik legjobb a *SyncBack* nevű program, ezzel nem csak a szinkronizálást, de a biztonságos másolást is elvégezhetjük. Tökéletesen együttműködik a megosztott hálózati könyvtárakkal és az FTP szerverekkel, a fájlokat tartalmuk alapján is

össze tudja hasonlítani, a szinkronizáláshoz kapcsolódó programokat (amelyek esetleg írásra nyitották meg dokumentumainkat) automatikusan be tudja zárni, a futtatás előtt és után. Különösen hálózathoz való használatkor érdekes, hogy a másolás sikeres volt-e, és ha nem, akkor mely fájlok értek el. Távolsági használatra különösen alkalmasá teszi a programot az, hogy a futtatási naplót e-mailben is el tudja küldeni küldeni.

Otthoni számítógéppel

Ma már a többnyire munkahelyen és otthon is kapcsolódhatunk az internetre. Régebben csak FTP szerverekre tölthetünk le és fel fájlokat; ma viszont már arra is lehetőség van, hogy *VPN (Virtual Private Network)*, azaz virtuális magánhálózat) csatornán keresztül csatlakozzunk munkahelyi hálózatára. Így a fontos adatainkat hazra sem kell vinnünk, elég, ha azokat egy írásra is alkalmas megosztott könyvtárral helyezzük el. Otthonról felépünk az internetre, majd a VPN-en becsatlakozunk munk-

kahelyünkre. A hálózati helyek megnyitása után megkeressük a gépünket a munkacsoporthoz számítógépeink megjelenítése opcióval, és úgy használjuk, mintha a saját gépünk hálózata lenne. Egy kevés lassulással számolnunk kell, hiszen a VPN csatornán titkosított adatok haladnak keresztül, ráadásul egy kisebb című hálózati eszközzel sem igen tudnak 2-nél több VPN csatlakozást elfogadható sebességgel biztosítani. A sebesség egy cég oldalán fejlettebb hálózati eszközök beépítésével, a mi oldalunkon bármilyen DES, 3DES kódolást biztosító hálózati kártyával (pl.: 3Com Secure NIC, Intel PRO/100+ kártyák) növelhető.

Hatékonyabb, ha a távoli és a helyi könyvtár között végzünk szinkronizációt, majd a VPN csatornán bontva dolgozunk, munkánk végzetével pedig ismét frissítünk. Erre bármilyen egyszerű, de akár egy profibb szinkronizációs program is megfelelő.

A VPN-es módszer apró hátránya, hogy a frissítések csak otthonról végezhetjük el.

Rendeljen az Interneten

www.kimsoft.hu

KIM-SOFT '99 Szoftverkereskedelmi Kft.

1118 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2.

Tel.: 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760

A közötti árak nem tartalmazzák a 20%-os áfát.

Adatbázis-kezelő szoftverek	Fejlesztő rendszerek	Operációs rendszerek	Egyéb szoftverek
ACCESS 2003 / Upgrade 67 900,- / 31 700,-	Borland C++ Builder 2006 Prof. 307 900,-	Windows XP Home / PC. OEM22 900,-/36 600,-	Adobe Audition 2 Win./Ugr. 114 600,-/45 000,-
Clipper 5.3 (Licence + CD) 59 900,-	Borland Delphi 2006 Prof. 307 900,-	Windows SBS 2003 Standard + 5 CAL 151 200,-	Adobe GoLive 7 Win./Ugr. 116 000,-
Crystal Reports 11.0 Prof. 157 800,-	InstallShield Professional v12 426 200,-	Novell Open Workgroup Suite 27 500,-	EndNote v9.0 (könyvtári nyilvántartó) 92 000,-
Crystal Reports 11.0 Developer 177 990,-	Macromedia RoboHelp Office X5 309 200,-	Novell NetWare 6.6 SBS (5 user) 119 900,-	Macromedia Dreamweaver 8 146 200,-
Direct Oracle Access Object 39 400,-	Macromedia Director v10 445 500,-	Mandriva Linux 2006 – PowerPack 16 800,-	Macromedia Flash 8 Basic 125 400,-
FileMaker Professional 8.0 78 200,-	Opus Creator / Opus Pro 35 00,- / 105 200,-	SUSE LINUX 10.1 Prof./ International 16 625,-	Macromedia Studio 8 303 200,-
Visual FoxPro 9 Prof. (licence+CD) 125 900,-	PL/SQL Developer 6 (letölthető vált.) 41 000,-	VMWare 5.5 Workstation (fobozos) 53 992,-	MS FrontPage 2003 (magyar) 55 300,-
MS SQL Server 2005 Developer Kit 14 400,-	ToolBook II Assistant 2004 368 500,-	Szeged-Programok, kommunikáció 9 900,-	MS Money 2005 for Win32 7 400,-
Szövegkesztők, editorok	Visual Studio Standard 2005 88 400,-	BrightStor ARCserve Backup v11.1 153 700,-	Profnts Library 2000 CD (2000 TTF) 11 900,-
MS Word 2003 Hung./ Ugr. 62 900,- / 29 300,-	Visual Studio Pro 2005 (Licence+CD) 179 900,-	eTrust Antivirus v7 – 1 user 12 500,-	MathCAD 13 for Windows 337 600,-
Helys-e 2003 (magyar helyírás-el.) 17 900,-	Visual Studio Pro 2005 Upgrade 158 900,-	FAR Manager 8 150,-	MS Project 2003 for Win32 magyar 161 900,-
TextPad 4.7 for Win32 7 800,-	VStudio Pro 2005 with MSDN Pro 349 900,-	FinePrint 5.29 Single user 12 500,-	Sound Forge 8.0 for Win. (elektr.) 81 992,-
Ultra Edit 12.0 for Win32 10 400,-	XMLSPY 2006 Professional Ed. 139 700,-	F-Secure AntiVirus 2006 (1 User) 13 400,-	Sürter 8.0 for Win. 149 600,-
Kiadványkészítő programok	Grфика, képfelolvasás, CAD 139 700,-	GetRight 5.2 Single user 7 900,-	Szűflicci Light Számoló Rendszer 11 200,-
Adobe Acrobat 7.0 Standard (Akióli) 99 000,-	ACDSee32 8.0 for Win32 8 800,-	Kaspersky Anti-Virus for Linux 11 400,-	Frech: Számítás 12 990,-
Adobe Creative Suites 2.0 Std. (InDesign, Photoshop, Illustrator CS) 279 000,-	Adobe Creative Suites 2.0 Premium 339 000,-	McAfee Internet Security 2006 18 900,-	réVOLUTION Számila varázsló Std. 39 000,-
Adobe FrameMaker 7.2 Win. 327 900,-	Adobe PhotoShop 9.0 CS2 Win. Hun. 185 000,-	McAfee ETrust Security 2006 18 900,-	Kulcs-Soft Számító pr. 9 900,-
Adobe InDesign 4.0 CS2 249 000,-	Adobe Premiere Pro 2 for Win. 292 400,-	McAfee VirusScan 2006 / 10.0 Home 7 400,-	Últimó 1.8 for PC (MS. átvaltozt.) 13 250,-
Adobe PageMaker 7.0 D.2 for Win. 204 500,-	Adobe Production/Studio 1.0 Std. 417 800,-	Nero Burning ROM v7 15 992,-	Egyéb ügyviteli programok 15 900,-
Corel Ventura 10 / Ugr. 196 900,- / 81 900,-	AutoCAD LT 2006 / Ugr. 317 200,- / 112 800,-	NOD32 Antivirus (1 év frissítéssel) 9 750,-	Néhány multimédia CD 119 000,-
MS Publisher 2003 Win32 magyar 49 200,-	CorelDRAW X3 (Ugr.) 87 900,-	Norton Antivirus 2006 (Hun.) 12 000,-	Angol-magyar Országj magyarszót. 13 325,-
QuarkXPress 7 International Eng. 335 900,-	Corel KnockOut 2 (maszkoló szoftver) 18 500,-	Norton Safe & Restore/Ugr. 19 900,-/14 300,-	Britannica Hungarica Világencikl. 12 492,-
QuarkXPress 7 Intern. Eng. Upgrade 107 400,-	Cyberlink PowerDirector 5 26 300,-	Norton Internet Security 2006 Hun. 19 900,-	Learn to Speak English 9.0 Deluxe 11 992,-
PDF Converter Professional 3.0 29 900,-	Grapher 6.0 for Windows 74 800,-	Norton SystemWorks 2006 Upgrade 28 500,-	MorphoWord Angol-magyar fordító pr. 15 600,-
FileReader Pro 8.0 (OCH program) 30 400,-	PaintShop Pro X Win. 16 000,-	Norton SystemWorks 2006 Premier 28 500,-	MobiMouse Pro. plus (240 000 szó) 15 600,-
Cognita Omnigpage Pro 14 (Akióli) 27 290,-	SmartDVD V7 / Suite / Ugr. 55 500,-/21 500,-	Partition Magic 8.0 27 400,-	MorphoWord Angol-magyar fordító pr. 15 600,-
irodai programcsomagok	Ultra DVD MovieFactory 4.0 Standard 9 200,-	RAR / WinRAR 3.4 (1 user) 9 190,-	Arcamus DVD könyvtár 1-6. 19 600,-
Corel WordPerfect X3 Home 23 992,-	Ulead CD & DVD PictureShow 4 10 900,-	Virtual CD v7.1 Single user 11 900,-	Ácsyviteli Magyarországi 2 492,- / 2 492,-
EuroOffice 2005 Prof. 30 000,-	Ulead MediaStudio 8 99 900,-	Total Commander 6.1 8 900,-	Géprács oktató 2. 3 600,-
MS Office 2003 Prof. Hun. 134 900,-	Ulead VideoStudio 9.0 17 400,-	Veritas Backup Exec 10.4 Win. Server 26 400,-	Magyar ÉRTÉKELTI (kresz-októ) 4 792,-
MS Office 2003 SB Ed. Hun. (Akióli) 66 600,-	Visual 2003 Prof./Std. Hun. 134 900,-/55 800,-	WinFax Pro 10.0 18 900,-	Magyar ÉRTÉKELTI készítőző 7 900,-
MS Works 8 (magyar) 13 750,-	Xara 3D v6.0 / Website 4 14 900,- / 24 900,-	WinZip 10.0 for Win32 19 200,-	Manó Informatika/Manó Igo 2 492,- / 2 492,-
SpringOffice 2004 Prof. (magyar) 15 992,-			Manó Nyelvtan/Manó olvasás 2 492,-/2 492,-
			Várak, kastélyok, legendák 1, 2, 3 DVD 7 800,-

MS Office 2003 Small Business (magyar) 66 600 Ft+áfa Ismeretterjesztő CD-k, játékszoftverek nagy csomagokban
 Adobe Creative Suites 2.0 Premium Hun. 339 000 Ft+áfa Nymer tartás: hétfő-péntek 8:30-17 óráig

A megvilágítás kérdései

Digitális fotósuli 5.

Sorozatunk előző részében megismerkedtünk a fényképeink szín-helyességét befolyásoló különböző természetes és mesterséges megvilágításokkal. Most pedig megmutatjuk, hogyan befolyásolják képeink minőségét a fények és a megvilágítás további játéka.

Szerző: Szincsi László

A digitális fényképezésnél a téma megörökítéséhez fényre van szükségünk, amelynek jellege, irányultsága határozza meg a világítás mértékét, s képünk vizuális hangulatát. A világítás kifejezést általában a mesterséges megvilágításra szokták alkalmazni, de számunkra most a témánkat érő fény összességét jelenti, amely lehet akár mesterséges vagy természetes is, s érkehet előlről, hátulról vagy akár oldalról is.

A digitális fényképezőgépek használói gyakran elfelejtkeznek ezekről a nagyon is fontos alapelemekről. A világítás jelenlétét és a téma számára „jóindulatú” hatását gyakran magától értetődőnek veszik, s bíz-nak a digitális fényképezőgépük csodatévő technikai tudásában. Itt kell újra felhívni a figyelmet szemünk csodálatos alkalmazkodóképességére, amely különböző fényforrások és megvilágítások mellett is képes több színt és tónusátmenetet megfelelően szétválasztani, míg a digitális fényképező-gépek CCD érzékelője erre képtelen. Ha igényes felvételeket szeretnénk készíteni, mindig figyelembe kell vennünk a jelenlévő fényhatásokat, legyünk akár a szabadban, akár mesterségesen megvilágított helyi-ségben.

Bizonyos témáknál, például épületek vagy tájak fotózásakor érdemes kivárni a megfelelő megvilágítást. Természetesen utazásaink során nagyon sokszor nincs lehetőségünk kivárni a megfelelő fényviszonyokat, viszont ilyenkor is érdemes tisztában lenni a

napszakoktól, évszakoktól, időjárástól függő hatásokkal, hogy minél jobb képeket készíthessünk. Más és más lesz a kép hangulata verőfényes napsütésben, derült vagy borult időben, esetleg párással.

Mi döntjük el, hogy a fény a fényképező-gép mögül, oldalról vagy akár szemből érkezen-e, így alapvetően befolyásolhatjuk a kialakuló látványt. A fényképezőgép mögül érkező fény használata például a legáltalánosabban elterjedt világítást adja, hiszen a legtöbb esetben megfelelő fény,

megfelelő mennyiségben éri a témánkat. Igaz, ez a megoldás nyújtja a legszimlébb eredményt is.

Sokkal izgalmasabb hatás érhető el például az oldalról érkező fényekkel, amelyek kihangsúlyozhatják a témánk formáját és felületét. Érdekes hatásokat érhetünk el a szemből érkező fényvel is, amely a téma kontúrját képes kiemelni. További játékra ad lehetőséget a fények mesterséges módosítása, akár derítőlapokkal, vakuvál vagy különböző lámpákkal.

KIS MÉRETŰ FÉNYFORRÁS ÉLES SZÉLŰ ÁRNYÉKOT HOZ LÉTRE. SZÓRT FÉNYBEN AZ ÁRNYÉK SZÉLE ELMOSÓDOTT, VAGY ALIG ÉSZREVEHETŐ

AZ OLDALRÓL ÉRKEZŐ FÉNY JOBBAN KIEMELI A TEMPLOM OSZLOPAIT

ÉPÜLETEK FOTÓZÁSÁNÁL CSAK AKKOR KÉK AZ ÉGBOLT, HA AZ ÉPÜLETET ELŐLRŐL ÉRI A NAP, HA A FELÜLET ÁRNYÉKBAN VAN, AZ ÉGBOLT FEHÉR LESZ A KÉPEN

TIPPEK, TRÜKKÖK

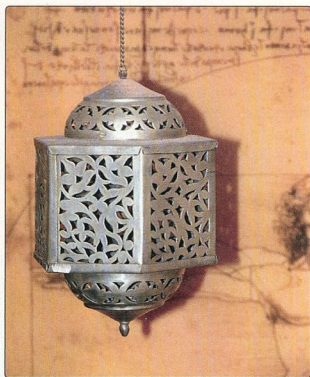
Digitális fotóink készítésénél a fénynek négyféle tulajdonságát érdemes figyelembe venni. Az irányát, a jellegét, az erősségét és a színét. A színével már foglalkoztunk, a következőkben az első három tulajdonságát vizsgáljuk.

A fény iránya

A fény elvileg bármilyen irányból érheti a témánkat, de a gyakorlatban négyféle irányultságot érdemes megkülönböztetni. A felülről érkező megvilágítás – ilyen például a nyáron, délelőtt készített felvétel is – esetében az árnyékok nagyon rövidek és elég-gé sötétek, s összességében nem túl szög-hatást eredményeznek. Gondoljunk csak arra, hogy egy fényforrás alatt szeretnénk

gyon figyelembe venni az árnyékokat. Ilyenkor azonban számolni kell azzal, hogy a téma saját árnyékát takarja ki, s ezáltal kevésbé kontrasztos lesz a felvétel. A színnek pontos visszaadásához viszont ez a fényirány az optimális, hiszen jobban kihangsúlyozza az élénk színeket. Itt csak arra kell ügyelni, hogy a téma esetleges csillogó, tükröződő részei ne zavarják meg a kép összhatását.

Az oldalról érkező fény jelentős kontraszthatást, így nagyobb dinamizmust adhat a felvételünknek, hiszen az árnyékos és napos részletek arányával tetszés szerint játszhatunk. Ilyenkor a körvonalak jobban érzékelhetők, de számolni kell azzal is, hogy az árnyékos tartományban lévő rész-

A BEÉPÍTETT VAKU ILYEN ÉLES ÁRNYÉKOT VET A TÉMA KÖRE

ERŐS DÉLI FÉNYNÉL ZAVARÓAK A SZEMGÖDÖRBE ŪLŐ SÖTÉT ÁRNYÉKOK

TŐZŐ NAPSÜTÉSBE ERDEMES A VAKUT DERÍTÉSRE HASZNÁLNI. KÜLÖNBEN AZ ARC NAGYON SÖTÉT LENNE

ÉRDEKES ÁRNYÉKOT VET AZ OLDALRÓL, ALACSONYAN ÉRKEZŐ FÉNY

portrét készíteni. Ilyenkor azt tapasztalhatjuk, hogy a szemgödörben és az áll alatt zavaró árnyékok alakulhatnak ki.

A hátunk mögül érkező fény esetén a legkönnyebb fotózni, hiszen nem kell na-

letekből nem minden látszik majd jól. Ha nem veszítünk ezáltal információt, akkor a kép kompozícióját, hangulatát sokkal érdekesebbé tehetjük. Portréfotózás esetén számolni kell azzal, hogy az oldalról érkező fény kiemelheti az arc barázdáit, „hibáit”. Ez természetesen egyes esetekben kifejezetten előnyös is lehet.

A téma mögül érkező fény sokféle játékra nyújt lehetőséget. Ha nagyon erős, akkor szinte csak a sziluett látszik, amely igen látványos képeket eredményezhet. Ilyenkor figyelhetjük meg a téma körül kirajzolódó fényudvart is. Érdemes ügyelni ilyenkor az óhatatlanul felmerülő becslanásra, amely akkor jelenik meg, ha például a nap nagyon közel kerül a témánk sziluettjéhez. Ebben az esetben egy kis helyváltoztatással eltüntethetjük a zavaró csillogást.

A fény jellege

A fény jellegét alapvetően a fényforrások mérete határozza meg, amely két minőséget jeleníthet meg, lágyat és keményet.

Ha a fényforrás mérete viszonylag kicsi, akkor kemény fényről beszélünk. Nevezhetjük direkt fénynek is, hiszen legjobban egy spotlámpás megvilágításhoz hasonlítható, amely hatásában erős fényt, éles szélű, sötét árnyékokat és így határozott kontrasztokat eredményez. Ilyen fényt adhat a delelő Nap és a vaku is. Kemény fény esetén is számolni kell a túl sötét árnyékokban lévő részletekkel.

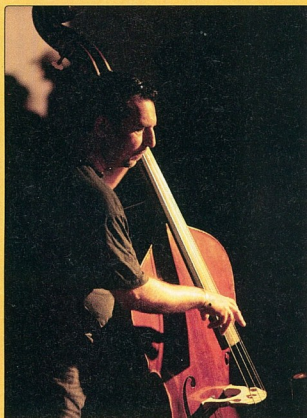
A lágy fény esetén általában nagy felületű fényforrásra gondolhatunk, amely a gyakorlatban azt jelenti, hogy szórt fény éri a témánkat szinte minden irányból. A lágy fény nem eredményez éles kontúrokat és mély árnyékokat, így hatásában kevésbé drámai, viszont minden részletet pontosan visszaad. Ilyen hatást produkál a felhős égbolt vagy a derítőlapok használata.

A fény erőssége

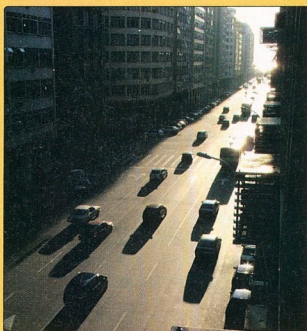
A különböző megvilágítás eredményeként a témánk egyes részein általában más és más fényerősséget tapasztalhatunk. A fényerősség-különbségek egymáshoz viszonyított arányát nevezik fénykontrasztnak, amelynek nagyságát a téma erősen és gyengén megvilágított részén adódó expozíciós értékek közötti különbség adja. Számunkra mindebből annyit lényeges, hogy szórt fény esetén általában kisebb, míg kemény fény esetén nagyobb a fény erőssége.

A következő lépés: portréfényképezés

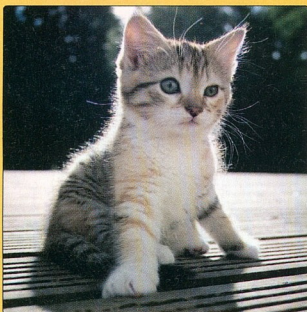
A digitális fényképezőgépek tulajdonosainak nagy része főleg családtagjait fotózza, persze nem mindegy, hogy milyen sikerrel. Sorozatunk következő részében megmutatjuk: nem kell profi fotósnak lenni a jó portréfényképezéshez. Ráadásul különleges felszerelés sem szükséges, elég egy kompakt fényképezőgép és a gondos beállítás.

OLDALRÓL ÉRKEZŐ FÉNNYEL HANGSÜLYÖZHATÓ A TÉMA

ÉRDEKES HATÁSÚ AZ UTCA ELLENFÉNYBEN FOTÓZVA

AZ ELLENFÉNY KIEMELI A TÉMA KÖRVOONALAIT

ge. Általában tapasztalhatjuk, hogy erősebb fényben a telített színek szebben jelennek meg, míg túlzott fényerősség esetén „beéghetnek”.

A fény mérése

A digitális fényképezőgépek általában többféle fénymérési módot kínálnak a felhasználóknak, amely természetesen gépenként eltérő lehet. A legelterjedtebb eljárások a mátrix, a középre súlyozott, valamint a szpot fénymérés. A mátrix rendszerű fénymérésnél a gép meghatározott mintázatú mezőkre bontja a képet, s ezekben az apró mezőkben vizsgálja a fényerősséget. A mért adatokat speciális algoritmusok alapján átlagolva számítja ki az optimális expozíciót. A mátrix fénymérés az esetek jelentős százalékában megfelelő eredményt ad, azonban ha egy világos vagy sötét részlet jelentősen módosítja a fényerősségátvitelét, érdemes a másik két fénymérési módot is kipróbálnunk.

A középre súlyozott fénymérésnél a gép elektronikája a képmező középső részéből vesz mintát, általában egy 10–20 mm-es mezőből. A kép széleit kisebb százalékban veszi figyelembe. Ezt a fénymérési módot ajánlják akkor, ha túlulról megvilágított vagy nagyon éles fényvel körülvett témát fényképezünk. A szpotmérésnél csak egyetlen mérőpontot vizsgál a gép, de azt az általunk meghatározott helyen. Ezzel a technikával meg lehet határozni a számunkra fontos képrészlet optimális expozícióját. Naplementénél vagy portréfotózásnál is érdemes alkalmazni a középre súlyozott mérést vagy a szpotmérést.

A vaku és használata

A digitális fényképezőgépek használata során mindenki került már olyan helyzetbe, hogy rossz fényviszonyok között kellett jó minőségű képet készítenie. Ilyenkor tesz jó szolgálatot a beépített elektronikus vaku.

A digitális gépekbe épített vakukat a legtöbbször csak zárt terekben használják, pedig a szabadban való használatuk is igen sok előnnyel jár, elsősorban képeink derítésénél vagy érdekes képi hatások elérésénél.

Az alapértelmezett üzemmódban általában automatikus. Ilyen esetben a gépek beépített vakuja a fénymérés eredményének megfelelően közvetlenül villant a témára. A beépített vakuk általában csak 2-3 méteres távolságban adnak megfelelő eredményt, hiszen számolnunk kell azzal, hogy a megvilágítás erőssége a távolság négyzetével

arányosan csökken. Vagyis kétszeres távolságban ugyanazon fényugarak négyszer nagyobb felületre szóródnak szét, negyeddannyi fényt juttatva ugyanakkora területre.

A beépített vakuk problémája a fix beépítésből adódik, amely csak közvetlen vakuzást tesz lehetővé, s eredményeként a legtöbb esetben egy éles árnyék jelentkezik a téma körül.

Ez a legáltalánosabb otthoni használatnál is meglepő hatásokat produkál. Egszer kevés, máskor túl sok a fény, nagyon erős kontrasztokat hozva létre. A középkategóriás gépekben már több funkciót alkalmaznak a beépített vakuk használatára. Általában lehetőség van a vaku fényerejének változtatására, amelynek segítségével csökkenthetjük a villanás erejét egy közlebbi téma esetén, elkerülve a túl erős fénytől beéghő képrészleteket.

Ha komolyabban szeretnénk használni a vakut a mindennapokban, akkor érdemes külső vakut beszerezni, s gépünkhöz illeszteni. Ehhez természetesen külső vakupapucssal kell rendelkeznie digitális gépünknek. A külső vaku használatának számos előnye van. A beépített vakuvall ellentétben itt lehetőség van a közvetett vakuzásra, amelynél a beállításától függően változik az árnyékok helye és minősége. A közvetett vakuzás esetén a szórt fény lágyabb árnyékot eredményez.

A vaku használatára nem csak belső térben és kevés fény esetén van szükség, hanem szabadban, nappali fényviszonyok között is sikeresen használható. A vakut derítésre használva jól lehet lágítani az erős napsütésben megjelenő kemény árnyékokat. Az erős ellenfényben megjelenő túl nagy kontrasztok is csökkenthetők vaku segítségével. Azonban használatánál nem szabad elfelejteni, hogy a vaku mesterséges fénye elnyomhatja a természetes fényt, s ilyen esetben újabb erős kontrasztok jelenhetnek meg a képünkön. Ezért célszerű a szabadban való vakuzáskor csökkenteni a vaku fényerejét.

Következő számunk 2006. szeptember 7-én jelenik meg.

CÍMLAPSZTORI

**Számoljon velünk!
Ne fizessen többet, mint amennyit kell!**

Ez az év alighanem a gazdasági megszorításokról, a nagyobb anyagi terhekről fog szólni, nem beszélve az állástalanná lett köztisztviselők ezreiről. Ilyen körülmények között mindenkinek meg kell húznia a nadrágszíját, és megkeresni a spórolási lehetőségeket. Szeptemberi címlapsztorinkban felkutattuk azokat a módszereket, trükköket, amelyekkel havonta több ezer, tízezer forintot is megtakaríthatunk, mégpedig úgy, hogy közben ne keljen semmi jóról lemondanunk. Megmutatjuk, miként fizethet kevesebbet a telefonért, megkeressük a legkedvezőbb internet-hozzáférési ajánlatokat, és megmutatjuk, hogyan csökkentheti PC-je energiafogyasztását, hogy ne pörögjön annyira a villanyóra. Sokat megtakaríthatnak olvasóink azzal is, ha az interneten intézik pénzügyeiket, cikkünkben megtalálhatják a bankok legjobb ajánlatait, így kiválaszthatják az Önök számára legjobbat.

A drága, fizetős szoftverek helyett ingyenes alternatívákat kínálunk, de az online vásárlási lehetőségekről sem feledkezhetünk meg, hiszen esetenként 20–50 százalékot is spórolhatunk, ha a világhálón külföldről szerzünk be dolgokat. És akkor még nem beszéltünk az idén még működő Sulinet programról, amellyel a számítástechnikai eszközök ára 60 ezer forintig leírható az adóból. Szakértőket kérdeztünk arról, hogy miként lehet ezt minél jobban kihasználni, illetve milyen törvényes lehetőség van még arra, hogy csökkentsük adónkat.

Képkatalógusok a ringben

Itt a nyár vége, tele a merevlemez a nyaralásról készült fényképekkel. Jó lenne rendszerezni, kicsinosítani őket, azután kinyomtatni és digitális vagy éppen nyomtatott albumokba rendezni. De melyik szoftvert válasszuk ehhez? Csak és kizárólag a képszerűségben élén járó Adobe termékekben bízhatunk? Vagy nyugodtan töltsünk le egy ingyenes képkatalógus szoftvert? Utána néztünk, melyik programmal járunk minőség és pénzmegtakarítás szempontjából a legjobban.

**Ne ess pánikba!
Nemcsak szakdolgozatíróknak!**

Aki már készített Wordben különösen nagy méretű dokumentumot – ilyen lehet például egy szakdolgozat –, az tapasztalhatta, hogy a szövegszerkesztő bizony ilyenkor gyakran megkergül, és a legképtelenebb hibaüzenetekkel bombáz bennünket. Az sem ritka, hogy a dokumentum rejtélyes módon megsérül, így hetek, hónapok munkája veszhet el pillanatok alatt, ami maga az örület. Cikkünkben megoldásokat kínálunk a problémára, hogy olvasóinkkal ne fordulhasson elő ilyen „tragédia”.

Mit érnek a radardetektorok?

Egyesek túlzottan bíznak benne, szerintük 1,5 km-ről jelzi a készülék a traffipaxot. Mások csak legyintenek, mert már hallottak róla, hogy valaki kipróbált egy detektort, és az úton-útfélen csipogott. Néhányan pedig annyi információt (és árat) gyűjtöttek össze, hogy már maguk sem tudják: kell-e nekik radar- és lézerdetektor. Mi is végigjártuk már ezt a három stációt, és leszűrjük a tanulságokat, rendszereztük a valóban hasznos tudnivalókat.

RPM-TUNING

2006/08

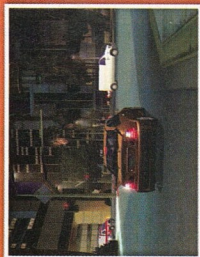
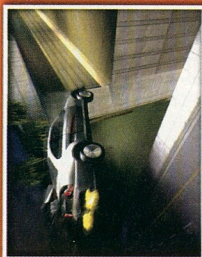
RPM Tuning

TELJES JÁTÉK: RPM Tuning

Az autós játékok dicsőítője husz éve (legalábbis amióta számítógépes játékok léteznek), töretlen népszerűségnek örvendnek, gondoljunk csak a Gran Turismo vagy a Need For Speed sorozatra.

A siker receptje viszonylag egyszerű: közönség vonzó, szuper járgányok, szép látvány, gyors reakcióidők, gyors mekka, és persze nem az a kedvenc autókát a legjellegzetesebbek, mind motorikusan, mind kinézeti tekintetben.

Az RPM Tuningban mindez megtalálható: Los Angeles utcáin száguldozhatunk és versenyezhetünk és öt különböző versenymódból választhatunk (természetesen kajjátékos mód is van).

A DVD mellékleten:

Privacy Protection 2005
(Teljes verzió)

Smash 7
(Teljes verzió)

Starline 7
(Teljes verzió)

Disk Wiper 7
(Teljes verzió)

Earl-Top Escape 2006 Lite
(Teljes verzió)

WS FTP Home 2006
(Teljes verzió)

Tájékoztató interaktív multimédia magazin

- A sárosra vár
- Tar Lőrinc pályafutása
- A somlói borvilek
- Filmbemutatók
- DarkSide CD-bemutató

CP

Orsiham - a számítástechnikában

Computer
PANORAMA

CP

A CP.hu ajánlja

Hasznos holmik: tesztek, tippek, fórum

Oldalunkon a tesztlaborunk friss és korábbi anyagait is megtalálhatják, így itt olyan cikkeket is elolvashatnak, amelyekről esetleg régebbi számainkban lemaradtak. Amennyiben még régebbi megjelenésekre kíváncsiak, akkor a Teszt menüponton belül a Hardverteszt és a Szoftverteszt archívumban érdemes szétnézniük, ahol összességében több száz cikkünk anyagából válogathatnak.

Azok, akik nem bologolnak egy szoftverrel, például felgyorsítanak a Windows rendszerüket, hasznos Word vagy Excel praktikákkal ismerkednének meg, azoknak a Tippek mappában szólnak hasznos tartalommal. A Tippek archívumban az elmúlt számok leghasznosabb mesterfogásait gyűjtöttük össze, így itt jó eséllyel találhatnak megoldást a problémáikra.

Amennyiben problémái vannak, vagy egyszerűen csak szeretné megosztani örömet vagy bánatát másokkal, akkor weboldalunk fórumain biztosan talál társakat. Oldalunkon találni kifejezetten szoftveres, illetve hardveres fórumokat, de a Computer Panorámával és a kiadóval kapcsolatos kérdéseiket, véleményeiket is megírhatják itt.

Olvasói rovat – avagy Zsola válaszol

A weboldal egyik legnépszerűbb szolgáltatása az Olvasói rovat, ahol hardver- és szoftverguru tesztlaborvezetőnk, Köhler Zsolt orvosolja olvasóink ügyes-bajos problémáit. Ha Önnek gondja van a gépével, és nincs, aki segítsen, akkor forduljon hozzá.

Computer Panoráma – az újság

Oldalunkon leírhatják véleményüket és javaslataikat a Computer Panoráma magazin kapcsolatban, így segítségünkre lehetnek abban, hogy a lehető legjobb újságot készítsük el Önöknek.

IMPRESSZUM

Computer Panoráma

XVII. évfolyam 8. szám

Főszerkesztő: Fülöp Norbert (nfulop@vogelburda.hu)
Főszerkesztő-helyettes: Ambrus András (ambrus@vogelburda.hu)
Feladószerkesztő: Bányai Ferenc (fbanyai@vogelburda.hu)
Tervezőszerkesztő: Dancs Katalin
Tesztlaborvezető: Köhler Zsolt (zskohler@vogelburda.hu)
Olvasószerkesztő: Kudella Magdolna (mkudella@vogelburda.hu)

Rovatvezetők:

hardver: Higyed Gábor (ghigyed@vogelburda.hu)
szoftver: Nákovics László (lnakovics@vogelburda.hu)
kommunikáció: Gyarmati László (lgyarmati@vogelburda.hu)
CD-/DVD-tartalom: Nákovics László

Címlap: Szűcs Richárd

Grafika: Szincsik László

Marketing: Gál Tamás Telefon: 888-3454, e-mail: tgal@vogelburda.hu
CP Online feladószerkesztő: Kazári Csaba (Henryke) (henryke@vogelburda.hu)

- **Szerkesztőség:** 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. Telefon: 888-3411, fax: 888-3499
- **Kiadó:** Vogel Burda Communications Kft.
- **Feladós kiadó:** Carsten Gerlach ügyvezető igazgató 1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1. Telefon: 888-3470
- **Lapigazgató:** Gajdos Barna, telefon: 888-3494
- E-mail: bgajdos@vogelburda.hu
- **Kereskedelmi igazgató:** Mosolygó Kitti, telefon: 888-3407
- E-mail: kmosolygo@vogelburda.hu

■ **Terjesztés:** E3 1426 Budapest, Pf.: 339

Telefon: 888-3421, 888-3422, fax: 888-3499

www.tmediabolt.hu E-mail: terjesztos@vogelburda.hu

Előfizetés	Éves	13 920 Ft
DVD-melléklettel	Féléves	7 470 Ft

Terjesztés a Lapker Rt., az alternatív terjesztők és a Kiadó Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hirlap Üzletága 1088 Budapest, Orczy tér 1.

HIRDETÉSFELVÉTEL

hirdetési igazgató:

Tasnádi Rózsa rtsanadi@vogelburda.hu Tel.: 888-3443, tel./fax: 888-3495

médiareferens:

Bálint Sámuel sbalint@vogelburda.hu Tel.: 888-3451
 Kuba Ilona ikuba@vogelburda.hu Tel.: 888-3428
 Szendrey Szilvia szendrey@vogelburda.hu Tel.: 888-3455
online-referens:
 Pái Attilaapai@vogelburda.hu Tel.: 888-3491

- **Előfizetés:** az ügyfélszolgálatnál személyesen, levélben, e-mailben, weboldalunkon vagy valamennyi postán, kézbesítőknel, e-mailen: hirlapeloizetes@posta.hu; faxon: 303-3440

További információ: 06-80-444-444 *

A Computer Panorámát a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség (MATESZ) auditálja

- **A Computer Panorámát készítette:**

Nyomtatás: Révai Nyomda Kft.
 1037 Budapest, Kunigunda utja 68.
 Feladós vezető: Lázár László ügyvezető igazgató.

A Computer Panorámában megjelenő valamennyi cikket és listát szerzői jog védi. Másolásuk bármilyen formájában – fotokópia, mikrofilm készítése, adatrendszerben való tárolása stb. – kizárólag a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet. A Mozak rovatban közvetlenül a gyártóktól, illetve a forgalmazótól származó információkat közlünk.

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a különböző akcióknál, játékoknál résztvevők által megadott adatok nyilvántartásunkba kerülnek. Az adatok megadásával hozzájárulunk ahhoz, hogy a kiadónk akcióira, kiadványaira, szolgáltatásaira felhívjuk a figyelmüket. Szerkesztőségünk a lapban megjelenő hirdetéseket a lehető legnagyobb alaposággal gondozza, tartalmukért viszont nem vállal felelősséget.

ISSN 0865-5243

> Múzeumlátogatás
Rómában

> Séta Budapesten

> Sielés az Alpokban

> Vásárlás Bécsben

> Egy kávé Párizsban

Vágd zsebre az egész világot!

Imádsz autózni vagy sokat utazol? Akkor a GARMIN nüvi-t egyenesen neked találták ki! Ez a tenyérvényi készülék ugyanis nem csupán hordozható GPS-navigációs eszköz, hanem egy komplett utazási információs adatbázis és digitális szórakoztatóközpont egyben.

A GARMIN nüvi mellett, hogy magyar nyelvű hangnavigációval fordulóról fordulóra navigál bennünket, számos hasznos utazási kiegészítőt is tartalmaz. Beépített MP3 lejátszó, hangos könyv, JPEG képnéző,

világóra, számológép valamint árfolyam- és mértékegység átváltó teszi igazán sokoldalú útitársá a kis készüléket.

Ha mindez nem lenne elég, megvásárolható hozzá az Oxford University Press ünnepélyes hangos szótárát is, hogy akár menet közben is fejleszthesd nyelvtudásod.

Bármerre visz az utad, egy GARMIN nüvi GPS-készülék mindig megbízható útitársad lesz!

A részletes termékmertetőt és a márkaképviseletek elérhetőségeit megtalálja weboldalunkon.

Info vonal: (1) 801-2830

GARMIN
www.garmin.hu

Nemzeti kincsek
Németországból

A Magyar
Nemzeti Galéria
és a Konferenz
Nationaler
Kultureinrichtungen
közös kiállítása

Luthertől a Bauhausig

2006. július 25 – 2006. október 15.
Budavári Palota A épület

www.mng.hu
www.konferenz-kultur.de

Anton von Maron
Johann Joachim Winckelmann portréja. 1768 (részlet)
Kultursthiftung Dessau-Wörlitz
foto: Heinz Fraßböck

A Magyar Nemzeti Galéria
fenntartója:

Oktatási és Kulturális
Minisztérium

A kiállítás támogatója:

KULTURSTIFTUNG
DES
BUNDES

konferenz nationaler
kultureinrichtungen

Kiállításajánló a Pannontól,
a Magyar Nemzeti Galéria főtámogatójától.

